Рак. 1

Инв. № 1/69

Народни приказни собрани за Енишевардарска околија - Егејска Македонија

25-VI-1963 г.
Скопје

Собрал и средил
Д. Узуновски
ул. „Илинденска" бр. 43
Скопје

P R E D G O V O R

Makedonskite narodni prikazni, sredeni vo ovaa zbirka, gi raskažuvale i gi raskažu vaat Makedoncite od Enidževardarska okolija - Egejska Maledonija, a se sobrani od luge na spomenatata okolija, koj živeat vo Skopje.

Enidžavardarska okolija, spored obimot i nejzinata golemina, spagja megju najraspr tranetite i najplodnite okolii vo Egejska Makedonija.

Ovaa okolija do 1955 godina raspolagaše so okolu 80 sela i preku 130000 žiteli s glaven grad Enidže Vardar-Pazar, no so najnovite teritorijalni i politička podelba ost na na okolu 45 sela i gradod.

Nacionalniot sostav na nasilenieto od ovaa okolija, se do 1912 god. beše isključi od Makedonci, se razbira deka imaše i sosem mal broj Turci, a potoa i nešto Vl si. Tie pretežno bea naseleni vo predelite na Pajak planina i se zanimavaa, pa i do den denes se zanimavaat so stočarstvo.

So pojavata i so proširuvanjeto na revolucionernata organizacija VMRO naselen eto od ovoj kraj masovno se vključi vo taa organizacija i vo ramkite na možnostite uslovite vo toa vreme go dade svojot prilog kon revolucija, kon slobodata.

Ona što e najbitno istorisko sobitie za ovaa okolija, vo vreme na dejnosta na sp menata organizacija, e što vo Pazarskoto blato-gjolj beše smesten i zacvrsten komotski ot odred na Petkov Apostol-Pustolj vojvoda-narečen, po svojata legenda "Enidževardarsko slnce", koj prestavuvaše strav i trepet za turskiot okupator od ovoj kraj. No i denes n pomalku se zboruva i se spomnuva ovaa okolija, bidejći po svoeto proizvodstvo na žitni rastenija, pamuk, ovošje, zarzavat i sl. gi nadminuva granicite i normite predvideni za dekar i pokraj načinot na primitivnata obrabotka na zemjišteto i pokraj načinot na in vidualniot princip izrabotuvanje na obrabitlivata zemjina površina.

Po propagjanjeto na Ilindenskoto vostanie, makedonskoto naselenie od Egejska Mak donija vo celina, a posebno naselenieto od ovaa okloja, ja zgolemi svojata tragedija po što turskiot okupator sfirepo se nafrli nad nego od edna strana, a naročno so pojavata na grčkata diskriminatorska propaganda, koj donekade uspea da gu nametne svoeto vlijan e vrs Makedonsite od ovoj kraj i da dovede rascep i omraza od druga strana. Kako posl dica na spomenatite sudruvanja beše što mnogu Makedonci od ovoj kraj go napuštija svo ot roden kat i prebegna vo Bugarija, odnosno od domakini tie stnaa emigranti, a nivn te ogništa bea zameneti so grčki emigranti nadjdeno od Mala Azija, osobeno vo vreme na prokletiot dogovor potpišan megju Grcija i bugarija vo 1923/24 god.

Naselenito od ovoj kraj, se do doagjanjto na noviot porobuvač, odnosno do 1912 go si zboruvaše na svoj majčin Makedonski jazik, cz a mu se zakanuva i bez nikoj da mu

se meša.Se razbira,deka i po dojagjanjeto na gr
šiot narod,pak na svoj majčin jazik zboruvaše,no po učilištata,administracijata i crk
ta veće se vovede grčkiot jazik,a toa značeše deka idninata na makedonskiot jazik počn
da vleguva vo faza na ignoriranje,cel za grciziranje,a podocna i totalno zabramuvanje
eden jazičen nastan,odnosno potcenuvanje na makedonskiot jazik.

Takov eden udar našiot narod počustvuva osobeno so proglasuvanjeto na Metaksasov
ta diktatura od 4-VIII-1936 god. koga ne samo stroga beše zabranata na ~~makedonskiot~~
majčiniott-makedonski jazik,tuku beše voveden i zakon za primenuvanje na sramotni kazn
za Makedoncite što će zboruvaat na svoj majčin jazik.Tie kazni bea slednite:

Prvo apsenje,potoa tepanje i ladenje so studena voda,a ako beše zimno vreme so let
ili sneg,posle poenje so edna četvrtina od kilogram so recinus i nakraj davanje i po e
na riba renga kako dodatok.Ako pakvo toj moment reagiraše zatvorenikot,mu gi vrzuvaa i
pantolonite,dolu na nogavicite,a kako drug dodatok nekolku stapovi ili pendreci,pa i k
va voda.Za ilustracija će navedam takov eden primer i toa:

Koga edno utro,na edna svadba,zimno vreme vo 1930 god.Risto Starev od selo Vdrišta
ispea edna makedonska narodna pesna,džandarite vedna go uapsija,mu gi kladoa beliz
te na race i go odvedoa na džandarmerskata stanica vo selo Karjotica.Otkako go pretepa
dobro i mu turija nekolku kovi voda vrs nego,mu ja dadoa predvidenata merka so recinu
mu gi vrzaa pantolonite i so klooi i pendreci gu puštia da ja pregazi rekata Bldža.No
žalj navedenoto lice ne ni dostigna doma da se vreti,tuku ušte po patot podleža na ud
rite i go položi svojot život kako žertva na fašizmot.Takvi primeri imaše mnogu vo ov
pa i vo drugi delovi od toj kraj.

So objavuvanjeto na vojnata megju Grčka i Italija vo teritorijata na Albanija 19
god. makedonskoto naselenie vo celina,a posebno i od spomenata okolija,zede aktivno u
tvo i go dade svojot prilog za slobodata,davajći poveka od 80 svoi i najdobri sinovi
preku stotina raneti na vojnoto pole.No rasnata diskriminacija,nacionalnata omraza,st
gite merki nad makedoskoto naselenie ne tivnaa da se primenuvaat i kaj sa
te učesnici na frontot,vo pozadinata i bilo kade na drugo mesto,tuku mnogu od niv bea
zatvorani,integrirani i maltretirani narečuvajći gi Bugari,komunisti i sl.

Site tie najstrogi merki,primeneti vrs makadonskoto naselenie,beše kako rezulta
Makedoncite da ja izgubat doverbata sprema grčkite antinarondi režimi i uprava i poč
da bara sklonost kon napradnoto dviženje,vo samata zemja,smetajći deka samo tuka će m
da najde izles od teškite udari što mu gi zadade minatoto.

So doagjanjeto na germanskiot okupator i so proširuvanjeto na progresivnoto dvi

nje na ELAS(Narodosloditelna armija na Grčka
makedonskiot narod vo celina,a posebno i od spomenata okolija,masovno se vklući vo redo
te na toj pokret davajći poveće od 1000 borci vo redovite na borbenite partizanski edin
Osven toa,skoro siot narod od pozadinata zeđe aktivno učestvo vo pokretot davajći se od
sebe.I kako rezultat na ova masovno učestvo vo pokretot beše što poveće od 250 borci go
položija svojot život na bojnoto pole i poveće od 350 civilno naselenie stana žrtva na
banditite na pročueniot terorista Puljos,Skoperda i drugi vo samiot grad Pazar vo 1943/

No,nažalost,makedonskoto naselenie i tuka,mislam na progresivnoto dviženje,ne go
jde svoeto pravo,bidejći i vo tie redovi beše potcenet,oti nacionalnoto prašanje ne sam
što ne beše tretirano,tuku i koga beše postaveno za rešavanje mnogu naši rakovoditeli,p
i borci bea kazneti i ostraneti od pokretot.Za ilustracij ja d t
brigada,koja po nesoglasuvanjeto na diskriminatorskata plitika na KPG(Komunistička p
tija na Grčka),beše prinudena da go napušti pokretot i da se priključi vo redovite na bo
benite edinici na JNA vo FNRJ vo 1944/45 god.

I ne samo toa,tuku po likvidacijata na pokretot EAM-ELAS,odnosno po dogovorot na
"Varkiza" vo februari 1945 god.,vlasta padna vo raceta na monarhofašizmot,a toa znač
še ušte pogolem udar za Makedoncite,bidejći fašistite kako orli se naferlija nad makedo
skoto naselenieubivajći go,zatvorajći go i inrnirajći go po ostrovite na Egejsko More.

Kako rezultat na seta taa nepodnosliva tiranija,mnogu Makedonci go napuštija svoj
roden kat i prebegnaa vo socijalističkite zemji.Brojot na prebegnatite lica samo od ova
okolija ne e pomal od 350 luge.

Kako posledna i edinstvena nadež za sestrano oslboduvanje na makedonskoto naselen
vo Egejska Makedonija beše pojavata na novito pokret NOF-Dag.Ovoj pokret pot pritisok n
narodnite masi proklamira nasionalna ramnopravnost i pokraj toa što ne beše po volja na
grčkite rakovoditeli od pragresivniot pokret.So ovaa proklamacija makedonskoto naseleni
masovno i sesrdno se vklući vo pokretot davajći poveće od 20000 iljadi aktivni borci,a
pomalku od 1000000 iljadi se vključija vo pozadinskiot

No i pokraj toa što poveće od 12000 žrtvi padnaa za slobodata,sepak ne se dojde
postignuvanje na celta,blagodarejći na izdajstvoto i nepravilnata politika na KPG na če
si Zaharijadis i negovata klika. ne samo toa,tuku sega makedonskoto naselenie oseti na
golem udar vo svojata istorija zatoa što desetici iljadi Maledonsci go napuštija svojo
roden dom i pbrebegnaa vo socijalističkite zemji,a onie koj ne uspea da se prefrlat vo
pomenatite zemji bea zatvorani i internirani po logorite na Egjskote More.

Plitičkata,ekonomskata i kulturnata položba na makedonskoto neselenie sega stan
ušte pološa zatoa što nacionalnata omraza dojde ušte poveće do izraz ,bidejći im se otvo

rija mnogu poarni i popogodni uslovi za gonenje na makedonskiot narod od svojot roden dom-kako vo matna voda riba koga se lova,taka i makedoncite bea goneti.

Imeno,za da se zaguši makedonskiot izraz i duh i za da se izleze pred svetskata javn deka vo severna Grcija,kako što tie ja narečuvaat Egejska Makedonija,nema lo i nem makedonska nacija,počnaa da se služat so edna najnova metoda za potpolno isčeznuvajne na se ona ši makedonsko što ostanalo kaj postarite generacii. Konkretno,vo početokot na 1959,godina a pod maska i organizacija na crkvata,golem broj sveštenici,so evangelijata v raka,po naa da krstaraat po onie sela,kaj što ima najmnogu Makedonci i na oficijalen način g teraa da se otkažat od svojot majčin jazik i da go primat grčkiot oficijalen jazik. Selskite učiteli od druga strana,za da ne ostanat kako ne aktvni i da pokrijat svoe licemerstvo pred nivnite vlasti,počnaa da im držat predavanja na makedončinjata i da velat:

Vie ste čisti Grci i ne treba da se služite so jazikot so koj se služat vašite ro teli,bidejći toj jazik ne e ni srpski,ni bugarski,tuku e gjupski-ciganski.Ako prodolž le te da zboruvate so ovoj jazik,da znajte,deka vo idnina i vas će vi narečuvame Gjup -cigani,a toa e sramota za vas kako na idna grčka generacija.

Zbirkata sodrži 37 narodni tvorbi-prikazni i e izrabotena vrz osnova na lokal ot dijalekt na spomenata okolija. Materijalot e crpen od luge,koj živeat vo Skopje,a d 1948 god. živeele vo nivniot roden kraj-Egejska Makedonija.Skro site tie luge spagjaa vo postarite generacii,odnosno se luge od preku 50 god.vozrast i site dobro vladeat s dijalektot od spomenatata okolija.Seto ova doprinesuva za skoro potpolna originalnost na dijalektot so koj se pišuveni prikaznite.

Preku ovie prikazni čitatelot ima možnost da se zapoznae so životot na nasele eto od ovoj kraj vo minatoto,so narodnite običaj,verski predrasudi,so ljubavnite čuvs va i odnosite na momčinjeta kon devojkite na togašnata mladina,so narodniot humor sl.Preku ovie prikazni čitatelot će ima možnost da se zapoznae i so ekonomsko-politič ta struktura na naselenieto od ovoj kraj,odnosno na togašnoto opštestvo,so promenata klasnata pripadnos na tie poredoci i sl.No ona što e najinteresno i što treba da se na či,sporet mene,e narečjato so koj se služil,se služi i će se služi naselenito od ovaa kolija.

Do 1912 godina ovoj dijalekt beše mnogu bogat,dobro zapazen i mnogu interesen vo odnos na čistoteta na jazikot-na izrazot.Se razbira,deka imaše i ima nekoj turski borovi, [illegible] lijanje, što taka n [illegible] bidejći [illegible] nemaše.

Kako naprimer: demek, gibi, sakn, gjulrluk, afento, ćopek i drugi, no nemaše i grčki zborovi, bi
jći nemaše ušte grčko vlijanie. Isto taka nema da se stretnat i bugarski zborovi, bidejći
vreme na Egzarhijata nemaše bugarski učilišta vo ovaa okolija ili do kolku gi imaše bea
nogu retki ili malku vreme se zadržea. Drug element što zboruva deka nema bugarsko vlijan
vo ovoj dijalekt e teritorijalnata oddaleženost na Bugarija so spomenatata okolija.

Najvažno obeležie na ovoj dijalekt e ispuštanjeto na izvesen broj na vokali kako
naprimer: Pt, (pat), rka, (raka), kde, (kade), mka, (maka), mska, (maska), kt, (kat) i drugo.

Druga karakteristika na ovoj dijalekt e mestoto na akcentot. Se razbira, deka i tu
ima golemi razliki sprema našiot, odnosno sprema opštiot literaturen jazik. Imeno, akcentot
na spomenatiot dijalkt nema opredeleno pravilo, a pretežno spagja na posledniot, odnosno
vtoriot slog broejći od nazat kon napred. Naprimer: Bilizija, rabota, stramotaaramija, baklav
ja, lkrdija, sinija, vudinica, kdelnica, mastagarka, lastavička, kukudarka i sl. Ovie zborovi ak
centot go primaat na vtoriot slog. Drugi primeri što akcentot go primaat na posledniot s
log se: Jadel, piel, kradel, rabotel, udel, ispijanil (ze pijan čuvek se zboruva), umrel, dujdel
sl.

Druga bitna razlika e što site predlozi ne se podudaraat so našiot literaturen j
azik, a vo megjuvreme okolii. Naprime
Predlogot "Vo" kaj nas, vo pazarskata okolija, se izgovara "U". Predlogot "OD" se izgova
ra "UD", dodeka predlogot "NO" se zamenuva so AMA, a predlogot "SO" se izgovara "SU" kako
naprimer: Vadin (denes_beh u Solun, u Kadino selo i sl. Ili ud tetka mi du naska (nas) ima st
metra dalečina, ili ud domazet nema pološo. Ili nija vadin (denes) begne na urnanut, su ses
ra mi rečime činička, su menka beše i mojto kumšija i sl. Isto taka vo nekoj formi kak
pomenatiot dijalekt, za razlika od našiot litaraturen jazik, bitno se razlikuva
niot glagolot "ĆE", odnosno se zamenuva so Ći kako naprimer: Nija vadin ći ojme na urman
jaska i mojto bratče Bižin ći prajme trlo za ovcite, tače ći praj bunar, ći kopa, ći jade
ći spie i sl.

Ličnata zamenka "SE" vo dijalektot na spomenatata okolija se zamenuva so "SI" il
na mnogu pati može da se stretne i kako "S", odnosno ne se dojskažuva. Se razbira,
deka toa zavisi od prirodata na izrazot ili od primenata na sodržinata na zborot ili re
nicata kako naprimer: Va gudina nogo s arni lozgjata, ili pu dožot nivte s nogo vlažni i

Napomena: Pogore e ispušteno da se navedi, koga stanuva zbor za predlozite, deka predlo
got "PO" vo spomenatiot dijalekt se zamenuva so "PU" i toa. Pu nekolku dena nija ći praj
nova kola, pu malce vremito ći si rasipi i sl.

Pri sreduvanjeto i obrabotuvanjeto na zbirkava od narodni prikazni, bi sakal da n
veda deka stretnav osobeni teškotii, bidejći lugeto što go dadoa svojot prilo

niv pobrzo si gi iskažuvaa svojte milsi, a nekoj pobavno. Pa spored toa, jas bev prinuden da gi teram da povtoruvat lii za nekoi zborovi što mi prestavuvaa prečka, a ne mi bea jasni, bev prinuden po nekolku dena da lutam se dodeka ja pronajdem nivnata originalnost, odnosno da najdam soodveten epitet. Toa go pravev ne oti nemaše takvi zborovi, tuku oti nejćav da mešam dijalektot so grcizam, so turski zborovi, odnosno se trudev mnogu za čistotata na dijalektot. Se razbira, deka pri sreduvanjeto na ovaa zbirka najdov i mnogu drugi tehnički prečki, kako pri faćanjeto na tičnite izrazi, taka i pri klavanje na akcentot i na razlikite na nekoj zborovi, bidejči sekoje selo sepak će ima nešto što se razlikuva od drugo selo.

I nakraj bi sakal da kažam deka ovaa zbirka ja posvetuvam na naselenieto od spomenetata okolija, kako znak na blagodarnost i stalno sećavanje za nivnoto učestvo va raznite pokreti za narodna slobota, kako i negovata namaćenost od site dosegašni nenarodni režimi. Se razbira deka i sum dolžen da napravam takov edne opšt osvrt za da go zapoznam čitatelot so site nastani na naselenieto od ovoj kraj i so sodržinata i teškotiite pri sreduvanje na zbirkava.

Od koj što e zapišano

Od drugarot Gorgi Romančev, roden vo selo Radomir Enidževardarska okolija, borec od 1942 pa se do kraj na 1949 god. gi zapišav slednite prikazni:

"Uvčarut i morckite divojki", "zimićorot kumšija", "Ud istirano dete du carcki zet", "Palam carcka i nogo lična nivesta", "Devit mina bratća i adna šestra", "Vangelina vojvoda", "Istincka prikazna", "Gjupckite grubušća", "Tri btaća i tri smovili", "Jordančo i vamprot", "pravi naj lošo", "Arap i pijanica", "Lična, ama neksmetlija divojka", "Pop i ličnata žena", "Tabur aramii i dve siljajna", "Neda moma kaj maćea", Čitvrtto dete", "Sedmdesit jurci", "Nečesna žena", "Ljočko", "Nim si kačuvajte na loš pampur", "Jovan u prazna bukuva kuruba" i "Bidi car, ama imaj zaanat.

Od drugarot Džinov Emanoil, roden vo 1911 god. vo selo Babjani, prozleze od bedno zemjodesko semejstvo, borec isto taka od 1942, pa se do kraj na 1949 god. se zemeni slednite prikazni: "Neamseto adna dve pu dvajsit gudini", "Karabeljo", a) "Karabeljo najde druga, ama ušče povredna i verna kumpajna", b) "Karabeljo a utipuva divta biška i pak odi na dolnta zemja", "Brav su zlatno runo", "Pepiljaška Guca moma", "Ud kradači du kdii".

Od drugarot Karajoto Gorgi, roden vo 1917 god. vo selo Čičigas enidževardarska okolija, isto taka od bedno zemjodesko semejstvo, učesnik vo Grčko-italjanskiot front vo 1940/41 godi. i pozadinski aktivista vo pokretot EAM-ELAS 1942/45 god. i NOF-DAG 1945/49 god. se zapišani slednite prikazni: "Kuliman i divuto čuvek", "Sirumaot čuvek i angelot", "Pop Krivolačko" i "Sfiračite i vlkot".

Od drugarot Sindelievski Risto, od selo Asarbegovo Enidževardarska okolija progonet so se semejstvo od strana na monarhofašistite vo 1949 g. i prefrlen vo FNRJ, a sega tel na grad Skopje. sum gi napišal sledniite prikazni:

"Vlk su zvonic", "Loša maćea, ama i loša sestra", "Kleta Arapina-smovila", "Kumčo - čo i dve brauvi"; "Braovite i vlkot".

A V T O R O T

UVČAROT I MORCITE DIVOJKI

Pasejći sii ovcite pokraj nekuj morcki breg adno uvčar, tuku zavidel nekuj ljuge kak si kpat u morcakata voda. Kaj videl uvčarčito ud pišim si začudil malce, oti to mesto ten bil pusto i nikuj ne udel tam madav ud uvčari, a napkumta, pu malce, pu malce si nabliži du nih, si skril pud adna kpina i zafatil daj puli šo stanuva pokraj morto. I šo tračite d videl uvčarčito kto kapki. Ama najmalečkata bila tolku lična i imala tolku arna snaga, natimaa, šo na uvčarot mu vlizela u mirak i si ričel su umot: Ah, majkata, kak či možm da a klam, brm, ako ne drugo, va najmalečkata na rka. I ušči ud da si dubliži epten du bregut na morto za da a fati adnata ud tija-najmalečkata divojka.

Pu tri-čitiri dena uvčarčito pak utišl na ta strana da sii pasi ovcite, ama vap ne mu bil umot kak daj napasi ovcite, tuku smo si čudil, smo krojl čare kak i kak da fati m ma na rka. Arno ama, tuku si nabližil du bregut i si puščil le kriljata, si nurnale u voata i si skrili pud morto nanaka. A vo kutro, zafatil da nu ka pu dirta, da fat mama na uvčarot ne mu si pugudila i si vrnal uklipan doma.

Arno ama sea uvčarot ne si vžgizal ud životot i ne iszgubil vera u nego, tuku su ušči pojće inaet zafatil da misli i kroj čare kak da si nabliži du nih i kak či moži da a fati najmalečkata moma. I taka, džanam, pu nekolku dena i puščil ovcite, i zvrtel pak nakaj morto i pu malce, pu malce si nabližil pak na mestto kaj šo bile ispagjale momte. E, dur vad ako ne fatam nekuja ud vaska, živ nema da si vrnam nazut doma, si ričel dejto su aklot. Ama ne grišil to den oti najstina mu si pugudil fabotta i eto kak:

Taman dileko ud mestto kaj šo bile divojkite, zafatil da leti i pu malce, pu malce si nabližil du nih. I koga vice pak si puščj u morto da si kpat tija-momte, dejto istrčal na adnš naja nih i zafatil da i leva gore-dol Arno ama neli smovili? Tija najstina namožale da letat i da muj izbegat pud morto, ama tile da mamat nanaka-navaka za da možat da si dojdat du kriljata. Ama sea i na uvčarot mu tiknal, p namesto da trča pu nih, utišl i mu gu zel krilto na najmalečkata moma i namoža pojće da trpi gola u voata, a drudzite dve vice sii zele kriljata i izbigale, ispagja, oti uvčarot i mu veli: Junače, lično ma, kaj mojte sestri, p kolku pari ili šo drugo sakaš, smo kaži mi. Arno dejto namesto koj zn kakvo dar da pala, mu udguvoril na divojkata i mu veli: Jaska lično pari i se drugo jne šo trebuva za da živm imam, tuku moma nemam i koga vice si na moj rce ne smo šo nejca da ti puščam, tuku duri i nivesta či mi bidiš ud sea nana

uvčárčito:E,džánam, najstinaj déka i jáska ti sakam,áma poarno beše da si rzberihte su t
ko mi-su morckuto cár-áma diljkam tolku f
áma,ako sakaš,ako ne drugo,brm,da mii dajše kriljata i da ódih málce káj sestrite moj za
da mu kažm déka jáska pojće nemada da bidam zájdno su nih. Árno áma dejto i na vo muabet
mu si kndisal óti smo ako si izlžiše da muj dáj kriljata,ušči adnš némaše da a vidi na v
dujna, p mu rekol: Ájde džánam, gulemarabota. Nija pak ći si vijme su
čárot na divojkta, za nekolku déna nija pak ći dojme túva i pak ći sii vijš tvojte sestr
Ka videla divojkata déka nema kurt praj,
ku mu dadela láf déka ud sea nanaka vićej nejna žena i zájdno su ovcite a doncel večarta
domno.
Pu nekolku déna uvčárčito i mórcata divojka napravile adná úbava svádba i si vi
čaja, a nápkumta zafatile nogu árno i miluslivo da si živat.Árno áma ká puminále okulu t
gudini vreme, nivesta zafatila nékk da puvinúva, da si skldisúva i da uslabnúva, démek,
fatila da si čudi i da tži za nejnte dve sestri, majka i tátko.
Kóga a zaušil uvčárčito,da kážime, Todórče a viknal adnó den i mu veli:Mr, žen
šo tii šo tolku r
gospud
jlé ti navgjaná? Tógaj ženta mu udguvorila i mu ričela na Todórče:Jaska mžo, nogo sm efh
rištisana i ud tepka i ud našto život,áma šo véli lafot"neli krvta vóda namóži da si čir
Jaska rekla pak ženta mu,nogo sakam da sii vidam mójte dve sestri,tátko mi i majka mi, p
ko sakaš,nej lošo da mii dajš kriljata za da ódam i da si vídam adnš, a nápkumta pak ći
vrnam názut káj tepka i pak zájdno ći živime.
Ka čul taká Todórče ne sakal ćefot da mu gu skrši na nejnta úbava žena,kndisal
bez da mu si čudi
ladela kriljata na ramo i si činila azr za litnuvajne si prigušnala su Todórče, a nápkum
mu veli: Sej su zdráve mžo!!! Áko sakaš pak da ti bidam žena i ponanaka,dójdi káj tátko
káj morckuto cár i ud nego da mi palaš?! I tolku beše.Ženta mu litná i izbiga nanaka,a T
dórče ustaná uklipan doma sam sl su ovcite na rka.
Na todórče ič ne mu padná árno koga čul takvija lkrdii ud nejnta verna žena,áma
viće docna beše i némaše šo da práj,óti šo véljat stárte"piljto litná ud rka."Ah,ah si n
čel Todórče su aklot! Áko úšči adnš ti kládam na rka, ći vijš,ti mori ženo,kak ći zevaš
rilja ud mójte rci za da sii vijš sestrite,majka ti i tátko ti,áma...
Ženta mu viće a snimá ud doma i úšči adnš ne si vrnala doma i pokraj to šo Todo
če si nadival déka,moži bi, ći si čini pišman i pak ći si vrna,áma skóro tri gudini vrem
puminále i ni dira ud nea ne si čul i videl,a kamo li nivesta na rka úšči adnš na klaj.

Ama i ne izgubil vera i ne bil važgisan ud životot, tuku pak imal vera i si nadival deka adno den pak ći si stretni su nejnta žena. On tračil deka ći odi pak s pak ći si skrii pud nekuja drma i koga ći ispadnat pak da si kpat divojkite, ći si spušt i pak ći si ja grabni nejnta ubava žena! Ama vapt on si izlžal oti koga utišl daj pasi c cite kraj bregut na morto, ne smo šo čuvek ne najdel tam, tuku ni dira namožal ud čuvek da vidi. I koga si vrnal domo uklipan si ričel pak su umot: E du kugaš sam ći živam u va dujna i deka nikujpt ći namožm da si stretnam pak su mojta lična i ku zafatil da si a tlči glavta ud zidut zašo da muj daj kriljata na ženta mu.

Puminale pojće ud tri gudini vreme i Todorče nikk ni puščuka namožal da naj za n ta žena, p si rekol: More jaska i taka nemam nikkvo ajr ud mojto život i ud mojto samuti tuku aj da kinisam naka i da si ja palam ženta mi, p ako saka gospud, beljkim pak moja ći di. I bez da mi si čudi nogo, muj dava ovcite na nekuj poblisku rudnina, si azarisal i k sal da a pala na ženta mu.

I taka, džanam, trgnal nakaj morto, ama sea ne na ta strana kaj šoj najdel pišim na vojkite, tuku kinisal za na drugata strana na morto. I udejći taka, dileko ud nejnta zemj zabiližil ud dileko dve ljudi i koga a poblisku, a poblisku šo da vidi i da čuj?! Ka si z kačile da si borat i da si davat, miram čuvek namoži da mu daj. Taman stignal Todorče ept du nih mu veli: Šoj va rabota šo a prajte, bre prijatili? Šo imate da delite šo tolku st zapenili i si tepate? Moži li da znam šoj va rabota i ći možiXXX li da vi pumožm u vo lo saat? Koga čule takvija arno muabeti ljujto ud Todorče, si mirile i mu veljat: Et, jabar jče, nija si karame za adna zagija boti i za adna kapa. Nija mu rekle dve ljude na Todo: rabotime kto aramii i koga mu vlizehne u XXXX kujćata na adno zmeh, muj zehne vija rabo šoj puliš sea pred tepka, ama da znajš kolku vredat tija, ič laf nema da prajš. Togaj Tod mu veli pak nadvete aramii: E, arno de, moži li daj ubidam šo šejvi ći bidat vija raboti tolku si karate i si tepate, p napkum da kažm na koj ći mu pripadnat? Zašo da ne?- rekle te aramii i bez da si čudat nogo, faćat i muj davat kapata i botte na Todorče. Arno ama ku šo a kladel kapata na glavta i botte na nozite, ka litnal ud tamka, famfanija stanal či adnš nikk ne si vrnal nazut, demek i dvete aramii ustanale uklipani.

Botte i kapata najstina bile nogo vredni šejvi oti su kapata čuvek možal da l demek činele kto na krilja mesto, i možala da lafe a botte možale da skokat ud adna na druga plnina. I smetut ud kak sii kladel Todorče na nejnte nozi su kriljata letni, su nozite skokni, tu kažil na adna nogo visoka plnina i zafatil da puli gore-dolo za da vidi kaj si naogja. videl deka namožal da si seti kde si naogja, zafatil da tži i da veli: Eh, mar male, ma vo greh sm ti napravil šo tolku mi imaš priklnato, i vapt ne sm namožm nivestta da s nam, tuku i ne znam kde si naogjam, p moži i epten da zaginam?!

Ama koga gu čula taka kapata mu veli na Todorče: Abre junače, junače, ne mi kažuvaš, kogo gu palaš ti šo smo plakaš, smo tžiš? Koga čul Todorče deka kapata lafela i deka zafatila da pita za nejnte mki, sii izraduval, a napkumta mu rekol na kapata: E, more kapo, kapo, da najš na kakvo diridže sm, ič nema da mi pitaš, tuku diljkam sakaš da znajš ja ska ći ti kaž I ud kak muj kažal ste nejni mki i deka sea a pala nejnta prvna nivesta, kapata mu rekla na Todorče: Junače, diljkam vaj rabotta, ič nim si plaši, oti ušči vadin ći stignime tamka, moži ušči ud vadin da si bidiš su tvojta nivesta, si razbira deka namožm da kažm deka ći možiš da si ja zevaš doma. I ušče neduvršena su muabetut kapata, tuku daj nema ud tam kaj š bile, a pu malce vreme litajna stignale blisku du morto. De poblisku, a poblisku koga šo d vidat pokraj bregut? Štetri sestri nalignati na pesukta, pokraj bregut na morto i smo si čt na slnce.

Koga i videl Todorče ušče malce u damla ći padnal ud radurs, a napkumta si nabl žil du nih, si puzdravil i mu veli: Zdravo-živo ženo i vija šurnajći! Kak si puminuvte i k ga si prifrlihte tuva ud tam kaj šo behte? Ama vapt ženta mu i nejnte šurni nej ustavile liljata na pesukta, tuku si imale pud nih i ne sakale da mu si pugodi kak šo mu si pugudi na nejnta najmalečka sestra. Demek, sea dujat i na jugurut, oti adnš si izgurele na fasulj I koga zafatil da mu namiga na nejnta žena za da dojdi kaj nego i pak da si zevat i zajd da živt, ona mu udguvorila i mu rekla: Ej, ej, mžo, i na menka mi si idi pak su tepka, ama dú da ne gu pitaš na tatko mi, da znajš, deka jaska nikujpt namožm sama da trgnam i pak da ti bidam žena i pokraj to šo tolku vreme šo behne zajno ubavo si žijejhne. Jaska, rekla pak ženta mu na Todorče, možih sama da trgnam pu tepka, ama bidejći tatko mij car, letva imam ud nego nikujpt bez da dade izim on da ne si rzdeljam ud mojte sestri oti ći rasipi ako ne gu puslušm.

Ud kaj čul ste vija muabeti Todorče viće namožal pojće da istrpi, p mu veli na k pata: Šo prajme sea mori kapo? Molči i niščo nim lafe tuva Todorče, tuku aj da si tr me ud tuva, a napkumta jaska ći ti kažm šo ći prajme. I ud kak si trgnale malce ponanaka mu veli kapata na Todorče: Ič nim beri gajle oti, et, za ne o u saa ćojme kaj carot i va rabota ća a naredime, rekla kapata. I ušče na minutta litlale nakaj carot, demek nakaj ta ko mu na nejnta nivesta de, p za ne kolku saati stignale u carckata palata. Arno ama ka nabližile du palatta, pitale adno ud nejnte čuvari i on mu rekol deka carot sea za sea n ma da bidi tuva. Na našto car, mu rekol pak čuvarut, gu zaminuva druć adno car i se šo in te da kažite i da prajte ojte kaj nego i su nego rzbrajti si.

Todorče pak si ubrnal du kapata i mu veli: Šo prajme sea prijatiljko? Kaj ći gu jme vo car nija u va pustijna? To nej tvojo gajle, rekla kapata i kto strela litnala i p:

carot ao: g zaminuval tatko mu na najmalečkata divojka i ud k a mu si dubliZile du nego veljat: Viliki care na ato :ore.nija djdehne za adna rabota i tračime deka nema da ni t bijš oti ud nogo dileko pt sne i tesko si idi pu vtor pt du tuva.Da čujam, mu rekol care na Todorče i za£atil da nrčuva jadejne,pijejne i kavijna za gostte. I ud si klra s le(poč tile) mu veli Todorče na ,erot:Jaska care, ušče pred tri-čitiri gudini beh vencan su na malečkata ćerka na carot na morte,ama,et, ka videh de1a ai Skldisuva nogo,muj dadeh pak jnte krilja za da doj i da si vidi su nejnte sestri,majka i tatko, a a sea,gjo,tatko mu a ustava pak da si.v r i dar da ne gu pit a na nego i deka bez nejne izim nema da kinisa pu menka Jaska,rekel pak Todorce,s a mde zna dve raboti: IIi da stani da dojdi su :a n a iIi da kaži šo muj inaetutt spritu menka šo nejća da pak tkrdan da žive su menka. ma usci pred da kinisat za nakaj carot,gibi, oCe koga si rzdelile su nejnta žena,koga najdele,ona mu rekla na Todorče:Praj so ći prajs a o pull da si izlžiš kapata i krt bot da ne t i i z9vat,oti dur togas ći npkosaš u va dujna.

I koga i cuI ste vija muabett carot ud Todo r eś pišim si pucudil malee, a napk ta mu ud g voril i mu veli:More junače,more m a če,šo paleš ud kapa čurapa ti sea.t l u ne diš kaj menka i da ti pram moj zet?Pulis li kak živime nija tuva?Ćerko,a viknal carot n cerka mu da dojdi kaj nih,p napku ta mn veli na Todo r e: Ja puliš li kakva cerka imam j ka m a ce?Ima Ii u dujnata druga takva lična mama at A,a,a, si nasmijnal togaš carot i m rakol pal na Todorce: Vice ti si na moj rce i nema pojce mrdajme,t u u aj, kaZi su a r e ka ud Bea nanska zet 6i mi bidis)oti...

}oga cdl t a a Todorce ai rakol su a lot: More da ne neščo vO cuvek si ispijani šo ne znaj šo praj i šo la£e?Tedo r 6 mOZI imal i prao za rabota,oti koga sti@ale kaj n demek, kaj carot de,gu najdele daka Igra, p nej ni cudo da bil pijan. A r o.l pijan i lu da bil carot, Todoree ni za živa dušš nejćal ni laf da cuj za t a a rabota a k a o li zé da mu st a i na nepuznat čuvek-car i koga viće imal žena i to poubava .A r o e a ka čul c rot dekalsu

žena, si naljutil i mu veli na TodoreesSltsaj junače,sea nija dvete ći si fatima na oro koj ud naska poa r o ći igra ći bidi naddiljač,ama ako ti naddeljam jaska na tepka,rekol rot pak na Todorce,da znajš deka nema vrnuvajne nszut,tuku eu sila ći mi bidiš mojžet.

Todorče i za va rabota kndisal i na a d mu ričel 1a carot deka si natfaća da is ama ako bid! on nad d ljac vrs carot, da naj kulaj i da muj ja do n i nejnta žena tuva,ke nih i ud tuva da si ja zéva i da si oj dammo.Koga čul carot taka i on kndisal na muabet na Todorce i nadiv£j6i si deka on ći naddeli mu dadel laf na Todorce i U c e na minutta račal da dOjdat sfirkite

za da za£atat su orto.

Sfirkite i tpajnta udrija, a carot i Todorče si fatija da igrat, dvete kto tlsmi. Ama p
adnó-dvé sáati, carot zafatil da si umuruva i da mu visat rcite nadólo, a Todorče ušči, pó
će da zsiluva. I pu tri-čitiri sáati carot viće papcal i zafatil da mu si móli i da mu phaj pa
dón na Todorče, ama on ušče pójće si sasilil i sea zafatil dur da gu vleči na carot kto na
prtal mésto. Ama e kaži nékuj kak možal tolku gulema sila Todorče da ima i da naddeli ad
car i to car na morto? Vaj nógo lesnarabota da pugodi čuvek, óti Todorče ne igral sam, tuku
igrala nejnta kapa i nejnte boti.

Ud kak si dujdel carot na sumlukut mu rekol Todorče: Care, kaulut ti du izgubi i
moljam, ako si móži, parj šo ći prajš donci mi ja mojta žena i neka adnš si turi kraj na mo
te mki u va bela dujna. Arno ama namesto da mu ja donci nejnta žena, carot pak mu ja donce
nejnta ćerka, p mu veli na Todorče: Etp ti ja žena ti, zevaj si ja i aj krši glava ud tuval
Ama koga mu ričel Todorče deka nej va nejnta žena, tukuj nejnta ćerka, si naljutil carot,
zeva nejnta kapa na rka, a istrl i ušči na minutta et ti ja kaj idi žena mu na Todorče. Ko
ga a videl Todorče, litnal ud radust, si nafrlil vrs ženta mu, zafatil da a guška i da a bak
va i šoli ne da praj su nea ud radus.

I najstina, koga a videl carot deka ženta mu na Todorče bila nogo poarna i polič
ud nejnta ćerka, mu idel da pukni ud mka, p si nabližil du Todorče i mu veli: Slušaj mom
du sea jaska ti ja nudih ćerka mi, ama ud sea nanaka ti veljam deka, diljkam a nejćaš ćerka
mi, daj mi ja tvojta žena na menka, a ti zevaa mojta žena. Et, rekol pak carot, puliš li
ka mojta žena poarnaj ud tvojta? I ušče nešto. Koga videl carot deka i su vo muabet ne kn
suva Todorče mu veli: Jaska ne smo žena mi ti ja davam, tuku i sto carsvo ći bidi tvoj sm
i smo zet da mi staniš ili žena su žena trampa da prajme.

Koga viće carot zafatil prao naka da lafe i stanal kto
mu na Todorle, ona, gibi žena mu na Todorče, si naljutila, p mu veli na nejnto mž, na Todor
Ti ako imaš vreme za mubetisajne, jaska nemam vreme za gubejne, tuku, aj, daj mi ja kapata
botte, da nej izgubiš i vija su vo budla car, a jaska ći pram šo ći pram pak da si zevme.

Todorče si izlža, si a izvagja kapata, a i botte i muj dava na ženta mu. Arno am
tuku šoj kladela kapata i botte, izvagja ženta mu adno vlakno ud nejnta crna kosa i mu v
na Todorče: Koga ći stigniš doma kaj tvojta majka, ći gu žegniš vo vlakno, a jaska ušče na
nutta sm kaj tepka. Arno ama neli Todorče bil ud nogo dilek pt? Koga ći stigni, p da gu žegni t
paleno vlakno i da si najde pak su nejnta mila?

Ženta mu viće litnala i si izgubila u nebito, ama ušče na stutina račkori, ud
si rzdelile ud Todorče viknala i ričela: Sej su zdrave mžo, pu šes gudini žegni gu vlaknot
Demek, ženta mu esapila deka Todorče pu šes gudini ći stigni doma, p dur togaš ći doj red
da gu žegni vlakuto.

dr

Ka

spuđajti

pilij

smovička

t

na

ej,

kaž

Smo,

цанам

gu

ni vreme da ptuva Todorče, za tri dena tuku navlizele u nejnta zemja, a Todorče, plno su ra

zafatil da vika koga videl deka si nabližuvt du nejnta kujća: Male, bože moja, puvtorno si

dih i dur sea mi veli umot deka pak ći si stretnam su mojta zlatna žena!

I ud kak zvrtele dve-tri pta okulu selto, tuku si spuščile u pulenta na Todorče, a napku ta vlizele dommo i zafatile da si guškt, da si baknuvt i da plačt su majka mu.

Pu adno den odmor orlicta stanala i si utišla, a Todorče si ustanal su majka mu i z fatil da mu prikžuva [illegible] A [illegible] b d j [illegible] t l koj zna kolku vreme dudeka dojdi du orlite, p i zajdno su orlicta du dommo, Todorče zbravil kolku reme puminal i koga mu tiknal za ženta mu, gu žiguna vlaknuto i koga šo da vidi?! Muj is gja ženta mu, zastanuva na pragut ud kujćata i mu veli na Todorče: Šoj va rabota šo a pra mžo? Kak ni beše lafot koga beše ušče kaj carot? Neli trebuva da puminat šes gudini, p na kumta da gu žegniš vlaknuto? Znajš li deka ušče tri gudini ima du togaj? I tuku pak si i gubila nanaka.

Na Todorče mu ijše da pukni ud mka i ušče pojće koga dujdela i a vide pak ženta m napkum ud tri gudini vreme, ama i nemaše šo drugo da praj madav ud trpejne.

Koga su nogo trpejne puminale takmu tri gudini, ud ka dujdele ženta mu doma, koga s ro si vrnal Todroče ud dilečnoto ptuvajne, a viknal na majka mu i mu veli: Majko, male, du a ne ti imah kažano za va tajna rabota, ama dojdi kaj menka i puli šo ći stani i ne gube ći vreme, gu izvagja to paleno vlakno, gu žignuva i za adna minuta et ti ja kaj idi nejnta žena. Napkumta ne smo šo ne si čudiše i tžiše ženta mu, tuku ušće si dujdejnto mu doncela koj znaj kolku zlato, p si nakupile imajne, si napravile nova i ubava kujća, si pribrale ar ubavo i zafatile milno i slatko da si živat napkumta ud nogo mki.

ZIMIĆOROT KUMŠIJA

U nekuj selo si živele adno mž i adna žena. Tija imale arno život i gospud s kuja gudina mu daval nogo berće, ama, et, šo veli lafot ste raboti namoži čuvak daj ima, p vija kutri se imale, ama smo deca šo nemale, nogo si skldisuvale. Za da ne mu bidi dudijan votot, tija ud pišim si zele adna mačka, ama koj videl ajr ud mačka, p i oni da prikopcat' Koga adnš mu vlizela mačkata u dulaput i mu gu izlukal mlekuto, sajbijta, da kažin Božin, zafatil da a kara, p i ja udril malce, mačkata si vrlila vrs nego, zafatila da gu raska i ušče malce očite šo ne muj izvadila. I ka videle deka i ud nea nemat ajr, faća a istiruvt naka, a na nejnto mesto si zele adno kuče, imito mu gu kladele Bidžo.

Sea rabotta bila podruga, oti kučito cel den odil pu sajbijta Božin, da kažime koga odel na nivta, na urmanut pu drva, pu lov i na drugo mesto, a nočno vreme sl lajl nogo arno a čuval nejnta kujća. I ka videle deka Bidžo nogo mu si pugudil, Božin su ženta zbravile na gajlett i zafatile kučito na čedo mesto da si gledat. Tija, gidi, sajbjte na džo, ne smo šo nikugaš ne gu ustavale kučito gladno, tuku prvno na negg ći mu davale, a napkumta oni jadele, demek tolku nogo si gu sakale kučito Bidžo.

Kóga će udel nekuj kaj nih i ćii pitale kak si puminuvt, šo novo-vetko ima, tija na
prvo mésto ći si pufalele su nejnto Bidžo, a nápkumta sé drugo kažuvale pomin
vajne. Árno ama pkraj árnite i timisante ljudi imal i nogo kskndžii šo ne smo šo nej sa
le na Božin, óti nogo árno mu vrvel životot, tuku palale čare kak i kak daj udavt u kapka
voda.

Du čičko Božin imal adni kumšii, šo i tija nemale deca, ama p ne sakále ništo dru
p koga pulele deka ud kak gu zéle na kučito Bidžo sé pojće i pojće berćet pravele, zaf
le da ne gu činat ás na kučito na Božin i zafatile da gu frčkat su kamejna i stapovi kd
da gu najdat. Ama sea ne smo tija, tuku i Bidžo kde i stretnuval zafaćl daj laj i na st
na daj puli. Čičko Božin na nogo pta si karal su nejnte kumšii i mu veljal deka nej ar
va rabota šo a pravt spritu nejnto kuće Bidžo, ama šo veli lafot neli vlizel vragut mig
nih? Namesto da si mirat tija ušće pojće zafatile da nej činat ás i palale čare kak i
adnp den da gu utrujat kučito Bidžo. Ama kolku pojće i kskndisale na nejnte kumšii, dem
na čičko Božin, tolku pjće i poarno mu udel rabotta, a lošte ljudi - kumšii smo pukat
mka.

Lošte kumšii ušće pojće zafatile daj kskndisat nejnte kumšii koga zafatile da puljat kak či
ko Božin stanal nogo čurbadžija kupuvajći sekuj den imajne i šo li ne drugo. Hm, hm si
kle tija, smo ako ti gu kladam na rka kučito, p ći ti kažm jaska natepka, tukum aj...
I najstinaj deka čičko Božin za nekolku dena stanal nogo zingin čuvek i et kak:

Koga adno den, adna dzastra stanal čičko Božin koga šo da vidi i čuj ?! Biždo u
šl puzadi nejnta avlija, na kraj ud nivta, zafatil kto besno da laj i nikk nazut da si v
i pokraj šo sajbijta pojće pta gu vikal da si doj doma. I ka videl deka Biždo ne si vir
va, tuku smo laj i smo rii na adno korin ud kroša si ričel su aklot: Aj, bilja, šoj va ral
ta tolku vikajne nejća da si vrni doma? Ako ne odam da vidam šo
ima tam, si rekol čičko Božin i bez da gubi vreme, gu uastava ralto i vulovte, odi kaj B
džo i mu veli: Šo tii, bre Biždo vadin sabajle, sabajle smo lajš i riiš tuva? Togaš Biždo
ušće pojće zafatil da laj, da rii i su zbite da gu vleči na Božin za šlvarut i de rii,
vleči gu pak za šlvarut kto da sakal da mu kaži: Ne mi pitaj šo mii, tuku zevaj adna mut
ka i el da kopaš tuva, p napkumta ći si rzberime.

Nema fajda, si rekol sajbijta, ći si kopa, p šo saka neka ispadni vadin. i za čas
vrnal nazut, zel adna mutika i koga stignal pak du Bidžo, a on pak riel tam i da laj kto
besno, i zafatil da kopa. Arno ama ušće ni adno kuleno nemal kopano, tuku mu si videl neš
kto da laska i koga iskopal ušće malce šo da vidi! Adna zlatna para kto slnce da sveti. E
ej, dur sea mi tikna moj Bidžo zašo si lajal tuva! - si rekol čičko Božin. Ama sea ne a us
vil mutikta, tuku su ušće pogulem dikat zafatil da kopa pud korinut.

I taka pu red kopaj naj zlatna para,kopaj naj čičko Božin nabral cel kup zlato i stanal z
ngin šo nikuj nemal kto nego u nejnto selo, a na Bidžo ušće pojće zafatil da gu saka i da
gu rani poarno ud čedo.

Ka mu prilil zimićurlukut na lošto kumšija, mu odi adno den kaj čičko Božin i mu vel
Čurbadži Božin,či mi gu dajš li,ako ne pojće,brm,tri dena vo tvojto kuče Bidžo i jaska da si
puradúvam malce? Zašo dane? - mu rekol Božin na kumšijta i bez da mu si čudi nogo,faća i
gu dava Biždo na kumšijta. Akoj za ajr, mu rekol Božin na kumšijta,neka ti bidi na kamet
kumšija!

Kumšijta su lošto srce, gu zel kučito,si utišl doma i mu veli na ženta mu:Ženo,ež
aj neka nii ajrlija rabotta!Ud tuva ud tam, rekol kumšijta na ženta mu,gu kndisah Božin
mu gu zeh kučito,p sea koj ktu naska!-Dmek sakal da kaži deka i on či stani čurbadžija
vek. Ama ako pita nekuj zašo mu gu zel kučito ud čičko Božin,nej teško da pugodi et zaš
Ušće koga kopal čičko Božin i si izvagjal par ud korinut na nejnta kruša,kumšijta gu za
ližil i tračil deka Biždo sekugaš i ne sekde moži pari da naogja i deka i on moži da sta
zingin kto Božin. I ne smo to, tuku ako neksmet ne naj nekde pari, on imal inaet kučito da g
utepa i nikugaš da ne vidi pred nejnte loši oči.

I taka, džanam, ušće na druguto den, gu zeva na bidžo, gu vrdzuva su adno sidžim i
di puzadi nejnta avlija,pud adno korin ud kruša kakva šo bila na čičko Božin i mu veli n
kučito: Aj, da ti vidam,br
ili ćojš ti u dupkata na mesto zlato? I tuku zafatil da gu vleči za siždimut i da mu ja
ka muckata u zemin,demek zafatil su sila da gu tera pari da mu naj.I kutruto bidžo,beri
tuli ud strah i niščo ne mu kažuva,ama koga mu a brknal arno muckata u zemin,gjo,zafatil
rii ama...

Togaš u suzut kumšija a zel mutikta i zafatil da kopa,ama ka kopal,ka kopal niščo
namožal da naj. Či kopam, si rekol lošto čuvek,beljkim či ima neščo tuva i debklm se pod
koj zlatto. Arno ama ka iskopal malce podlboko namesto zlato on pak najdel kazan,ama ne
zlato,tuku plno su vglejna.I koga videl taka, si naljutil i ka mu dava adma su mutikta n
Bidžo,gu utipuva i gu zkupuva u dupkata, a napkum si odi naljuten i frikisan domo.

Koga puminale denta šo trebuvaše da gu vrni nazut,čičko Božin si rekol su umot:Mr
vo čuvek nema um da mi gu vrni Biždo,tuku aj da odam da gu zevam,oti nekk šubelija rabot
i et, nekolku dena puminaja i ni glas nema ud nego. I bez da gubi vreme stanuva,odi kaj
mšijta i mu veli:Čurbadži,kumšija,ako svrši rabota Bidžo moži li da mi gu vrniš nazut
Kakvo bes,bre kumšija sakaš ud menka? Zm ne znajš deka jaska gu utipah kučito a? Koga č
taka,kutruto čičko Božin mu veli na kumšijta:Bre kak prijatilju si a svršil va rabota? Š
tolku lošo si videl ud to mirno i ubavo kuče?Zato li gu ze ud menka?

Koga čul taka ursuzut kumšija mu udguvoril i mu rekol na čičko Božin:Jaska mil kumšija,ti gu zeh kučito za da vidam nekuj ajr ud nego,ama kak da ne gu utepam koga namesto čap zijan mi najde ud nego?Znajš li deka ud dvesta kukoški šo imah mi ustanaja smo dvajsit? I to pusto ne smo šo ič ne mi gu čuvaše kukušarnikut,tuku cal den jadiše,spijše i tolku vréme šo beše kaj menka ni glasut namožah da mu gu čujam, aramdija niedno! P, sea,sakaš si ljutiš,sakaš ne,ama aj da ti pitam neščo: Ako beše ti na mojto mesto šo ći prajše su takvo nevredno kuče a?E,džanam, mu rekol Božin na kumšijta,ako si gu palaše arno si gu najde,ama koga bila taka rabotta,oti ne mi kaža malce ponapred,bre prijatiljo?

I taka džanam, su gulemi boljki na srce i su sldzi na očte si vrnuva nazut si odi dommo i mu kažuva na ženta mu za sta rabota kak šo bila. Koga čula ženta mu dekaj s vršeno su Bidžo i ona zafatila da plaka i da gu kara na Božin zašo da mu gu daj kučito na zimićorot kumšija,ama se šo pravile,se šo kažale nafile bilo oti Bidžo viće ne si vrnal nazut doma.

Ud nogo žalj i tga šo imale čičko Božin su ženta mu, koj znaj kolku vréme namožale ni na son da si naspijat, ni na leb da si najadat šo tolku frišisana umiračka gu najdela na nejnto milo kuče. I ka puminale nekolku dena, a sekuj dengu mislele na Bidžo,i koga viće naučile kdej zakupan sekuj den udele i mu zapaljuvale pu adna svejća,čičko Božin faća adno den,odi kaj prikindeto kumšija i mu veli:Slušaj prijatiljo,mojto Bidžo,akoj najstina taka kutu kak veliš,šo pala to najde,ama ći mi dajš li izim da si gu utkopam i da si gu zevam doma, u mojto dvor?Arno ama kde,bre brate, moži čuvek da si rzberi su klnato čuvek? Ušće su čuejnto takvo laf mu udguvoril na Božin i mu veli:Kak možiš takvo laf da kažiš,bre kumšija napkumta ud dvajsit dena kučuva mrša da udkupaš,p i doma da si zevaš? Sakn,da ne čujam ušće adnš takvo laf,oti ćom i na krkolut ći kažm,p dur su nih ći si ja najš biljata.

Koga videl čičko Božin deka nej možno kučito da si gu zeva doma i deka namoži da ispadni na kraj su budla čuvek mu veli pak: E diljkam takaj rabotta,b ako sakaš, prudaj mi gu,brm, korinut ud krušta kaj šo zakupano mojto kuče,p kolku ti čini ći ti gu platam. Togaj mu rekol na Božin kletuto kumšija:Ako mi dajš desit liri ći ti dam,ama ako ne,ič laf pojće na pram su tepka. E,džanam, nogoj,ama diljkam tolku sakaš,aj atr da ne ti skršam,nati desit liri i vidi mu ajrot ud parite.I ušće na minutta, izvagja Božin, muj dava parite na kumšijta,odat na avlijta,gu utkurnuvat to paleno korin ud krušta,a koga kopaa tam na Božin srcito mu si korniše,oti tam bil zakupan Bidžo,napkumta si odi dommo.

Ušće šo mu kažal na ženta mu Božin deka vo drvoj ud kaj šo bil zakupam Bidžo,zafatila da plaka i da redi za nejnto milno kuče i ušće pojće si ntžile,ama se bil bez fajda. Ama namesto koj znaj šo da pravat su truput ud krušta,čičko Božin mu veli na nejnta dumakinka: Mre,znajš li šo misljam da napravam jaska su truput ud kaj našto Bidžo?

Mr mžo, mžo, šo sakaš praj niščo fajda nema i nikugaš viće Bidžo nema da ni si vrni, rćte da mu si sušt na... Nej, nej taka ženo, jaska ći pram adno avanče ud vo drvo za pametuvajn na Bidžo, oti ako neame neščo nišan ud nego brzu ći gu zbrajme. I ušće ud den Božin zafat i napravil adno arno i dlboko avan, a ste drudzi dlnici i nasubral, i izgurel, a peplta a k del ntre u avanut, kto za sifte.

Ud kak a sfršil sta varabota, čičko Božin fatil i gu kladel avanu ma koga pu tri dena vlizel u kilarut i si nabližil du avanut šo da vidi?! Namesto pepl p no avan su zlatni liri, kto slnce da great u kilarut. Ka videl taka Božin, ud pišim mu si z zdrakut, ama ka si dujdel na sumlukut i ka mu si fatil vera deka najstinaj va rabota, trča viknuva na ženta mu i mu veli: Mre, mre puliš li kakvo čudo ima u našta kujća? Ja ć ni ntre u avanut i vidi šo ima? Koga si nabližila i ona du avanut i zafatile da mu lskat ja paleni liri u očte ne znajala kak da zastani, šo da kaži i šo da praj. Napkumta si gu r širuva prigačut i zafatila daj broj lirte i daj klava u prigačut. Ama klaj, klaj prigačut si naplinil, a lirte kraj nemat.

Ud kaj crpnale ste pari na to den, dumakinite su gulema radus zafatile ušće na t den da kupuvt nogo raboti, ama i dadele loš belik okolu kumšijte, p ušće pojče zafat le daj kskndisuvat.

Pu tri dena čičko Božin pak vlizel u kilarut i koga si nabližil pak du avanut, šo Pak plno su zlatni liri i vapt dur pu zemin pritičele. Mr, mr, ksmet I tuku a viknal ženta mu i pak zafatile daj berat lirte su prigačte. si taka, na visoko, ud nogo radus, čul nejnto ursus kumšija, si nabližil du zidut i zafatil da lušš se šo stanuva u kilarut na Božin. Šo veli lafot jalgo vlkot, pak a naučil i va tajna bota na čičko božin. Eh, hm, hm zafatil da mrmori zajrut kumšija i da si veli su umot: Taka rabotta a? Zrm ud mojto drvo vija čurbadžii da stanite, a jaska vglin ći naogjam kde šo ć rijnam ili kopam a? Čekaj ti vambir niedno!

Ušće na to den odi kaj čičko Božin neprikupcanto kumšija i mu veli: Prijatiljo, ska pišman za adna rabota šo a pravih spritu vaska, ama, et, si čini sea i nema druć k laj da mu gu vrnime životot na vašto nejć ud kumšija da si rzdeljam i ud sea nanaka ušće porni prijatili i kumšii ći bijme. I ud k gu umiknal na čičko Božin, demek, ud kak si mirile de, pred da si odi mu veli: Prijatiljo B žin, ušće ći zbarvih da ti kažm za neščo, ama, et, dur sea mi tikna—ako sakaš daj mi gu malc avanut da plšam malce bulgur, p pu malce pak ći ti dam. Zašo da ne?—Rekol Božin i bez da s začudi pak, i bez da mu kaži na ženta mu, faća i mu gu dava avanut i pokraj šo bil prazno.

Ud kak gu kladel avanut zimićorut kumšija na rka, su gulema radus si vrnal doma a viknal na ženta mu i mu veli: Ženo, ženo sej su zdrave fukrlk ud sea nanaka!

Smo dojdi vaka,p či vijš šo ima da stani ud útre dzástra - i nija su pari ima da igrame-mu rekol na ženta mu kumšijata. I zájdno su ženta mu gu zevat to paléno aván, gu klávt ntre u nejnto kilarče, a zatvárat vratta i si ódat doma radosni. Ne smo to,tuku ta večer zkoljale adná misirka, napravíle adnó mrsno banik, a víno, a rakija i ud ka si uzgustija pák su radus i smea na usta si lignale.

Kóga usmnál na sabájlinto,ušće nógo pórano ud kólku drugite dzástri,si zevat pu adná torba ili kój znaj ušće šo drugo,a utključuvat vratta i vligúvt ntre u kilárut.Árno áma rádusta mu bila nógo kúsa,óti kóga si nabližile du avanut i priznále u négo šo da vidat?! Namésto zlátni liri to paleni da si napplni pepl.Tija a videle rabotta vće na avanut,áma pred da praj nekuja druga lúdos,zafatil da a ukrutuva na ženta mu veljajći mu:Ženo,molči beljkim ntre či ima neščo,i tuku sii pušća prstte ud adnata rka. Árno i vá i trina ne mu si pugudi óti kóga bufnala ta pústa pépl ušće malce šo ne muj izvadi očte.Bre šoj va rabota,mr ženo, šoj va bilja šo či najše za malce!Demek sta rabota naprázno mu ispadla i su avanut,a mastrafut šo gu napravi pred adná večar,ni na esap mesto na a kladel ud inat.

Ud kak si vide ajrot i avanut,kskndžijta kumšija gu zeva avanut i namesto da mu vrni na čičko Božin, a zeva bltijta, gu izdrubuva na parčija,gu klava u oginut i gu izgurúva nanaka.

Ka puminale dur tri dena vreme,oti na čičko Božin mu bil stram da ódi ušće na ten den da si gu pala avančito, stanuva, mu ódi kaj "prijatiljot" i mu veli:Kunšija,prijatiljaska dujdeh,ako tii na kulaj i ako svrši rabota, da mi gu dajš avančito,oti,et i nija sakame da tlčime malce bulgur.Kóga čul istrisento i lošto kumšija mu veli:
kumšija sakaš ud menka?Ne znajš deka kumati gu pravih i gu izgureh? Zato li mi gu dade za da mii izvadiš očte,bre prijatiljo a? I ne smo to,mu rekol pak na Božin,istikli mi gu dade plno su pepl za očte da mii izvadiš a? I na vrs sta boljka i ptrdija šo si ja patih,namesto prostejne da palaš ti si dujdel avanut da ti vrnam nazut besramin čuvek!Aj odi si ud tuva,oti da znajš, ako ti anaferam(ako ti javam) i jaska neznam kakva džiza či platiš, mu rekol ursuzut kumšija na Božin.

Kutruto čičko Božin!Sea ne mu stiga šo utide avančito,tuku si misli i si čudi kak či si vrni doma i šo či mu kaži na ženta mu.Ama,puli napred dlgo i visoko,puli dolo dlboko, si ja navidel glavta i si vrnuva dommo. Ama koga gu videla ženta mu deka su navidena glava i gajlisan si vrnuva mu rekla:Mre,šo ima pak šo pak su navidena glava mi sidiš dalak a? Ti gu skri li i avanut? Togaj mu rekol Božin na ženta mu:Ič nim a lafi rabotta ženo, oti,da znajš,za dur sea sne za nikd Et, rekol Božin,koj znaj kakvi oči či muj izvadil našto avan,p,gjo,gu izdrubil i gu izg-

izgurel. Tuh, tuh jazk, bre mžo, šoj vo čudo, šoj vo taksirat pak šo ni najdel Kak ne mu si sk
šija nodzite, da mu sii isušt, šo dujde i ni ustavi bez alat i bez miraz ispomin ud kutrut
naš Bidžo! I ud kak si ufkaleix i tžele pak pu kučito Bidžo, si dujdele na sumlukut, a žen
mu mu veli na Božin: Mr mžo, mžo, ako možiš brgu odi izevjmu gu, brm, pelta, p beljkim ći im
nekuja fajda ud negu i za segugaš ći si gu čuvme za ibret i pamituvajne.

Ka videl potera Božin, stanal, mu utišl kaj "prijatiljo i mu veli sumtženo srce: Kumšija, prijatiljo, ti si molja, ako sakaš, brm, ako ne drgugo, daj mi gu peplta ud avanut! K ga čul taka grišento kumšija, koj znaj kak, bez ni lef da mu udguvori, mu gusubiral sto pepl i mu gu dava u adno grne na Božin.

Berćat na ženta mu na Božin, šo gu natira da gu pala peplta, oni gore-dolo ništo izgubile oti koga ranejćij kukoškite adnš, mu si istiril malce pepl u tricte i ud ka si najdele kukoškite, zafatile sekuj den pu dve jajca da snest i za adna gudina mesto nej be ral- demek tolku mu si napludile. I ka videl taka Božin, d ka i peplta ud Bidžoj nogo berk lija, zafatil daj prskaxx ste nejni nivi, lozgja, drviči i sé drugo šo imal i za adna dve gudini si naplnil ud berćet šo duri i nemal mesto kde da gu klaj.

Čičko Božin stanal najčurbadžijxxx čuvek u ta kazaxx i si živel kak šo trebu a zimićarot i klnatto kumšija namožal da istrpi ud kskndžilk, p puknal ud mka i inat.

UD ISTIRANO DETE DU CARCKI ZET

U nogo staro vreme si bil adno sirmah siljanic i si imal edinajsit deca, ama bi tolku fukara, šo retko, retko mu daval na decta pu nekuj kora suvo lepče. Najpojće i ranel jnte deca su suvi slivi, tikvi i šo li ne drugo, a za mandža i da ne a lafime, oti i znaj kakva bila ta i šo bil to laf mandža. Kolku za ruba, pojćito ud nih bile goli kto zmii.

I ne mu stigaše, to tuku ni adno ud tija tolku deca ne bil vredin za rabota, tuku s te bile, šo veli lafut, azardžii.

Ste tija deca- bratčijna nogo si sakale, ama spritu najmalečkuto ste bile kto zmii, demek, ič ne sakale ni da gu vidat, ni ~~da gu vidat~~, tuku koj ći stigni smo gu tipale i l cale ktoxx na topka mesto. Ud zafatukut majka mu i tatko mu gu sakale, ama ka videle deka adno ud decta gu nejćat i deka sekuj den su negu si rspravat i deka sekuj den kavga u k ćata ima, gu zevat to kutro malečko dete, odat u adna bitina i gu ostavat tamka.

Tija tračile deka su ostavejnto u bitinta dejto ći si udavi ili ći gu izedat kuj livot, ama ne ispadnala taka rabotta, tuku dejto ustanal živo i ušće ud prvnuto den z til su treva, ribi, žabi i drugo neščo da si rani, a ruba si napravil ud rogus i šavar. I ka, džanam, puminale nekolku gudini i dejto si sprijatilil su ste divo livot i namest lovat, tija sea gu branile i gu čuvale kto nejnb car.

I ne smo to, tuku sea dejto zafatil da si lafe su ste livot(su ste životni) i tol ku arno gu naučil izićot, šo ni adnó láf ne mu bégal. Dejto nájnogo kunišmák imal su žábit i najnógo su nih si družel, si lafel i pejál kóga i tijapej pejle. Vaidn taka, útre taká de to stanál viće okulu sedmusumnájsit gudini i viće nejćel ni da čuj ili da si dubliži du nékuj čuvek ili kóga gu naogjále luvačite i sakále da si lafat su négo ili kóga mu kažuv le déka nej árno túva, tuku da si simni-ispadni ud blitinta, on si pravel kto gluf. Demek kto sakál da káži déka túva po muj árno da živi udtkolku su ljujto.

U ta država imál adnó stáro i nógo zingin car ijmál smo adna ćerka. Árno ama, kój znáj ud šo, ká dijdéla ćerka mu na okulu pitnájsit gudini, padnála i si rzbulela. Bre šo ći bidi, bre víkaj ikimdžii, bre trčaj pu babi gore-golo, néma fajda, néma iljač za momta. C rot tólku si skldisal i si vžgisal ud životot, šo duri zafatil dáj mrzi i ćudi ikimžijte u nejnta zemja, p duri zafatil dáj tera ud nejnta ze ja. I kóga viće dujdéla na umrejne d ćerka mu i zafatile da a čuvt, carot udril tiljal na sekde i rekol déka, koj ći moži da ja ~~izleči~~ nu ćer i gu

Tiljalut ud carot gu čul i dejto u blitinta, préko nékuj ribari, p si rekol su umot Mr čekaj da om i jáska beljkim ći si čini sibap da a kurtuljam carckata ćerka, p beljkim ze ménka ći bidi néščo! I kutu šo bil navien su rogus i šavar, ispagja ud blitinta, kinisuva mu ódi kaj carot. Árno ama, ka gu videle carckite čuvari ud pišim nejćale ni da gu dzirnat ama kóga videle déka dejto nogo pritiskal i sakal da vlezi kaj momta, gu ubličuvt su nova rúba, gu javtvat kaj carot i ud kak mu dadel izim on, faća i ódi

Ušće su vlizejnto ntre u udajkata, kaj šo bila momta, ni zdravo živo, ni ništo, a carot pu nego, utišl kaj divojkata, si navidel i zafatil da a slušš i da lafe žabički izić i da veli: Kóa, kóa, ká, ká, kój si ti i kak si ntre u meut? Ej, ej, ud kóga ima da čujam moj i zić!-si čul glas ud meut na divojkata. A ta kutra žaba da ti ima u nea, bez nikuj da pikas i da naj lek tólku vréme.

Kóa, kóa, ka, ka, ká, rekol pak dejto. Ne mi kažuvaš isnavko, kak tii alot tam ntre i su šo ti ranat sestro? Ustavi mi, ustavi mi, brátče. Da znaj kak sm kurdisana túva, ič nema mi pitaš, rekla pak žabata ud meut na divojkata, a carot smo si čudel i smo a vrtel glavta ud ibretutt šo gu slušal. Na ménka, rekla žabata, smo su slatki, smo su purtukali i širbet ranam, i et, za málce ći mu gu puknam meut na momta i kóga ći odat da a zakopat, ći ispadna jáska i pak ći si dojdam u blitinta.

Ud kaj čul ste vija muabeti dejto ud žabata, a pita na žabata pak i mu veli: K koa, ká, ka, ká, sestro, koja manžda ne ti si aresa i koja ti praj zijan a? Koa, koa, ké, ké, ke, rekla žabata i mu veli na dejto: Se, se, ama kóga mi klavt kisilina pu nékugaš u mandžata idi da puknam ud mka, p ako sakaš, mu rekla žabata nadejto, kaži mu na mojte stopani da ne

mi davat takva kisila mandža. Koa, koa, ka, ka, sestro, ič nim beri gajle ti za va rabota šom s
jaska sea tuva.

Ka videl deka smo su kisila mandža moži da si likuva bolnata moma, su ubrnuva nakaj c
rot dejto i mu veli: Care, care, brgu zevajta cela adna glava luk, malce solj i smo kisil
na, istlčej ti za da mu dajme na mojta prijatiljka da puksni malce, p napkumta či vijme kak
či odi rabotta. I ušće na minutta, de luk, de solj i kisilina, napravile adna ubava lukuvin
i mu ja davat na divojkata da a pii.

Ud kak a ispi lukuvinta, pu adno dve saati, odi dejto pak kaj nea, si a klava glavta n
vrs meut na momta i veli: Koa, koa, ka, ka, ka, šo brajš sestro i kak tii alot sea? Koa, ke, ke, k
udguvorila žabata ud ntre i rekla: Brate, brate, da znajš, ič ne činam oti takva mandža mi da
dea, šo nikujpt du sea ne smo ni jadela, ni pila, p ako ušće adnš-dve pta mi dadat, čom ud r
ka. Ne beri gajle, sestro, mu rekol dejto na žabata, ama mu veli i na carot: Care, care, ušće
dve-tri dena, p se či bidi u red-čerka ti či uzdravi, a koga či gu izvajme gragut ud ntre, č
vijte šoj va rabota ud mojto izić šo gu znam.

Na druguto den pak napravile adna salata-lukuvina i pak mu ja dadele na divojkata, a
napkumta si nabližil dejto pak du nea i veli: Koa, koa, ka, ka, ka, šo prajš sestro tam ntre? K
brate, brate, da znajš deka ne mi biva, ič nema da mi pitaš. Ušće adnš ako mi dadat takva ki
sila mandža, jaska viće sm umrena i nogo mii žalj šo ne m umreh pišim čerka mu na carot, p
šo sakaše neka beše su menka napkumta.

Ušće nearno usmnato, na tritto den, dejto pak si nabližil du bolnata moma i ud kaj kl
del ušite na nejnto meh krka i veli: Koa, koa, ka, ka, ka, Sestro ka ti oj rabotta? Umiram
bratče i ti si moljam brm vadin kaži mu da ne dadat takva lukuvina oti... Ama i na carot m
rekol brgu ušće adna lukivina, p napkumta či pulime i či prajme.

Ud ka mu ja dadele i tritta lukuvina, dejto viće i ne sakal pojće da si lafe su žab
ta, tuku mu veli na carot: Care, care, doncejti mi tuva adno len i puli sajr šo či stani va
din u tvojta palata.

Ušće na minutta carot nrčal i lenot viće beše pred nih, a napkumta mu gu klava pred
bolnata divojka i mu veli: Mome, ja pikni si gu adno pst u muckata i fati si gu malce grkla
nut? Divojkata gu storila to i ušće na iszvadena rkta ud ustta, tuku ispadnala žabata ud r
a, ulisnela i mu veli na tatko mu na carot: Tače, tače, doncej ti mi da jadam neščo i deka
sea poarno mii!

I taka, džanam, momta, gibi carckata čerka uzdravela, a carot udril tiljal niz celta
nejna zemja deka si najdel iljač i ikimdžija za čerka, a pu malce vreme, si držal dejto ka
nego, gu naučile ubavo da lafe, a napkumta si gu zel za zet i ud togaj navaka ušće zajdno
živat, a koga čule nejnte bratta, majka i tatko za nejnto dete umrele ud strah da ne...

PALAM CARCKA I NOGO LIČNA NIVESTA

Si bil adnó cár i si imál smo adnó dete, ama mu bil tólku lično, šo kóga ispagjál né kde na prošetka kto sínce grijál. I kto adnó na majka i tátko, i kto cárcki sin, tolku árno bil glidáno i pejáno šó déjto stanál nógu jáko i nógo ítro. Árno ama, ká ftasál na ilikija (na akrán za žinéte) cárot zafatil da si skldisúva óti namožél da nájdi móma sprítu néjnto dete, démek, móma za nivésta, ama cárcka ćérka da bila. Najstínaj déka déjto sakál nekuja úba va divójka ud néjnta blizína, ama neli cárcki sín i déka ne líči da zéva kákva da bídi nivésta?

Pu nekólku gudíni, ud kák vidél cárot déka namoži da náj takvá nivésta za néjnto dete, udril

nekde cárcka ćérka da gu vénč néjnto dete, a su to i dá si usvát

Na nógo dileko ud néjnta zémja, imál adnó cár šo imál adná nógo lična i árna ćérka, p kóga čúl déka nekuj néjno isnáv pála snáa za sin mu, démek, kóga gu čúl tiljálot, i pokraj to šo bil tólku diléko i nemál dúr i pt, faća tri najárni i najáki néjni prijátili i kto s trójnici i pušća káj cárot, da kažime káj cár Nikóla su inaet da mu/já dáj ćérka mu.

Strojnícte mu dujdéle na cár Nikóla i mu kažále déka s pušćéni ud filján i filján cá da kažime ud cár Ferdinánt, i déka i on namožál da náj takvó déte za néjnta ćérka i déka, ákoj kśmét da si usvátat.

Kóga čúl taká cár Nikóla, mu kndisál na strojnícte, mu kladél véra na níh i mú dadél laf déka za skóro vréme ći mu ódat na gósti, p áko si arésat décta ći si usfátime, ákoj kśmét. Nápkumta, si vrnále strojnícte, mu kažále na cár Ferdinánt kák šój rabótta i pu zafat le da si azarisúvat za preček na cárot Nikóla su néjnto sín.

Ud kák si činil azr cár Nikóla su nejnto déte, kinisál i pu kój znáj kólku vréme sti nále káj cár Ferdinánt. Kaj vidél dumakínot déka najstína mu ídat gósťte, a viknál na ćérka mu i mu véli: Ćérko, ćérko, kóga ći stignat gósťte du našta pórta, ći ispádniš, ćójš pred níh i na cárot tri pti ći mu ja bákniš rkta, a ná déjto tri pti na čélto ći gu bákniš, p nápkum ta ći púlime i ći prájme. I taman stignále cárot Nikóla su sín mu, kuto kák kažál cárot du makín taká i stanál. Árno ama, kóga dujdél red da gu bákni tri pti na déjto pu čélto, on namésto da mu si pukloni na divójkata, faća i a udíra tri pti pú licto.

Cárot, gibi tátkoto na divojkata a bilížil va/rabóta i namésto da si puradúva mu rékol na déjto: Ábre mómče, kákvaj va rabóta ud tépka? Úšče dóma ne vlizén, úšče láf néame dadéno, ti, pred ménka zafati da a tépaš, a kój znáj šo ći stáni ponanáka! Néjsi, vlizéle dómmo, si n jadele, si napile árno úbavo i kóga dujdél red da si láfat su kákvo čaré da si usfátat i kóga da zafátat su svádbta, cár Ferdinánt mu rékol ná cár Nikóla i ná néjnto déte: E, džánam,

ći ja dám mojta ćerka, áma néli pišim on mi a udrí ćerka mi trí pti pu licto, p i jáska sea sákam da mi napráj nékuja junaščina Vašto dete, p ákoj kśmet ći móži da si usfátime. Kóga čul taká car Nikóla i nejnto dete mu udguvorile i mu kažale na dumakinot cár: E šoj va tólku gu lémarabóta šo a sákaš ud náska care?

Jáska, rékol carfardinánt, ímam adnó junák káj ménka, p ći sákm da sibóriš su nego, p ako gu naddéliš, mojta ćerkaj tvoja i madáv ud to i nógo gulém bakšiš ći ímaš ud ménka. Ká čúl taká tátko mu na dejto, si vrnál nákaj nego i mu véli: Sinko, šo veliš, ći možiš li da ispádniš na migdán su va rabóta? Ič nim béri gajlé tače, mu rékol dejto na tátko mu, a nápkumta si ubrnúva nákaj carot du.

kaži mi kój tojte junák i da vidam šo čašitj a nápkumta ći si ja próvame silta.

Kóga ispadnále nádvor, démek, u cárckuto dvór za borejne, šo bré bráte? Ká ugrijál to paléno dete, célto dvor lskál kto ud zlato pulijáno, gibi, tólku lično šo bil dejto. Car Ferdinánt sea ne śmo šo si zštisál ud ličotta na dejto, túku zafatil da mu pagja i žálj šo gu natirál su nógo pójako mž da si bori, áma néli cárcki láf? Nikk názut vrnuvajne, túku śmo napred, p šo sáka néka bidi. I tamán vlizéle na méstto, kaj trebuvalo da si borat boračte, túku púšćat adnó čuvék, na okulu drajsit gudíni, áma bil tólku dibel i silen, šo teško možál čuvék da gu prigrába, a kámo li da si bori su nego. Árno áma cárckoto dete ne śmo šo ne si isplašil, túku mu si pušća na vrs nego i zafatile da si dávat, da si borat dúr si pena niz ústa.

Pu tri sáati borejne cárckoto dete kto trup gu ubrnál na dibelto cárcko junák-boráč, a nápkum ódi káj car Ferdinánt i mu véli: Vilki care, ima li ušće nékuj kapidán da ispádni i da sibóram? E, džánam, rekol carot, druć kapidán néman, áma ima nešćo šoj ušće pojáka i pósil rabóta díljkam tólku junák sákaš da si pukažiš. Áma tátko mu na dejto, démek, car Nikóla śmo rádus, śmo ćef bil kóga videl déka nejnto dete tólku junák si pukažál.

Ud kak a svrši prvnata rabóta dejto, gibi ud kak gu kutnál cárckoto kapidán, car Ferdinánt mu rékol pak ná dejto:

Ti junáče, móméče, najstína pukaža gulema junaščina i déka najstína ći ti adám ćerka mi, áma, ét, ud vádin nanáka, tri déna pu red, ća a górime našta fúrna i dejna i nójća, a na tritto den ći trebuva da vleziš ntre i da a ugasniš, áma bez da si izgoriš i bez óh dá kažiš. Tátko mu na dejto ušće ká čúl za takva adná rabóta, zafatil dáj vrkóli očte, za a il da si tresi ud inát i da mu veli na car Ferdinánt: More šoj vo láf isnafu? Kák ći móži čuvék da vlezi ud tri déna fúrna gurena, p i da ne vikni, p i da a ugasni fúrnata? Ej, džánam, jáska va rabóta a palam, p ako vija namožite da a svršite koj vij kriv šo ći si ojte bez snáa?

Kóga i čúl ste vija raboti dejto, mu rékol na car Ferdinánt, pi na nejnto tátko: Jáska sea i ne udbívam, áma dúr da ne si isčúdam ne vi dávam láf, áma i nej lóšo i fúrnata da

da a zapálite ~~mi~~ mi véli úmot déka i va rabóta ća a svršime. I ušće na ta minúta ispágja nádvor i zafatíl da si šéta níz ksbáta. Ón najstína si šetal, áma úmot ne mu bíl za skit ne, túku smo si čudel i palál čaré kák ikák da náj čaré i su fúrnata da ispádni na mig dán. I, šitájći taká níz adnó sukák stritnál adná stára bába i ka gu vudéla takvó úbavo líčno déte, áma su glávta nadólo zastanála pred nego i mu véli: Míle sinko, šo ímaš šo t ku si začuden i su glávta nadólo? Ud kde si i šo pálaš u nášta ksba?

Déjto ud pišim néjćal niščo da mu kaži na bábata, áma kóga videl déka ona naviskála da naúči neščo ud nego mu véli: Eh, mori bábo, bábo, da znajš na kákvo ál sm, ič néma da m pitaš, áma diljkam tólku naviskaš, áj da ti kažm. Jaska bábo, rekol déjto, sm ud nogo dile dujden túva, áma, et, za mójto ksmét namesto líčna divójka da zevam, mi si číni, déka glávt ći mi ~~ći~~ odi ako ne nam čaré. Adnáta rabóta šo mi a dadé cárot mu a svršim, áma séaj nógo up to, p i zato ispadnah pu sukáćte góre-golo. Cárot mi kaža, kažal pák déjto na bábata, tri na ima šo a góri néjnta fúrna, a va in ja a re uva da vlézam ntre ne smo šo trebúva d mu a ugásnam, túku živ da si vrnam i ni glás ud ménka da ne si čuj. I ud kák a svršam i rabóta, ako ne ispádni i drúgo neščo, dur tógaj cárot ći mi ja dáj néjnta ćérka. Teško na ménka!

Ud ka gu čúla bábata na déjto kák šój rabótta mu rékla: Hm, hm si vo néka gajle smo ti bidi!- El su ménka i ič nim si plaši sinko!-rekla bábata, a napkumta trgnále náka dommo na bábata. Ej, ej, dúr séa ći gu stredam jáska na našto carče!- pák rékla bábata. I adno mi

Tamán ftasále domakaj bábata mu dava adnó kundugunče a i adno maleko šišence plno nrosena voda i mu véli na déjto: Slušaj sinko, ti séa ćojš doma kaj cárot i koga ći ti d vrémito da vlézíš ntre u fúrnata, ič nim si plaši, túku zavijse u kundugúnut i ušće su n ližénjto, bez nikuj da ti vídi, izvádi gu šišencito i isturi gu ntre u fúrnata. Tógaj rel pak bábata, fúrnata ći ugásni, ći si uládi i ti kto kák si pák ći ispádniš, šo véli lafot lúk si jadel, ni na lúk da mirisaš.

Ud kak si gu kladel kundugúnčito i šišéncito su vóda pud miškta, mu dal na bábata ro pári, ispadnal ud káj néa i prao ódi káj cárot ferduinant. I tamán šo stignal mu veli na déjto: Fúrnataj azr momče i ako si natfatiš, bújrum ako ne sej su zdráve, a jáska ćé ne dávam na takvija junáci. Ka čúl taká déjto, a kútruto tátko mu smo trepka i si tresi strah, bez niščo da mu kaži na cárot, kinisal i prao u fúrnata vliguva bez na nazut da s udzrni. Nápkumta, démek, ud kak vlizel u fúrnata, máne nanaka, máne naváka su to kungugúnč gu isturuva i to paléno šišénce, a ugásnuva fúrnata i kto vglinár ispágja i mu ódi kaj rot suv kto gurinik. (celep)

Viliki care, jaska i va rabota vi a svrših, ako imate ušće nešćo kazi dudekaj sm zafaten i dudekaj top10 zilezto, : :ili taksaa ćerka to oU 6i stanam i 6i si odam nan ka.

Koga videl cTr Ferdinant deka dejto čuda praj, ne znaj a1 šo da praj i šo da kŪzi, a car Nikola to si gurdej i ao si smej ud gulem radus,p mu veli na dejto: E, ažanam,ći t a d a, a a reo svrsis Ušée adna rabota.

Ej, care,care,koga ud furna ispadnah jaska, sea u stredišta na morto da ri frlis ćix ispadnam i tvojta ćerka nema da mi kurtulisa ud mojte rce, da znajš. Tuku, ako sakaš, aj ka Zi so imas da kažiš oti nemam trpejne. Koga ičul ate vija lkrdii carot si rekol sU u ott Bre, bre, ama silno dete, ama junak dete! A r o ama nell mu kaža1 deka Ušée adna rabota lma da svrši? I taka, si ubrnuva nakaj ej o 1 mu va 1: as at Junace - o ce, znam deka i va rabota ćaa svršiš, tuku ne 1 ml ispadna laf ud usta, nema fajda ći trebuva da si svrši.

Preko Belo More mo ce, rekol carot, ima tri zlati jablki. Toku na koj mesto si naogjat ne znam, ama praj šo 6i praj{za. tri nideli jablkite da mil doncis tuva, p dur tegaj ćerka mi tvoj, j i to bez nikvo laf.

nejto i sŭa na mu udbil na carot, i sea mu kažal deka i va rabota 6aa svri, ama i va dušta mu znajše oti ne i va rabota ne bila lesna da si svri. I ud kak mu dadel laf na carot i na tatko mu, ispagja i odi pak kaj babata i mu veli: Babo, babo, nogo spuljajti za pomuta so mi a dade i eto ti ušće adna torba pari, ama ud sea nanaka ne Zla ka 6i biOi r botta oti carot nogo na dileko meato mi pušća, p koj znaj šo ći bidi su menka. la gu čula babata gu pita i mu veli pak nadejto: Šo ima l pak, bre sino i šo tesks i mčna rabota ti čeka? Va i va rabota i face i mu kažuva cela rabota na babata. Ič nim beri gajle sinko, koga v 6e ai dujdel pak kaj menka rekla babata i mu veli na dejto:

Tija jablki sinko, ne si naogjat na suvo mesto, kak so ti ričel carot, tuku si naogjaem nogo dileko, em nogo dlboko u Belo More. I ne So to, t u u dur de ati g i cuvek du nih, rebuva nego Iki i kavgi da pari, p dur napkumta da vijme kak 6i oj rabott tux. Trite jabl Sinko, rekla babata, i čuva adno gulemo i nogo strasno z eh šo ako ima dcvit g avi, a ako cuvek ra seči adna togaj drudzi dve mu niknet; ponanaka ima nekolku ubavi i lieni divojk šo koj da p u ini ud tamka 6i zafatat da pejat, da igrat, da sfirat takvija arno p E ni i ra šo čuvek namoži da ist l ltP ći mu ai priblHi du nih i dur togaj 6i gu izedat. Ama ak trgiš t1 za da nUJ donCIŠ jablkite na carot, 6i trebuva se šo ći ti kažm za da prajs, oti smo adna greška ako naprajš utide ud rka i ti kak i drudzite. Pišim, mu rekla babata pa nadejto, jaska 6i mi daj adna rgjlsana kIcka, ama 6i bid! bajana ud menka, a napkumta 6i r sakaš ud carot adno ubavo, jako i crno kojn su sedum zs g i putpašnici pripašano i a d a č sta pugača i adno tagar plno eu vino za tepka i Ua kOjnot. I koga ći stigniš kraj morto

ušće ud bregut ći zafati da rika, da vika i da ti si fali zmeut i ći trgni nakaj tepka za da ti izedi, ama ti ne smo šo ne trebuva da si isplašiš, tuku ći tegniš prao nakaj nego i s klčkata ći zafatiš da mavaš u nego. Madav ud to, kojnot i on ći zafati da gu gazi, p za tri saati biejne ći gu utepaš nego i ći ti si utvorat ste vrati za nakaj trite jablki. Ama pul arno, mu veli pak babata nadejto, oti kažahne deka pu ptutxxx nogo lični moni ći stretniš i šl ći ti vikat i ći veljat deka da si družiš su nih i deka najličnata žena ći ti bidi, ama ti ni laf nema da izvadiš, tuku smo pred tepka ći puliš i kto gluvxxx i nem prao pu ptut ć si tegniš oti... Napkumta ći ftasaš kaj jablkite, ćaa utepaš i zmijta šoj čuva, ćii zevaš i ći si vrniš doma su gulema junaština i slava.

Dejto ni tripnal, ni dišal koga lafela babata, tuku su uvrkuleni oči smo a slušal i smo krujel čare kak i kak ći doj du trite jablki, ili poarno ričeno smo si mislel kak ći s čini carcki zet i kak ćaa guška nejnta ćerka. I ud kak a duslušal babata i ud kakj kladel ste raboti na um ud babata, si vrnuva doma-kaj carot i mu veli:

Viliki care, jaska najstina dadeh laf i nema da si utkažm, ama ako mi dajte filjan i fi ljan raboti, demek, kojn su sedm putpašnici, zlatna uzda, adna čista pugača i adno tgar plno su vino ćom, a ako ne mii dajš, ič ni laf ne pram.

Car Ferdinant ušće na minutta nrčal ste raboti šoj palaše dejto i za čas mu bea azr, a ma i si veljal su umot: E dur sea, b deka i ti, i tatko ti, p i nejnta zemja ći pripadnat na menkxxx. Ama, šo veljat Turcite, dur baklm! Demek car Fe dinant su va rabota sakal da gu zgini na dejto, a napkumta da gu zrobi na tatko mu i da mu ja zeva celta zemja bez nikkva kavga.

Arno ama ste raboti na carot Ferdinant mu prupadnale oti ne najdel čuvek kakšo tračij tuku vapt nagazal na arno junak.

Dejto si činil azr, mu kažal na tatko mu da ne si skldi di saalm na nego deka i va rabota ćaa svrši, si kačuva na kojnot, si a zeva rgjusanta klč- ka i kinisuva prao za nakaj Belo More.

I pu adnopdve dena ftasal kraj morto, ama odi zmeut prao nakaj dejto. Arno ama on ne smo šo ič ne si isplašil, tuku kinisal prao na- kaj nego i da mu veli na zmeut: Ha, ha, ha, da ne trašiš deka vrapčan idi kaj tepka šo tolku si fališ a? Ti tračiš deka jaska za kurban ti idammbre zmeu a? Ne znajš li deka vadin tii ! rajno den na tvojto život? I koga si nabližile epten blisku, adno du adno, mu dave dejto n kojnot pulvina pugača, gu napujuva su vino, a i on si napil arno ubavo, si a izvagja rgjusa ta klčka i mu pripadnuva da mava i da seči ud zmeut.

Koga zafatilo burejnto i davejnto migju nih i koga zafatil da rika zmeut, sto more

zafatil da slapej i celta zemja si trisela, ama ništo ne mu pumože, tuku pu tri saati, kak riče babata zmeut bil kto trup ud javoruvo drvo kutnato i na adnš mu si utvoril i ptut za nakaj jablkite. Dmek mórto na dve si rzdelil i ud deka voda dejto zafatil da stpk na suvo. Togaj si kačuva pak na kojnot i kinisuva nakaj stredinta na mórto. Arno ama udej taka pu ptut mu ispadnale koj znaj kolku divojki, zafatija da mu pejat pesni, zafatile da igrat ubavi ora i da mu veljat na dejto: Ličin, momče, el kaj naska da pejme i da igrame, a napkumta uberi si adna ud naska i zevaj si a za nivesta, a nija ći ti bidime pusistrimi!! Arno ama dejto ič ne mu si udzirnival, tuku si pravel kto gluv i nem i prao si tignal za kaj šo trebuvalo da odi. I koga mu teknuval za kakva divojka si bori i si davi veljas su umot: Mr kakvo ela, bre nikkvi niedni, da znajte zašo si boram, ič nema da mi ždirate, ama ... Demek se pravil kakšo mu kažalo babata.

Koga stignal blisku du trite jablki koga puli šo da vidi?! Adna gulema zmija ispula zana okulu drvičut i smo sska, smo gu izvagja izićot imu veli na dejto: Šoj vi ksmet vadi za menka i šoj vo mize gospud šo mi gu donce? Ajde, ajde, ušće l bl k d ... neka i jaska adnš si umrsm su junačko meso i to bez nikkva mka! Ama ne bila taka rabotta, tuku taman si nabližil epten du nea, si ja izvagja klčkata, si napil vino, mu dava i na kojno malce ud pukačta i ud vint

Zmijta smovila tračila deka lesno ći pumini i nejćala ni da mrdni ud drvičut, ama ka videla deka ćoj ud rka, si sfalila dolo i zafatile da si borat su dejto. I za čudo. Koga mu sečel glavta pu tri drzi novi glavi zafatile da si ragjat, ama se beše nafile, oti dejto bil nogo silno ud adna strana i kojnot nogo mu pumužal ud druga strana, p za adno-č saati i nea parčijna a napravil.

Ud kak a utipa i zmijta, dejto sidnal malce da udmori, a napkumta stanuva, si zeva te tri zlatni jablki, sii klava u džeput i kinisuva za doma da si vrni.

Dejto ptuva i si vrnuva nazut, ama neli dlg pt i neli bil nogo umuren, n možal tokmu na upridilento saat da si vrni, tuku zducnil smo tri saati ud muvletut. I l videl car Ferdinant deka gu nema dejto na vreme da si vrni, nrčal ruck da si klaj, a vino rakija i koj znaj kakvi gozbi da praj veljajći mu na car Nikola: Aj neka nii ajrlija rabotta naf! Neka našte dve zemji ud sea nanaka bratcki živat i neka adno, ud naska car caruva su ja dve i ubavi zemji. Demek tračil deka svršenoj su dejto i zafatil da si azarisuva za će pogulemo carsvo. Arno ama na car Nikola ne mu bil u ćef sta rabota i su ztvureno src smo si moliše na boga dejto da mu si vrni. I koga sii čuknaja češite car su car, car Niko rekol: Ajde, neka nii arlija stuščinta i za najskoro vreme da si stretnime su zetut-su to sin. I na vrs to blaguslo, tuku mu si javil dejto su bel bajrak nafka i su trite jab-

ki u džéput,p kóga vlizél u cárckoto dvór zafatíl da péj ud rádus i da mu véli na cár Fe
nánt:Viće némaš prão pojće da mčiš i daj mu šo ći mu dájš na ćérka ti,kólku eptén góla d
ne a nósime dóma káj náska,óti pójće ťrpéjne i néame.

Cár Ferdinánt viće i nemál šo pójće da pála ud déjto i bil nógo začudén kóga gu v
dél déjto déka na sé naddelíl,tuku mu ja dáva ŕkta,mu ja čistusúva ćérka mu i a zafatíl
vádbata piším káj négo. Nápkumta mu dáva kój znáj kólku zláto kto na bakšiš za ćérka mu
ud kák si činíle azŕ i ispruvudíl dúr du néjnto sinoť.

Kóga stignále u néjnto cárcvo ste néjni i frlíle ćrnite krpi,óti zducnéle da si v
nat,bidéjći taká mu bil i láfot su ste néjni ljúdi, si ódat dóma i ušće na to dén zafati
su svádbite i džumbušite šo trjále pójće ud tri nidéle.Árno ama ud gulémo inát šo mu ima
na car Ferdinánt,óti on najstína zlóto mu gu sakál i palál ne smo šo ne sakál su négo da
si stretni,tuku ni adnš ne mu a puščil ćérka mu nazut,ako ne drúgo,brm da si vídat.Si ŕ
ra déka mládite nógo árno puminále i du kraj ubavo si živéle.

DEVIT MINA BRATÓA I ADNA SESTRA

U baja stáro vréme živéle devit mína bratóa i adná sestra. Tija bile ud adnó pl
cko selo i ste zajdno rabotále kój kto čivčija,kój kto izmićár ili pastir,ama na večar
si suberuvále dóma i su smeh i rádus si gu vrvéle vremito,demek,nógo árno živéle.

Sestra mu na décta bila nógo lična i kóga purastela nógo déca a sakále,ama ni n
adnó ne mu držál strojnik da mu pušći plašéjći si ud nejnte bratóa. Ama ka mu si arisala
adnó déte ud drúgo selo,zafatíl da si vrti ókulu sélto na mómta,p i ókulu néjnta kujća.
ta gu zaušíla na déjto déka za néa si vrti, mu si bindisal déjto i zafatíla i óna
ispagja nádvor,gjó na izvor ćódi,gjó na vujna ili tétka,ama i da mu nniga na déjto.Vádi
taká,útre taká bratóata mu a zabilížile,ama ič nišćo ne mu kažále,tuku a kladéle púd ók
Čekajte si rekle nejnte bratóa.Pišim da a ispitme rabotta,da vijme koj vo šo si vrti ok
našta sestra,p nápkumta ća a vijme i ća a láfime šo trebuva da si práj.Árno ama kóga si
tále góre-dólo i vidéle déka/déjtoj nógo dóbro i déka ći trebuva da mu ja dáat,ako si im
mirak mládite, a viknále sestra mu i mu véljat:Sestro,ti ud náska krijš,ama naučihne de
filján i filján déte čésto idi tuva i sl si vrti ókku našta kujća,p diljćam imaš tolku
rák nija néma da ti zbránime,tuku,ako sakaš i ći ti dájme. Kóga čula taká mómta si ustr
la i nišćo ne mu kažála na btaćata mu,ama su ta rabóta óna zéla pójće rabóta i zafatíla
će pójće i počesto da ispágja níz sélto,brm áko ne drúgo smo da si stretni su déjto.

Ud kák zéla vétar divójkata,préku drúdzi mómi ili néjni kumšii i prijátili mu p
aber na déjto i mu véli: Áko mi sákaš i áko imaš tólku mirák pu ménka, pušći mi strójnic

za da si armásme, a nápkumta... I tólku béše. Déjto ušće pójće gajréd zél kóga dubíl tak-
vó abér ud mómta, áma néli divójkata bila nógo lična i a sakále pójće ud dvájsit drúdzi mo
mčíjna? Kóga naučíle déka mómta imála -držála kónic su déjto ud drúguto sélo, mu ispágjat
adnóxx dén pred néa i mu véljat: Áko ne pri inis a i s u našto sélo i áko ne si ukážiš ud
našta siljánka, da znájš, déka živ néma da si vrniš ud túva adnó den.

Déjto si uplašíl kogaj čúl ste vija lkr i u se c i e momčíjna si uplašíl né a
fatíl nógo poretko da ódi káj divójkata i to smo nóčno vréme i skrišum za da ne gú vídi
nékuj. Árno áma ká vidéle bratćata déka néjnta sétra zafatíla da si skldisúva, da puvinúva
i da uslabnúva, a viknále adnó den i mú véljat: Sestro, sestro, šo imaš šo tólku si skl
disana i smo puvinúvaš, a nišćo ne jádiš? Dáli léb néma da jádiš ili rúba némaš da ubleči
čiš a? Togaš mu udguvoril sestra mu i mu véli na néjnte dévit mína bratća: Jaska mili
bratće namožm i ležm ne ud kój znáj kakva boljka, túku sm skldisála óti tólku vréme ima šo
nemam videno adnó úbavo slavéjče da dój u našto sélo i da mi zapéj malce.

Bratćata viće a rzbrále šój rabótta i bez da gubat nógo vréme, sii azarisále ste
dévit kójna, sii zévat néjnte óstri klčki, kinisúvat i ódat káj déjto. Kóga i vidél to kutro
si putrisél ud strah i ne znajál šo da práj, áma néli kujća imál utvuréno i déka i Gjúptin
da bidi ći mu já utvori bratta? I šo véli láfot na mečka strah na ménka ne strah, ispágja i
sii pričikúva árno úbavo góstte. I úd kak si puzdravíle zafatíle da gu pitat ne déjto i da
mu véljat: Ábre déte, ábre junače, taka li ći čuvaš i ći držiš nivesta ti? Zašó ti néma tólku
vréme u našto sélo a? Sakaš li zet da ni bidiš?

Déjto i taká bil zstrašen, p kóga čúl i takvija buabeti, mu ijše u kožta da si sk
ii, áma i niščo namožiše da práj óti ne bil ni adnó ni dvé, túku dévit mína i tóxx ste árni kumatári. Áma kóga zafatíle da gu stégat i da gu pitat, namožal kde, p zafatíl da mu véli
E džánam, jáska najstína čésto pti idih u vašto sélo i st, si zskah su vašta sestra, p séa
šo sakate mi prajte. Jaska mu ričel déjto pak na bratćata imah úmoti da si venčm su néa, á
ma... Kóga gu čule bratćata láfot áma, si rspulíle adnó su adnó i mu véljat pak na déjto:
Ne ni kažúvaš momče, šój vo láf áma šo ne gu dusvrši? E džánam, mu rékol déjto, jáska su v
rabóta si kzndisah i nógo dušmájna, p zazó i nejćam da idam ud séa nanáka. I du kólku nékugaš ći dom, ili skrišno ili nóčno vréme ći trebuva da dom óti ne adnó, túku dvájsit déca ud
vašto sélo mi si fáljat déka ći mi utépat ako smo ušće adnš mi vidat u vašto sélo.

Ud kak a rzbrále sta rabóta ud déjto dévitte mína bratća mu rekle pak na déjto: Á-
ko imaš mirak ti pu našta sestra, ako i ona tólku ti sáka i sakata da si zévate, ič nim be
gajle i ič nim si pláši óti nija sné vredni adná sestra da mžime, p i daa branime ud kój
znáj kólku dušmájna, a kámo li ud dvájsit nikákvici. Smo pušći ti strójnic neka nékuj si

šmo da si ubeta ti čepni, p ći vijme šo ći stani su nih. A dejto pak zel gajred i bez nikk
šube mu rekol na bratćata: Jaska na nidelja ći si azarisam za svadba i koga ći dom da zevme
na nivestta, demek na vašta sestra vija fatte pusija na filjan mesto, p šo saka neka si čini

I ud kak si rzbrale kak i koga da zafatat su svadbata, bratćata kinisale i si utišle
dommo, ama ušće na ta nidelja, gibi ud pundelnikut zafatile da si azarisuvat za svadma.

Svadbata zafatila, ama i dušmajnta i oni zafatile da krojat čare kak i kde da klada
pusija za da gu ubijat na zetut. Arno ama i devitte bratća ne pagjale dolo, tuku i oni arn
si natukmile. I koga došla nidelja dejto sii zel ste svatovi i ste nejni rudnini i kinis
da odat pu nivesta, su zurli, tpajna i šo li ne drugo.

Taman ftasale svatovite nekde nadvor ud selto, nakpale na dušmancka pusija i zafa
le da si bijat. Arno ama ušće su prvnata pušk šo pukna, devitte mina bratća ntrčale izgrad
le na dušmajnta i zafatile da pukat i daj tepat. I za nekolku saati pukajne i tepajne ste
dušmajna padnale i ni adno ud nih ne ustanal, Napkumta si gu zevat zetut, mu a davat sest
ra mu i svršuvat rabota. Demek mirajut na dejto muj ispadnal i si ja zel nogosakanta divoj
ka i pokraj to šo padnale nogo duši za adna svadba. nivesta.

Togaj za togaj djto i momta si zele i ste drudzi ustanati dušmajna imale str
ama ka puminale nekolku gudini zafatila da vare krvta na dušmajnta i zafatile da palat čar
kak i kak ifćarot da si gu izvadat, Demek, zafatile krvta da si ja palat nazut. I koga vić
mu si rudille dve deca, p i si činile desit du pitnajsit gudini, pojasut na dušmajnta fatil
pusat na rka, mu odat adna večar doma, kaj dejto su nivestta ud devitte mina bratća fićat i
te kto pilšća i utipale. Ama pojasut ud kde dejto, gibi decta ud devitte mina bratća i tija
i napadnale na dušmanckite deca ud pujas na pujas, krvta na krvta napagja i koga n
kraj šo? Namesto da raste selto na pulvini ustanal, a krvta ušće vare i ušće si tepat pu
starite adeti.

VANGELINA VOJVODA

Ušće u turcko vreme, da kažime, u selo Tudurče živele dve sestri i adno bratč. Ti
a bile siraci ustanati, ama neli imale nekuj pogun nivv, p i su pomuš na nejnte rudnini pur
tele nekk i zafatile da vrtat kujća. Dvete deca udele pu nivta na rabota, a sestra mu sid
la doma i a vrtela kujćata-kto dumakinka. Arno ama ka dujdela na akran za mžejne, zafatile
mu si vrtat momčijnta ud selto i bidejći bila nogo lična i arna dumakinka, zafatile dur da
si karat, koj ud koj da a zeva. I ne šmo to, tuku naučile i nekuj Turci Migjenci, p i tija za
tile da si vrtat okulu nea, ama i namožale ništo da mu pravat oti selto si naogja u plninta
a i kumitte i oni nekk zafatile da šijat pu selta gore-dolo i ne mu daval rka da praat koj
znaj kakvo z o.

Árno áma kóga adnš ispadnále nógo Túrci u Pajak Plnína, pu potéra na kumítte, zulundžijte miglénci šo ódija pórano pu lična Angeli"zéle sila, odat pak ú s. Tudurče i zafatile da a ždírat divójkata. I ušće pólošo. Ka čúl Asán beg, šo bil kundisan u sélto Kustuljúbi, déka u Tudurče imál tólku árna i lična móma, zél i on sila, si a zéva nejnta družína i ódi ntre u sélto.

Kóga čúle ste siljajna déka Asán beg dujdél u sélto, ste si putrisele i zafatile da sii krijat divójkite, áma sé bílo naprazno, oti a kažáme déka cělę plnína bila plna su túre ko askér i namožále da kurtuljat ud zlóto. I taka, džánam, ka vlizél Asán beg u sélto ódi prão u kujćata na Angelína móma, i neli óna bila šmo su dvé bratća i nimálo kój da a žkrépi pálaj túva, pálaj tám, a najdél i a dignal ud dómmo.

Asán bég tračil déka ušće na to dén ćaa kndisa Angelína da mu stáni nejna nivésta, á ma niščo rabóta ne svršil óti Angelína ni za živv dušš ne si davála na túrcki rci. I kólk šo si ubidél su síla da a putúrči, namožál da a naddéli, p zató fáća i a klava u crna zandána i ni málce ni nógo, bez ni adnš da a ispíta, a klava desit gudíni da leži. Kólku za drú dzi mki, ič laf da ne stáni, oti ušće kóga padnála na takvija rce, ta kútra.

Zajdno su Angelína ližál i adnó drugo risténče, p kóga si najdél ntre u zandánda, kój znáj kák dujdéle du nékuj kupačka, nóž ili néšče drugo, pumálce, pumálce zafatíle da kópat i pu nekólku miséci rabóta, a dupat udájkata pud zémja, a nápkumta izbigúvat i a fáćat Pájak plnína. Tam Angelína si najdéla i su drudzi nekólku kumíti, p i óna si upašúva su siljáv(fi šiklk) i kto najsílna i najsrčánka(najfrabra) stanúva kapitán na kumítckata kumpájna.

Séa Angalína móma i ličéla na kumítka, óti nejnta ubava i srna kósa tólku mu bila d lga šo dúr na zémjata mu upréla. I ne šmo to, tuku séa óna ne ispadnála šmo za ličóta i íme da dubii, tuku ušće kóga a namitnála bréša(taká sé vkuja togaš puškata) zafatíla da k rój čaré kak i kák pišim Asán bag da gu kútni, p nápkumta se pu fód. I najstína. Pu nekólku déna, si a zéla nejnta družína, si sfaljúva u sélto káj šo živél Asán bag i ušće ne árno s mrčéno, mu vligúvat dóma i gu skst ile za adná péda pómalce-pókuso. Nápkumta utipúvat ušće kój znáj kólku zulumdžii ntre u sélto i si kačúvat pák góre u Pájak Plnína.

Najbášut jaták na Angelína Vojvóda bil méstto "Mitirízite" kde i du vádin taká si vi ka pu íme. Áma takvo árno askércko méstoj šo ni su tóp ne si bie, a kamli pišák askér da s nabliži du tám, šmo kamejna da váljka čuvek ud tám nadólo, ni zmija namóži da si kači, a ká- mo li plšliv askér da si kači.

Túrcite naučile kej jatakut na Angelína vojvóda i adnó dén si rékol najglavata rut paša su úmot: Ábre ćarata žéncko niedno, žrm ti li ći mi stramúvaš na ménka u dujnáta a ? Žrm na tépka da ti dám prao da mi si bie péza rájata a? Séa ći vijš kój , da kážime, Ali

paša! I úšće nato den zafatil da azarisúva pojće ud stó duši túrcki askerlii za da a zgu
di na Angelína vojvóda i živa da fati. Árno ne bila taká rabotta kák šo tračil Alí paša, tu
ste esápi naupko mu ispadnále i et kák:

Túrckuto askér kinisal i stignál du "Mitirízite"-du jatajut na Angelína vojvóda, a
nápkumta púšća tri askerlii, nejnto zaabit de, i mu véli: Sea ćójte káj Angelína vojvóda
ći mu kažite dékaj gradéna i áko za tri sáati ne si pridádi, ste ud nih ći úmrat, a néa ži
va a fatime i na Sultánut, u Stambul ći mu já pridájme. I askérut kto askér, kinisále, si
ladéle adná béla krpa na adnó stap, za da néj utapat kumitte, ódat káj Angelína vojvóda i
mu véljat: Vojvóda, na náska ni pušći nášto zaabit da ti kažime za da si pridájš, oti áko
gu stóriš tó, ni adnó ud vaska néma da ustáni, a na tépka živa ći ti fatime i na Sultánut
ti pridájme! Áma úšće pred da si nabližt du kumitte, Angelína ste kumiti i skrila u bukite
šmo su tri ispadnála pred triti túscki askerlii za da ne si vidi kolku sila imála.

Kóga čula taká Angelina vojvóda mu udguvorila na túrckite askerlii i mu véli: E, da
nam, i jáska taká véljam, ama, áko sakate, kažit mu na vášto zaabit, brm, áko ne drúgo, šmo
nó sáat muvlet da mi dáj kolku kósta da si a ispléta, oti áko mi vidi taká Sultánut néma
mi arésa, a nápkumta trgnájte ste navaka i ći svršime rabóta- ći si pridájme.

Askerlíite si vrnále názut i mu kažále na néjnto zaabit, p zafatile da si raduva
déka bez ni adná púšk da púkni takvo adnó vojvóda da fatat i déka gulem bakšiš ći zevat
Sultánut. I kóga paminal adnó sáat vkt, si nasubrále ste stutina Turci i kinisále nakaj
gelína vojvóda Árno, ama Angelína za vréme ni kósa si čišljala, ni prikja pravuvala, taku sii
nála ste kumiti okulu néa, si fatile úbavi pusii, i skrila úbavo za da ne si puljat
mu ričéla: Kóga ći vi dam jáska izim(naredba) togaj da vi vidam-šmo na méso udrejt

Tamán stignále Túrcite du néa, da kážime na okulu dvajsit ráčkori, Angelína vojvó
stanála na nóga i mu véli na túrckuto zaabit: Ej, ej, isnafu, pišim ti trgni nakaj ménka,
dúr togaj da ispádnam eptén ud mitirízut, oti znajš, nija pišim ójme napred! Togaj zaabitu
kto slép, si nabližil eptén du Angelína vojvóda, a askérut pu nego, i tamán da mu já dáj
kta na Angelína za da mu si pridáj, mu ja zapaljuva kústta malihéra u grdite, muj zapalju
vat ste kumiti puškite na drúdzite Turci i za pet minúti ni adnó ud nih živ ne uastanál
rm, áko ne drúgo, nišan da mu nósi na Alí paša. Démek, šo véli lafot, su adná mka dvé kukoški
fatila lisicta.

Najašut paša u celta pazárcka, p i u sélta miglencka kazá, ud úmot ispadnál kóga
déka ni adnó aekerlija ne mu si vrnál ud tólku askér šo puščil na "Mitirízite", p zafati
úšće pójće da kóli i da tépa ristéjna ud tija mésta.

Túrcite zaabiti ud célta pazárcka i meglencka kazá žilézni zbi kladéle za da fát na Angelína vojvóda, ama kólku pta si ubidéle ne smo šo namožále da a fátat, túku namožále nix da si nablížt du "Mitirizite"- du jatakut kaj šo bila kundisána óna. Šo véljat ste stri ud ta kazá, Angelína vojvóda, gjó, kósa gu rspléti óna Turci kosila.

Kóga ne nekólku pta si ubidéle Túrcite i namožále da a utkórnat ud nejnto jatak Angeli mu móma, bidéjći smo pu néa izgubíle pojće ud pet stutíni askerlii, et šo izmislíle: Ud túva ud tám, Túrcite naučíle déka Angelína imála úšće dve bratća, p ódat adnó u nejnto selo Túdurče, gu fáćat pogulémto brát, gu klávat najnápred, préd ste askerlii, kinisúvat i ódat pák kaj Angelína vojvóda na "Mitirízite" i mu véljat: Ti móme, sea ćojš najnápred i kóga ći si nablížime epten du sestra ti, ći zafatiš da víkaš déka ti si btát mu, a nija ća a zgdime, a nápkumta lésna rabóta i zatépka i zax néa.

I tak, džánam, kinisále i stignále du mestto kaj šo bíla Angelína vojvóda. Ka si du blížil brát mu epten du nih, du kumitte, kóga stanúva Angelína šo da vídi? Najnápred ódi brát mu, apú négo ókulu stó i pejsit drúdzi túrcki askerlii. Togaj víka i mu véli Angelína na brát mu: Móre kde ódiš, bré lúdo i mládo kristijanče u va pústa i slávna plnina? Já trgni si málce nalévo da vídam kój s vija šo ni ídat nagósti, p dáj pričekame su murabe?

Kóga čúl taká brát mu, néli krvta voda ne stanúva, si trgnál málce na lévo, kák šo m kažála séstra mu i túku zafát su murabéto, démek zafatíle su kávgata. I bidéjći bíle pristgnáti etpen du nih-du kumitte, ni za adnó sáat vkt ste Turci kto snópovi bíle padnáti i ni adnó ud nih ne si vrnál živo. Napkumta, pu kój znaj kólku gudími, si stretnále su brát mu, si gu zéva kaj négo, kto kumitin i zafatíle zajdno da si borat za slubóda, za Makedonija.

Célta kazá, sto insán sipučudil kóga čúle déka Angelína vojvóda tólku i tólku Túr isputipála, kumiti zafatíle da mu si pridružúvat na nejnta čéta. Ama nájnogo bíle pučudéni kóga Angelína puščíla adná kníga u nejnto selo i kóga muj kažála ste mki i ptidii šój tignála, ama ne si puturčíla.

Na Ali paša ne mu padnál arno i sea kóga čúl déka tólku asker izgubíl smo pu putéta na Angelína vojvóda, p séa on sam a prizél sta kumanda i zafatíl da azarisúva ngo asker, puški i šo li ne drúgo. I ud kák si činíl azr, trgnál nakaj Pajak plnina, gu zgradíl sto mesto kaj šo bíla Angelína, na "Mitirízite" i mu pušća pák nekólku askerlii za da s pridáde, ama óna i vápt napravíla kák i drúdzite pta. Arno ama, vápt, Ali paša ne si izlžál, za da mú dáj vréme za kóste da sii ispléti, túku ka vidél déka Angelína nejćala su arno da mu si pridáde, mu dál iširét na nejnto asker i zafatíle da si bíjat kto araslajna.

Angelína, zajdno su nejnto btát i su ste drúdzi k ita ud nejnta verna družína tdéna i tri nóća si buríle pojće ud stó Túr i istipále, ama na kraj i óna i ste drúdzi kumiti ud nejnta verna čéta i družína si utipále, a na "Mitirízite gulema slava ustavíle.

SIRUMAH PAK SIRUMAH

U nekuj selo živel adno nogo sirumah siljanic. On du tolku pojće bil sirumal oti ne smo šo nejnte nivi bile nogo slabi i ne davale berćet, tuku imal devit deca i bile te za jadejne i piejne, a ni adno ud nih ne bil vredno za rabota ili za koj znaj kakva po da mu daj na tatko mu. I zrdi to, nejnte deca ne smo bile najadeni su suvo činičkino lepče za nekkva mandža ni laf ne stanuva, madav ud neščo zele letno vreme i kačamak zimno vreme.

Va tajfa najstina bila nogo fukarajcka, ama ste si čudile su nih, oti koga si su biruvale na večar doma, a najnogo zimno vreme, tolku radus, tolku pesni i tolku igrajne, šo ud mrak, p se dur na usmnatto trjala ta rabota. I ne mo to, tuku nogo ud nejnte siljajna nemale vera deka vo kutro bil nogo sirumah, tuku si lafele deka koj znaj kolku pari ima čuvek šo tolku pejne, igrajne i šo li ne ušće praj sekuja večar. Ama imal i takvija ljudi šo najstina mu gu brale gajleto i palale čare kak i kak da mu pumožt na sirumaut siljani Pokraj ste tija šo sakale, p i mu pumužuvale na čičkoto su nogo deca i sirumah, u selto im i adno nogo zingin siljanic, p sakal nogo da mu pumoži, ama ne znajal su kakvo čare da a p ta rabota. Ama neli ričel da mu daj malce pari na sirmaut čuvek? I taka odi adno den kaj koto i mu veli: Abre kumšija, kak si i kak ti vrvi životot i rabotta? Imaš nekuj potreba za neščo da ti pumožm? Ama ći rečiš deka jaska sakam da ti zbordžam ili ako ti dam pari da t zevam koj znaj kolku toko(lihfa), ama jaska ti davam laf deka ne smo šo ne a pram va rabot tuku ni laf za ta pomuš nema da ti pram.

Koga čul taka sirumaut siljanic ne smo šo ništo ne mu kažal za da mu daj nejn isnaf pari, tuku gu udbil i mu ričel: Ako mi daj pari i jaska ći stanam tingin, ama napkumta i mojte deca nema da igrat, da pejat i igrat kak i vašte deca i deka što džumbuš ći mi si rasipi. Arno mii na menka, kumšija, ti si moljam, puli si ja rabotta i ustajme na rat, rekol sirmaut na nejnto isnaf. kumšija.

Ka videl zinginut siljanic deka namožal naprao da mu daj pomuš na fukarata sil anic, si vrnal doma i mu veli na ženta mu: Zeno, ja daj mi adno grne vaka i daj mi stutina ri da mu klajme ntre, a napkumta ći najme nekkvo čare da mu gu dajme nato kutro fukara, oti namožm viće pojće da muj puljam decta goli, bosi, gladni i rsprtaleni.

Zinginut siljanic gu nplnil grnito su liri, ama ustanal ušće kolku za adna rka da si duplni, viknal adno ne

sakaš, odi kaj filjan i filjan, da kažime kaj čičko Stamenit, viknija ženta mu i daj mu gu grnito su pari, beljkim i on ći si vidi kto ljujto.

Kumšijta gu zel grnizo su liri, odi kaj čičko Stamenit, a vika na ženta mu i u kak a zinginu si anic, mu gu dadel grnito su blaguslov za ajrlija da sii ardži dadente pari.

Ženta mu na fukarata gu zela grnito su pari ud kumšijta i ušče na to saat odi kaj mž mu i mu veli:Mr mžo,mžo,adno našo kumšija mi dunce adno grne i mi riče deka ntre u nego ima stutina zlatni liri,ama ja da vijme dalij najstina? I na adnš faćat,gu utvarat to paleno grne i koga da vidat šo,bre brate?!Najstina bil plno su zlatni liri,ama kak šo kažeh ne pogore,ušće kolku za adna rka ne bil saalam duplneto.

Fukarata najstina gu zel grnito,ama ušće na ta večar mu naridil na nejnte deca ni da pejat,ni da sfirat,ni da igrat i si smejat,tuku mu ričel smo da molčat i ništo drugo.Demek čuvekut i on stanal zingin,p i on mu ričel nanejnte deca da zmolčat.Arno ama ne mu bila ta rabotta nafukarata,gibi,deka i nejnte deca trebuval da bidat kto decta na zinginte siljajna,tuku na nego drugo gu jadel ud ntre. pari,ama ne puli da mu kupi ruba leb,papuci duplni grnito su pari i ništo drugo.A kutrite deca sea ne smo šo crile ništo,tuku gulam šklmak i najdel,oti mu bil zbraneto da si igrat, p adna večar mu veljat na tatko mu i na majka mu:Tače,male,šoj va rabota,šoj vo čudo šo vija nekolku dena ič ne ni ustavaš da si igrame kakj du nekne? Kutrite deca! Namesto igrajne,vapt,čutek dubile oti ušće ka čul tatko mu za igrajne,zel adna mastagarka i kaj pudbarl maf i napravil.

Vadin taka,utre taka,fukarata ne smo šo ništo ne mu kupil na decta,p i za nego i ženta mu,tuku ušće pjće si skldisal,oti namožal da gu duplni to pusto grne su liri. Ka videl taka zinginut šo muj peno za doma, a i decta ušće pojće skldisani,oti namožale da si igrat,i deka sto džubuš mu si prikinal, gu viknal pak nejnto kumšija,šo muj dadel parite i mu veli:

A bre kumšija,ja odi vi so praj vo čuvek šo ič gu nema,ništo nema kupeno du sea, tuku ušće pojće skldisano gu puljam? Da ne neštto zijan gu najde ili šo muj alot?-Rekol pk zinginut siljanic i mu gu pušća pak kaj čičko Stamenit.

Kumšijta i sea gu puslušal na zinginut i stanal i utišl kaj čičko Stamenit,ama ušće nedubližel du nejnta vrata,gu zeva to paleno grne i mu veli:More kumšija,kumšija,nija sne ud nogo fukaraj,et,zevaj gu vo stupankino grne i daj mu gu na mšto kumšija se dudeka ne gu tresnam ud četrata ud bunarut.Abre,šoj va rabota,abre šo stanuva,mu rekol kumšijta šo bil puščen ud zinginut,nej da nej nejćam pari i ništo drugo, oti i dec ud majajne,mu udguvoril fukarata na kumšijta. To kutro,gu zel grnito,odi pak kaj zinginut mu gu vrnal nazut i mu a kažal sta rabota kak šo bila su fukarata.Demek i pokraj šo si ubidel da mu pumoži na sirumaut ne mu duspela rabotta.

Eh,eh,mori glavo,mori fukara!- dali ti si sirmah ud um ili tija kutri deca imat da tegnat ud tepka?- si ričel su umot zinginut,ama i pak zafatil da pala čare kak i

kák da mu pumóži na kútruto fukará siljánic, óti bíl nógo žaljuvít i namožál dáj púli tija kútri déca. I ét šó si izmislíl zingínut siljánic: Ći naprávam – ći nplnam adnó ćése su pári i kóga ći vrvi fukaráta préko móstot, ći si skrijam nékde, ći múj vfljam pred nego i béljkim ćii vídi i bélkim ći stáni čuvék on i nejnte déca ći si najdat na lepče. Áma ét pák šo stanálo:

Kóga adnó den ispadnál i utišl na adnó most, kaj šo trebuvalo da pumíni fakaráta siljánic, túku mu javíl, si kačíl vrs móstot i zafatíl da so ódi nákaj dóma. Togaš si sukriva zingínut púd móstot, mu gu frlja ćésto, plno su zlatni líri i si rékol su úmot: E dúr seá víće néma kde i saalám sm déka ćii náj párite i ći si gu vídi fukrlkut i zafatíl da dzírka ud púd móstot. Árno áma, néli ne ksmet, taman dujdél du stredínta na móstot, to jádnik sirmáh, si rékol su aklot: Móre jáska sekujpt kóga vrvam pu vo paléno most sl zéam i sekujpt béz greška gu puminúvam, áma aj da vídam vádin dali ći možm su ztvuréni óči da gu puminam? I nečudéjći si nógo, sii fáća dvéte óči su rcte, trgnúva i gu puminuva móstot, bez dáj vídi i nájde tija pústi pari.

Ud káj puminál i i priskuknál párite, gibi, ud kák si gu istera i vo ksmet fukaráta, múj ispágja zingínut ud pud móstot, si gu zéva ćésto su pári, gu víka na vo kútro i mu véli: E, sm videl i sm videl neksmetlija čx i taksiratlija čuvék, áma kto tepka nikde du seá ne sm stretnál, p áko sakaš, ti móljam, zévaj, brm, áko ne drugo vija pári, óti jáska za tépka i imah taksáno. Áma ka čúl taká sirmaut mu udguvoril i mu rekol na zingínut kumšija: Móre šo véliš bre kumšija, zrm su zórle ći mi naprajš jaska čurbadži li kolku ksmet imam jáska? Ódam li jaska ušće adnš da sii ztvóram i da sii skldisam mójte déca, seá smo za adnó grs-ćése pári? Aj púli si já rabótta, ti si móljam, óti na ménka taká mi bíl riče no ušće na tritto den ud mójto rudéjne. I ušće néduvršen su muabétut su zingínut, si zvrtél nanáka i si utišl dommo, pak kto šo ispadnál. Ét taká si jaxpik ptíl fukaráta siljánic.

ISTINCKA PRIKAZNA

(LEGENTA)

Na ugéj slnce, na kráj ud sélto Óbar, koj si naógja na zafátukut na Pájak Plnina izvíra adná réka pu íme Bldža. Si rzbíra déka staróto selo ne si vikálo Bldža, túku Gradište, a tógaš, kóga caruvál Vilki Aleksándar, to selo bíl kto najarh i nájgulema ázna, p spritu kažuvájnto na nógo stári ljúdi, Car Aleksandar ste pári i ste streli, klčki i drugi raboti tamj kriel. Za naska néj tolku istiza kák si vikál to selo i šo drugo si pugudíl uxm minatuto vreme, túku da vijme zašó ta réka si víka Bldža.

Ušće ka mu propdanl carštinta na car Dušan, Turcite si dujdéle na sunlukut, na mérta i zafatíle da si azarisuvat i da palat čare kák i kák da a zrobat našta Makedónija.

I taka ud kak vlizele pišim du rekata Struma, zafatile da si azarisuvat i za celta Ma
donija. Tija nekde naogjale sopka ud togašnata udbrana, ama nekde i namožale oti Turcki
askerlii bile poarno natukmeni su puški i drudzi askercki raboti. Ama ka dujdele bli
du Pazar Turcite na nogo pta bile vrnati nazut oti u selto Gradište imal adno nogo je
glavatar, p i pokraj ste ubiduvajna da si raširat i ja zrobat pazarckata kaza namožale
ne smo, tuku u selto Gradište imal i tolku arna i zdrava kalja, šo ne bil i najmalce le
da si dubliži dušmajncko asker, a kamo li i da gu prizevat to mesto.

Zamx va rabota Turcite zafatile nogo pojće askér da azarisuvat, oti bez da,
vale vo mesto namožale da puminat i za durdzite mesta niz Makedonija. Ama za sta va re
ta, za sto vo azarisuvajne puminal pojće ud tri gudini vreme, p mu si dadel vreme i na
kedonckite glavatari i oni arno da si ukrept u selto Gradište šo imale praveno adna
najarnite i najsilnite kaljaj. Tija, spritu kažuvajnto na postarite ljudi ud va kaza, i
le kladeno paspalj za cali tri gudini za da možat da istrpt.

I ud ka si azarisale i adnitb i drudzite, Turcite kinisale, si nabližile na
ud selto i ud ka si stretnale zafatile da si bijat. Ama bidejći, kak šo kažahme pogore,
mal druć pt, za da prisešt niz Makedonija, oti na jug sto mesto bil bitišče, a nakaj gu
nikut Pajak Plnina su gusto urman, Turcite na nekolku pta bile udbieni i nogo duši ust
le na frontot. Arno ama koga čul taka Sultanut ud Stambul, pušća nogo pojće asker i pak
napagjat Gradište. I bidejći vapt bile nogo silni, makedonckoto asker vlizel u kaljata
ud tam zafatil junački da si brani.

I najstina. Tokmu tri gudini vreme si burele tija tgi makedoncki junaci, ama
možale pojće da pravat madav ud to? Bil viće krajno vreme, p sii kladele ste nejni s
i sé šo imale, demek sto džipane gu uputribile smo i smo de ne si pridadat na čuži re

Pokraj sto džipane, i pokraj ste drudzi raboti i paspalj za jadejne, našte
ljata imale subrano i nogo kešovi su pčeli, p koga ći si ubiduvale Turcite da si ki
pu zidovite nagore, tija muj pušćale pčelite u nih za daj kst i i vrnuvale nazut. Ama
viće dujdela du kraj rabotta, demek, koga mu si svršil sto jadejne, sto džipane i drud
askercki raboti i namožale pojće da izdržt, gu nasubrale sto med ud pčelite, aj pčeli
prazni kešovi i zafatile daj pušćat vrs Turcite.

Medut šo gu isturile vrs Turcite bil tolku nogo, šo dur pu zidovi te nadolc
til da teći, p dur i su rekata si zamišal, demek, celta reka stanala blaga ud medut. I bi
na turcki izić medut si vika bal imito na rekata mu gu kladele Bldža, a ud kak dujdi
cite gu zele imito Meliši, gibi, pak med-bal, a na grški meli-med. Ama, kak šo veljat s
pri pagjajnto na medut nogo Turci bile mokeni su med, p zato i nogo ud nih bile ish
ud pčelite i nogo umrele.

GJUPSKITE GRUBIŠČA

Ná Pájak Plnina ima adnó mésto šó si víka "Mitirizite", a nákaj gurinikut ud to mésto, na ókulu dvé iljáđi ráčkori, si naógja drúgo adnó mésto kój si víka "Gjupcki grubišća". To mésto zafaća ókulu désit pugójna i ste gólo, su adná čukárka nastredinta kójaj sta gola i kamejnliva, a na naókulu kto su srp sičéno rb plno su gulémi i visóki bul I ne smo to, túku to mésto tólkuj cinéto ud ljúto, a najnógo, kto vrv, mu pumaga na bilo kal askér kóga stanúva kávga. Ima aj da gu ustajme kólkuj potrebno vo mésto za kávga i da k žime néšto za kák gu zel imito "Gjupckute grubišća."

Ne si znáj saalam kóga stanála va rabóta i u kój vréme gu vo mésto gu zel vo me, ima sépk núnkute i ud túva puminál nékugaš. I ét šó si pugudíl za vo íme:

Nékugaš na vo mésto imál adnó bačilo, si rzbira déka smo létno vréme, i bidéj si naógja blísku du adnó pt nógo ptnici puminuvále ud túva, p áko bíle su tuvaréni dubic sii rstuvaruvále i ustanuvále da prinoćúvat. Napkumta udéle káj bačilto i ém muabét si ravéle, em ksnuvále pu málce mlako, úrda i sé drúgo šo imál tám.

Pókraj ste ptnici puminále adnš i adnó tábur Gjúpci, p kóga vidéle déka túva i bačilo, plni su rádus i ćef, sii rstuvarile dubicte i mu trčále na bačut pu mléko, sirejne drúgi jadéjna. Bačut bil tólku zingin i tólku tabjatlija čuvek, šo ni adnó ud ptnicte néj da gu udbii, túku sé šo mu sakále mu daval. I taká, džanam, ka vidéle Gjúpcite déka túvaima árno lapájne ne adnó, túku tri déna i tri nójći ustanále káj bačilto, démek, áko ne drugo, ma, brm, na matanica si nasrkále i na úrda si najadéle.

Ud kák si udmurile i si najadéle Gjúpcite stanále i si utišle, ama i ne zbravi kde si naógja vo mésto, túku śl si lafele za nejnto pomin na bačilto su mirak za šo posl vréme pák ud túva da puminat. I ne naprázno mu bil láfot i inaetut na Gjúpcite, oti privrtéle kój znáj kólku séla u miglénckata kaza, mu si pugu pak ud túva da puminat, ama séa ne bil víće létno vréme, túku bil okulu Sveti Nikóla vkt kóga ftasále pák na bačilto ne matanica, ne úrda, sirejne i kój znáj šo drúgo, túku i zaf adnó silno gurinik, adná drča su sn nósut čuvek namožál da si gu jávi na migdan. A bačilto, bačut ili ovci i kózi, ni adna díra nemal, madav ud gjubrito šo gu ustavile.

Ka vidéle taká Gjúpcite, zafatle da si trést ud studéno i da bérat málce pap za da právt nékuja kulipka kólku da ne umrat ud stút. Nekuj ud nih rekol: Bre ljúde, nim pravéjte adžamii i déka páprata nemada ni fati mésto, túku elájte túva, u va dupkata da suberime, oti inkk adnó ud náska néma da kurtulisa. I najstina taká napravile, démek ste dupkata si nasubrále, ama i to ne fati mésto, oti studento bil nógo ljut. Togaš druć adn nih rekc si kačime na vrs čukata, oti túva vétarut smo vrti i nikujpt spégja náka, a tám dujni izmini, dujni i mise dur da pumini vo lóšo vréme. gu pusluše najstanto Gjuptin i utište na čukata, ud togaj mu ne ustanal, túku ste si skuminile, p ud togaj mu ne to mésto si víka Gjupcki grubišća

udento
ustanal.

ša ud nih ne ustanála. Áma sépk mu si mísli i mu si slávi imitO, óti ud tógaj navaka to
mésto si víka"Gjupckite grubišća".

Legenda

LICICTA VLKOT I MSKTA

Nekuj si siljanic utišl na urmanut pu drva su adná mska. Ud ka stignál na urma
nut, a vrzál mskta na adnó čajr da pasi i zafatil da seči drva. Árno ama, túku šo si uddali
čil málce ud mskta, puminala adná lisica pokraj mskta i ka a videla zafatila da si čudi i
da si veli: Mr, gospude, šój vo tólku gulémo čudo šo ni dujdé u našto mésto i šo muj to š
ga nósi na grbut? I, pulejći ja taká, koj kak mu dujdel na mskta, čifnala adnš, ama tólku sil
no šo lisicta tam góre skuknala od strah. I begájći taká níz urmanut stretnala adno vlko
i idvaj stoejći na nozi mu rekla na vlkot: Vlčo, vlčo, ič nim ódi nanaka óti šo ima
adnó čudo smo šo dujná nakaj ménka ušće nemožm na noga da zstanam.

Koga čul takvo láf vlkot ud lisicta, neli kto po junak ud nea, mu dal gajred n
lisicta, p napkmse mu veli: Mr kakvoj to čudo kuma lija i kde si naogja? Koži li da bidi
posilin ud ménka? Brgu vrni si nazut da mi gu kažiš vo tólku gulémo čudo?!

Ka videla zort lisicta, nema kde, gu zela vlkot pu nea i pu málce, pu málce sti
nale du mskta. Koga a videl vlkot ud zafatukut i na nego mu padnal čudno, a najpojće ko
mu gu videle smarot vrs grbut na mskta, p ka si nabližile epten du nea zafatila da mu la
lisicta i mu veli na mksta: Mr, tetko, tetko, ud kde si ti šo ni dujdé vadin tuva i ni a pa
trevta? Kak si vikaš i dali imaš ušće nekogo su tepka ili sama si a?

Jaska, rekla mskta, epten sm sama i sakam da imam kumpajna, ama ne kto vaska p
bzlivi(plašlivi), túku sakam da bidat srčajna kto mmka, p ako sté takvija bujrum elajte k
j ménka na kumpajna.

Na vlkot togaj mu padnal šanut, óti da reči taká mskta, p mu veli na lisicta: Š
aka da vijme k
gu kažala nejnto ime, d
mskt 'Tetk tetko, tii i
imito zbravila!-rekla mskta. Tuku dilj

ćam tólku sákate da naučite kák si víkam, áj áko sákate, prájte si mukaét i vijte kak púd mójte pbóči, óti jáska ne śmo šo namóžm da sii vídam, túku i da stígnam ne śm pejána na skoljó.

Kóga čúla taká lisícta mu rékla na dvéte: Lele, kólku sákam da péjam na žilézni plóči áma šo da prám kóga néznam?

E tógaš púšćime na ménka jáska da a svršam varabóta kumalija, a ti púli si sajr, óti jáska ne śmo šo na skoljó ímam udéno, túku nógo takvija raboti ímam vidéno i ímam pejáno.

Tógaš mškta si činíla málce pónakaj vlkot, si a dignála adnáta nóga málce, áma plóčta a navidnála málce nadólo, p mu véli na vlkot: Éto, vídi, púli i práj, p nápkumta káži mi i na ménka i na kúma lija kák si víkam. Árno áma ká namožál níščo da vídi i da péj mu veli vlkot na mškta: Áj, tétko, ako sákaš, čini si a ušće málce nógta nagóre i za čas ći sršime rabóta. Dobro, dobro vlče, jaska ći si a pukrénam ušće málce nógta, áma i ti čini si pobliśku óti pójće namóžm da a držm nógta.

Vlkot si izlžal i bez da mi si čudi nógo, si nabližil eptem pud mškta i zafatil da zéj prau-góre. Árno áma, ta palena mška nemala umot imito da mu gu kaži na vlkot, túku ká mu dava adná pu muckata, pét račkori gu dignála nagóre i namx méstto umren gu ustavila.

Ka vidéla taká lisícta, pranála da béga níz urmánut veljajći si su umot: Móre, móre ne śmo prostte ljudi i livot, túku i nógo pejánte umirivále i déka i ud níh a dajnáta imál péitri-póumni.

TRI BRATČA I TRI SMOVILI

Nékugaš u adnó selo, da kažime u s. Drenovo, živel adnó nógo stár siljánic i si imal śmo tri sinóvi. Tija najstína rabotále čivčicka rabóta, áma neli plníneke selo? - kólku i urále tija paléni víni, kólku si mčéle níkkvo ajr ni ud rabóta, ni ud berćet nemále. Ná nógo pta dur i leb nemále da jadat, a za drudzi domášni raboti, za jedéjne i piéjne, ič mu abet da ne prájme.

Ka vidéle décta déka viće pójće namožále da trpat i déka sirmaštijta da gušš mu dujdéla, si subrále adná večar dom i mu véljat na tátko mu:

Tače, tače, nija i taká sme gládni, i taká si nmčime su fklkut, áma néka adnš mu klájme kraj na nášta sirmaštija, ili ako né drugo, ona na náska néka ni klaj kraj - pjće ne si trpi. Nija tače, rékle pak décta, sii izmizlihme da begame ud našto sele idá ójme na pičalba, p béljkim ći si náj kamet i za náska i za tépka. Áma tače, rekle pak nejnte sinóvi, nija najstína kažahme da begame za pičalbe, áma ako ne ni dajš izmim ti, ni ud dóma ne mrd úvame, a kámoli na dilečen pt da ójme.

Kóga čúl tátko mu déka najstína nejnte sinóvi sakále da ódat na pičalba

d' smo

kak sale kinisale pičal a, da kažim Amer a pa

pu-

ksnat malce. Ama bidejći nemale pari da platat za spajne, ispadnale ud tam, kinisale pak pu
adno pt šo ojše za nakaj Amerika. Si rzbira deka tija namožale pišaki da odat na Amerika,
tuku pišim trgnale za na Solun i ud tam su pampur, p pu koj znaj kolku vreme da stignat
kaj šo sakale. Arno ama udejći taka pu ptut i fatil mrak i namesto da ležat u selto, tija si
pustiljale nador na nekja livada

Tamen dujdel okolu stred noć vkt, demek tri divojki ubavi smovili
i kaj videle deka ubavo i mirno si spijat bratčata zafatile da si lafat i da si veljat ed
na su druga: Eh, eh, mori sestri, sestri šo ubavi i lični momčija! Kak da prajme i daj zeame
za naši mži vija tolku lični i vredni deca? Šo da prajme za da nej pušćime da odat tolku
dileko, na pičalba dur na Amerika, a da ne sii držime za naska? A najgulemta ud nih riče lm:
Ako najgulemto brat mi zeva na menka, ći mu dam takvo bakšiš, šo nikujpt fuklrlk da ne
ma u nejnto život se dudeka biđi živ. Drudzite dve sestri smovili i tija rekle deka ako j
zevat na nih, kakvo saka i šo bakšiš sakat možat da mu daat, smo i smo nejni da bidat.

I dudeka trite sestri si lafele taka, to najmalečkoto vrag dete i čul i i videl smo
viljte oti s na vrs nejnte glavi i bez da pikasat smoviljte i skurnal na drudzite dve b-
ratća i mu veli špotajći: Nim stanuvajte i nim si utkrivajte, tuku smo slušte šo si lafe za
naska, p napkumta ći pulime i ći prajme. I taka storile, a smoviljte pak puvturile i pak
kažale dekaj sakat na ste tri mina bratća i deka nego gulem bakšiš ći zevat ako mu stanat
nejni mži. I ne smo to, tuku čule i rzbrale deka ako odat na Amerika, nikuj živ i zdrav ud
nih nema da si vrni.

Sea sta rabota a čule i a rzbrale, ama si zplašile tolku nogo šo na niadno ud nih n
te mu držal da utvori usta i da si pulafat su divojkite. Madav ud to tija nemale i vera
a divojkite oti na nogo pta imale čueno dujnata imal senki, lanji, smovili i deka
ogo ljudi em su životot em su nejnto zdrave, demek nogo ljudi urdisuvale ud s-
rah. Arno ama to gjavol najmalečkoto, bez da si čudi nogo, stanuva na noga i mu veli na divojki-

Koj ste i šo ste vija tuva šo ni visite nad našte glavi? Šo palate ud naska? Ima li n
ešćo arno i ajrlija da kažite za naska ili da stanam i da grabnam nekuj stap a? Ama i div
veljat: Ej, ej, slatko pile,

sme dujdene, ić nema namurteno da ni puvrnuvaš, tuku za

tvoj ksmet, aj da ne ti kladam da platiš nekuja džiza i ti prostm šo taka na visoko ni s
donce. I ušće pred kaži nešćo najmalto btače mu veli smovilta pak: Nija sme dujdeni za va
što arno, p ako sakate nej lošo da
ništo ne lafat, tuku smo nalušuvat i smo trepkat i čekat da vidat šo ći stani sukx nih
i su nejnte tri pusistrimi. Nija, rekla pak adna ta ud smoviljte, dujdehne va večar kaj vas-
ka da vi kažime deka pre-
jte se šo ći vikažime ako sakata na rat i vija i nija da živime. Tuku, rekla pak smovilta,
pred da zafatime za drudzi raboti da lafime, aj kaži, aj razbudii drudzite dve bratća, p i
oni da ni kažat dali ći kndisat da zevat pu adna ud naska, p napkonuta lesna rabota za pa-
ri i drugo mal i imajne. Jaska rekal najgulemma smovila si gu sakam najgulemto brat i a-
ko mi daj laf deka ći bidi moj mž, se šo saka i koga saka na minutta pred nego ći ima.

Koga čul taka najgulemto brat, stanal i on na noga, mu udguvoril na divojkata i m
mu veli: Jaska ti su ad
no zvrtejne da dava pu adna torba zlatni liri dobro, ako ne, ič laf ne pram. Ka čula taka s
movilta mu veli na najgulemto brat: E diljćam takaj rabotta, neka ti si čini ćefot i ud
sea nanaka a imaš viće vudeniškata šo a sakaš, p faća i na ta minuta mu ja dava vuden
ničkata i mu ja klava u džeput.

I najstina, koga da a zvrteše ta palena vudenička ći mu isturiše pu adna torba pa
ri, p ud kak a iproval arno, izvagja adno zlatno prstnče, mu gu klava na smovilta na prstu
i ušće na to saat a zeva za žena.

Stretnuto brat ušće ka a videl stretnata divojka, mu si arisala i mu veli: I jas
ka ći zevam na tepka, ama ako mi daj adna guna šo koga da sakam da odam nekde da letam su
nea i da ne si puli ni noća, ni dejna arno, ama ako nemožiš takvo dar da mi dajš ne ti sa-
kam i ne ti zevam za žena. Ka čula smovilta mu veli na stredneto brat: viće a imaš gunta
i tuku mu ja namitnuva na grbut na dejto. I ud kak i on a ispuva ta palena guna, izvagja
adno parčin, mu gu klava na smovilta i si ja zeva za žena.

Sea beše redut na najmalečkuto bratče, p koga mu dujdel redut na nego mu veli na
najmalta smovila: E, džanam, jaska ći ti zevam, ama ako mi pudariš adna burija šo koga ći ji
dujnam da mii ispagja pu iljada askerlii su najarni i silni klčki arno, ako ne su ništo d-
rugo ne kndisuvam. Koga čula taka najmalta i najličnata smovila, bez ni adno laf da mu ka-
ži n¥ izvagja adna burija i mu ja dava- mu a ubisil na ramto nedejto. I najetim xb
'aman a kladel na ustta, ta palena burija i zafatil da sfiri, tuku mu ispadnaja iljada as-
erlii, du zbi nadkmdisani i smo išired čekat da mu si daj za da zafatat kavga su dušmajnti

I taka, džanam, ste tri bratća si šinile i si zele pu adna ubava i lične žena, p
za adno dve saati rabota stanale nogo zingijna. Ama koga dujdel red i usmnal šo bra-

BRATE?! Adnóto nanáka, adnóto navaka sii trjat óčte, a ókulu nih ni móni, ni áspra. Gibi, niščo nemál okulu nih i nógo si isplašile da nej nékuja magija ili da ne neščo sunuvále. Árno ama kóga si rspulija šo stana su nejnte darovi ud smoviljte šo da vidat! ste tija, dé mek, vudinčkta, gunta i burijta bile káj nih ustaveni, p ud kak napravile pak prova i ka videle déka ste darovi rabotat, si ričele su úmot: Bre, bre, bratća, rekol najgulemto ud nih najstina bile vija smovili, ama aj davijme ud séa nanáka kak ći ni ispádni rabótta [redacted] Áko imat inaet su náska da živat, oni pák ći ni nájdat i pak ći sakat su náska da [redacted]

Ud kak si izlafile i ud kak sii ubidele ste darovi ud smoviljte i ud ka [redacted] déka ste tija mu rabotat, ste tri bratća trgnale za Solun, a ud tam da odat za [redacted] bidejći víće imále nógo pári, oti ta palena vudeničká smo mu turuvála plni torbi [redacted] ne trgnale prao za Amérika, tuku ustanále pójće ud adná gudina u Solun.

Najgulemto brat, da kážime Sotir, démek, to šo a imaže vudeničkta i sečiše ć[redacted] ri, mu véli adnó den na drudzite dve bratća, da kážime na Stavre, (na strednuto) i [redacted] (na najmalečkuto): Mili bratća, jaska sakam da odam u grad Atina i ud kak [redacted] ćas [redacted] i prošetam árno ći puljam i ći prám napkumta. Kolku sa [redacted], ič nim da bérite gajle, oti ušće [redacted] ći mu pušćam adná torba pári i neka si [redacted] ja puli starusta u selto. Drudzite dve bratća ne sakále ćefot da [redacted] gu [redacted] déka taj nejna rabota i kde saka neka odi, ama pu tri gudini si kažále da si nájdat nékde i pak zajdno da živat. I taka storil.

Ušće na drugata dzastra, ud kak mu ustavil koj znaj kolku pári na dvéte bratća, Soti trgnal i pu nekolku déna ptuvajne, stignal u grad Atina i zafatil da šeta pu nejnte sukáci. I neli imal nógo pári, Sotir si smistil u adnó ksenodohio (hótel) i zafatil da igra fanti pu kavinijnta. Ama bil takvo árno majstor na fante, šo nikuj namožal da mu ispadni na krši, démek, na ste i naddiljuval. Árno ama, neli Atinaj nógo gulem grat, tam bila i adná carica pu ime Olimbija, p ka čula déka u nejnta ksba dujdel nekuj nógo gulem majstor na fanti i puščila nejnte verni ljudi Tija, gibi carica i Sotir zafatile da igrat i nekolku déna pu red Sotir i na nea muj subral ste pári. Árno ama, koj znaj kak, gu zabiližila déka Sotir ima nógo pári ušće pred da zafati su nego da igra i zafatila da si mísli i čudi su kakvo čare [redacted] ne smo nejnte pári da si zeva [redacted] tuku, ako si moži, i ste drudzi pari da muj zeva i arno da gu isplakni. Ona, démek, carista, ne izgubi vréme i ne si utkaža ud nejnta kleta misla, tuku ušće [redacted] su Sotir, viknála nekolku nejni džandarmijna i skrišno mu véli: Gu pulite li vo čuvek šo igram su negoBrgu fatejti gu, oti on nej koj znaj zašo dujden tuva, tukuj najgulem špion i naš dušman, p klajti gu mtre u zatvur, a napkumta ći pulime i ći prajme su nego. I ušće na minutta si puščile džandarmijnta, gu fać́at na Sotir i gu piknuvat u carckite zandani, bez niščo da mu kažat.

Pu nekolku dena caricta naridila da mu gu dončat Sotir kaj nea. Ta rabota beše uš
če na minutta svršena i Sotir viće bil pred caricta, a napkumta mu veli:Slušaj momče,jas
ka najstina mu ričeh na mojte ljudi da ti ztvorat,ama ,da znajš deka nemam koj znaj kakv
namera da ti zevam,p akoj ksmet i ti i jaska ubavo ći živime.Ama, mu re
la caricta na Sotir,pišim,ako sakaš da mi kažiš, sakam da znam ud kde vija tolku pari i
naogjaš šo svršejne nemat?Jaz da beše du sea ći prisekniše,a kamoli ud džep tolku pari d
ispagja/i pak dusvršejne nemat. I ako mi kažiš istina,da znajš,momče deka ud vadin nana-
ka ći mi bidiš mž.

Kutruto Sotir tračiše deka ste vija lkrdii istincki mu bile na caricta i bez no
go da si isčudi faća i mu kažuva deka ste pari muj dava smovilckata vudenička i deka nik
kajpt tija nema dusvršejne.Ama ne bila viće rabotta za venčajne i deka Sotir ći stani ča
tuku sto murafet bil da si vidi ud kde tolku pari,p ud kak a duznala celta rabota i vik-
nala pak džandarmijnta i mu veli: Vitehte deka voj istincko špion za našta zemja?Ja brka
jti gu da vidam šo ima u pojasut?Togaš džandarmijnta gu faćat pak na kutro Sotir,zafati-
le da gu brkat i ud kak mu a najdel vera na džan-
darmijnta deka nejstinaj špion vo čuvek, snapkumta gu iznatipale koj znaj su kolku stapo
vi i gu istrale nadvor pu sukacite.Bre moli,bre koli,ni l
kamo li vudeničkta da mu ka vrni nazut ili za mž da gu zeva,spritu kak šo mu bil lafo

Ka videl deka pari za da pati za prinoćevjane i za jadejnto nema i deka nemoži
inkk da ustani u Atina,oti moži ušće pogulemo zlo da gu naj,si kinisuva pišak i pu koj
znaj kolku vreme ptuvajne,gladin,gol i bos,ftasal u Solun i utišl kaj nejnte dve mina ba
ratća.Koga gu videle na takvo alx si pučudile nejnte batća i mu veljat:Šoj va rabota ud
tepka,bre brate i kak dude na vo red i al?Da ne ti plinija neščo nekuj aramii ili šo dru
go pati?Mr ustavejti mi bratća pišim da si udmoram i dajti mi malce kum
ta se ama da čujte kakšo mii rabotta.

Nejnte bratća najstina nogo arno gu pričikale,ama neli sakale da znaat šo sta-
nal su nejnto brat?Ama i Sotir niščo ne skril ud nih,tuku ušće ma drugata dastra fatil
i mu ja kažal sta rabota,demek,kak dajdel du takvo red,a na kraj mu rekol na strednuto b
brat-na Stavre:Mili brate, ako mi sakaš i ako mi miluvaš kto na brat,daj mi ja malce vr
me tvojta guna, p da vidi su koj ima da praj atinckata carica i da sii zevam ste pari i
mojta zlatna vudenička.Koga čul taka Stavre,bez nix adno laf faća i mu ja dava nejnta
guna na Sotir,ama i mu rekol: Brate,jaska ći ti ja dam mojta guna,ama puli da ne neščo
i nea ti ja zevat,oti dur togaj ći udrime falimento. I ušće neščo,mu rekol Stavre na So-
tir. Ako ti veli umot deka ti trebuva pomuš,kaži i jaska da ti dom,ama Sotir nejćel pomuš
i ud ka a namitnal gunta na brat mu trgnal za nakaj Atina. I neli gunta litala deka

ne si pulela koga litala,namesto za koj znaj kolku dena ptuvajne šo trebuvalo da ptuva pišak,Sotir stignal smo za adno-dve saati.I ka si nabližil du palatta na caricta,ne odi sea da mu si javi na carckite džandarmijna,p napkumta da vlezi,tuku si kačuva pišim vrs udžakut i ud kak si udmuril litnal pak i mu vliguva kaj caricta.

Koga gu videla caricta na Sotir,gu pikasala, a napkumta mu veli:Kde si bre momče, šo tolku vreme ti nema ud tuva?Znajš li li kolku žalj mi padna koga čuv deka nekuj ud našte ljudi ne si doncel kto čuvek spritu tepka?Jaska viće,rekla pak caricta,na ste tija ljudi šo ti napravija zijan i šo ti istipaja nogo lošadziza mu kladeh,ama...

I ne smo to,tuku zafatila da izvagja koj znaj kolku pari i zafatila da mu dava na Sotir veljajći mu:Sea za sea zevaj smo vija pari,a ud utre- ondin ći ti dam ušće kolku sakaš i kolku ti trebuvat za da si kupiš neščo za svadbata šo trebuva da si ja prajme demek pak zafatila da gu vrti i lži na dejto.I najstina. Ona sea ne za koj znaj šo zafatila da gu vrti i da gu lži,tuku ušće koga si kačil vrs udžakut ona gu videla gu pikasala i si ričela su umot:Smo da mi dojdis pak kaj menka,p ći vijš šo ći stani su tepka,ama aj da vidam dali ći ti kladam na rka. Et zato ona i sea pičalila pak da gu klaj na rka.

Koga i čul ste vija ubavi i magišnarcki muabeti na caricta,mu rekol Sotir na nea: Nogo mi čudi carice kak moža da istrpiš i kak ne mii pušči tvojte askerlii ili džanrmijna da mii istepat i mii isterat napkumta na sukacte,ama vapt,mi si čini i da sakaš sea da mi fatiš, i da sakaš da mii isteraš ud tuva ći namožiš oti ne sm viće smo na nodzi,tuku sea imam krilja. I kto na faljba mu dujdel,p faća adno kraj ud gunta i mu veli n caricta:Gu puliš li vo krajče ud mojta guna carice? Smo za vo krilce da sakaš da mi gu kupiš ći ti trebuvat ste pari du adno da mii dajš,p da ne smo to,tuku mojta gunaj du tolku pojće vredna šo koga letam ni kopiš(jastreb) namoži da mi vidi,a kamo li čuvečki oči.Za umuruvajne,kde saka čuvek, koga saka da leta i ako ima putreba duri i pu pindžerka da vlezi u koja saka kujća,ič ni laf nema da stani.

Ka čula takvija skpi lkrdii caricta ud Sotir, si nabližila du nego i mu veli:E dur sea viće simx moj mž i aj brgu odi i kupi si zetcki rubi,oti viće na nidelja ima da si venčme.Ama si nabližila epten du nego i zafatila da si vitka su gunta veljaći mu na sotir:Mili moj, mi puliš okulu tep ili ne a?E džanam, ne ti pu malce,ama ako ušće malce si zvitkaš okulu mojta guna,koj znaj kde ći fatiš.Arno,arno momče i zafatila da gu guška i da gu baknuva na Sotir,a su to mu ja utkačila cela guna ud dejto i kto lastavička litnala nanaka i si izgubila ud kaj nego-ud palatta.

Kutruto dete!Tolku mu bila radusta su,gjo,nejnta nivesta.

Carícta najstína izbigála su gánta na Sotír, áma néli bila nógo kléta, úšće sú ispadnátto nádver i viknála pák néjnte askerlii i mu kažála: Brgu ójte u mójta udájka i natipájti gu to kradačut i isterájti gu óti ako bide isterán ud náska. I úšće na minútta mu trčat góre i namésto venčnína su carícta, gu fáčat, gu iznatipúvat árno úbavo i gu isterúvat pák nádor pu sukacte.

Važdisán ud životot, kútruto Sotír zafatil da si čudi i da pláka pu atínckite sukáci za nóvuto i úšće pogulémto taksirát šo gu najdé, velájći si su aklot: Kák da si vrnam názut pák pišák, pák gól, bós i gládin i šo ći Stávre za gánta? Šo prám séa? - zafatil da tlči pu grdite, pu glávta i da si uhka, áma sé beše napzno, óti vića namožal pák káj carícta da si vrni.

I namožájći pójće da stój u Atína, óti úšće pólošo ći beše za nego, si činil krstot i kinisál pák za nákaj Solun, demek, kinisál pák za káj néjnte dvé bratća. I pú kój znáj kólk mki, pišačejne, gládus, golotija i šo li ne úšće, idváj stignál pak u Solun, áma ka mu ispadnál pák pred néjnte bratća da vidati Sto rskpán, skldisán i tivdil napravén néjnto brát da si idi, namésto za idno saat prosti-

ud kak si dujdél sunlukut mu véli sotír na néj-

číni, déka ste vija

reški nemáste jáska plaćam, tuku atíncka carica šo i

néjnto bra

va rabóta

kúso ét,

Spaso, zevája mójta burija ódi

askerlii, zagradija c dudéka ne tii daj

názut. Nápkumta mu pak najmalečkoto

ne dój brat. Demek namés

oni úšće poarma mu dávat i vápt dúr i čare krojat

néjnto

udmuril nekolku dena, mu zel burijta ud Stávre, kinisuva pák p

zafatil da si nabliži atínckata palata inaet da a

u néjnta zémja, gibi koga gu p

gulema tegni prao a stul

zaabiti, kinisuva i ódi káj

Sotír za da praj mižliš i da ne dójdi du kavga migju nih. Árno áma, tuku šo stignala káj

vréme gu móila, p zafatila da kroj čare kak i kak

veljájći

va,ud tam,naučila su kakvo red a pravel iga rastel nejnto silno asker,p mu veli na Sotir:

dujdel

kaži,ako sakaš pari pak kaži mi,ama ako si dujdel za druga rabota, da znajš,ći viknam pomu ud šte moj isnafi i kumšii i ne zemja,ne pari,tuku fanfanija ći staniš ud tuva,a ti lično ći bidiš zruben i kto izmićar ći mi bidiš kaj menka. Tuku, rekla pak caricta, za da ne dojme du takvo red,evo,ti davam adno gulemo del ud mojta zemja,p caruvaj kto car i ti zajdno su menka.Ama,mu rekla pak caricta na Sotir,aj ako sakaš sea kaži mi,su kakvo red si a dutiral va tolku arna askercka družina i šoj raniš,p i su šojtkmdisuvaš ud džipane tarafanda?I neli Sotir viće dubil zemja i stanal i on car, i deka zajdno su caricta ći caruvat, si izlžal pak i bez da si misli nogo, fajća,mu kažuva za skrišnata rabota na nejnta burija,a na kraj fajća i mu ja dava na caricta. Togaš caricta si kačuva vrs nejnto kojn i si izbiguva nanaka,a Sotir ustana sam kto prorok da lapa muvi pu plninte i pu polijnta.a nejnto asker što si rtsuril nanaka-navaka.

I taka,džanam,plenov

i vžgisan epten ud nejnto život,usmuten kto krtal na drvo,zafatil da šeta gore-dolo nekuj budala-istrisen Pejko.Kolku za vrnuvajne kaj nejnte dve mina bratća,ič ni muabet ne praj da si vrni pak kaj nih,oti viće nemal obras i mu bil stramota,p i greota za nih.

Ama ka šital,ka šital na gore-na dolo stanal tolku izdrpuven,gladin,zbraden i bos šo dur na čuvek ne ličel,koj znaj kak mu padnala žalj na nejnta smovila,p utišla kanego i mu veli: Šo taka mžo? Kde šetaš taka kto pus tolku mi si izminil? Eh,eh,mr ženo,ženo,da mi gu znajš alot,ič nema da mi zdiraš,tuku diljćam mi sijavi,aj da ti kažm kto na žena,kak mii alot i kde si naogja. I za tri saati faća i muj kažuva šte mki.I koga čula taka smovilta,neli mž dujna,mu padnala žalj,p mu veli na Sotir: Mili mžo,diljćam si najdehne pak,ič nim beri gajle i ud sea nanaka se ći bidi na red i za nogo malce vreme pak ći si stretniš su tvojte mili bratća,p i su tvojte snaj.Na Sotir mu si uvrkulija očte koga ču takvo slatko muabet, p si urnuva nakaj smovilta i mu veli:E,šoj va rabota šo trebuva da a pram,mr ženo,za da si stretnam pak su mojte bratća,su mojte snajki,p i jaska da si storam pak kak šo beh pred malce vreme?Togaj mu udguvorila ženta mu sno vila i mu veli:El malce pu menka,p ći ti kažm šo da prajš,ama ći puliš da prajš pak ne

nema da

jadi pojće ud adna smokva, oti, da znajš, za sekuja smokva šo ći izediš pojće ći dubivaš pu ad
na paška dlga kolku adno aršin. Ta paška, mu rekla smovilta pak na Sotir, m
muncka ili magareška, p teško
adna smokva mu si vide kto na mize i ne klavajći dikat na adna paška šo mu purastela, za
fatil i drudzi smokvi da jadi. I ne smo to, tuku ud kakj izde ste smokvi ud adneto drvič, o
di na drugo, p i ud tam zafatil da jadi veljajći si su umot: Neka adnš si najadam na slatki
smokvi, p šo saka neka stani. Dali paška ud magare, ud majmun, ud šubek ili zmija ći mi nikne
jaska viće pojće nampžm da trpam znajći deka ud menka pojće nema da bidi čuvek. Demek, tolku
nogo bil vžgisan ud nejnto život. Arno ama, su ksnuvajnto na vtorta smokva, namesto da mu ras
te da pusta paška, zafatila da mu si skusuva. I kolku pojće smokvi jadel, ud nekolku drviči,
tolku pojće mu si skusila paškata. I na kraj dur i ništo ne mu ustanal ud paškata.

A, a, a, dur sea ći vidiš ti, mr carice, carice kolku škpo ći mi platiš za ste moj ra-
boti šo mii ze i za što strmutilk šo gu izdeh du sea ud tepka! I et šo ti praj:

Pišim najdel adna kušnica, napkumta utišl pak kaj smokvite nabiruva ud sekuj drvič
pu pet smokvi, a ud prvnata smokva šo niknuvala paškata i kladel baška, kinisal nakaj cárcka
ta palata i ud kak stignal epten blizku zafatil da vika i da prudava smokvi. I ne mu stiga-
še šo sidnal pišim kraj palatta, tuku ka videl deka nikuj ne slušš i ne puli nakoj nego, mu
si pirnal ntre u dvorut, si rzbira deka bil ubličen su selcka ruba, za da ne gu pripuznaj ca
ricta, i zafatil pak da vika: O, smokvi slatki kto med ó, o, o! I ušće su viknatto, tuku gu bi-
liži a a na carc a a aj a i rca prau o o aj pru avačut veljajći mu: Za kogoj prudavaš i
kaj davaš tija? E, sestro, sestro, ud vija smokvi pišim caricta trebuva da ksni, p napkumta vi-
ja oti znajš li ud kolku dilek pt idam smo i smo za caricta pišim da ksni?

Alajtkata trčala kaj caricta i mu rekla: Carice, carice, u našto dvor ima adno silja
nic i prudava nih
a napkumta na drudzi ći mu dam, p nej lošo da kupime za Vas, a napkumta i nija pu red. Koga
čula taka caricta, ušće na minutta mu dava, da kažime pet drahmii za adna oka i mu veli na a
lajtkata: Odi kupi mi adna oka ud nih i brgu donci mi pišim jaska daj provam-ubidam, p ako
s arni moži pojće za zevme i za vaska da ksnite pu nekuja ud nih.

I za nekolku minuti sta rabota beše svršena i smokvite viće bile kaj caricta. Ona
ne sakala sama daj jadi smokvite, tuku koga dujdel red da vičerat, viknla dve-tri nejverni a
lajtki, zafatile da vičerat, a na kraj zafatile i ud smokvite da jadat. Arno ama, tukušo ksna-
le ud tija paleni smokvi, kto za čudo zafatile da mu niknat majmuncki paški, a koga si ispu
lile adna su adna, mesto nej bral kde da si skrijat ud strah i stram ud insanut. Lele,
lele, mr majko! - zafatila da vika i da plaka caricta veljajći? Na alajtkite mu dadeh pu dve
smokvi, a jaska čitiri si zeh ud nih, p koj znaj šo ći bidi sea su menka?! A koj znaj šo ći

stáni i su mójte alajtki i ud kde ći najte iljač séa?Kak ći javime u dujnata?Lele,šoj vo taksirat šo najdel I ušće minutta zafatila da nrčuva za da mu dojdat najbašut ikimdžii za da a likuvt. Arno ama ni nješčo namožale da mu pumožt na caricta oti ta boljka ne bila ud guspud,tuku ud čuvek sadena kaj nih.

Sotir viće znajal deka caricta namožala da naj iljač i smo si vrtel tam na okulu i si pulel sajr,ama i si velajl su aklot:E,dur séa ći mi platiš za ste raboti i na kraj pak ći ti ustavam du veka su majmuncka paška.I ka puminale deka caricta namožala iljač da naj,mu padnal žalj za alajtkite,p si rekol:Nema fajda,trebuva da si zafatam daj likuvam,ama kak?Si čudil,si čudil,a na kraj et šo izmislil:Odi kaj adno ikimdžija u Atina,gjo,kto ptnik ud Amerika i odi za Rumanija-Vlaška,p mu veli dekaj,kaj najbirindžija ikimdžija i deka,gjo,ka čul za boljkata na caricta, mu padnal žalj i sakal i on da si ubidi da a likuva.I ne smo to,tuku fajća i mu veli deka ako mu ja daj nejnta ruba,demek,mu veli na ikimdžijta de,ći mu daj sto liri zlatni pari,a pk ako a likuva na caricta,ušće tolku ći mu daj.

Koga čul taka atinckuto ikimdžija,bidejći on viće si ubidel kaj caricta i namožal da a likuva,mu skuknale očte a dava nejnta ikimdžijcka ruba. Togaj mu rekol Sotir pak na ikimdžijta:Séaj sé azr rabotta ama neli ći trebuva da znaj caricta deka kto ptnik si naogjam tuva i deka sakam i jaska da si ubidam za da si likuva ona?-Ći staniš,mu rekol pak na ikimdžijta,ćojš kaj caricta i ći mu kažiš,kutu kakj rabotta i ako saka,neka ti kaži u koj vkt da ojme,su tovijte pumagači,p napkumta lesna rabota.

Ikimždijta i za va rabota kndisan i negubejći vreme,muj dava dvete nejni pumagači, muj dava nejnte beli rubi i odi kaj caricta i mu kažuva deka,nenadejno pokraj nego puminal adno ikimdžija i deka sakal i on da si gu kaži murafetut za nejnta boljka.I ušće na to den stanuva,odi ikimdžijta kaj caricta i ud kak mu ja kažal sta rabota, stanal i si vrnal nazut kaj lžovnuto ikimdžija,demek ikimdžija.

Na drugata dzastra,ušće rano rano,sii zeva Sotir dvete pumagači,sii klava smokvite u adno malo misurče plno su med, kinisuva i mu odi kaj caricta.

Zdravo-živo carice i vija lošo bolni alajtki!Imaliste nogo ksmet šo mi padna pt da puminam ud tuva, jaska ušće adno sibap na dušta ći si pram, p beljkim i jaska ćom u paradisut(Rajot)koga ći doj red da umram likuvajći i adna carica.I tuku zafatil da si fali i da mu veli na caricta deka nogo pološi i pogulemi bolki du sea likuval i deka za sekuja bolka imal iljač.

Koga gu čula caricta deka tolku i tolku si fali ikimdžijta, gu zela za rka i gu

nósi prao kaj alajtkite, za da vidi dali vo faljbadžija ikimdžija ši móži da napraj neščo ili smo si fali kto nekuj falimango. Ama koga utišle kaj nih, ikimdžijta, neli gu znajal i gu imal iljačut su nego, si činil azr i zafatil da mu lafi takvija lkrdii šo alajtkite ni oko frlile kakvo iljač mu klava u nejnta usti. I Koga guj izvagjal misúrčito su medut i mu muj klaval tija paleni smokvi u ustta tolku dikatlija bil, šo nikuj niščo namožal ni da vidi ni da čuj. I za čudo, ušće nedujadeni smokvite, tuku zafatile da vikat alajtkite deka viće muj nemal paškite. Carice, carice, p nija viće neame paški i, ako sakaš, dajni pu malce pari kolku za bakšiš i za iljač da mu dajme na ikimdžijta. Koga videla taka caricta, demek ud ka mu si fatila vera deka najstina vo ikimdžija i izlikuval alajtkite, si izraduvala i ne pu malce, tuku faća i mu dava pu sto liri na dve alajtki za da mu daat kto na bakšiš mesto na ikimdžijta. Demek parite za rubite šo muj zel ud istinckuto ikimdžija sii izvadil, p dur i su pojće.

Ka si uverila caricta deka najstina vo ikimdžija móži viće i na nea da a likuva, mu veli: Et, sea menka mii redut, p el u mojta udajka i na menka da mi likuvaš. Ama ikimdžijta ne smo ne utšl kaj nea, tuku mu rekol: Ti, carice, si imala taksano nogo gulem bakšiš na to šo ći ti lukuva, p nej lošo, brm, ako ne drugo, pulvinto ud bakšišut na menka da mi gu dajš, a za likuvajne, ič laf nema, et, puliš kakj likuvah tvojte alajtki. I najstina. Koga imala gulemo zort, caricta taksala adna gazuva tinikija plna su zlatni liri, p namesto cela Sotir, gibi lžovnuto ikimdžija mu sakal smo pulvina tinikija su liri. I na kraj mu veli na caricta: Sea carice, namožm pojće da rabotam, oti ne smo šo nemam iljač su menka, tuku i sm umuren, p akoj za ajr dostaj za vadin, a ud utre pak tuva sm, p i na tepka ći ti likuvam. I tolku bila rabotta.

Na druguto den ikimdžijta stanal i pak utišl kaj caricta, ama namesto da zeva tri, zel dve smokvi smo i ud kak si stretna su caricta fajća i muj dava dvete smokvi. Arno ama, paškata na caricta ne mu si skusila tri arčijna, tuku smo za dve, a mu ustanala ušće adno aršin za likuvajne, a viće taksante pari muj dala na ikimdžijta i to ušće pred da zafati su davajnto na iljačut.

Sea caricta i bila saalam deka viće i ona ći si likuva, ama nejćala da ustani za utre, tuku sakala i ona na adno den da si lukuva, kakj i nejnte dve alajtki. Ama koga videl ikimdžijta deka caricta nogo naviskala mu veli: E, e, carice, vija sakate za adno den se da naprajte, ama neli jaska sm ikimdžija? Ako ti dam ušće adnš ud iljačut, ne smo šo nemam
10 žiš da si likuvaš, tuku móži ušće tri pta pogulemi paški da ti niknat, p dur togaj nej ći znajme šo da prajme i dvete. Ama ušće pred da si odi ud kaj caricta mu veli: Carice, carice jaska imam čueno deka vija imate

nej lošo koga ći dom utre

da vidam ud tija Vaši raboti za da prikažm neščo u mojta zemja koga ći pristignam tam.I ne zgrešil tuva,oti caricta ud nogo mka šo imala dur i zbravila deka vudeničkata,gunta burijta s čuži darovi i deka moži ste na adnš daj izgubi.

Ikimmdžijta pak utišl kaj caricta za da a dukrajči i su nejnta boljka,ama kog stignal i vlizel u adna udajka šo da vidi?!Caricta muj izvadila koj znaj kolku carcki r boti,a pokraj ste tija i nejte smovilvki darovi,vudeničkta,gunta i burijta.I ne smo to, tuku si ubrnuva nakaj nego i mu veli:Et,mili ikimdžija,pulite kolku i kolku skpi i neci neti raboti ima tuva,pred tepka,p smo ako mi izlikuvaš,možiš da si udberiš šo sakaš ud ste vija raboti za tvoj bakšiš i za da mi pamituvaš du veka.I lafejći si taka si nabl žil du sta carcka ćršija i zafatil itro daj puli i da a pita na caricta koj za šo čini, kolku pari vredi i kakvarabota vršat sekuj ud tija raboti.

Caricta bidi likuvana i imala kladeno gulema vera na ikimdžijata,zafatila da muj redi i da mu kažuva koj zašo čini i kakva rabota pr j sekuj ud tija necineti i skpi darovi.I pu red taka,dujdele kaj nejnte smovilcki darovi,demek,dujdele kaj vudeničkata,gunta i burijta,p mu veli na caricta: Ne mi veliš carice,šoj va rabota i kakva rabota vrši va malečkata vudeničkaTogaš mu udguvorila car cta na ikimdžijta i mu veli:Va vudeničkaikime nogo pari vredi,oti na sekuj zvrtejne pu sto zlatni liri pušća ud nea i nikujpt čuvek ne ustanuva bez pari ud džeput.A gunta?-a pital pak ikimdžijta na caricta. Va guva najstinaj kto prtal,ama smo da zvitka čuvek u nea i kto strela ~~ći su se nea~~ ći letni i to,bez da si puli ni nojća,ni dejna ud insanu A pak burijkta šo a puliš,smo ako čuvek dujni u nea,tuku ći ispadnat iljada askerlii su najarni i najsilni tkmdisani,p smo da saka čuvek da napadni druga zemja i na adnš da a zrobi.Ama ikimdžijta viće epten si nabližil du nejnte darovi, kto kobic si pušća vrs ti a darovi,i klava u džeput,si zvitkuva u gunta i mu veli na caricta:Carice,carice mi puš liš ili ne a?I dudeka mu udguvori caricta ikimdžijta kto vampir litnal i gu snimal ud carckata palata,a caricta a ustavil smo su adno aršin najjoncka paška da a vleči pu ne I nejstina ona i viknal nejnte askerlii i ste nejni čuvari i zafatila da trčat pu ikim žijta,ama viće dockna bil.Najstina i ona zafatila da uhka i da plaka,najpojće za paška šo mu ustavi,ama i mu trebuvaše takva džiza oti nogo bila loša i pu duša i po usta i pu usta.

Sotir ušće na to den si vrnal kaj nejnte bratća i nogo sii izraduvale koka gu vi dele deka bil ubličen kto ikimdžija i mu si vrnal pak su ste smovilcki darovi. Ama ud a nanaka pojće ud očte sii čuvale tija raboti i nikujpt nej izgubile,tuku kde ći mu sta nuval putreba udela,kolku pari sakale vudeničkata mu davala i ud kak si dujdele pak na sunlukut,si vrnale dommo i ud togaj navaka ušće zajdo su tatko mu si živat,a caricta ušć si ja vleči paškata su nea oti bila mogo kleta i loša.

JORDANČO I FAMILIJOT

Kakagaš,u adna selo,si živele adna tatko i sin.Majka mu ne dojto,noj si vikal

Jordančo umrulo ništi koga ga bil na tri godini,domak on bil sirak od majka.Tija katri i bgtaja čivčijska rabota,ama bile tolku nekmetlii i fukaraj,šo ne nogo pti si save parče lopče nemale da jedat.

Koga dojdol red paragbal i stanal na okula osmajmi godini ma rekol tatkoto Adno den na Jordančo:Sinka,ne meska nogojr mii šalj šo ći ti kažm nešto,ama i nemoći ti k oti kakšo edi rabota,nija dvata ći si mačime i nikajpt nema ajr da vijme, noj lošo,bm ti poarno da živiš od mesko. Ti Jordančo,noj lošo da ojš nekde dileko od našta zemjema piđalba,a jaska ći mi dam gulem blagoslov,ako imam i jaska kmet,rekol pak tatko ma ne-j rdamo,beljkim ći najš nekuja arna rabotička ili nekaj poarno zanaet i beljkim ći kažiš i nekaj parički na rka,p moći i za mesko da ustani nešto.

Kto najgulem blagoslov šo mu ga dadol tatkoto na Jordančo,kk koga dojdol red da kinisa dojto za pašina,bile tri crveni jabiki i ništo drugo.Ama ništi ka muj dadol jabi zafatil da gu guška,da plaka vrz nogu, a napkumta ma veli pakašine, jabkite šo sii dovm ne trebuva daj jadiš,tuku tija za druga rabota ći ti si najdat.Koga ći stigniš kaj nekuja rakrisnica i koga ći dojl nekaj da vapka,ći izvadiš adna od tija jabki,ći mamex a dojš na ptnikot on da a sači,ama ako ga kera,pogulemto parče od jabikata,da znajš,deka to čurkam nema da misli natepka,tuku ći puli smo za nego i ništo drugo.I pak,ako ti gu daj pogulem to parče jabika natepka,togaj trgni pu nego oti taman kaj negoj tvojto kmet.

Jordančo sii mai triti jabiki i blagoslovatt od tatko mu i beg da si ćuđi nego,kkkkk si pazeravil on tatko mu i kinisal da odi na piđalba,da rašime v Francija.Ama bil tolku trpilir,šo celm godina ni lep,ni voda da pii-nka ne klevel a torbata,a pomo ti da kani nekuja od jabikita.I tamna dojdol da adna rakrnica,sidnal malce da si odmori i ko ga puli od dileko ot ti gu adno ptnik kaj idi prno nakaj negu.No Jordančo ništo ka gu vid ma tikna šo mu kažal tatko mu i ništo od dileko zafatil da gu vika na ptnikot da oj kaj n go, a napkumta ma veli:Prijatile,znam deka i ti si omaren,p ako sakaš,bajram adna jabika da si gu ntopiš i ti nalog gulato.Jaska,rekol Jordančo,nemam nož,p ako sakaš sečija ti i delija kak ća a deliš za dvata mesko.

Ptnikot si ja pačil rkata i mu je sel jabikata od Jordančo,ama koga si gu i vadil nožot i a sičel ta pelena jabika mu rekol na Jordančo:Bj,prijatile,jaska ći si gu zevam pogulemto parče oti sa mojto nešto a sidel,p trebuva i pojdo da zevam od nea.Dobar dobro rekol Jordančo,ako,zevaj si,nim beri zajla za mesko.Ama i si pidel sa umotrapita kakšo mi koga tatko mi,vo prijatil naj za mesko,oti pojdo nakaj nego puli adnoliku nakaj

mamka.I od kak si ja kanale ta palena jabolka,zafatile da si pitat edno su edno,koj ka kde
ešćima koga Jordanče kažel deka odi za Francija na pičelba,ptnikut i on sakal su nego da
odi,ama on namesto da ga kani da oj su nego mu rekoli Šej su zdrave prijatile i odi za kd
da si trgnal i beljkim ći najš ušče nekaj šo ći ti daj nekuja jabika,p koga i od nego pa
će ma zevaš,brm,ako ne drugo na jabiki ći si najajš.I tolka beše.

Jordanče si fatil ptčito i pak kinisal za kde bil trgnat,ama koga ftasal pak na
edna rakrsnica i sidnel da si odmori,ma si nabliđil drugo edno ptnik i od kak si pozdravi
vile zafatila da si iafmt,koj za kde i zašo odi.Ama pred da trget,Jordanče izvagje pak e
dna jabika,ma ja dava na ptnikut i mu veli:Prijatile,jaska nemam nož,p ako sakaš i ako i
maš nož,sečija va jabkata i puddelija za da si ja ntopime ustta pa malce,oti i dvete sme
umareni.Arno ama koga a zel jabkata i vo ptnik pojče si zel za nego,veljajći mu deka zeva
pojče za kirija oti on a sičel su najnto nož.Togaj stanal Jordanče i od si pozdravil i od
nego kinisal i pak si gu fatil ptčito za kaj šo sakal da odi.

Pa nekolku dena ptuvejne Jordanče ftasal pak kaj edna rakrsnica i pak sidnal da
si odori malce,ama bidejći imal mno ušče edna jabika,zafatil da puli gore-dolo za i nea
da a puddeli si nekaj prijatil.Ama zijajći taka,taku ma si javil edno čuvek pred nego i
mu veli: Dobroutro prijatile,kak si,za kde ptuvaš i na koj peleš šo tolka dileko od zemj
at- si naogjaš?Koga čul taka Jordanče mu rekol na ptnikut:dobro,prijatile,od kde znejš deka
jaska ma od tolka dolekoOti si nogo slab,mu rekol ptnikut na Jordanče i pak prijatile
da si pzart muabet.Togaj Jordanče a izvagja i krajnta jabika od torbta,mu ja dava na ptni
kut i mu veli: Prijatile,aj,ako sakaš zevaa jabkata i ako imaš nož sečija i puddelija na
dvetu za da si ja ntopime ustta pa malce!

Ptnikut a zel jabkata od Jordanče,si gu izvadil nožut,a sičel ta palena jabika
ama,vapt,namesto kakšo pravile prvnite dve prijatili,fajća i mu gu dava pogolemio parče
od jabkata na Jordanče veljajći mu:Bajram prijatile,na tepka pojče ti davam oti mi žal
i deka ne smej tvoja jabkata,taku ti si slab i trebava pojče da jadiš.Amak,Jordanče si
tiknal na lafovita natatko mu i sičel su zmoti.Beljkim ći bidi nešto diljčam pičali pojče
za mamka vo mojto prijatil,p si ubrnava nekaj nego i mu veli:Prijatile,za kde ptuvaš ti?
Da ne nešto i ti odiš na pičelbe kto mamka? I ako sakaš možiš li da mi kažiš za koja zem
mja si trgnaio? Togaj adgvoril ptnikut i mu veli na Jordanče:Jaska prijatile odam na pi
čelba u Francija,p ako sakaš,aj zajdno da ojme i zajdno da rabotime!Dobro,mu veli Jordan
čo bez nogo da mu si mislil.I,kto bratče da bile,amak,tolka si mislevale,stanavat i kini
navat nekaj pa ptut šo sdel za nekaj Francija.Arno ama,taku si oddelidile od ta palena pa
krsnica,zatanale malce na edno mesto i mu veli ptnikut na Jordanče:

Prijatelje,ći mi poslušati li ako li kadu nešto,za tvoj zanat šoj va rabota,bre prijatelj
ma rekol dejto na ptnikut-prijatljot,jaska više imam vera na tepka i ne mo šo sakam da
čujam šo ći mi kažiš,taka akojjx za nešto ajrlije šar i ojginut ći vlazam,rekol pak dejto

Ka čul taka ptnikut si izradavsl šo tolka vera na dadel nejsto prijatil,p ma vel
Na filjan i filjam zemja ima edno car i ima edna mogo lična ćerka,p nej lešo da si ubidi
me,akoj kmet,da tija strojuvam za tepka. Togaš,rekol pak ptnikut,em ti ći živiš erno,ive
caroki zetjem jaska ći si izmejćjem pokraj tepka,ama ći rečiši kak ći moži jaska,edno nid
ćo čurek,edno fakarajcko dete caroki zet da stanitta naj tvoja rabota,nema šo ći prem ći
prem taj moja rabota-ma rekol pak ptnikut na dejto.

I ednaka si lefele taka dejto i ptnikut na rakrajnicta,et ti ga edno drugo ptnik ka
šo ići nakaj nih.Koga si nastižil aptex da nih i ed kak si pasdrevil ma velizmajte li šo
ima nove u našta zemja prijatilj? Našto car,da kažime caroi od Turvija,vedla edek biljal
m celta zemja i palu zet da naj za nejsta ćerka,oti da nea nikuj od sta momčijma se ma
si srisaja na monta.I ušče nešto,rekol britto ptnik,ćerka ma na caroi najsitna momčija
da naj sprita nea,mamj prao da vi kažm,kej znaj kolka momčijma da sea mididja kaj mene
na pulejne,p i na spiejne zajdno sa nea,ama si edno da sea živ ne si vrna od tam,šo sta
nuva sa nih,šo ma pvaj na tija momčijma,ič nišče ne si znaj šoj va tajna rabota naj mena

Kogaj čule sta vija nasabeti dejto i prvnuto ptnik deka va i va rabota stanuva kaj
turskata car,zaletile de si pnijat edno sa edno, a napkunta na veli prijatiljot na dejto
Kmaj prijatile,jaska veljam deka da ojme naj carskata ćerka,p šo saka neka bidi,ič
nim bari gnjle na rabota i bidi zadam deka carckata ćerka tvoja ima da bidi,a britto pt
nik i zatavil i stanal i si mišl nazaka,I ka videl dejto deka nešto prijatilj nogo ma
viska za set da go praf,kuta da ma si prisil,p zatanal malce i ma rekol dekaj sar da tvo
ai pa mego i deka na nejna dija ustanuva ed tek da tek.

Ed kak si zabreja erno abeve, dveta dragari kmisale za nekaj zemjuta kaj šo živel
sretta ćerka i pa tri miseci ptvajne idvaj stignale da kabota kaj šo bil mislen carot
ta dražava.Amo ama ušče na dem čule i go videla carot kak plaka dejna i nojda ušče da
množi tolku vreme zet da naj za ćerka ma i zašo tolku i tolku momčijma da gea krdisale
erka ma.

Ka čul taka fakarajckoto dete zaletil da si plaši i ma videl na nejsto prijatilj
a nejća da bidi takvo sulsno časkaj i palal zanat da si vrni,ama nejsto dragar zaletil d
kdisuva za da ustanat tam i da odat kaj carot.Ama aj da je otkrijme tajnata i da kaj
deka prijatiljot na fakarajckoto dete ne bil koj znaj šo,taka on da si bidi vamoj
si plašel i nejćal da si vrni zanat i ol go kadisuvai i nejsto prijatilj ma kaj da na
mi.

Už, ga Kdnisal pak na dejte da nahanat i da odat kaj cerskata čerka i neli čuta da ka nalca žubbelijaj rabotta sa va divojka, et ke ti prajiOdi vampiret kaj adna baba [redacted] zafatil da a pita i ad kak naučil deka kaj monta ima adna skrišna smija u nejnte nab i deka sta momčijna, koj spiila sa nejn smijta i kamuvala i i strmvala, si vrnuva kaj dejto i na rekol deka dar seaj nasalen čti či bidi vide cerki zet. Arna sta rabotni vampirskato deta nej naj kajal na dejte, tuka mno on znajal sa va rabota i nikuj dumo.

Pa nekolku dena ednor u cerckata [redacted] Kaba, na odat na carot i na veljatiCare, seaj, mija dajdehne za adna ajrlija rabota, p akoj komet nej loko da si kavatime. Janka, na nakal vampiret na carot, nakam da ti strojuvam va mojto drugar i tračum deka nema da prajš [redacted] loku i či imaš gulem ajr i prikupija od nego.

Koga čul taka carot, i neli bil vide nogo nagurea i istijačim za zet, kto da kaj-sel, ama i zafatil daj beri ramejnta veljajči na strojnikatiNai, kak da ti kažam, bre, ja-nako, bre strojniče, jaska sa kajlj i na ste tvoj lafovi kudisuvam, ama, koj znaj da stanat sa mojta čerka, nakk nadaj nadamija, p i jaska nesnam šo da prem na nea. Demek, na carot vi-de zafatil greh da ga fajča i nejdal pojde mladi ljudi na vrat da stava, ama na kraj na vi-li pak na strojnikat: Janka strojniče kudisuvam, p ke saka neka bidi sa nih, eko imat želj i kamet, beljčim či bidi nešto od nih, a pak ako nide va dete ispadni takmiratlija, nema vide pojde da palam ništo na nea čti i jaska imam čado-najdem pojde na nea da umirem.

Strojnikut, demek prijatiljot na dejto, si vrnal nazut i na rekol na nejnte drugari deka rabottaj vide asr i deka na nidelja svadba či imat, ama pak ništo ne na kajal na dej-to za tajnta rabota na momčeta. I, šte šo mu bil lafot sa carot, koga dajdele nidelja zafati-le da sfirat sakite i a napravile svadbata. Ama nešto kaj čele sfirkite a kabata, šte nik-si počnadil i zafatil da ga žaljat na dejto sa takmiratut šo i nego ga čeka. Demek, šte to-sam znajal deka na carot pojde od dvajnit i čitiri gosti na na trajat zatovte i deka bro-broj bile decta šo bile umreni od nejnte čerka.

Pa celo adno den sfirejne, igrajne, jadejne i piejne svadbata nvrdila i dajdel i-rema i si smrčilo, ama na carot mesto ne ga fajča, tuka ame jadiva, ama sil trži pratte i si čudi. I ne ame to, tuka od nego strah, zafatil da a zgrdava cela palate sa asker, nje, da ne na vlezi nekuj dema i pak da na ga stepa i va zet. Arna gne, ka vidal tuka strojnikat, na čdi kaj svatut čar i na veli: Svat, svat care, ič nim si gledi i nup ga nši askarat, čti i nema od šo da si plašiš. Dudeka sa jaska tuva, nekol strojnikat na carot, si askar nekam ni koj znaj kakvi čuvari-najdi ti care, utre nešto pagulemo žiubuš či imnej-rekol pak nekol jaikut.

Ka čel takvija lkrdii čarot od strojnikut, kto mu bil stremote i gu vrnal nazut ag
kemut i on tripellivo srce zafatil da čeka šo ći stani i ne novto zet. Ama ona, ka dojdi
red da si legnat mladite, umesto čavarite od čarot, ma odi strojnikut i mu veli: Ve čeka
momčijna jaska ći i čuvam mladite, a vija ojte naka i odmarejti si. I ben da pokrenat mlada
žencite, si piknava pud nejnte krivet i nafatil da čeka i da vidi šo ći stani, ama si nći
edna zagija nadički na nega za da mu si znat ako dojdi lud čovek. Jozef Sakač

Mladite si lignale i od kak si palafile malca, domak, dudeka fatat kuridžik dojed
noge umorni šo bile si zspale. Ama ona neli vrednt si ova si kopat. Teke doj favil dzmak
ćt ti je edna ljutica mije kaj ko izgagja od natta na zivenita i nafatila da si go čeka
ka izićut i da lase pred nekej dejte. Ama tukuđe si go pušćila izićut i sakala da go kmi
ne dejte, vampiret i stvaril nadičkite i štimajma go nći [illegible] kto ćelć na mujte i s
go klava u dzepat, a mujte kto patrigana si vrnale pak u nest na čamcinata domaćna zivenit
ta.

Čarot cela nojć sam se go fatil i tražil deka i vo zet ći go novi na prelišta [illegible]
dalutčki, ma, na čudo, kega stanal na zabajlinto ko ga vidžil da čeka go ne zekal živ, na
ravi i vadneni. Od nego zalema radne si pušćil nekej nih i ne pišin deka mu da e [illegible] i
hekmi, taka pišim zetuk, i napkmata na čeka ma čevajći ne čistitki ko natamni živ zetuk, i
nerkmata go vika i strojnikut, a pak svadba, a pak dzumbuš i ko li vadneni rabeti ne pravi
le. Ama ona na čarot ne ma dzal srceto, tuku sakal da nći go kakve čare natamni živ zetuk
i ko vrag bil to ko du sa ne ma trjale zetovte. Ama i si pitamekoj tatko ili majka nema
da nej ko stanuva u nejnte kujći taka, dzanum, go viknuva na strojnikut i mu veli: Vaš
svat, ki si moljam, ako sakaš kaži mi ko stanu va večar u nojte palatetkoj beći ko vra
ko ta sa ne ni traja zetovte? Kaži mi, gulem bakšiš ći imaš od mene. Ako nećem ka ta zet
tat'mu vampiret ne smo ne ma kazal za tajnta rabota ko a nućil, teku i nejćal da ći čuv
mladet ućć ednć. Ama vreme svat, ći čujš i ći ti si fati vera ne sć, sa ne sam, taka vi
nećckma.

Koga dojdei vreme na drugata večar pak da si legnat mladožencite u nejnte nećtaig
čarot i on sakal da odi i daj čuva, ama strojnikut go vrnal nazut veljejći mućka bi ti
čuvat va večar čare, da zvajt, deka ktre nema da imaš neb, tuka mrtovie. Čarot si vrnal nać
i neććil da mu si čini tuvar na strojnikut, tuka vće imal vera na nego i si rekal, taka
mo kmet živ da mi ustani zetut, p ko saka neka bidi ieka na mać. Kaj za kolku tajna
t. Kto ar ko mu. Ama ne smo ma čarot ko ne mu kažal strojnikut, tuka i na nejnte prijatel
na retut nišćo ne muj imat kažmo za sa ko stanuva na nejnta život. I vamu dojdeć v
za ligmavajne, odi malca nevagred, mu ispikal pak pud krivetki i neććil da čeka ko se
si pak na mladožencite, tu i va večar ne pugrićil, oti tmen zmirna le mladite, ta pak

zmijta pak ispadnala, ama tekuče si ja pušćila za da gu keni na dejto, vampirut fejće i vak mu dušćova što izić i si gu klava i to u džeput. Zmijta pak si pikrnala u mešut na nivestta, ama zaćutila dur da si tenka od puljava i mka.

Na druguto den carot pak sii izraduvel kogaj i videl kak mladožencite si šetat u čarevite gradini pud mska čatani i pak mu dadel kej znaj kolku pari na strojnikut kto na bakšiš mesto i adnš za sekuma gu frli gajleto više od ramto pu nejnta čerka.

Ka pumimala nekolku dene, strojnikut mu veli na carot i na mladite: Svat care, nivesto i ti zeto, rogo mii milo i mro si raduvam su vaska, ama saa jaska zakam da si om doma, oti i jaska si imam tatko, majka i braća, p greotaj tolku vreme da mi čekat, bez da znaat kde si naogjam. Abre šoi ve leč strojniće! Kak ći si odiš od tuva? Znaj li čeka jaske i za terki si azarisuvam nivesta i ta skoro vreme i za tepka ći prajme svadba i ći ti venčame za e na moja vnuka! Arno ama, reli vampir? Fiće mu dajdel vremito za učejme i na svadba, ne pari tuku koj znaj šo da mu taksa čuvek on mamoži pojće da čeka i da sedi. I namesto oni da gu kndisat na strojnikut da zadi i da si venč su vnukata na carot, vampirut sii dglafil ku nejnto drugar, gi bi mu zetut, a napkunta mu veli na carot:

Scar care, ji mii pušćiš li mladite malce da dojdat kaj mene kakolku nideli si gosti? Zašo da ne?- rekel carot i ušće na to den mu dadel izim na mladite. I od kak si zarisale arno ubavo mu dava edna plna torba su pari i isprauduva da nejnto sinor.

Zetut, demek dejto su nivestta i nejnto drugar-vampirut, plni su radne i smeh na nivesta kimisale, gjo, za da odat na gosti kaj nego, ama ka dajdele na edna rekranica zastanale malce da si odmorat, a napkunta si ubrnel i mu veli na dejto-na zetut: Slušaj drugar, pak šo i s mnot vide jaska du sea mogo pičalejh za tepka, ama neli behme prijatili i neli kndžahme deka se šo ći kzndisame zajdno ći si gu delime? E, džanem, tuka prijatile i jaske su se to i fejće i mu dava edna šepa plna su pari. Arno ama prijatelot ne si svharistisal (ne bil blagodaren) amo su adna šapa pari, tuku mu veli: Nej, nej prijatile, šo imme zajm i šo kzandisame zajdno ći si gu delime! to ne amo pari, tuku, da prostiš i nivestta ći si ja delime.

Koga čul dejto tuka bez nogo da mu si ondi, oti i on bil mogo kaveler, mu udrvel na vampirut i mu veli: Ne šamta mi, prijatile, tuka dar i dušta ći si ja dam za tepka ko ti mi potrebna. Et taka ti sakam prijatile, rekol vampirut i tuka stignale pud adno sulemo čavov i sidnale malce da si odmorat. Arno ama, tukušoi čimile sev da kinisat mu veli pak vampirut na dejto: Prijatile, daj mi ja ta tvojta sitija malce i ć da a delime nivestta na dve prčijna. Dejto ne izrabil vreme, tuka fejće, a vrdauva česta su za undite, a

kmeta mu je dava bilijte da vampirut i si tegnel na strana da vali tajr šo ći pral nel
bo drugog.

Koga videla kmetovi nivesta deka vija na si smejat i deka nema šika kaj nikoga
ja da ga ne moli i da plaka pred nih, ona se bil bez fejde, oti više prijatiljot na nejn
mž si nabijil da mre i s digael bilijte na da mori i da a pučel na dve prijatelja. Ona
ne, takuše a nabijil bilijte vra mže koga na adnš šo bre bratel. Namesto nivestta ka pi
kmetki buku ispagja adna zmeja i ljutica zmija od ustta na nivestta i zafatila da ga
moli na vampirut i da mu veli si moljem janaće, nin kravaj vra menka i ostajme živi,
ja to ći ti dam gulem dar. Ona više ne mu fatila mesto, oti bilijot više bilo krinata i
vari namesto ka nivestta padnala vra zmijta i dava kumati sičans.

Od kak a ustipa na zmijta, vampirut mu veli na dejto-četatina menka, prijatilja, tol
mi bre marafetut i ze ke ti ričen da a delime dar i nivestta, a ne najstine, koku frak
ga ih ke ima ntra a nezp vata a prarih va rabota. Jaske, rekol pak vampirut, mogo ga evb
ristirna (blagodarna) šo tolku i tolku gulema vera imaš spritu menka. Des, rekol pak vamp
rut, bre oči i advedrit tvojta nivesta, da si izradura i ona šo maj i spadna vraget na
a i vi davam blagualev tvojo da si sakate i da si čerdosate.

Dejto, a ona više čerkiot zet, ne znajal čak da mu si radura na mejnto prijatil
fajde i mu ga dava i nejnto del pari velejći mu, Marato šo mi marava da ese, nikuga ne
da ti ga abravem i ako pak e i imaš šef, neka i veano nejdno da živime i da si radurame
ne za vek, bre ama neli vampir i neli imala zbigaćto više da kuži na nejnto zimet i
mogal bojće da sedi na dejto. Namesto da pridiži nejdno sa nego i pak nejdno da živim
veli deska więc pojde prijatila namžm da bidem dilsko od mojta bratća i sestri, koku
ne ke mi treba vra mnin da si mam, ona za da me stoj tuva na mojta duša sa
ka, a i sprita parot, domek sprita tatko mu na nivestta da, et ti ga iskot od zmijata
ga na carot i kži mu deka ako vrag za ste janaći šo mora da ese u mene na divo
žist. V rabota ne mu ja kažuvam samo na carot, koku i na tepka i na kvojta mila mi
da nemate nikuvo tikliv u vešto ajget od ese sanka. I od kak me ja kažal celata rabota
kak šo beše za ste nib ma ja dava ikona i mu veli: Ajdi moj prijatilj i ti nivestta, ti
sa zet va i mogo klejmite dinajti na ne svetot dar i na ste drugi dekoi nego. I kuku
ja izvadila turbta i maj i tegnuja sto mejno del pari šoj imal nemo od carot kto dar i
veli na dejto-menka prijatilja ne mi trebavet pari oti neli pišćari imam, koku sakah
ristilj kto tepka da si nam i kak šo i si najdeh, bre neli, bre neli da nestani, maj, n
więc drugo i namesto da si vrni, maj fejda rcite na dvete mladoženci i na veli

zdrave i su zdrave da etimaite domaćinka, ma rekol pak vampirat na dejto i na mivešta
ne im istinacko dete kak ke mi pališ da sen, taka im dete vampirče, vampirče, vampirčeto
de se nema od tam.

Ud kak si izpravadija erno mavo dejto, mivešta i vampirat, a vide imal mnoga
te ejče vreme od kak izgonvale od dema nadvor, si kažale vrz kojnte i si odet domoj. T
ele dema kaj dedo mu Čarot i ud ka si pribrale sva čeduka tejte se izvagja dejto isto
mu veli na Čarot: Dede Čarot, dejte šo beše su mnoka majstine beše mogo erno prijatelj, m
mu ima za mnoka, tuka i su mejta mivešta oti on beše si bapuf šo s mukine od smijte šo b
da znae i bez da znaj tolku i tolku junaci utru. Čarot ustta si i urikasal koga dal de
a mešta čerka imal smiten u mest i na adnš stanal na noga i za otil de vika brgu da go
kat mnat da si vrnij, mi ništo rabota. On mu veli nemat na Čarot, ma bil istinacko dete, n
ku dete vampir, p dajtel su mnoka oti mogo ma im mnogal na tabjetut i oti na dadum tabj
mnog beše mogo gladim su rede. Čarot togaj ušče pojče si čudili, ma i ništo nemogni da
vi oti sé beše mafile. Alal nekaj ma gu mlekuto šo gu dajla vz mleka, p mkr ne kol zvet
neka bidil rekol ma k... si sidnal pak na mestto, ama nea ma noga gulem čeduetij
Za malce vreme dejte pašil nekolku mina nejni čerki ljudi, odet kaj tuka
ma najdele živ i zdrav i ud ka ma kažale deka živo i zdravo nejnto nin i deka Čarot
ne ma kačuvat vrz kojnte i gu mosel kaj mu. Koga gu videl i kažte nejnto nin dr
istina čerki mat i deka noga si pumnavre mogo si izredoval i od togaj nevreka nešto ne
i čeduešno si živi.

PRVI ARO NAJ 1656

U nekaj selo imal nešto mž i nešto žene i si imele tri mali deca, ama bilo mogo
fukovej. Tija mogo si mislele i idvaj si parastele nejnte deca, ama takuvo ma si čim
ma skala destina gudini, kof znaj kak, padnale i umrele najmnog ma i tuka ma i mnoka
de, ostanale siradijma. I nešto bile nešte maleški i mnogele da si kumadinavat sami
i to mal šo gu imale, vvo ma sele, gu izgubile, a nejnto život nešte poleda ma sinal
tolku dukavale, šo dur i leb ma mogo pta nemale da jadat. Ama nekaj od nejnte siljakma
le deka tija deca mogo čurbadžii, ama izvinta hešu deka šteta bile čurbadžii, ama ma
na nivi, dubici i dugo imane, tuka to čurbadžilk ma beše šo šiti. Sam-bratčo mogo si
le. Kolku kmet beše fukovej, tolku pojče si sakale i nikaj nemogal
vi, mešnica, tuđnica, tvlev i šo li ne jadele, ama ste tni pud adna mogo mnoga.

Sega najstine si sakale tija kuđal batčijma, ama i nemogele pojde da gu kaga
fakvik oti i ne bil lesno takvo život da si živi.

I,ka pomislil malce vremena,dedka mej prosile ste adati ar majka mu i na tiho pa
si kamukrala zdma večer i si rekla adno za edno sinja bratče,ponem rekel najgolemte od
nih,pojde nemožime da ostanime tuva za da živime,naka mej loše da begame i da si poiščeme
ar drago mesto kmetut,ma či kaži čavek:Kde da ojme i kakva rabota či najde edno kmet
ar samoto mesto kde sme radeni nemožime da živime? Nija,rekol pak najgolemte brat,da i
podzime edno od dome redovno,p šo naka naka bidi-bajkim či kisi rka gospod i či si mej
čave za ste nemka.

Dvadite dve bratča i tija mu si kadisale za mesbetat ar najgolemte brat,p od
si azarisaja kiniale za pičalba,da kažime kiniale od selo Kemišor za nekaj kmetut
efjci toka,sidnale na edno mesto da si odmorat malce i kogo mu si javuva edno star i sa
malema i bela brada čavek.I tuman či nabližil da nih na rekla:Dobar den momčinci Bog da
vam dobro dodoi- ma odgovorile bratčeta.Na zdravo naka vi bidi radajato dedoi- rekol
pak dedoto.Bajxum dado da rabote,ama či kažiš deka nemme koj naoi ke da jajme,šo dado go
pitš za naka to i ne ženka dedoi-kažalajti da ste givi decu i toka mu odgovoi i on da jadi
zajdno sa decta.

Koga zaminile ste zajdno da rabot,taka si istavil edno bijuk čavki [illegible]
ka da nih,p koj bil najgolemte brat rekol:Ah,ah dado,dado,da bidi da doj gospod sto
vija čavki da si čiuvat svoj,ma ste ap či vrve pakraj mamka os ben pari či ma decum da jadat i da pijat!

Ka čul taka dedoto,a on da bidi gospod,ma vrli na dejtori diljem tolka si mi
lija i zakaž tolka ste da bidi,naka ti si čini defet i od sve mamka bidi čuvi mu
čavčen sa mesbetaj,taka pustil celte čajr i namesto čavki si klasava sa beli puri.Koga
vidoi dajte deka poletime stanale va rabota na znajal kak da ma si dovoi sa dedoto i ma
narjal šo da ma daj da kani i da čekni,a pa i si go zaitnal kriligot na ramte.Pa toka d
-ošlite dve i pomaleški bratče,zajdno sa dedoto kiniale i si tvgnale pa ptat ka eige ma
šalan.Bmek,adnoto od nih si go najdol kmetut i si klasal rabota za ega.

Ubojci ačka pomamka,da kažime ke dojdele da selo Ilidživo,stretnale edno
čov sa dve čupovi i od kak si napile voda od voa,stredmato dete rekoli:Ah dado,dado,da
doj gospod od va čemte,od dvete čepovi da teči rakija i vina,za ste pijoi bez pari či
ma dava da pijat i jadat v mojot dvorm,ama...

Koga čul taka dado gospod,ma padnal žalj i za stredmato dete,p ma rekol:Bilisam
tolka mi rok lasa vačidžija i nijamija da stanim,mamka ti si čini defet i od sve mamka
kiklo kaže taka naka bidi.I taka ke svrši sa lafot,kto sa dado,od dvete vedri sa
-mato čep vina,a od drugato čep rakija da teči.Ka vidol taka dejte mamka si je vikaval

i zafatil da gu muška, da gu hrnava na dedoto i da mu veli: Dedo, dedo, ad sea mazika ne m
šo nama da berem gajle za mazika, p i za mojto najmaloško brat, tuka i ad tepka ći ima je
jme, piejme, p naj lošo drveto da ustanite kaj mazika dajdno da živime. Kolku se pomuč ad d
dni zimnani, šo ći vrvat ad kaj mazika, sto ći bidat najadeni i napieni, a napkmete sme ie
vadeni, rekol pak stredmato deto. Ama ama dedoto, najdno gu najmaloškato deto ne ustane
kaj nego da živt, tuka ad kak ma gu čistaseale imajato i mavato čarbadžilk na stredmato
te, kriniseale pak pa ptut za kaj šo bile trgnati. Denek, i stredmato brat ad nih stanil d
kim, fatil rabota ne zma i e udril kapta na strana.

Dedoto i najmaloškato deto trgnale pa dedoto za Selma, ama ka dajdele u selto
Kevakli si mnayile i si rekle ama su adnoi: Naj lošo da ustanime va večar tava de si ad
vime malce, a ad sirs cabajlo pak ki trgnime za nakaj Selma, p ad kak si rabraja dejto
dedoto si vrnale u selto. Ama ama, tuka šo vlizele u selto čule adni sfirki da sfirat i
bidejći dejto nakal da vidi šo ćemava stanavat i odat tam. Koga stiele kaj sfirkite šo
da vidati Selto selo bil nasubram i koj ad nih pej, koj igra i šo li ne drugo. Denek sv
ba si pravelp a selto. Na dejto mu si sriscl va rabota, p mu veli na dedoto: Dedo, dedo,
ka zakam va večar tava da ustanime, p ako ne drugo, bum, da si najgram i da si najadam na
fadbaroka nandža. Koga ći tuka dedoto ne nakal Šefot da mu ga skrži na dejto i mu vite
deka Kadiemva da ustani tam i stiele kaj sfadbarut da mu ja čistitat radasta.

Ka ći sfadbarot deka nadav ad najato kameti gosti ima i jabandžii i nekameti
roeti, si pozdravil su dedoto i dejto, i viknal u adna adajka i zafatile daj kirnavat (d
tat). Ama koga dajdel zad da si legnat dedoto gu pribrale i gu kladele na badžte
da sedi, ama na dejto ne ama šo gu addelile ad dedoto, tuka fajdat i gu klavt, na gelin
gusina, optem da vrette za daj čuva na sterte. Za va rabota si dejto ni dedoto si nal
tile, tuka si ričele sa amoti: Aj da vijme šo ći stani su vam rabotal

Koga si nabižiž l vremito za lignuvajne, si nasubrale nekolku deca okulm bjeta
i zafatile da klavt suvi prčki ad loze, gjo, za daj stopljat gostte, bidejći bil zimno vr
me. Ama ama kaj videl deoto deka decta ad loze prčki pikat u ojginot zafatil da mu vi
Nim, nim klavajte deca takvija prčki ntre u ojginot oti tija prčki možt nogo arno kvand
ge si dadat i pokraj šo seaj zimno vreme. Ama namesto da gu puslušt decta na deoto i daj
sust prčkite, zafatile da mu si smejat i da mu veljat: More, dedo, dedo, imaš ski u ojavta
lefiš deka ad suvi prčki, stred zimo, grozde da berime, p i da jajme? Vo tii ste pamit? - rek
decta i pak zafatile da klavt u prčkite ntre u ojginot.

Vija lkrdii i čaie i nekolku stari ljudi, p i svadbarut, p namesto daj ispčkarat

đecta zafatile i eni da si podbivat peza imam da mu veljat nadđecto. Mora đado đado,đoj
laf ud tepka?Koga si đuj i vidaj na gred vino i te suvi prčki lozve grozde da đavrđoj
ilii taka đecta? Đecta ti pribrahne nija tuva da kmiš i ti nađe i đe pčinosuvat,kak s
pili rabotta azam ti fati,p sato ne znajš si đe spejš si đe lafiš.

Koga ča đecto takvija ikrdii i ud starta,kto đa ti najđeli melce,p stanel na
đuj i mu veli ma sto đe bile tenka?Vija tvačite đeka janka nakam šika da si prem em vre
ama noj bnš taka rabotta,taka sto vija ikrdii najđetina noćt đa bidat i ako aškata,rekol
pak đecto,aj đa si fatime kanl,p ći vijje koj ima prao,a koj ne,nema,rekol pak đecto,
analam đeka nema da padnam nadver i đeka sea,a vo zimno vkt,ći jajme grozde,ama rabotta
da vijme ax ga đe ći fatime kanl ako izgubite vija.

Svadbarat i đvadnite svatovi i fatil inet koga đule takvija manđeti ud đecto
bez da ma si čudat nego,stanavat i mu veljat na đecteriko,bre đedo,ti sea,na vo zimno
vkt i ud vija suvi prčki ud loza si naprajš grozde da jajme,gulem den ći ti đajme i p
den ći ti prajme sto,ama ako ne ti si pugodi rabotta,da znaj đeka tvojto nvnuk ud ran
vek izmičar ći ni rabeti.

Ama i đecto ne padnel đolo,oti i ne bile lesna rabota za ćel vek da ga pregni
đaže đedo,p mu veli đeka kadinavam ud vek da vek mojto nvnuk,oti tija ne znajale đeka
đuđo đete,p sato taka mu veljale,da vi rabeti kto izmičar,taka ći wadisate li vija,ako
ud suvite prčki izvajme presno grozde,da mi a dajte vašta nivesta,đe ća a zovate sea,na
mojto nvnuk? I bide ći tračile đeka nikugoš nemoći da si čini va rabota,đenek,ne sirđ
simo ud suvi prčki presno grozde da si jadi,zafatile đe si znajat su đecto i ne veljat
đko a storiš va rabota,đedo,nemaste za mojto sin nivesta ze tvojto nvnuk ći si ja đa
to kak šej-ušće ne belto nivestinđe fustam prao nekaj tvojto nvnuk ći edi i,nasta
mi,rekol svadbarat,ušće adno đete ći mi daj gospud-ušće adna svadba ima da prav.

Đecto i svadbarat fatile kanl kak đ si alantisale,stanava na nodzi,odi kaj s
rite prčki,naj zeva ud roite va đecta i zafatil đaj bae pravejći kat se nejake ći vra
nib. Napkunta ispagjat nadver,iskupavt melce mecte,i sadat tija palni suvi prčki i si
ravat đema.Ama i mu rekol na svadbarat i na đrđžte svatovi.Nija stre sabajle đafatile
ći jame presno grozde,ama nej loćo da si plette nekaja kadnica ći grozde ne ćiđi da si
kiej na tipcija ili na vise,taka ame na novi kubgiški.

I najetina,Ne malce,taka nogo čudna rabotaj va koga ći đej čuvek đeka na skra
sino i te ud suvi lozuki gozde da jadi,ama neli a kažame pogore đeka su gospud ne si
raj šika?Uđe ka đujdel đeka stred noć vkt,đecto mu kažel na đajtorti i teka si,spi
liaka da vratta,p nej loćo da oje a badčata,đaj tanđeć ili nagrlit,ma,p i đaj kavala

paleni lozanki za šo poskoro da zdrej grozdite, a od utre či pulime i či prajme kak či bi-
di rabotta su našte svadbari. Dejto bil mego poslušno i mego rabotlivo, p koga čul taka od
dečo, kto strela ipadnal koga dujdel mu pri Bilbato vre i na adno sat, taku esl nojč gu grik
gu kupal i gu vadel lozgeto. A na sabaflinte koga stanale svadbarte šo da vidati. Dejto pred
vratia mirno si spie, a lozankite viče zafatile da pušćat listi i da cvetat. Ajde, ajde koga
dujdel na okula desit saatut predpladni, grozdite zafatil da stanuva kto gurida, a na plađne
demek koga dujdel ručk, zafatil od zdrej i da teži na karejnta na lozankite.

Koga viđele svadbarite, svatovite, p i ste drudzi sijjajna deka od suvite prđki nik-
nale lozanki i deka na lozankite zafatil da zdrej grozde i to na sred zima, ne znajale ka
da pravt j ugetta si ja prikesale od gulemto čudo šo stanal u nejnte dvor.

I taka, đzanam, siljjata si čudat za dukimijta, dejto i on si zštisal, sma dečo na
odi kaj svadbarat i mu veli: Svat, svat, ši si gu držiš li lafot šo gu dade koga si fatime
kanl? Togaj svadbarat namožal šo da praj, koga fatile kanl na bile sami tija, taku imal
i mego drudzi svatovi, p mu veli na dečo: E, đzanam, lafot sii laf i nemanto mojte sin vadi
trejte uvnak či bide zet i nekaj ajrlija-vek i kamet gospud da mu daj.-rekol svadbarat.

Koga beše sé azr, gu viknale dejto-uvnakot na dečo, ma kažale deka nivestta šo
trebuva vadin da dojdi za negoj, gu priminuvat arno ubavo, skinuvat od nemanto grende i pri-
ižile pak su svadbata. I, od deka kto od gosti šo bile si uvatile, p đar i svadbari stana-
e, berćat na kanlot na dečo. Imak, im ve rabota i najmalečkuto bratče stanal domakin, oti
vekarot najstina si gu držal lafot i dejto gu imal i gu čakal kto nejno sin. On mu dadel
ego mal i drać nigjav za da meži arno da si živi.

Od kak đa namistil i najmalečkot brat dečo stanal i si ustiši nake, sma nej nal
avil drudzite dve i pogulemi bratča, taku si ridel sa smetka đa daj tidam i đaj proven
eli si gu držt lafot šo gu dadele pred nego. Gibi da vidi deli najgulemto brat ken paci
a dava na nikot da ajdi, da pie i da spijat kaj nego zprim lafot šo gu dadel. I od kak či
a vidi najgulemto brat, dečo imal imane i kaj stredniot brat da odi, p i nego da gu ispro
i.

Pa nekaj den "puvajne" dečo ftasal kaj najgulemto brat i koga si nabližil kaj
go šo bre brata! Cela livada plna sa beli ovci, sa tijta bčila, sa tijta trla, koj kolku sy
vi i šo li ne drugo imajne. I koga stišl kaj nego, sma stanal tolku star i sa tolku lši
ti rubi šo ni najmalce ne ma ligil na dejto dekaj dečoto šo ma dadel blagoslov i šo gu
pravil čavgk u đujnata. Sma koga stišl đa nego ipasđavil, p i ma prašal nešto za jadej
i piejne čašta ma veli: Ej, dečko, dečko, jadka či ti đam gu đa sakaj sma imal li pari da
platiš za ste vija raboti šoj nekaš za jadejne? Znaješ li kolku ska da kladel đar da đa

dem na takvo redTA pak ako nemčiš deka adno vreme na vo čajr imaše eno čovki i nikkva
go livot,ni laf nema da mi prajš,a kamo li sea bez pari pjejne i jadejne da ti dam.Togaš
deoto si a svrtel glavta,ga izpukil malce na časta i mu veliiš diljdem tolka si skražov
nejćeš ni adna gitka mleko da mi dajš,ti si reče,ama izatčijče niednoj neka od ovcě pak
da stanat kto šo bile poramo-od ovci čavki pak da si Kipati I ušče lafot ne ga davdil d
oto litnale tija paleni ovci,a čajrot pak stanal kak šo bil poramo gustelija i plne mu s
lema trevv.

Koga videl taka dejto na adnš mu tikmal deka deotoj to dedo šo muj dadel ovcite
najato blagaslov i kto patrisano trča kaj nego,mu pagja na kulena,zafatil da ga moli i d
mu veli:Gospudi,gospudi,prosti mi zabgreškata šo a napravih sprita tepka i nati kolku sa
kaš jadejne,pijejne i šo drugo sakaš,ame i ame vrni mii pak ovcite kak šo mi bea da sa
ma više bil deokna,oti i deoto kto strela litnal nanaka i si izbigal od kaj dejte.Sreja
šo napravih,šo čudih,šo zmih sa adno kotle ili za adna pulupka urda ili sirejne sto mal
izgubihl-si rekol dejto,ama... I ne mu ustanal kaj šo da praj sea,taka gu frlja nanaka
kvligut,si gu zova ptut i zafatil pak da pala rabotičkata i da pita gore-dole sa pačě sa
lače. Taka aj da ga nastajne najgulemto brat na strana i da vijne šo stanava sa deoto i
sa drudsite čve mina bratča.

Od kak si utiši deoto od kaj najgulemto brat-čas,si rekol sa mnotAko ne em kaj
stredneto brat i da vidam kak či mi denci i ca spritu menkai I ne umejči si nego,trgnal
pa nekaj vreme fiasal na vakrnmičta kaj šo bil stredneto brat,demek,kaj kavidžijta dejt
kak si nabližil opten da nego mu veli:Zdravo živo sinkol-dal ti beg dobro dedeljne i te
deoto bil tolka rayrtalen šo nikk nemožal čovek mi da ga pusnaj,niti smot da odi deka e
deoto šo mu ga paderil ete imajne i ne vo deta. Sinko,mu rekol deoto na kavidžijta,imaš
malce lejče,malce rakijka ili vino da pukenam i da si nemorm malce kaj tepka? Janka,re
pak deoto,mu nego fukara i nemm nikkvo kaj menka da mi pomogni,p ako sakaš,ti si mži
daj mi nešče pomuš,ako si od najka raden i priberime da spijem nekuja večer sa da si
ram malce! Šo,šo,šo?Da čajm ušče adnš,bre staro are?Da jadiš,da pijš,p i da spiš kaj
nka nekolku denar-mu odgaveril i mu ričel kavidžijata na deoto.Znajš li kolku ako mu kl
del dar dem na takvo deričče,bre dedeljat? Šo ći pravih janka ako nemaš sekaj šo ći pomoš
tava mu davah da jadi,da pijp i bez pari da spiš? Ako imaš pari,bajrum,ama ako nemaš
lik ne prejiš nim si bliši da menka oti ztida te vreme šo davaje ijujtel-mu rekol pak k
džijta na deoto i taka zafatil da si ja stvorava vrata na nejato dućan.Kmo mu ne bila
ka rabotta,taka ušče ke zafatil dejto-kavidžijta da a stvorava vratta mu rekol deoto:Bj
sinko,sinko,i od tepka nemu izvenut ajr,taka,aj neka bidi kak šo beše bešta adno vrme
rakija i vino,neka si tečš pak vedaš I ušče nepa minuta čekmta zafatil pak da mu veli

da, a stredňuto dete a čudo ustanal ka a videl vamma raboťa. Ama koga mu tiknal deka v
deoto šo mu dadel kmet, trčal kaj nego, mu padnal na kulemo i zafatil da mu si moli i
mu veli: Ama, dedo, ti si moljam, prostimi na greškta šo a napravih sprita topka i barjr
vrni si nazut da ti dam sé šo dušta ti saka! I Arno deoto ne imo ne mu gu sel lafot,
kto vitruška stanal i da gu nema ud tam. Demek, skoro i stredňuto sin si gu videl ajrut
nejnto čurbadžilk ud nego gulemo pričikajne, na laf, šo "pravel" na ljujto.

Stredňuto dete i on kimisal dumé kmet da si pala, kak i pogulemto nejno brat
deoto druga strana fatil i, kak šo veljat starte, pa ste ljudi šital i stej ubiduval k
kak si doncava sprita fukarajckuto inzan. I šitajći taka niz alkot, si rekol adno dem d
to su umot: Ako ne ću da vidam i da čujam šo praj to najmalečkuto brat! Ako i ću taka
ričeka, si rekoé deoto pak su aklet, ne imo šo mišče nema da mu ustavam, taku dar a crna
mja ći ntéram. I kto strela si puščil nanaka-za nakaj najmalečkuto dete-bmut?

Za nekolku saati deoto stignal na selto kaj šo živel najmalečkuto dete i ud
si činil tivdil, demek, ud kak si ubličel su stari rubi, pime su moški na glavta, su bruk
obrasut, utišl u dvorut, sidnal na četrata na banarut i zafatil da si moli, gjo, na adno
če lepče. Koga gu videla taka ženta mu na najmalečkuto brat utišla kaj nego i mu veli:
čekaš dedo tava i kogo gu palaš? Aj dojdi doma i sedni na mekom da si pučiniš malca,
kumta ći mi daj da ručš! Nija znajme šoj fukrlk oti mojto mžj sirak i nego ptisam čuv
koga mi kažava za ste nejni mki, som ne mi fajća.-Rekla pak nivestta na deoto i gu fa
pud miškta za da gu klaj da seddni u adna udajka u nejnina kujća. Deoto, gjo, ud pišim
da ódi su nea i mu veliše: More nivesto, nivesto, arnoj da dom doma kaj vaska, ama kak d
sednam na ta ubava i čista pustelja, jaska takvo vošlivo i nečisto čuvek? I za živv du
ne sakal ni da čuj, a kamo li da vlezi domme. Ama i on imal prac za va raboťa, oti najs
nivestta nego arno mu si doncela sprita nego, ama on sakal da čuj i da vidi kak ći mu
domci nejnto mž koga ći si doj ud nivta, gibi najmalečkuto brat. I de nivestta gu vlečé
nosi mtre u udajkata, de on nejća, et ti gu i mž mu kaj si idi ud nivta, p koga i on gu
na deoto, ne oti gu pozna, da reči čuvek, taku mu veli:

Šoj va raboťa, mr ženo? Šo taka na visoke si lafiš su deoto? Nejća da doj doma
ime da znajš ud koga gu moljam, ič nema da mi pitaš. Abre kak taka dedo? Šoj va raboťa
pka? Šoj ve laf u dvorut da mi vlezíš, a doma da nejćaš da mi vlezíš? Ama ći rečiš
ne si čist i deka voški imaš, p togaj šo domakini ći bijme nija ako adno star čuvek
me da iščistime i pričekame? Ah, ah, ah, kamo da stani tatko mi ud grop, da si vidam adn
ko saka nekaj tuvaren su voški i brunki!-rekol najmalečkuto brat i taku gu fajća pa
ka na deoto i gu nosi u adna udajka. Vavečar dedo, mu rekol dojtb, tatćiš tatko mi daj
ma i sakam radusen da mi bidiš, p duri ako nema kaj da ojš ud utre nanaka, mstani Pak

naska i kolku sakaš sedi. Jaska, rekol pak dejto, ud takvo star čuvek, čuvek mu stanal, p ka-
mo i om da mi dej sea za da mu si udberem za arneto še mi gu napravi. On najstina gu spu-
nnal deoto šo mu pravil arno, sma ič ne si setil deka vej deoto šo ud suvi prčki-lozanki
grozde napravil za vreme na nejnto svadba. I, kuso ričeno, najmalečkato brat ispadnal naj-
rno ud ste tri bratča i nikugaš ne gu zbravil dobroto šo mu gu dadel deoto negugaš.

Koga dadel gospud i sunnal, na dzastrata, si rzbudil deoto, si signal na bučkata i za-
fatil da si ja smuka starta ljulja, sma koga si rzbudil dejto i stiši kaj nego mu veli:

Ti sinko, nego si tabjatlija i nogo spulajti na pričikuvajnto i šo si čuvek
sprita nonka, p ti davam blagualev ud sea nanaka da stanišušče pearin demakin i šo sakaš
i miluvaš neka gospud ti dajj Sekugaš sm arno daj pričikuvaš sirmasite ljudi, starite i s-
te dobri ljudi u va dajna, a tvojto berčet i kmet nikupt svršejno da nemat! I lafajći si
taka, kej znaj še mu potrebuval na dejtoXXX da ispadni nadvor, koga še da vidi! Ste dvriši
šej imal u nejnta grdina, plni sm zlatni jablki, kruši, dunki i še li ne drugo.

Ejjej, ej, si rekej dejto togaj sm umot. Dur sea mi tikna kej ve dedo! I brgu trčal si
na udajkata kaj še bil deoto, sma koga vlizel ntre, ni dedo ni dira ud nego nemal, demek, de-
oto a fatil dlgata-si utiši nanaka.

Ud kak gospud pak nevratil kaj nego, na tikna
za nejnte dve bratča i si rekeb sm akleti: Pari imam, kejna kakvi sakam imam, ako ne odam da
vidam še pravat i emi! I bez da gubi nego vreme, si kačava na kojnet i odi pišim kaj najg
lemto brat, sma koga stignal tam še da vidi! Ud čaa šo bil kte pitačin gu stretnal pu ptut
i dur namočal da gu pikaza. Ama neli krvta voda ne stanava? Sš gu zova sm nego, odat i kaj
stredniato brat, aj i nego si gu pzibral dema kaj nego i safatil da mu dava gulema pomuš.
Napkumta mu kapava pu kej znaj kolku imajne na dveto i ud togaj navaka ušče ste tri najd-
ne si živt.

ARAP I PIJANICA

Si bil adno pijanica i si me adna žena i adno deto. Ve siljmic živel
u sele Trifulčive u pazarekata kasa i rabetal živijcka rabota, sma kte najbaš zamet mu
bil piejnto na rakija i vino. Ama sme imite da mu si kaži na nekuj čuvek d tej i tej p
znivaj, taku om najstinoke bil pijanica oti na adno sidnato mežal cela tihikija rakija da
ispii bez ni adnš da si izdiši. I koga tolku nego piel, si rzbira kolku dunakin bil i kolk
si ja sakal nejnta žena i nejnto idinače deto-kta den tipački, kta den karamici i še li s
ušče u nejnta kajća. I ne mu stigaše sme te, taku sm nego ljudi fajdmše kazl, p i da šo ne
jne imal, ste gu isprudadal.

Koga si gu dsvršil viče nejnto naj i nemal še da prudava za piejne,

zafatil kto istrisemo Petko da šeta gore-dolo i da pála isnav kto nego, ama ne on da plá-
ća, tuku nekuj druć za nego. Ama koga naogjál nekuj šo po pumálce pie, fájćal kaul i arno
si gu prájl
zárcka kazá, p i zató nemál i kój da mu si fáti urták za piejne. Ama ka vidél déka túva né-
ma viće ajr kinisál i utišl dur u solunckata kazá-tám da pala pijanici za kaul da si fáj-
ća su nih. Arno ét šo si pugudil: Taman on stignal u solunckata kazá adnó Arápin i on ud
ta rabóta izbigal, demek i on namožál viće pojće da žive i da náj urták kto nego ili da iz
lži nekuj su kaul da si natreska, p kinisál nakaj pazárckata kazá isnafi da pala.

Kóga pijanicta ud pazárckata kazá nučil za va rabóta, ušće na to den si vrnúva u
nejnto sélo Trifulčivo i zafatil da pita i da gu pala Arápinot za da si vidat bojta, demek
kój ud nih dvéte ći naddeli. Ama baš na denot kóga si vrnál on doma, kój znaj ud kde nučil
Arápinot déka na vo sélo ima adnó nejno urtak-isnav i stanuva i mu odi doma. Arno ama na
nego ne gu naddél doma, tuku na ženta mu, p koga vlizél u nejnta kujća zafatil da a pita
na ženta i da mu veli: Kdej tvojto dumakin nivésto? Togaj mu udguvorila i mu veli: Kde ti i
onj tám, ódi na kavinéto, p praj šo ći prajš su nego.

Arápot stanál i utišl na kavinéto, ama i ne zgrišil, oti najstina trifulčancot bil
tam. Kóga si stretnále dvéte pijanici, zafatile ud pišim da sii kažuvt nejnte falbi, demek,
kój kólku pie i šo pie, a napkumta nasubrále rudzi nekólku siljajna i fájćat kaul za pu
a na tinikija rakija, ama da si pie smo za trix saati vkt. Spritu kaulot šo gu fatile tój
šo ća a ispie cela tinikija rakija za tri saati vkt, ći mu ja zeva ženta na drgiot, adná
torba plna su zlatni liri, adna ostra sabja i dve brzi kojna- taká rekol Arápinot. Ama bi-
dejći trifulčancot nemál pari i brzi kojna mu rekol na Arapinot: Jaska prijatile nemam pá-
ri i dve brzi kojna da ti dam, ako mi naddeli tuku smo ženta mi ći ti a dam su cela kujća
i pukujkina, p ako kndisaš arno, a ako ne tolku možm...

Bidéjći Arápinot i on bil viće ugladnét za rakija kndisuva na lafot natrifulčancot
'ajća kaul i zafatile da pijat su inaet kój ud kój pojće i pobrgu da a svrši tinikijta
ma neli Arápinot bil pogulem pijanica i kój znaj kak gu mrdnal, p mu kladél i utruvačka,
ibi, mu kladél nekuja biljka ntre u rakijta na trifulčancot šo ušće malce da dojdat du k-
aj, tuku si iskrapil vo kutro i padnal na zemjata. I neli imále martiri (svedoci) Arápinot
i ćaril kaulot, p ódi doma káj ženta mu na dumakinot i mu veli: Ajdi ženo, aj sestro azari
j si oti ud sea nanaka viće ne si na dusegašnoto mž, tuku moja ima da bidiš oti taká ni
še kaulot ntre u kavinéto su tvojto mž.

Koga i čula vija lkr ii ženta ud Arápinot, namožala niščo da kaži i da praj, tuku
azarisala i kinisala pu nego i pokraj to šo ste

Áma i žénta ne padnála dólo, óti i óna bila nógo ítra, p kóga stignále u sélto Po
tol i kóga kažále déka pójće néma da pŕtuvat, túku túva trebúva da prinićúvat mu véli na Ar
pinot: Slušaj mžo, nija vávečar ći prinićúvme túva, namóžm da si jávm kto šo ím pré
siljájnta óti skóro ste mi znáat i mii stramóta. Jáska véljam, rékla pak žénta na Arápinot, d
ka trebúva da mii dájš tvójte rúbi, a jáska mójte na tépka, p úd útre ći púlime i ći prájme.

Arápinot néli séa íma nóvv žéna, a móže i nógo póarna ud néjnta šo a imál, kladél
véra na žénta, sii sublikúva néjnte arápcki rúbi, múj dáva na žénta mu i si ubližúva i ón su
rúbite na žénta mu. Nápkumta ódat u adnó án, si pzarisúvat i kundisúvat tám smo za adná véč
Árno áma óna ne a pravila va rabóta déka, gjó, ste ljudi a puznávat u sélto i déka kój zkaj kakv
mirák imála pu Arápinot, túku ét za šo a pravila va rabóta:

Kóga dujdél réd, ókulu désit saátut nóćno vréme, za da si légnat, na gulémavera, si
nabližila du Arápinot, kóga on víće lignál na krivátut, i bez nikk da pikása mu dáva adná su
klčkata i gu zkluva na Arápinot. I bez da si uplaši óna, fájća i si lignúva da spii du négo.
Áma kóga stanâ na sabájlinto, pak su rúbite na Arápinot, zafatila da víka, da pláka, da žálja
i da mu si fáli na siljajnta déka ako ne si nájde kój vo orbáp šo a utipá na mójta žéna, ó-
ti andžijta i drúdzite ljúdi šoj vidéle tračíle déka mžo bil žénta, gulema džiza ći mu klam
I néli Arápin si fáli u sélto, su visóko krinata klčka na rkta, ste siljana si uplašile i ne
znajále šo da právt šo da činat za da kurtuljat ud Arápinot. I ko a gu pitále šo múj džiza-
ta, kólku pári trebúva da si plati, gjó, za žénta mu šo mu ja utipále, Aráput, démek, žénta de,
mu véli na ste siljajna: Ni málce no nogo nejćam pójće ud devit tuvari zlato, a pu ptut, dur
da si om dóma, sakam devit izmićari da mi dajte za da mi ispruvódat.

Kútrite siljájna! ka čule taká ste si putrisele, áma i si kažále adnó su adnó: Devit
devit, aj da mu suberime i jok naka néka si stori-néka krši glava, óti su Arápin čuvek da ne
rabóta. I za adnó den i nasubrále ste tija pari, múj tuvarat dejitte kojna na Arápinot, aj i
devit izmićari mu pušćat i stanúva i si ódi nanáka, démek ítrata žéna kinisála za makaj dóm-
mo da si vrni. Árno áma udejći si pu ptut, da kažime, ka nabližila za adnó-dvé sáati du néjn-
to sélo Trifulčivo, et gu kaj idi nakaj néa néa adnó mž. I a poblisku, a poblisku šo da vídi!
Néjnto mž. Kóga dujdel réd víće da si stretnat, óna gu pikasála, áma néli séa liči na Arápin,
zstanala malce, gu pita i mu veli: Za kde taka ptniče? Ud koj selo si i šo taka navaka? Togaš
čuvekut-mžo mu-udguvoril i mu véli na "Arápinot": E, džánam, jáska ódam pu adnó Arápin, kto tép
ka, áma bidejći neznam dáli si Ti namóžm niščo da kažm. E zašo ti trebúva Arápinot čuveče? -mu
rekol Arápinot na ptnikot. Kak da ne gu palam, bre, Arápino, kóga za smo za adná tinikija raki-
ja, i to su izlška žénta mi ja ze? -rékol ptnikot. Abre kak smo za adná tinikija rakija žénta
si ja dadel, budla niédno? Tolku li ti si poiše rakija dúr i žénta da si ja dajš na čužo čuv

-mu rekol pak Arapinot na ptnikot. Ama i zafatil da mu nmiga na nejnte devitx izmićari, na pkumta mu veli: Ja fatej gu i dajti mu adno arno tistir za da mu kažm kak si dava žena za adna tinikija rakija?

Izmićarte i tolku čikale. Ušče na minutta si sfalile i ka gu zafatile, udri, udri, šo veli lafot: "Desit udri adno broj, desit udri adno broj, gu skale ud ćutek na ptnikot. Napkumta gu kačuva na adno kojn, gu zeva su nego i pu dve-tri saati stignale dommo zajdno. Ej, ej, ptniče, diljćam tepka ti stritnah na džadeto, va večar kaj tepka na gosti ći bidam! - mu rekol pak Arapinot na ptnikot. E, džanam, taj tvoja rabota i ustani kaj menka, ama, kto šo znajš, jaska viće nemam žena i ći namožm da ti pričekam kak šo trebuva - udguvoril ptnikot.

Ud kak vlizele doma i ud kak gu rstuvarile sto tuvar su pari i drugi raboti, Arapinot mu veli na izmićarte: Aj sea vija vgjanajti sii kojnta i vrnajti si sekuj pu doma i nogo vi spulajti za pomušta šo mi ja dadete. I ud kak mu dadel i ne nih pu nekuja para i ispruvudil dur nad vor ud selto, a napkumta si vrnuva dommo.

Žena, ama itra i srčanka žena! Cela nojć ne mu si kažala na nejnto mž, a to kutro, cela nojć son ne gu fatil i si mislil koj znaj kakvo čudo, kakvo zlo ći gu najdi pak su Arapinot si rzbira deka i ne znajal dalij pak vo ili seaj druć Arapin. Ama koga dujdel red i usmnal si ubliče la ženta mu pak su arapckite rubi, gu vika na mžo mu i mu veli: Ej, ej, čuveče, junače aj kaži mi kakvo son si sunuval va večar? Mr kakvo son, bre Arapino, znaj li deka cela nojć son ne mi fati? rekol domakinot. E, aj kaži mi de sea, kto na koj ti ličam jaska? - mu veli pak ženta mu na domakinot - stopanot. Ništo neznam viće oti pojće aklot ne mi raboti, tuku diljćam taka mi pitaš, da kažm neštto, ako ne padnam nadvor: Ti, bre Arapino, du pulvinta mi ličiš pojće na žena mi, a ud pulvinta nax dolo mi ličiš na to Arapin šo mi a ze ženta mi, ama...

Ud ka videle ženta deka pojće ne mu trebuval da gu mći, oti i mu padnala greh na dušta mu veli pak na mžo mu: Slušaj domakine, davaš li laf deka ud sea nanaka nema da piiš pu kavinijnta, deka nema da fajćaš kaub su drudzi pijanici i ći si ja puliš li kujćata i rabota kak šo trebuva, kto dobar domakin a? Togaš mu udguvoril domakinot i mu rekol na Arapinot: bidejći ušče ništo ne znajše za nejnta sudbina: Ako daj gospud da mi si vrni doma mojta žena i pak da stanam domakin, kto šo beh, ne smo šo nema da pijam, tuku ni kapka na usta ne klavam, ama ajdi de gospude! I taman sii krinal rcite nagore i si molel na gospud, tuku si sublikuva ženta ud tija pusti i strašni arapcki rubi i mu si javuva kto šo bila poranoubava i dobra žena i domakinka. Koga a videl to kutro, deka taj najstina nejnta žena, si pužčil vrs nea, si a prigrnal i zafatil ud radus sldzi da roni kto malečko dete i da pala prostejne ud nejnta žena.

Napkumta si nkupile koj znaj kolku stoka i si živele tolku arno, šo duri i mu zviduvale drudzite siljajna, a za rakija ni laf ne stanal, oti si gu držal laot šo gu da...

LIČNA AMA NEKSMETLIJA MOMA

U nekuj selo si živela adna majka i si imala tolku lična ćerka šo na celta kaza nemala kto nea. Koga a stretnuvale divojkata mladite deca ud selto, p i ud drudzite s la i mesta si veljale: Alal da muj mlekuto šo gu cicala i alal da muj na ta majka šo glid la takva ubava i lična divojka.

Nadvor ud selto imale adno staro bunar, oti togaš siljajnta nemale češma, tuku plnele voda ud izvor ili bunar. I koga adno den pak utide momta za voda, tuku mu ispadnale dvan jsit duši vojvodi i koga si nabližile du nea, adno ud nih, najgulemto glavatar mu veli na divojkata: Dobar den lično mome! Ći sakaš li da ni dajš pu malce voda za piejne? Ama ne ud adna kova ste da pijme, tuku na sekuj pu adna kova mu rekol pak vojdodda na divojkata. Koga čula taka momta ne mu puvrnala, tuku zela adna kova i na ste mu dadela pu adna kova voda, bez da si uleni i bez na strana daj rspuli.

Ud kak si napile voda vojvodde si trgnale pak pu ptut i ne zdrale pojće divojkata, ama koga si uddaličile malce ponanaka adno ud nih rekol: Bre, bre, drugari ama lična mo ma, ama ubavo neščo! Bladzej na to šo ća a zeva i klaj na rka takvo arno divojče! - rekol pak vojvodda. Ama udejći malce ponanaka, a bil letno vkt, zbiližile neščo pu adna nivv, pud adna dibela senka ud krušš i koga šo da vidat! Adno mlad, ama tolku linlivo šo ni zdravo nejćal d kaži. Togaj adno drugo vojvoda mu veli na ste drudzi: Drugari, da znajte, deka ličnata divojk šo a videhne na bunarot i šo ni dade pu adna kova voda, na vo lenšo muj na ksmet i nego ći gu zeva. Ako ne gu zeva na nego, jaska puš ta ud ramo ća a frljam, da znajte, rekol pak vojvodda. I tolku beše.

Ni adna nidelja vkt ne puminal, mu pušća strojnik lenšo na divojkata i koj znajk su kakvo čare a izlžal, neli nejno ksmet mu bil, mu si puguduva i fajća i si venč su najličnata divojka u celta kaza. Koga čule drudzite mladi ud selto i ud drudzite sela, ustta si priksale, ama i niščo namožale da pravt, oti momta viće druć a klade na rka. Arno ama neli si znaj šo zela ta kutra? Ušće ud prvata nidelja pu cel den ližal i zafatil da atera na ta kutra se na azr da mu nosi bez niščo da fati su nejnta rka, a koka ona mu veljala deka trebuv da si raboti i kujća da si utvori, mstagarka pagjala vsr nejnte plejći i niščo drugo. Demek divojkata lošo gu nagzala i namesto radus si gu pucrnela životot su nego.

Koga dujdel vreme na sijajne koj znaj kak mu dujdel na lenšo stanal adna dzastra i mu veli na ženta mu: Mre, aj pregni mii vulovte, klajme seme u vrejćata, a i leb u torbta, oti vadin ćom na nivta i ći seam. I najstina. Ud kak mu beše se azr, si kačil na kolta i utišl na nivta. Arno ćuk on ne ural pišim nivta, tuku i prignal tija paleni vulovi i namesto brazda pu brazda i red pu red da ora, zafatil da a draska i da a šare tuva tam, a napkumta zafatil

i gu pusijal žitto.I za dve-tri sáati, si vrnal pak doma i mu si kurdi sédi,da spii i šo li ne druga lenština da praj.Ta kutra žéna mu si rékla su umot: Pusto č čudo i mireckol Mojto mž ći sej,ći óra,ći kopa i jaska berćet ći beram,i jaska ći si vidam k to ljujto!Jazk,jazk,izgureh na va dujnal Ama niščo ne fatil mésto i pokraj šo ste siljaj- na a žaljuvale i sakále da mu dadat neščo,ama lenšo niščo nejćal da čuj ili da zéva néš- čo za jadejne ili za piejne ud nejnte siljajna.

Dujć kuj druć u celto selo nemal tolku árno berćet.Ste siljajna si pučudile koga videle kak mc žal tolku žito da si rodi u neurana nivv,tuku smo su nekolku brazdi našrkana,a nápkumta r sijana. Árno ama néli lenšo,pak lenšo?Žitto mu si pugudil,tuku kój ćodi da znie?Ispagja l vrag na migdan bez timjan,p i lešno da klaj srp na rka i da žnie?Ne džanam!I ne smo šo ne sakal da čuj,tuku koga mu kažala ta kutra,kto na mž,da odat da gu žnijat žitto,on pak za mstagárkata si fatil i...

Ženta mu trgnala na nivta za žnijnea a lenšo namésto da kinisa su néa mu veli:J- aska ne smo šo ne idam na nivta za žnijne,tuku aj vrni si nazut i klajmi destina jajca da kvačm oti znajš ako stanam šo ti čekal Koga čula taka ta kutra,si vrnuva nazut,mu klava destina jajca pud nego,si gu heva pak srput pud miška i odi na nivta.Árno ama,tuku šo zad fatila da žnij,zafatile da mu si bijat beza nekuj ud siljanta i zafatila da klni i da pla ka.Ama vapt ne smo šo mu si kladel kraj na nejnte mki,tuku i životot mu si činil poarin! Ama ći kaži čuvek:Kak si gi napravila poarin životot va kutra žu nmčena žena?Eto kak:

Taman togaj koga zafatila da klni i da plaka, a čula gospud,mu padnal žalj,si s- faljuva dolo,odi kaj néa i mu veli:Šo taka,mr nivesto sama žniiš?Kja tii mžot? I koga to ku berćet imaš zašo plakaš i si žaljaš? E,mr dedo,dedo,da znajš kakvo mii alot,ič nema d mi pitaš,ama diljćam dakaš da nučiš,ći ti kažm.Mojto mž,mu rekla nivestta na deoto,jajca kvači doma i nikk nejća da čuj na nivv da dojdi ili slnce da gu žegni.I ako neščo mu puz boram,ni laf mi piljav za mstagarkata si fajća i bez kraj ćutek mi dava.A,a, takaj ,deme rabotta a? Sea ći vijš nivesto šo ima da bidi su tvojto mž.Ći gu pram vrs plna kušnica jajca d gazi i ni adno ud nih da ne skrši. I kto vitruška litnal i da gu nema ud tam.

Ud nivta deoto prao doma utišl, a koga vlizel u aerot i gu videl na mž mu kakj kvači jajcta mu veli:Šo prajš,bre dete tuva?Jajca kvačm dedo.Ami oti ne odiš da znijš,b re domakine,tuku badgjava ležiš tuva?-mu rekol pak deoto.Šo,šo,šo,dedo?Ti li ći mi ntera jaska da rabotam a?Brgu lipcaj mi si ud tuva,oti ako a grabnam mstagarkta,fanfanija ći s niš ud tuva!A,a,a, takaj a?Sea ći ti kažm na tepka i zafatil da gu mava su adno drvo i t b ušče adno ako najdam tuva,jajca da kvačiš,da znajš,deka bez vek ći ti ustavam.

Koga videl taka lenšo,i ustava jajcta,si gu zeva srpot na ramo i za pet minuti na n
vta si najdel. I smo šo zafatil da žnie,tuku udkx kak nžnal adna paška,zafatil da si guš
i da si ja saka nejnta ubava žena i da mu veli:Ženo,ženo nikujtp viće ne ustanuvam sam d
ma i nikugaš sama ušče adnš nema da dojš na nivta,tuku sekuj se
drugo zajdno ći prajme.I taka,ud to den navaka,lenšo stanal najarin domakin i ne
mo ustte na ljujto muj ztvoril,tuku i kladel u čudo,p dur i zafatile da gu kskndisuvt
viće životot nogo arno mu si pupravil i du šo očte mu pulele na dvete se zajdno i milno
živele,a za naska, p izx za drudzite pojasi,pu naska dobar paradigma(primer) ni dadea.

POP I LIČNATA ŽENA

Nekuj si siljanic ud kak na akran za žinete si udbral adna divojka i s
venčal.Ama tolku lična bila nejnta žena,šo ste gu kskndisuvale u nejnto,p i ud rdrudzite
sela veljajći si adno su adno:Alal da muj na to mž šo drži tolku ubava žena!

Migju ste tija kskndžii bil i adno pop,koj rabotal u selto.Popot sekujpt,koga
ća a strenuvala na ličnata nivesta mu veljal:Eh,mr nivesto,kolku si lična,kolku si ubava
Alal da muj na to tvojto mž šo ti udbral takva lična,takva ubava nivesta i alal da muj n
ta majbxxx šo ti dujla!

Na nivestta ne mu bila arno koga slušala takvija gnsni lkrdii ud ljujto,a naj
nogo i ud popot,ama i nemala šo da praj oti bila nogo stramižliva.Arno ama ka videl popo
praudlina,demek,ka videl deka nivestta niščo ne mu la fel,tuku smo si molčala,ušće pojće
zafatil da a zdira i da mu veli:Mr nivesto,nivesto,oti ne idiš sekuj saat na češmta voda
da plniš,tuku smo adnš na den idiš?Ama ći rečiš deka nema koj da puli ili da ti brani,aj
mi menka,et sl ti čekam da dojš i da si vidime.-mu veljal popot na nivestta.Arno ama ni-
vestta pak ne mu udguvorila,tuku ušće pojće si tramela, a koga viće se počesto zafatil
a zdira,ta kutra,zafatila dur da slabej,da si skldisuva,da veni i da ne jadi ni leb,ni
niščo drugo.Ama i pokraj sta va rabota migju nea i popot,ona pak niščo ne mu kažala na
jntoxx mž.

Koga pu malce vreme a zabiližil mžo mu deka nej na ćef nejnta žena,tuku smo
ni i ne jadi kak šo trebuva mu veli adna večar:Mr ženo,ženo,šo imaš vija nekolku nideli
šo smo veniš,ne jadiš kak šo trebuva i ne si tolku na ćef? Niščo,niščo mžo,mu rekla žen-
ta,ama i a navidela glavta nadolo i zafatila da lipa-plaka.Togaj za togaj mžo mu niščo
mu kažal,ama ka puminale nekolku dena i koga pak a pulel ženta mu deka nej kak šo trebu
na ćef, a fajća pak i mu veli: Ženo,ako i sea ne mi kažiš zašo si skldisuvaš,da znajš,ć
ti si naljutm i ehma pojće da ti lafam,ili pak,koj znaj šo imaš napraveno šo nejćaš da n

kažiš!Ka videla steg,kutrata nivesta,si rekla su umot pišim;ajmm da om ušče vadin na tu
ma,p da vidam ako mi zafati i vadin popot,nema fajda,ći mu si kaži na mž mi,oti u gulemo
šube ći gu klam.I ušće na minutta mu veli na mžo mu:Mžo,sé ći ti kažm,ama,ako sakaš usta
me na raat ušće vadin,a večar ili ud utre sta rabota ća a nučiš šo stanuva okulu menka.

Koga čul taka mžo mu,a ustavil,ama najstina viće imal šube u ženta mu oti i nej lesna
bota mž da ne znaj šo stanuva su nejnta žena.Ama koga dujdel vreme vkt oklu kinde i utiš
pak ta kutra na šešmata pu voda,et ti to vrag pop i koga a videl ušće poarno primineta,
nabližil epten du nea i pak zafatil da si ligavi oklu nea i da mu veli:Eh,mr nivesto,ni
to,da znajš kolku ti sakam i kakvo dar ti imam azarisano,kto pilence ći ripaš,ama ...
Ka čula taka nivestta,demek,deka si raboti za gulem dar i koj znaj šo ušče,putzastanala r
ce,mu udguvorila i mu veli na popot:Diljćam tolku mirak imaš pu menka,afendo,neka s
ni ćefot,ama ne vadin ili vavečar,tuku puli,nekk,ud utre-ondin da si najme nekde i...
Popot litnal ud radus kogaj čul vija lakrdii ud nivestta i ne znajal kak da zstani i šo
praj ud netrpejne-koga da pumini denot i dojdi vreme da si nabliži du ličnata nivesta.A
sea ne smo popot,tuku i mžot a nučil rabotta,oti ušće su vrnatto ud češmata fatila i mu
žala ženta na mžot mu za sta rabota kak šo bila du togaj.

Ud ka a rzbral sta rabota mu veli mžo na ženta mu:Ej,ej,mr ženo,ženo,mm smo za va
bota li tolku vreme si skldisuvaš i veniš,p i ne mi kažuvaše?Ami vaj nogo lesna rabota
rgu ći si rzberime su našto afendo.Brgu veljam,rekol mžo mu,ušće večar ći si stretnime
ći vijš šo ima da bidi su nego!Ti,mu veli mžot na ženta mu,vadin ušće pred kindea ćojš
češmata i koga ći ti doj popot du tepka i zafati da ti zdira,ći mu kažiš:Pope,jaska si
jam na lafot i et,večar mojto mž ćoj na vudenicta,p nej lošo okulu desit saatut nojćno
me ela kaj menka i neka adnš ti ispadni mirakut. A jaska,rekol pak mžot,gjo,ćii pregnam
lovte,ći puminam pu portte na popot i ći mu kažm,ako ima i ako saka da mu zevam nekuja
jća žito da mu meljam brašno.On togaj su gulema radus ći mi daj i to ne smo adna dve,t
i pojće vrejći mm žito,gjo,za pojće vreme da si zdržam na vudenicta,a jaska tokmu na ć
sit saatut ći si vrnam doma i koga ći čukni vratta,ći gu zevaš popot i ći gu skrijš nuć
rivatut.Napkumta,mu rekol na ženta mžoż,ći pulime i ći prajme su nego.

Ud kak si rzbrale arno ubavo mž i žena,ušće rano,rano siijm zeva stomnite i odi
češmata pu voda.Popot,bidejći viće imal laf su ličnata žena,i on utišl i to ušće poranc
koga a videl ubavo primineta i radusna nivestta,si nabližil du nea i mu veli:Šo veliš I
no,ći bidi neščo večar,spritu lafot šo gu dade? Kak da ne afendo?-rekl
nabliži okulu desit saatut nojćno vreme,el kaj menka i trupni mi na vratta smo tri pta.
čar,mu veli nivestta pak na popot,mojto mž ćoj na ližajne na vudinicta pu brašno,p tama

vremej da mi dojdiš na gost

Dmek,vavečar ći si vijme a?-rekol radusen popot.

Ud kak si rzbrale popot i ličnata žena, si rzdelija i si utide sekuj pu doma,ama p
pot idvaj čikal da umrkni i smo či čudel smo mislel kak ći pumini večar su ličnata nivest

Koga dujdel vreme okulu kindea, mžo mu na ličnata nivesta si ja ntuvaruva kolta s
nekolku vrejći žito,sii prignuva vulovte i,gjo, kinisuva za nakaj vudenicta.Arn b ama,pre
da ispdadni ud selto zvrtel nakaj popovta kujća i taman dujdel du nejnte porti mu rekol n
popot:

Afendo,afento,jaska i taka i taka ćom naxx vudenicta,p
ja vrejća žito i ako sakaš nej lošo i na tepka da ti svršam adna rabotička. Jaska,rekol p
mžot mu na ličnata,imam nog žito za milejne, p mi si čini,deka ći namožm da si vrnam vave
čar doma,p zato rekoh i na tepka da ti pumožm.Koga čul taka popot,su gulema radus i to ne
smo adna-dve,tuku fajća i mu dava nekolku vrejći žito, tračejći deka pojće vreme ći gu zć
ži na vudenicta,

Koga dujdel vreme okulu desit saatut,gibi,kak šo mu bil lafot na popot su nivestta,
ntukmil i pu malce,pu malce mu odi na portta na nivestta,i spritu lafot šo mu bil,trupnal
tri pta na vrtatta.Ko pred vreme,si gu
va sukalto,oti i banik misela,p i adna cela misirka,si sfaljuva dolo,mu utvara na popot i
si kačuvat gore.Napkumta,a rakija,a kave,tuutn i šo li ne drugo mu dava na popot, a ona z
fatila pak da mesi banik i da gotvi zingincka mandža.

Ama ka videl popot deka nivestta nemaumot da sedni du nego i da si pulafat malce m
veli:Mr nivesto,nivest,šo ti trebuvat tija tolku sltanati i ne sidnuvaš da si pulafime i
si vijme malce?Znam oti imaš se i deka si arna domakinka,ama,prao da ti kažm,jaska ne sm
jden za rakija,vino,banik i drudzi mandži oti sm sit ud se,tuku aj el malce da si...

Ej,ej,afento ima vreme i za viduvajne i za lafejne i za se drugo!Ti znajš deka m
jto mž kdej i koga ći si doj doma i znajš deka vavečar ti sm cela nojć tvoja,p ako ne dru
da si najajme arno ubavo,oti šo veli lafot"Žaba na suvo na krka" nitu p nija gladni da si
raduvme.Nejsi,dujdel red a svršila ta palena vičera,p sidnale da vičerat,a napkumta,su ka
sani oči popot mu veli na ličnata: E,mr nivesto,va večar tračam deka ne pumalce ud dvajsi
gudini ći pudladm i da daj gospud,nikugaš da ne usmni,tuku se nojća da bidi,a tvojto mž,
ka meli brašno i za menka! I tukušo si pušćil,a fatil za rka i zafatil da a galja,tuku s
ču tropajne na vratta.A,a,a, koj vo šo tropa,mr nivesto?Šo prajme sea?Kde da si skrijam?
brgu odi i pitaj ud ntre i vidi koj vo gostin u vo nojćno vreme?Ama,mu veli popot pak na
vestta,puli da ne mu utvoriš dudeka ne ti kažm jaska,oti teško na menka ako si najme tuv

teško i na menka i na nego, ama i zafatil da mu si tresi dušta. Ama koga utišla i utvorila ni
vestta šo da vidi, gjo? mžo
nale mž i žena mu veli: Kak tii rabotta, mr ženo?-tuvaj li to vragut i šo praj gore? Tuvaj m-
žo i gu ustavih na sinijta kaj jadi, ama gu ustavih kto Javudija da si tresi oti niščo ušće
ne znaj deka ti ći si dojš sea. E, diljćam takaj, mr ženo, aj odi ti pak kaj nego i neka ti pu-
galja ušće ći vidime šo ći prajme, ama taman zafatila da si kačuva
ženta mu nagore, si subul papucte i de kape i on pu nea.

Koga si kačila nivestta i vlizela u udajkata kaj šo bil popot mu veli: Afendo, afen
to, ič nim si pluši, vo šo tropaš nešto kumšijče i dujde da mi kaži deka mojto mž dur
utre večar ći si vrni oti imal nogklbik tam. Alal da tii mr nivesto, e dur sea ća a turam ka
pta na strana, p šo saka neka stani- ima vreme i za raduvajne i za spiejne! I tuku si pušćil
pak vrs nea i zafatil da a grli. Arno ama taman si puščil za da a bakni, tuku: trop, trop i
dobrovečar ženo i afendo! Mo zna-
jb na takvo al ći vi najdam, ič nemaše da si vrnam nazut ama...

E, bre pope, pope, zrm ud tepka li takva rabota ća a
čuvte našta ristencka crkva? I tuku gu zafajća su trjalto kto na pes da mava. Napkumta gu su
blikuva epten gol, a udvara vratta i gu istiruva nanaka. Ama i ženta mu na padnala nadvor, o-
ti ona pk, namesto da mu pumoži na popot, muj zeva ste nejni rubi, odi muj dava na papadijta
i mu veli: Vaj va rabota su popot i čekaj gu epten gol ći ti si dojdi, a napkumta šo sakaš pr
raj su nego. I tukušo si vrnala doma nivestta i zafatila da si vičera su nejnto i sakano mž
et ti gu popot kaj mu odi na papadijta i zafatil da tropa na vrtatta veljajći mu: Papadio, pa
padio, utvori mi brgu oti namožm pojće da trajam ud studeno!

Koga si sfaljuva dolo i ja utvara vratta šo
portta visi. I pravejći sikto da ne gu puznava mu udguvorile i mu veli na popot: Abre koj vo
vrag na mojta porta? Kakvo mž, kavo afendo koga doma? Brgu begaj ud tu
va oti ako viknam nekuj ud kumšijte, parče pu parče ći ti pravm!- mu rekla papadijta na nejn
to pop. Togaj popot pak zafatil da a moli na nejnta papadija, ama ka namožal da duspej za da
mu utvori, bega ud tam i odi kaj nejnto nunko i zafatil da mu tropa i na nejnta vrata vikaj-
ći: Nunko, nunko, ti si moljam, brgu utvori mi oti na umir si naogjjam! Ama sea ni ne bil sam, tu
ku pojće ud destina kučijna lajale pu nego i kde stigni ksni, kde stigni klvni ud nego.

Ka čul nunkuto deka nekuj tropa na nejnta vrata, si sfaljuva dolo, ama ko
utvara šo da vidi! Gol pop kto vrag na dolo, a kto prč na gore. Abre koj si ti šo tropaš u vo
nojćno vkt? Jaska, jaska sm nunko! -rekol popot. Abre kakvo nunko u vo vreme? Brgu da ti nema u

tuva oti ako zevam adno lost,kumati či ti pravm!I ušće ne duvršen su lafot zafatil da m
sika i nejnte kučijna,a popot mesto ne gu fajća.

Oh,oh,mr majko,si rekol popot su aklot ne znajači šo da praj kde da odi za da utk
ni ud nevolja!Čom kaj uvnukmi na kulibta nadvor ud selto,p beljčim on či mi priberi,si
kol popot i trgnal nanaka.Arno ama i tam ne bil sam nejnto uvnuk,oti imal i nogo drudzi
rla i deka i tam imal pojće ud destina kučijna i to uvčarcki kučijna,p koga ftasal blis
du trlata i zafatil da mu vika na uvnuk mu,mu si zgnale tija pusti kučijna i zafatile d
gu vlečt gore-dolo.I ne smo to,tuku koga ispadnal uvnuk mu nadvor i gu videl na popo
ne smo šo ne mu si fatil vera dekaj nejnto dedo pop,tuku i viknal ste drudzi uvčari i z
fatile da gu lovt i deka stigni udri i vikaj pu nego.Demek,popot za nikde stanal i pojć
ne ličel ni na pop ni na čuvek,tuku na vrag ili puludeno prč.

I koga videl deka nikde mesto ne gu fajća,ništo ne gu peri i nikuj ne gu pirpiris
va si rekol su umot: Jaska i taka i taka či umram vavečar,ama šo či umram dileko ud moj
kujća i dileko ud mojta tajfa,neka umram,brm u mojto dvor.Ama kučijnta ud selto selo
viće ste si tignale na noga i sl trčale i lajale pu nego-kto na besno kuče.

Kutroto pop!On i taka napravil,ama i tuva ne puminal arno. Koga si npikal u a
na kučina,a togaj bil okulu božić vreme i ste biškite i imale zkoljano,zafatilo viće da
smnuva, a koljdarte i oni zafatile da šetat ud kujća d
babo,koljde babo,gospud berćet i arnotija da daj,ama ka vlizele u dvorut na papadijta i
ka videle deka nogo kučijna lajale i si vrtele okulu kučinta,ntrčale nakaj tam i koga d
vidat šo da vidat!-Gol pop u kučinta i sto rsprtalen i sto izdrask rabota
re šoj vo vrag tuva,i tuku zafatile da brckat i da gu mavat su kojdarckite kukudarki.

Popo/i tuva lošo a nstigal rabotta i ne znajal šo da praj,tuku zafatil da mu si
moli i da mu veli na koljdarte:Aman,aman,vi si moljam kto na boga,ustavejti mi i nim mi
pajte oti jaska sm zgrešil vavečer i dosta mi vo grah šo du sea gu platih!Ama na kogo d
si moli?Koljdari,pa koljdari i namesto da mu pumožt napopot,gu izvagjat nadvor ud kučint
tračejći dekaj istincki vrag i zafatile da gu mavt su kukudarkite sikajći muj i ste selo
kučijna pu nego.I dur vikaj
i putera u selto,koljdarte gu dutipale na popot, a napkumta gu izvličela i gu doncele na
stred selo,kaj šo mu bil ojginot zpaleno.

Koga stanale siljanta koga čule deka nejnto pop zginal vavečer,nogo gu žaljuval
ama se bil nafile.A papadijta ne smo šo ne zplakala,tuku i si izraduvala,oti ona najstir
imala pop za mž,ama nikujpt u nejnto život namožala doma da gu priberi tuku...

Ete,taka mu si svršile nite na neprikucanto pop,a siljanta ustanale bez pop .

TABUR ARAMII I DVE SILJAJNA

Nekugaš, u Prajak Plnina imal adno tabur aramii i sekuja večar i bstisuvale i i burdusuvale kutrite siljana u pazarckata kaza. Najnogo bile uplašeni počurbadžijte siljajna p ne znajale šo da pravt i kak da utkinat ud pusti aramii. Na nogo pta si ubiduvale daj kladat na zmka, ama si klava li su lesno aramija na rka?

Aramijte najstina si kriele na plinta, ama ne smo šo mu držal ne nekuj da odi i da vidi kde si krijat, tuku i koj si ubidel nazut ne si vrnuval, oti tija bile nogo nišandžii i ušće ud dilekoj pričikuvale i namestoj ustavale, demek i utipuvale. Ama neli si zanajtile ste alk ud selta kaza, zafatile da mu davt puški na poarnite nišandžii i na povernite četnici za što poskoro i poarno daj lipcat na aramijte ud plninta i si kurtuljat ud nih. Arno ama i ta rabota ne mu fatila mesto oti koga utišle adno den du aramijte i ka zafatile da si borat, da si bijat i ka videle aramijte deka namžt viće da ispadnat na migdan ud arno pušlijte siljajna, fajćat i si skrivat u adna gulema piščera koja si vika "Aramijcki kamin" du "Momina vrata", blisku du selto Drenuvo. I bidejći imale za nogo vreme jadejne i piejne, a piščerta bila nogo gulema i dlga, a spritu kak kažuvt ud nea su udel i na druga piščera, siljanta si vrnale nazut oti i nemale pojće džipane. I du kolku nekuj si ubidel da vlezi ntre, ne ispadgjal ud piščerta, tuku ustanuval tam-kurban na aramijte.

Sea najstina što insan znajal kde si krijat aramijte, ama na nikuj ne mu si kndisuval i nikuj ne si ja kajdisuval dušta oti i ne bila lesna rabota su aramija da si bie čuvek. Ama i ne si utkažele ljujto kak i kak da najdat čare za daj krdisat na aramijte, tuku tija sl trčale gore-dolo i sl si pitale pu stari ljudi, babi, odži i šo li ne ušće. I palaj tuva, palaj tam, tuku najdele adna baba, da kažime u selo Kurnišor, p koga utišle kaj nea mu veljat:

Babo, mori babo, kak ći možime da mu vlezime ntre u piščerta na aramijte i da mu klajme kraj adno den? Ako ni najt čare, mu rekle siljanta na babata, gulem bakšiš ti čeka-parite šo ćii zevme ud nih, na pulini ći sii delime. Togaj babata mu udguvorila i mu veli:

Jaska sinko ći vi kažm kak da vlezite ntre, ama ako nej najte ntre aramijte šo ći prajte? Oti, mu rekla pak babata na siljanta i na kiverniščto (na vlasta) tija možži togaj da ne bidat ntre, p namesto vija na nih, oni ntre da vi ntečat i koj znaj šo ima da stani. I ud kak si rzbrale deka ći si pumčat ntre daj najdat babata mu veli:

Evo vi dve luii koni ći - adoto pu boaj crno i adnotoj belo. Koga ći si nabližite du piščerta, tija šo ći vlezat ntre crnuto konic ći gu puščat, a koga ći sakat da ispadnat nadvor belto konic ći gu motat zada možt da ispadnat. I ako si najte ntre su nih ći gu ztresite crnuto konic za da mu odat drži na pomuš, a pak ako nej naat ntre, togaj ći ispa-

nat nadvor,p pulite i prajte.Ljujto šo bile kaj babata su gulemo dikat a slušale i ud ka
si rzbrale arno stanuvat i si odat sekuj na nejnta rabota.

Pu nekolku dena,utkak beše se azr rabotta za kinisuvajne pu puterta na aramijte,ti
pak si nasubrale i kinisale pak za nakaj piščerta kaj šo bile smisteni aramijte. I taman
si nabližile du piščerta,zafatile da rabotat kak šo mu kažala babata.Arno ama koga navli
le ntre u piščerta šo da vi
lo ojginot,jadejne,piejne i šo li ne drugo,ama živv dušš nema tam.

Ud kak videle deka nikuj nema ntre,sii ntuvarile kanta su pari,a napkumtaj isprat
le za nekuj ud selta,ama pojćito ud nih ustanale ntre i pokraj piščerta za daj čekat ara
mijte i daj utepat.Ama aj daj ustajme puškalijte siljana da a čuvt pošćerta i da vijme š
stanuva su aramijte:

Tokmu togaj,koga ispadnale aramijte ud piščerta,za da uburisat nekuj čurbadžija s
ljanti i koga puškalijte siljajna pomušta na drža vta i čik
le,aramijte, za kametut,utišle i bstisale adno zingin siljanic, tija ne si vrnale naz
tuku na drugo mesto. Aramijte namesto da si vrnat u piščerta,ud kak gu
plinile žurbadžijta siljanic,vlizele u adna melcka crkva,da kažime [illegible] igo [illegible] a crkva
gu rstuvarile kradento zlato ntre i zafatile da si gu deljat.Arno ama,tukušo zafatile da
si gu deljat to paleno zlato,et šo mu si pugudil:

Bil ésino vreme i ste siljajna sii berale činičkite,p koga vićej dubrale,zafatil
da sii ljupat i da sii frljat u kušarte. Ama,spritu adetut na siljajnta,koga si ljupat či
ničkite ne smo šo si kažuvt lugii,lugii prikazni,tuku nogo ud nih fajćat kaul deka,koj ć
odi du grubiščata i na filjan i filjan grob da nabii nož ili da odi du nekuj gulem brest,p
koj šo ušće na tolku i tolku alva ći si praj ili tolku i tolku pari ći zeva.I taman ta v
čar,koga aramijte vlizele u crkvata i zafatile da sii deljat kradente pari,dve siljana i
male fateno kaul i to smo za adna oka alva,deka adno ud nih si fale
i veljal deka ne si plaši i deka moži da vlezi dur u vltarut na crkvata.

Kaulot sii kaul i silajnicot,bez da znaj šo ći mu stani na crkvata,stanuva,odi i v
guva ntre u vltarut. On tam trebuval tri saati da ustani ntre u vltarut,a napkumta da is
adni,ama taman mu dujdel vktut za da ispadni,et tii aramijte kaj idat i mu si turuvat nt
re u crkvata,gu rstuvaruvat kradento zlato, si udnurile malce i zafatile da si gu delj
koj kolku ći zeva,ama i ništo ne zbiližile deka u vltarut ima čuvek za adna oka alva vli
zen su kaul.

I, taman i videl, vo kutro,si sukriva pud trpezta,tam kaj šo si vrti popot,koga iz
vagja liturgij

ušte i zafatil da slušš šo si lafat aramijte.I najstina,rekol napkumta siljanicot,demek,u kak ispadnal nadvor ud crkvata de,koga sii dilele parite aramijte nogo si karale koj ud k pojće pari da zeva i da si veljat adno su adno:Ako ne beh jaska da vi čuvm,ste ći behte f teni i ni adno ud vaska nemaše da ustani,a druć pak veljal deka ako ne beh jaska,vija namoži te da gu najte zlatto,p na menka trebuva pojće da mi dajte i šo li ne karanica. I u ta šm ta na nikuj ne mu tiknal da ršeta niz crkvata i da vidi da nema nekuj ntre,p ud ne volja kriento siljanic ste murafeti muj nučil i se čul šo si lafat aramijte.

Koga dujdel red da si odat aramijte ud crkvata,a ste drudzi siljajna bile u šube i si rekle dekaj umren nejnto drugar nekde ud strah,tuku ispagja ud crkvata i si odi dommo, ama za se šo čul i videl na nikuj ne mu kažal.Najstinaj deka nogo ud nejnte drugari gu pi tale zašo tolku dockna si vrnal,ama on mu veljal ud nogo šo ne mu bil strah sakal da čuj ili da vidi nekuj vampir,ama,
senki,ni angeli ne mu iaspagjale.Ama ušće koga aramijte bile ntre i koga pred da stanat d odat naka,adno ud nih rekol deka utre večar pak ći dojdat u crkvata za dilejne na zlatto šo ći gu kradat,siljanicot si rekol su umot:

Eh,eh,batakčii niedni,dur sea ći vi kažm jaska na vaska,ama ja da vijme!-dur bklm. Ama sea ne kroj sam čare kak da muj zeva parte na aramijte,p ako moži i daj ispukasapi na ste,tuku odi i mu kažuva na to drugar šo fatile kaul,oti i on bil nogo srčan i na ušće adno najblisko nejno drugar i zafatile s li rite ud aramijte. I et šo mu ričel vo šoj videl i čul aramijte na drudzite dve nejni drugari:

Jaska,mu rekol on na drudzite dve siljajna,ći vlezam ntre u vltarut i ći skrijam pud trpezta ,a koga ći doj red da vlezt aramijte i zafatat da gu deljat kradento zlato,jaska ći zafatam da vikam i da veljam:Angeli mili angeli,brgu dujdejte su klčkite na rcte i iskuljajtej ste vija batakčii i vrnajti muj parite pak naž čurbadžijte!!!

A ti, mu veli na druguto siljanic,ći si skrijš gore na tvanut,ama bez da ti pikae sat tija,ći si slečiš gol i koga ći čujš da vikam jaska,ći zafatiš da si sfaljuvaš nadolu i ći veliš Gospudi bože,su tvojta sila napred idam i ni adno ud nih nema da ustavam!!!

Na tritto siljanic gu vika i mu veli: Ti prijatile,ći si ublečiš su adna dlga i bela kušulja i ći si skrijš u ženckata pridelja-nartikite-,a koga ći čujš da vikam i da veljam angeli,angeli mili moj,brgu dujdejte su klškite na rcte i iskuljajtej ste vija batakčii i virnajti muj parite pak na čurbadžijte,ćaa izvadiš kušuljta,ćaa klajš na adno stap i ći zafatiš da a klatš,gjo,ći s ljanic,da ne zbraviš da kažiš"Gospude bože,su tvojta sila napred idam i ni adno ud nih ne ma da ustavam,oti dur tagaj ćaa prajme names o na nih,nija ćojme ud rka.

to i zafatile da čekat da umrkni. I koga dujdel viće vremito, stanale, vlizele ntre u crkvata i su fatil sekuj mestto šo mu bil upridileno. Sea najstina oni si kroele čare su lkrdii dáj uplašt na aramijte, ama za sekuj zlo, ne ustanale su prazni rci, tuku sekuj si zel pu adna klčka, ako doj sara da fatat da si tepat. Ama nekuj ud nih zafatile du si trest ud strahoti beše lesna rabota.

Koga dujdel okulu stred nójć vkt, zafatil da si praj nekuj šmta i pu malce vreme etii pak aramijte kaj idat ntre u crkvata. Napkumta, i rstuvarile pak ste vrejći su lugii, lugii pari i ud kak si udmurile malce, zafatile da sii deljat. Ama, kak i drudzite pta taka i sea, tukušo zafatile da sii deljat tija pusti pari zafatile da si karat, koj ud koj pojće da zeva ud nih ~~plačejći~~ dur

I tokmu togaj, koga zafatile bujno da si karat, tuku čule adno gilen glas da vika i da veli:

Angeli, mili angeli, brgu dujdejte su klčkite na rcte i iskuljajtej ste vija ba takči i vrnajti muj parite pak na črbadžijte! I dudeka vikaše vo šo bil u vltarut, zafatil da vika i da veli: Gospude bože, su tvojta si adno ud nema da ustavam!!! Demek séa viknal on šo bil skrien na tvanut. A pak to šo beše na ženckata pridelja-ud nartikite-tuku šo čul glas u vltarut zafatil i on da vika, gospude bože idam i tuku zafatil da a maj ta palena bela kušulja na stap ńdnata.

Koga čule aramijte takvija lkrdii, a najnogo koga a videle ta palena bela kulja da idi kde nih, ud pišim zafatile da si krstat i da si moljat, ama napkumta, kto skuvani putfateni na nodzite i ustavat ste pari u crkvata, i ustavat i kojnta i begaj koj kde ći fti. Demek, smo su malce itroščina i junaščina trite siljajna muj fatile ste kradeni pari na aramijte. Napkumta sii zevt ste pari, sii rspudilile ste kto bratća, stanale i si utišle sekuj pu doma, ama vapt ne smo za adna oka alva, tuku sekuj si zel pu adno tuvar zlato. A drute siljana i državnite ljudi ušćej čekat aramijte na pišćerta.

Trite junaci sea ne bile afxaristisani-nasiteni-(blagodarni) smo su vija pari šoj rdele u crkvata ud aramijte, tuku sea sakale i drudzite pari ud piščerta da muj najdat. I bijći viće muj znajale ste murafeti, p

dilelle tija pusti pari u crkvata, si pravt pak šo bile i mu očat na piščerta. I ud kak muj ravile pak ste adeti, si rzbira deka koga vlizele ntre nej ztičele tam, zafatile pak da vik

crkvat

túku ni si vrnále úšće adnš názut
múj zéle ste pári, berál P l l
ni Kajmakci.an, úku čoj z prifrlile,a
kazáj kurtulisale ud nih.

NEDA MOMA KAJ MAĆEA

U nékuj si selo živéle adnó mž i žéna i si imále smo adná malečka momička.Tija rabotéle čivčijcka rabóta i nógo árno si živéle, a malečkata Néda su gulémo radus sl rstéla kto,šo véli láfot,na prvuto dén na Viligden rudéna.Árno áma ne bila taká rabótta,óti tí kušo stanála na ókulu dvtrinajsit gudini,a fajáca adná boljka na majka mu i pu nekólku déna pagja i umira,a Néda ustanuva siráče.

Tatko mu da Néda bil ušće nógo mlád i bidejći nemal koj da mu praj izmet dóma, bez da si pumisli za nejnta ćerka,fajća i si ženi za druga adná žéna,a Néda ém sirak,em pri makéa ustaná da žive.Njastinaj déka makéajta ud zafátukut,gjó,a sakála na Néda,áma ka puminál nekólku vréme,zafatila da a púli na strána-ćorlimički-da a kára,da a tépa i šo li ne drúgo da mu praj.I koga epten viće ne a sakála dóma mu véli na mžot mu:Mžo,mžo,va momta ili ća a nósiš i ći mu já čajš na nékuj,ili da znájš,déka em na néa ćaa utrujam,em na tépka ći ti ustávam.

Ta kútra móma uddéka bila kto grozde lična,zafatila da veni,da slbej i za nógo málce vréme stanála za nikde-šo véli láfot ud trijandafil kto grob stanala.Ona,kútrata,si žalgaše i si plakaše na tatko mu,ama neli mž pa mž i déka namožal da a naddeli na ženta mu za da si ja saka Néda i da smiri?!Kólku da si ja sakaše ćerka mu,nikk ne mu ojše ud rka,ako ne drúgo,brm, da a ispukara na zen a mu, u u a ga jase cer a i mu avaše kuráj,a gališ i na ženta mu,óti móže i koj znáj kólku lična mu beše, a kraj na karanicta nikujpt namoj-žal da si klaj u kujćata.I,šo véli láfot,koga dujdel kosa du kámin, a viknal adno den na ćerka mu i mu véli:

Slušaj ćerko,slušaj sine,kak šo ódi rabótta,ni ti ni jaska ći imme koj znaj kakvo život,túku néma da ti bidi lošo ako ti nosm na urmanut,da ti skrijam u adná piščera i sekuj dén ili preko dén da ti nosm jadej,ne piejne i sé drúgo šo ti trebuva.Ink,mu rekol tatkoto na ćerka mu Néda,em ti ći bidiš utruena,em jaska,p ni adnó ud naska nema da ustani. Koga ći pumini nekuj vréme,mu rekol tatkoto na Néda,pak ći ti zevm dóma i beljkim ći mu pumini inatut du togaj na maćea ti i moži da ti zsaka.

Kogaj čula tija lkrdii,ta kutra Néda ud tatko mu,zafatila u glas da plaka i kto

1 kog visoko,a nadolo dlboko?

Si mo é a, si mo é a, ama nafilé rabota, oti tátko mu ne smo šo a numil 1 1
i a svrši, démek, a zél na ćérka mu Néda, a nosil na urmánut i a smistil u adná dlboka piščé-
ra. Nápkumta zafatil den préko dén da mu nósi pu neščo da jádi i da si ubličuva pu neščo, a-
ma kóga gu zušila ta kleta žena mu déka nósi jadéj ne nékde, pikasála óti na ćérka mu a gléda
gu zbranila dur i ud doma nadvor na ispágja. I taká, džánam, kutrata Neda ne smo šo ustanála
bez nikkva stredba su tátko mu, tuku ustaná gládna i gola. I ka viđela déka tátko mu viće po
jće gu nema da dójdi, si stignala, ispadnala nadvor ud piščerta i zafatila da si pala jadejn
piejne i ruba za uličejne, kolku da ne bidi epten gládna i ukolena.

Néda si živel nekólku gudini na urmánut i za inát na tátko mu, da ne ódi i da
a vidi, si prifrlila na drúga piščéra i ud kák si napravila nekuj alati za lovajne divo li-
vot, zafatila, sáma kto vrág, da si rani i da vrti život. Ama stanala tolku tivdil, dé-
mek tólku si izminila šo pojće ne ličéla na čuvek, túku na nékuj divo livot, óti nejnta kosa
bila purastena du nejnta nodzi šo dur i si pukrivala su néa. Kolku za rúba, ona imala nékuj
kožinki, ama bidejći nemala igla, tija ne ličija na ruba, túku na nékuj plašilo. Ama šo móži
da praj čuvek kóga ći gu fati taksiratut?

Ste tija mki na Neda nej mćéla pojće ud lošš maćéa, tuku, ako móži da si kaži, ud
nejnto neprikupcano tátko, óti, ako ne drúgo, možiše na nékuj drúć da mu a daj šo nemaše čedo
a ne na urmánut da a nósi. Ama na nogo pta, kóga Neda adnš zafatila da plaka i da si móli nagó
re, kóga šo da vidi préd néa! Adnó stáro čuvek, su bela bráda, túku zafatil da mu dáva blagusl
i da veli:

Ud vadin nakaka, ti mome, ći bidiš ubličena i za nekólku déna ne smo šo ći ispá
niš ud urmánut, tuku i na gulema i visoka kula ći si kačiš, p ste mki ćii zbraviš šo si mčil
du sea! I, kto vitruška pak da gu nema deoto ud kaj néa, a kóga si dzirnala kutra Neda i si v
dela šo da vidi! Adna ruba ud ščici i kto klp vlizéla u néa i si pukrila, a nápkumta pa si
vlizéla u piščerta. I ud kak si stimnil arno si lignala i zafatila da si spii. Ama já da ja
ustavime sea na Neda da spii i da vidime šo ći stani ponanaka.

Urmánut kaj šo bila frléna Néda bil na adnó car, da kažime cela Pajak plinina b
la na adnó car. I bidejći imal nogo divo livot sii zéva carot nejnte najbliski prijatili, s
tanuva i ódi pu lov na plninta. Koga nabližile lovdžijte du piščerta kaj šo bila Néda móma,
zafatile da lajat tija paleni zgarijna okulu piščerta i nikk na begat ud tam. Bre vrti túva
vrti tam, vikaj navaka, vikaj nanaka, ne begat i ne begat ud kaj piščerta, túku smo lajat li l
jat.

Ka videle déka namožt daj trgánt zgarijnta ud piščerta mu veli carot na nejnte
prijatili: Bre ljudi, ja ojte i vijte šo ima tam šo tólku lajat kučijnta i ne idat na tólku

vikajne?Ama pulejte arno,mu rekol carot na nejnte pijatili,oti akoj piščera,sekk či ima neščo,p da ne stani nekuja ata su vaska.

Carckite lovdžii stanale i utišle du pišćerta,ama ka si vrtele,ka si vrtele ništčo r možale ni da vidat,ni da čujat i zafatile da si klavt u šube koga kučijnta ušće pojče i p silno zafatile da lajat.I nemajći šo drugo da pravt,zafatile su puškite da pukat nakaj pi čerta.Ama ka videla deka i to me mu fatil mesto i deka zgarijnta nikk namoždaj utrgnat ud tam si ričele adno su adno:Mr ja da zpalime ojgin ntre i da vijme šoj vo tlsm šoj ntre A kutrata Neda smo si stigala,smo si kriela ntre i ne znajala šo da praj,šo da čudi i šo da stori.I taman zafatile da krojat čare za da mu kladat ojgin u pišćerta,et ti gu i carc kaj idi,p mu veli na nejnte drugari:Abre šoj va rabota tuva šo tolku vreme si vrtite i ne si vrnuvte nazut? Emi,ajdi de,care,ni me koga ste kučijna tuva si vrtat i smo lajat?Togaj si pučudil malce carot i mu veli pak na nejnte ljudi:E diljćam ste si plašite i nejćam nikuj ud vaska da vlezi ntre i da vidi šo ima u pišćerta,jaska ći go storam to i tuku zafatil da si vedi i da vliguva u pišćerta

Kutrata Neda!Kak da ne muj strah na čuvek,kak da ne si tresi ud strah,a najmalce že cko čedo i to na urman i dlboka pišćera?-Ona i nejnta dušš mu znajše.Ama koga gu čula imito car,bidejći viće znajala šoj to car,oti koga a frlile tam bila dvtrnajsit gudini,si kladé la na um deka tija s gulemi i arni ljudi,mu dujdela malce dušš,si dujdela na sunlukut i k ga zafatil carot da vliguva ntre,ušće ne dupren du nea mu veli:

Care,care,kak šo jaska ne si plašam ud tepka,i ti nim si plaši ud menka,oti i jaska sm najstincko čuvek,ud pišim da si rzberime,a napkumta ći v jme šo ći stani.

Koga čul carot čuvečki i to umni muabeti ud nter ud piščerta,pišim si uplašil i si vrnal nazut,kto skuvan,ama ud kak mu dujdel sunlukut i zel gajred ud nejnte nadvor,mu udguvoril i mu veli na Neda:Koj si i šo si tam ntre u pišćerta i ako si najstincko čuvek ud kde si ti?Koj tii tatko,majka i ud koj selo si?Koga i s kakvo red si prifrleno tuva,n vo pustelija urman?

Care,care,ič nim si plaši i ne beri gajle deka ći patiš neščo ud menka,ama da znaji deka jaska sea za sea i namožm nadvor da ispadnam oti sm gola i kto za ruba mesto imam sm adna ščica i ništčo drugo.Ako sakaš da ispadnam na migdan,mu rekla pak Neda na carot,pišim doncimi žencka ruba,pa napkumta da si stretnime,ako saka gospud.Jaska,veli pak Neda,sm ud filjan i filjan selo, a tatko mi si kaka,da kažime,Potrjana Petko,a majka nemam oti uddam na mii umrena,p zrdi to i sm frlena tuva-ud loša i kleta maćea.

Ud kaj čul carot ste vija muabeti ud Neda,mu si fatil dunekde vera,pušća adno dve

lovači dur doma i za nekolku saati mu doncuvat žencka ruba za divojkata.Napkumta,vlizel rot pak ntre u pišćerta i mu veli na Neda:Neda,Neda,el zevaj rubite,ubléčisi i ispadni n vor da si vijme i dostaj viće mčnuto život za tepka!

Koga gu čula Neda na carot da mu veli i da a moli da si ubleči i ispadni nadvor,sii izraduvala,ispagja na mestto kaj šo bile rubite frleni,sii pre carot

rot i nejnte prijatili ustta si rpikasale oti Neda bila nogo lična divojka.Šo veli lafot koto slnce grijala ud ličota,a ste šo bile tam zafatile da si puljat i da nšminkuvatt,koj ud koj poblisku da si dubliži du Neda.

Ud kak svršija rabota,demek ud kak a najdele Neda i ud kak a izvadija ud pišćerta i utkinaja ud crnuto život,ste zajdno,trgnale i utišle doma kaj carot.Koga stignale doma s gulema radus carot utrčal kaj majka mu mu veli: Male,male,smo da znajš,vadin najdeme adna tolku lična divojka,šo tračam deka pojće nema da palam za nivesta,tuku ći si ja zev za žena.El,el male,smo da a vijš,p napkumta ći si lafime.

Koga čula majka mu deka nejnto sin najdel lična divojka na urmanut i deka sakal za vesta da si ja zeva,si pučudila malce,a napkumta mu veli na sin mu-carot:Sakn,sinko nim raj takva rabota,takvo čudo,oti da ne ngaziš na nekuj smovila, p kojći trča gore-dolo p iljači!Ja da ja vidam i da si pulafam malce su nea,rekla majka mu na carot,p napkumta ći pulime i ći prajme.I ušće na saat stanuva,odi kaj Neda,a ta kutra stramili Ya i smo si čud i kipri,zafatila da a pita i da mu veli:Ud kde si,bre sinko?Šo palaše tolku vreme na urm nut?Ud koj selo ili ksba si i ud koj soj si?Kak si vika tatko ti i majkatx ti i zašo ti frlilija na urmanut?

Ste tija muabeti Neda ubavo i slušala, a napkumta,su gulemo dikat,mu udguvorila i n nea,kak i na carot i mu ja kažala cela rabota na carckata majka.I tolku beše.Ud kak mu fatil vera i na carckata majka deka Neda nej smovila,tukuj istincka i to nogo lična i pt sana divojka, mu dadele prao na sin

Ud kak si azarisale arno,carot udril biljal niz celta nejna zemja i zafatil si svadb su džumbušot, a na kraj fajća si venč i si ja zeva za žena Neda moma.

Neda ud diva divojka i najtaksiratlija šo bila ne smo šo stanala carica,tuku nogo bi sakana ud mž mu carot i nogo arno si puminuvala.I ušće na prvata gudina mu davab gospud adno mško dete,p ušće pojće bila sakana i ud nejnto svekor i svekrva i ud nejnto mž.Ama no pusto dete šo rudila,kto slnce lično i kde odel duri zdračil ud ličota.Arno ama va ra ta,vo ubav život i pomin ne bil na arno,oti pu dve gudini gu napadnale na carot nekuj du majna i za mlku šo ne mu ja zele i stilninta.

Ka videl carot deka ći mu gu zevat carstvoto dušmajnta i deka celta nejna zemja mal na čuži rce ći padni, sii subral ste askerlii i mu si puščil daj lova dušmajnta. Ama red da zamine ud doma mu veli na majka, na tatko mu i na drudzi nejni zaabiti: Male, tače i vija moj zaabiti i askerlii, jaska najstina ćom na frontot da si bija su dušmajnta i nez nam dali živ ći sivrnam, ama, vi si moljam, brm dur sm živ i zdrav, arno da mi ja čuvte mój ta žena i mojto dete. Ako nekuj si izlži da napraj nekuja greška spritu mojta žena i det neka znaj deka za nego nema ni milost, ni život!

I tolku beše. Carot si zminal za na frontot i zafatil da si bijat su dušmajnta, a ženta mu a ustavil na najverni nejni ljudi, majka i tatko. Arno ama, pu adna-dve gudini, ud nogo sklmak šo imale pu carot, si rzbuljuvat majka mu i tatko mu i pu malce vreme pagjat i umirat. I dudeka bile tija živi na nikuj ne mu daval rka da napraj nekuj čudo su najr ta snaa, ama ud kak umrele, baš najvernite zaabiti na carot, zafatile da mu si ligavat na caricta, da si vrtat okulu nea i šo li drugo da pravt.

Migju ste nih imal adno zaabit šo mu bil najverno na carot, ama šo veli lafot "oči šo ne si puljat brgu si zbravt" p et šo ti praj adno den:

Pišim odi kaj caricta, a izlžuva,

nejnto mž, gibi carot de, a prigüva adna šajtanka, mu gu zeva i dejto, kinisuva i bega na kaj plinta šo mu kažal na Neda. I kak da si pugodi, da a nosi pak na ta plnina kaj šo su gudini bila Neda ušće koga tatko mu a uastavil tamka. Koga a doncel zaabitot na Neda na urmanut, zafatil da a davi, da si bori su nea i da mu veli deka ud sea nanaka nej viće ca rica, tuku nejna žena ima da bidi i da mu si fali deka ako ne kndisa em na nea, em na nejn to dete ćii utepa. Arno ama, ne bila taka rabotta, kak šo a mislel zaabitot, tuku, koj znaj kak mu utkinala Neda ud rcte, si fajća i ona za nejnta klčka, gu naddiljuva i gu utepuva na zaabitot namesto nea, namesto ona da bibi utipana ili pučužena carica.

Ud kak gu sprstrila Neda na zaabitot, pjće ne sakala viće da si vrni nazut u nejnta palata, tuku si ja najdela pak nejnta piščera, si smistila pak ntre su nejnto sinče i zafatila pak pu staro da si živi. Ona najstina pak bila carica, ama sea ne na insan, tuku plnincka carica. Ama ći reči nekuj, zašo nejćala Neda nazut da si vrni doma ud kak gu utipala na zaabitot? Nej teško da pugodi čuvek za va rabota, oti to zaabit ne bil sam, tuku imal arka, demk imal i druga kumpajna, p mužele kto vrapčan da a spastrat ako si vrniše doma i koj znaj šo kliveti ći jajše na carot ako ne uastaniše na urmanut. I ne smo to, tuku nógo alajtki bile alantisani su zaabitte, p tokmu tija ćaa špionindisuvale na Neda, ako doj red da si vrni carot doma.

Pu tri gudini vreme, dadel ksmet i ste dušmajna bile neddileni i utipani, p i bile

istirani ud selta zemja.Napkumta,sii zeva carot šte askerlii i zaabiti,šo mu ustanale živi i zdravi si vrnuva i si odi doma.Ama koga odi šo da vidi! Nimajka,nitatko,ni ud žena ni ud sin doma.I namesto da si dój doma i da si udmori,p i da sii izraduva em su nejnte doma em šoj naddilil na dušmajnta,ama,et,nekamet i gulemo zlo gu najdel.

Ama i ne ustanal su prazni rci,tuku zafatil daj stega na alajtkite i na drudzite zaabiti šo kto na čuvari mesto i ustavil doma za da nuči za se šo si dugudil u nejnta palata.Arno ama i ništo namožal da nuči,oti koga a grabnal zaabitot na ženta mu nikuj ne videl i nikuj nej zbiližil.Kutruto car!Šo da praj i šo da čini za da,ako ne drugo,brm, ženta i dejto da sii naj?

Ud nogo mka šo gu fatil na carot,dur doma ne mu si sediše, p sii zeva neolku drudzi zaabiti su nego,stanuva i odi za lov pak na ta plnina kaj šo a najdel kutrata Neda.I koga si nabližile pak du pišćerta,zafatile da lajat tija mirecki zgarijna i da si vrtat okulu Neda-okulu pišćerta.Koga čul carot i nejnte prijatili deka kučijnta pak zafatile da lajat i da si vrtat okulu pišćerta i nikk namožt daj utkačat ud tamka,zafatil da si čudi carot i da si veli su umot:Eh,eh,mr pišćero,pišćero,kolku mi beše mila i kolku ti sakam,i jaska ne znam su kakvo čare da ti si udboržam.Ama,si rekol pak carot su aklot,da daj gospud pak da mii ispadni
i za nogo gudini ći ustani za pametuvajne.

Carot si umiše za minatto vreme i si ja puliše ženta mu na kadro u nejnto um,ama i si rekol pak su umot i mu veli na nejnte prijatili:

Abre ljudi,ljudi,ja vlizejte i videjte šo ima ntre šo tolku silno lajat vija pal em ni kučijna?

Nejnte prijatili si pušćile i zafatile da vlevat ntre u pišćerta,ama taman ftasale dlboko,kaj šo bila skriena Neda su nejnto ete ispagja imu veli:Ič nim si lžite da vlezite ntre,oti nišan nema ud vaska da ustani! Moži da ispadnm nadvor smo ako su vaska ima nekuj car i ništo drugo.

Ka čule takvija lkrdii prijatiljte na carot ispagjat nadvor i mu ričele na carot: Care,care,ntre ima nekuja žena i taka i taka ni riče,p nej lošo Vija da ojte ntre i da si rzberite.Carot na adnš si setil deka ima neščo su nejnta žena i kto da mu si pugudi na molejnto na boga i bez da si uplaši vliguva ntre upišćerta.Ama su vlizento ntre šo da vidi! Nejnta žena Neda su sinčito.Napkumta,si prigrnuvat,iapagjat nadvor i si očat doma.I ud kaka rzbral šta rabota i šo bile manite za nejnto bigajne pak u pišćerta,fajća i i istribuva šte kabatlii i zafatile pak ubavo i milno da si živt.Ama i ne a zbravil i pišćerta,tuku uš će togaj brgu napravi
arno pt za živejne i sakajne na našte ženi i deca.

ČITVRTTO DETE

U nekuj selo si bila adna tajfa arno i nogo si sakale. Rabotale čivčijcka rabota i nogo arno mu bil alot, oti izvagjale nog berćet i imale nogo imajne i drugo mal. Arno ama, ka purštele tija vradzi deca, zafatile da mu vikat na majka mu i da mu veljat:

Male, male, nija najstina sne tri mina bratća, ama sakame i adna sestra, p nej lošo da ni rodiš, oti kujća bez divojka doma ne liči! Koga čula majka deka nejnte dena s astret ni, ako ne drugo, brm adna sestra da imat, sakala nejćala, mu si taksala na decta i mu kažala deka ud gudina vo vreme moži da ni daj gospud i ćerka. Ama koj znajše deka taka ći bidi?

Pu nekolku miseci majka mu na decta ustanala trudna, p koga a videl nejnte tri novi zafatile da si raduvat deka, beljkim, i setra ći imat, ama zafatile da si pzarisuvat su kakvo šare ći znajat dali divojka ili mško ći bidi i vo dete.

Koga nabližila rabotta, demek, vremito za ragjanto na dejto de, sinovte pak zafatil da a pitat na majka mu šo li ći bidi dejto šo ći sixx rodi. Ka videla majka deka decta nemat trpejne i deka udnapred sakat da nušat šo ći bidi dejto šo ći si rodi, mu veli adno den:

Pulejte vaka sinko, vija sekuj den ojte na nivta, a ni vija, ni jaska neznam koga ći ni si rodi dejto, ama ako bijte na nivta i da si pugodi togaj da si rodi dejto, jaska ći klam adno novo usten vrs ćeramijte. A pk ako bidi žencko dejto, namesto usten adna furka su bela vlna ći klam na ćeramijte. I togaj vija ći znajte dali mško ili divojče ći bidi dejto šo ći si rodi.

I tolku beše rabotta. Ama koga dujdel red i si rudil malečkuto najstina da ti bi divojče, ama namesto furkata su bela vlna da a klaj na ćeramijte majka mu, za dubara, gj da vidi šo ći praa nejnte tri sinovi, ako vidat dekaj mško, gu klava ustenut. Koga dujdel remito i vrnale trite bratća, trča adnoto ponapred i koga šo da vidi! Ustenot visi na ćeramijte i nišćo drugo, demek, spritu lafot šo gu imale su majka, namesto moma, mško dete trebuva da bidi. I, a poblisku, a poblisku koga puljat najstina, namesto furka, puliat usten stoj na ćeramijte. Togaj si rekle adno su adno: Bre, demek, pak mško dete, pak brat a? Gu nejćame i nišćo drugo! I diljćam ste tri gu nejćame najmalečkuto brat, nema da si ojme doma, tuka ći begme naka i nikujpt nema viće da si vrnim e doma.

Ud kak sialantisale arno ste tri bratća, namesto doma da si odat, si vrnuvat nazut a fajćat ptičkata nakaj plninta. Tija tama zafatile su lov da si ranat, si naprav le adna kuliba i zafatile ubavo da si živt, a kutrata majka mix umot ne si gu znajala i k znaj kolku pta pišman si storila šo gu kladela to paleno usten na ćeramijte i šoj ispadij

la nejnte tri i ubavi sinovi, ama, et si činilo adnš. I ni malku, ni nogo, ta rabota tičela pojće ud nekolku gudini, p ći si pumčime da vi kažime tokmu kolku gudini tičela.

Majkata na decta najstina nogo žaljela za nejnte tri sinovi, šo bez da saka sii isp dila, ama i ćerkata nogo si ja sakala, oti šta mka, šta radus na nea a kladela i nogo arno s ja glidala. Nejsi, puminale detsina gudini i zafatila divojkata, pu ime Kamena, da si igra su kumšickite deca. Arno ama, taman si činila okulu pet-šnajsit gudini, zafatile da mu vikat ku šijckite deca i da mu veljat, si rzbira koga si skruvale: Eh, eh, zrm i ti ći ni pufališ koj znaj šo sii ud kde si! Ako prikupcana ti, ne izbiguvaa tvojte bratća ud doma i da živt koj znaj kde! -mu veljale tija na kutrata Kamena. Ama koga si skarala su adna stara baba ud nej te kumšii, zafatila da a klni i ona i da mu veli na Kamena: Jzk, jazk da tii, džadio niedna! Tri bratća da imaš, a sea ni adno pred tepka i du veka astretni i napravi na majka ti i na tatko ti da ne si vidat su nejnte zlatni deca-zrdi tepka!!

Koga čula Kamena takvija lkrdii ud nejnte drugarkički i babata, zafatila da si žalja da plaka i da mu veli na majka mu i na tatko mu: Male, tače, kde mi s mojte tri bratća šo sm imala nekugaš? Zašo ni ustavija i izbigaja ud doma? Da ne sm jaska kbatlija za va rabota? Ko si naogjat i dali moži da si najme i da si stretnime su nih za da živime zajdno?

Ka čule takvija muabeti majka mu i tatko mu ud ćerkata Kamena, za malce u omla šo
76 padnale, ama i ništo ne mu kažale na ćerka mu dekaj najstina va rabota i deka nejnte deca s izbigani ud nea-Kamena. Ama na Kamena zafatil neštto u glavta da mu si vrte, p nesidela mnoro, tuku zafatila da pita gore-dolo za da naj nekuja dira ili nekuj nišan za nejnte bratća. I ne smo to, tuku ona sea zafatila dur da slbej, da ne jadi i smo da si kosi, p majka mu i tatko mu dur ne znajal šo da pravt šo da činat su nea.

Koga stanuvat adna dzastra majka mu i tatko mu, šo da vidat! Smo pusteljta i kriva tut u udajkata kaj šo spijše, a Kamena nikde a nema. Lele, lele bože, šoj vo taksirat šo ni nade! Ušće adnite neprižaljani, drugo i ušće pogulemo taksirat ni najde! -si plakale i si žaljale kutrite stari. Demek Kamena a fatila dlgta- izbigala nejnte tri mina bratća pu polijnta i pu plninte.

U dejći za nakaj adna plnina, da kažime, za nakaj Karakamen Plnina, stretnala adno maldo momče i ka videl na Kamena, epten sama da šeta gore-dolo mu veli: Zdravo živo mome, šo taka navaka? Na kogo palaš tuva u vi Kamena. Togaj mu udguvorila Kamena na momčito i mu rekla: Kak da ne šetam, kak da ne trčam gore-dolo, koga ud tri mina bratća ni adno doma nemam? Ti si moljam, ako znajš neštto za nih, aj kaži mi šo poskoro da sii nam i si stretnam su nih?! Arno ama namesto momče, to vra koga a čul taka na Kamena, zstanal malce i mu veli pak na Kamena: E, džanam, mome, ti ći sii najš

tvojte bratća, ama ako skiniš devit zagii pinci, arno, ako ne, ič nim simx mči, ič nim pičali i ič nim undisaj. Spulajti
strela litnala ud tam i da a nema, a vragut si utišl i on na druga strana,

Kamena ud nogo šitajne ne smo devit, tuku pojće ud devitnajsit čivta pinci skinala ud šitajne za nejnte bratća da sii naj. Ama i ne padnala mkta na suvo, ne mu puminala mkta bez fajda, tuku koga navlizela dlboko u plninta i najdela adna gulema pišćera, šo da vidi! Cela pišćera plna su lugii, lugii jadejne, piejne, koži ud koj znaj kolku divo livot, džipane i šo li ne drugo. Arno ama, ntre u pišćerta ni živa dušš nemalo, oti koga vlizela Kamena ntre, bil dejna vkt i ljujto šo živele tam bile pu lov.

Sea ona najstina vlizela ntre upišćerta i videla se šo ima tam, ama xx ne bila saalam deka s nejnte tri bratća, p i trebuvaše da sixxxxxxx klaj na um šo moži da stani ako s neščo druga rabota. I za da ne padni na klopka, et šo ti praj:

Namesto da sedni i da čeka nekugo, ona fajća pišim si najduva arno ubavo, a napkumta si sukrivv u adna dupka i žafatila da ček, da slušš šo ći stani-koj ći vlezi ntre i koj živi tuva. Ama i ne pugrišila. Taman si skrila gore nekde, et tii kaj si idat
bratća i tuku zafatile daj frljat utipante divi livoti. Arno ama ušće ka vlizele ntre zušile deka nekuj vlizel i deka jadel ud nejnta mandža, ama ka palale, ka palale niz ta palena pišćerera, nikk namožale ni čuvek, ni dira da najdat.

Kamena viće znajala sea deka s nejnte tri mina bratća, ama pak ne sakala da mu si kaži i da mu si javi. Ama nekuj ći kaži: Su kakvo čare nučila ona deka s nejnte tri mina bratća? Nej nogo teško čuvek da pugodi, oti ka vlizele nejnte bratća i ka videla deka nekuj vlizel u nejnta pišćera, zafatile da si lafat i da si veljat: Eh, eh, da si imme sea adna sestra i da ni gotvi tuva! A najgulemto brat rekol: Abre bratća, bratća, nija najstina izbigahne ud doma, ama koj znaj šo stanuva su našta majka i su našto tatko? Adžaba mško li beše dejto šo gu rudi majka ili žencko? Da ne napravi nekuj nekuja dubara, p džaba si ja ustavihne milnata kujća i sea živime kto divi ljudi?! I, rekol pak najgulemto brat, dali ći doj red da nučime šo stanuva su nik i adnš zasekugaš begame ud va pusta plnina?

Ste vija muabeti i čula Kamena i si rekla su umot: E, e, dur sea znam i sm saalam deka vija s mojte mili bratća šo tolku i tolku vreme sii palam! Ama, si rekla pak su umot Kamena, nema pak da mu si kažm, oti nikuj namoži da kaži kak ći mi doncat spritu menka mojte mili, ama nepuznati ušće bratća. I najstina. Koga usmnal na druguto den, ste xxxxxtri bratća si i zele nejnte puški i pak utišle za lov, ama Kamena sea ne smo si sfatila i si najadela, tuku fajća i mu naprava adno ubav ručk, mu a mistuva arno ubavo, mu nplnuva ud izvorot bistra voda, a koga dujdel vremito za da si vrnat nejnte bratća, fajća i si skrila pak

nekde u pišćerta.Koga si vrnale pak nejnte bratća na večarta šo da vidat!Sé ntukmeno,sé zarisanotolku ubavo šo smo da sedni čuvek,da si najadi ubava i slatka manždga i da si le ni.Ama dur tbgaj si rekle adno su adno ste tri bratća:

Bre ljudi,ljudi,tuva ima neščo,ama kak da vijme i kak da gu fatime koj šo tolku ni zbral gajleto i tolku arno ni a ntukmi našta kujća?!Ajdi da si klajme red da si ja čuvme vadin pišćerta i beljkim ći si najde i si vidi,oti ako gu najme i ako ne nučime koj vo vek,moži i ponakakx ubavo da ni praj ručk i da ni ja čicti kujćata,ama moži adno den i ste da ni utruj.I,ud kak si izlafija arno,ustanuva pišim najgulemto brat,si sukriva nek nadvor ud pišćerta i zafatil da čuva i da dzirka gore-dolo.Arno ama,koga dujdel okulu p ladne vkt,a du togaj niščo namožal da vidi,sii zel gjumovte ili tikvite,oti togaj nemal stomni ni gjumovi i odi nekaj izvorot voda da nplni.Ama tokmu togaj ispadnala da vrag K mena,a ištistil kujćata arno,napravila ručk i pak si skrila na mestto kaj šo si krijše

Koga si vrnal najgulemto brat i a doncel voata šo da vidi pak u pišćerta!Sé až sé ntukmeno.Bre,bre,bre,si rekol najgulemto brat!Šo li ći bidi vo vrag u našto sidelo-u našta pišćera?Kak ći možime da gu najme vo vrag?I čudejći si taka,et ıı kaj sı ı a r zi dve mina bratća.Koka nučile deka i vadin dujdel i vlizel čuvek ntre i pak mu zgutvil bava mandža i sé drugo ntukmeno,strednuto brat rekol:Aj,ti,brate odi naka za lov, a jas ći ustanam doma i ći ja čuvam kujćata,p moži ći mi odi ud rka i beljkim ći si naj vo vr u našta kujća.Ama i strednuto brat niščo namožal da vidi i nikva ıra da fati,oti kxxxxd ga dujdel red za da odi pu voda ud izvoro , amena pak ıspadnala i pak si ja sršila nejn domakincka rabota,p mu dujdel nenadejno koga si vrnale doma navečar.

Séa bil redut na najmalečkuto brat kujćata da a čuva,ama i padnal nadvor,oti o ne utišl za voda na ručk vkt,tuku ušće sabajle si nplnil voda,a napkumta si zvil su gra ki ud ziljnika,si piknal u adna drma du pišćerta i zafatil da čuva, diši,ni da kljuka. I bidejći Kamena namožala da zuši nekuj šetajne okulu pišćerta,ispag nadvor ud kaj šo bila skriena,a zela metlta,ismituva arno ubavo,xxxx gu zpaljuva ojgino i zafatila da gotvi ručk.Arno ama,tukušo zafatila da mesti sinijta i da gu klava ručkut na nea,et ti gu kaj idi najmalečkuto brat i kto vambir ispagja pre

A,a,a,demek ti si šo ni gu beriš gajleto a?Ne mi veliš,mome,ud kde si ti i šo palaš tuva?Koj ti pušći kaj naška?Koj ti ja kaža na ta kujća deka tuva si naogja?

Koga gu videla Kamena na najmalečkuto brat pred nea,si ubidela pišim za da mu si skrii,ama mestto-ptut mu beše fateno,p koga čula takvija lkrdii ud dejto,zstanala pred n go,mu udguvorila i mu veli:E,bre junače,bre momče,kak da ne šetam,kak da ne palam i pita

kto pitačka niz dujnata? Tri mili bratća,kto vaska imah,a sea ni adno nemam doma-rekla pak Kamena.I ne smo to,tuku sea majaka mi i ta
tanaja,p koj znaj kakvo muj alot doma i ka trajat-jaka mu dušš'Et,rekla pak Kamena na d
jto,jaska najstina si pribrah tuva dve-tri dena i videh deka tuva živt istincki ljudi,a
prao da ti kažm,nejćah du sea da vi si javam,oti neznajh kak ći mi doncite ako vi si ka
žih,p zato dejna vi gotvih i čistih,a nojćno vreme si krijh.Ama diljćam sea mi najde nt
šo sakate prajte su menka ud sea nanaka.Tuku,rekla pak Kamena,pred da si dojdat i drudz
te dve bratća nej lošo da si pulafime malce i da vidime koj ud kdej i ud koj soj sne za
da znam su koj ljudi imam da pravam ud sea nanaka.I bidejći imal ušće vreme dur da si ć
jdat drudzite dve bratća,zafatile da si lafat i da si veljat adno su drugo:Jaska,rekla
šim Kamena,sm ćerka na filjan i filjan ljudi ud Popovo selo.Majka mi i tatko mi pišim i
le tri mina bratća,ama koga purastele i dujdele na akran,,zafatile da mu palat ud majka
ćerka gospud da mu daj,Ka čula majka mi taka ušće na gudinta mi rudila na menka,ama kog
bil lafot su nejnte tri sinovifurkata da a klaj na ćeramijte,koga ći si vrnat ud nivta,
na sakala dubara da si praj su nih,p namesto furka kladela usten.I ka videle taka mojte
bratći si naljutile i izbigale.Ama koga dujde red i purasteh jaska,zafatija ljujto da mi
klnat deka,gjo,jaska sm bila kriva za vašto begajne i oti nogo sakaš da sii nam i da vi
dam su mojte zlatni bratća,kinisah pu nih daj palam,p et du kaj sm sea.

Spritu lafot šo gu čuh i spritu imijnta šoj imate vija trite bratća,rekla Kam
na,nej čudno vija da bijte mojte bratća,ama koj može da klaj vera na va rabota?

Kogaj čul ste muabeti najmalečkuto brat ud Kamena,mu si fatil vera deka vaj n
jnta sestra,mu si frlja vrs nea,zzafatil da a guška,da a baknuva i da mu veli:Mila sest
p ti si našta sestra,dobrodošla! I namožajći da isrtaj dur da si vrnat nejnte dve bratć
zafatil ad puka su puškta za šo poskoro da si vrnat i da a vidat nejnta mila sestra Kam
na.

I tukušo dadel nišan,et tii drudzite dve mina bratća kaj si ićat.Koga vlizele
tre,mu rekol najmalečkuto brat:Šo ći mi dajte ako vi kažm adna ajrlija rabota,mi brat
ća?Ama u to vreme a skril sestra mu nekde za da ne a vidat ud apnš i si uplašat ili pa
tat neščo.Ka čule dvete bratća takvija lkrdii ud najmalečkuto brat,a cela kujća pak bil
ud žencka rka azarisana,mu veljat na brat mu:Brej,dete,da ne neščo najde nekuja smovila
tuva
k i putgutvil pišim armo,gajća i mu veli na bratćata mu:Mili bratća,našto son i sakajne
ni si isplni i ud sea nanaka ne smo šo i sestra imme,tuku i su majka i su tače ći moži
vijme.Sta rabota šo a pulihne vija nekolku dena,sta čistota i gutvejne šoj naogjahne do

ma ne bea ud koj znaj koj, tuku ud našta mila sestra, ud brato
ta, kto zštisani i kto skuvani, su uplteni oči mu veljat na najmalečkuto brat: Abre šoj va
rabota šo stanuva u našta kujća i u našto život?

Najmalečkuto brat mu da del xaber na nejnta setra da ispadni ud pišerta i koga šo da
vidat koga si sprustila pred nih! Lična divojka kto kapka pred nih, ama i ič da ne deli u
nih. Koga a videle i koga rzbrale deka Kamenaj najstina nejnta sestra, ne znajale kak da
pričekt, kak da mu si doncat spritu nea, demek litnale ud radus i milos.

Oni sea najstina si ja pribrale sestra mu Kamena i nekolku dena, demek, dudeka si
udmori napkumta ud tolku i tolku mki i nogo arno si puminuvale, ama i mu bile sveršeni n
nte mki. Ako pita nekuj i da reči, a ima i prao, zašo da tegni mka koga sii najdela nejnt
mili bratća i koga zafatile da si azarisuvat za doma da si odat? Nej, nej, taka, oti pokraj
rnoto ima i loš saat. I et šo mu si pugudil na Kamena i na nejnta tri mina bratća:

Koga usmnal, adno den, bratćata si azarisale za da odat za lov, ama, kak i sekuj de
najgulemto ud nih mu kažal na Kamena da si vrti doma i da gotvi, da čisti i se dr
šo trebuval da si raboti doma, ama nikk da ne si itlži nadvor ud pišećrta da ispadni. On
ja kažel va rabota na sestra mu Kamena ne oti sakal da mu zbrani sama da šeta ili ud ko
znaj šo drugo, tuku mu ričel deka urmanut bil plno su divi i strašni livoti i deka sekuj
pedaj plna su utrovni trjna.

Kamena i drudzite dena si ispagjala i si prušituvala pu malce okulu pišerta, am
niščo ne mu si činila, demek ne a najde nekuj zlo, p koga mu kažal brat mu da nejspadni n
vor, kto na pruluk, si rekla su umot: Eh, eh, brate, ti mi karaš da ne ispagjam nadvor ud pišert
ama jaska tolku vreme ka si prošituvam i niščo lošo ne mi čini, Vadin, si rekla Kame
pak su nejnto akl, ne smo šo ći ispadnam, tuku ćom dur i podileko oti mi si baktisa sl na
no mesto da sedam i rabotam. I, čudejći si taka, demek kroejći si čare deka vadin ći isp
zafatila tezbire da raboti, a ud kak svršila ste domašni raboti si nakiprila i si ispa
gja nadvor, ama sea nogo podileko ud sekuj den.

Ama ka navlizela baja dlboko na urmanut, mu ispagja adna crna Arapina-zmeh i mu
li na Kamena: Šo palaš, mr lično divojko u mojta kšla? Na kogo go palaš i koj ti pušći tuva
da mi ja gaziš mojta zemja? Znajš li šo ti čeka sea? Ajde brgu pred menka, oti parče pu pa
ći ti drobam!

Koga si udzrnala i gu videla, kutrata, Kamena, šo da vidi! crna Arapina kto stena gu
lem, a glavta kto istincko čuduvišće i tolku si uplašila, šo ud zafatukut namožala dur da
mu udguvori. Ama koga si dujćela na sunlukut, si ja pudignala malce glavta i mu veli na

crna Arapina:Ti si moljem crna Arapina,ako sakaš i ako imaš milost,puščime da si óti jaska sm nogo ptisana divojka i ako za ajr dosta mii džizate du sea šo a platih.Jask ima tri gidini vreme ka sii palam mojte mili bratka i idvaj sea sii najdeh,p nej lošo da mi puščiš guvoril Arapina na Kamena i mu veli:Šo,šo,d ti puščam kaj tvojte bratća a?Znajš li kolku zijan mi imat praveno du sea tija neprikupc ni tvoj bratća?Nim beri gajle,diljkam tvoj s vija tri mina bratća,óti za nogo kuso vréme i óni ći mi stanat moj izmićari-áj b d d k ! r l l Arapina na Kamena.

Góre visoko-dólo dlboko.Nemaše šo drugo da praj kutrata Kamena,tuku si a navidela glavta,kinisala pred Arapinta i a udnisel u nejnta pišěra i ušće na to den zafatila,kto alajtka den i nojć da mu raboti na crna Arapina.Kutrata Kamena.Ušće adnite mki ne svrše-ni na drudzi i ušće položi mki nagazala.Ona najstina si činila pišman šo negu puslušala na brat mu,ama sea se beše nafile,óti padnala viće na nogo loši rci.Tuku ja da a ustajme ma Kamena,koga viće znajme kde i pud čii rci si naogja i da vijme šo činat,šo pravt nejn-te bratća koga ne a najdele doma nejnta mila i ptisana sestra.

Koga dujdel vréme i si vrnále bratćata na Kamena i vlizele domo,najstina pak naj-dele se azr,ama najskputo za nih,nejnta mila setra ne najdele doma.Oni ud pi-šim tračile deka Kamena mu praj nekuja dubara i dekaj skriena nekde doma,ama kak čitále, ka vikále,bré tuva Kamena,bré tam Kamena,a nema i a nema.Cela nojć trčále góre-dólo i sl vikále niz to paleno urman,ama ni glas,ni dira, ni nišan namožale da najdat.

Puminále ádno,dvé,tri déna,kutrite bratća ni son,ni mesto néj fajća, a-lile,kolku trčále ništo,p ništo puščuka namožel da najdat.

Oh,oh,oh,majko mre!Plakale i ridel kutrite bratća za nejnta sestra,ama...I najs ti-na. Na nih nemaše da mu bdi žalj i mka ako Kamena ne ojše kaj nih i ne si zpuznaja,ama se a,koga viće si stretnale su nea,koga tolku i tolku mirak imale pu nea,koga zrdi nea oni i ud doma izbigale,nikk namožale da a prižaljat sestra mu Kamena,tuku sl šitale,sl nurkale góre-dólo.Ćeškin, ušće togaj da si vrnihne doma,koga si najdehne su nea,ušće su prvi te dni,rekol najmalečkuto bratče!Ama,rekol pak najmalečkuto bratče na drudzite dve,ič nim si važgisuvajte ud životot,bratća i da znajte deka ili i nija ćojme na vragut,ili ća a n jme našta sestra-nim birajte gajle! I zafatile da si krojat čare kak i kak da si pála i da si naj nejnta sestra.

Koga stanaja adno,den namesto da trgnat za lov mu veli najmalečkuto na drudzite dve bratća:Vija bratća,ako sakate ojte za lov i utipajte nešco za jadejne,a jaska ći kini sam i ćom da a palam našta sestra Kamena. Ama ka čule taka drudzite dve mina bratća,kto da ne mu dujdel arno,p namesto za lov da trgat,si azarisale i oni i kinisale sestra mu

da palat. Ama ne kinisale ste tri na adna strana, tuku sekuj sam trgnale, a pred to si izlafile koj kde da si najdat, demek nejnta kujća a zpustile ze nekuj vreme. Dudeka za majka mu i za tatko mu, ni da mu tekni, a kamo li da si skldisuvat.

Ud kak ispadnal i najmalečkuto brat ud piščerta, kinisal ne nakaj nejnta plnina i tam da a pala sestra mu Kamena, tuku, da kažime, ud Karakamen plnina trgnal nakaj Vič Plnina. On sea i ne odi ud piščera na piščera, ili ud rid na rid i trap da a pala nejnta sestra Kamena tuku pala nekuj ljudi-nekuj stari babi ili odži pišim da nuči neščo, p napkumta da oj dirta na Kamena, oti mu sičel umot viće deka bez čuža pomuš namoži niščo da praj. Ama, udejći taka niz adna urmancka ptička, tuku stretnal adno staro magare, što iskubano, duudeno i tolku slabo šo dur koskite mu si pulele, p si rekol su umot: Ako ne om du nego da vidam i da nučam šo taka vo magare tuva! I pu malce, pu malce si nabližil du magarto, zafatil da gu pita i da mu veli: Zdravo, zivo magare, kak taka si najde tuva? Ne si plašiš da ne ti ja i ne uj so sam šetaš niz vo pusto i često urman?

Eh, eh, bre junače, junače da znajš kakvi s mojte mki, ič nema da mi pitaš, ama diljćam sakaš da nučiš jaska ći ti kažm. Jaska momče, mu veli magarto na dejto, ima tri gudini šo sm istiran ud mojto sajbija i nikuj ne mi pribira, p taka ći mi oj vekut! Koga beh mlad i koga rabotih beh arno i glidano, ama sea...

Ama i magarto ne ustanal podolu, tuku i on si ubrnal nakaj dejto i mu veli: A ti, bre junače kogo palaš i šo taka, i ti kto menka, buvaš niz vo zpusteno urman? Ustavime magare, ustavime na raat, oti i jaska um nemam na glavta vija nekolku dni. -mu udguvoril dejto na magarto. Adna sestra imahne i ta a izgubihne, p, et, sea nea a palam, ama koj znaj kak ći svršam i jaska u va dujna. Sestra ti a palaš? -rekol magarto. Češki vo gajle neka ti bidi, bre momče! mu rekol magarto na dejto. Šo da pram šo sm epten star i sam i namožm da si gledam da, jnk, za tri dena ća a najme tvojta sestra. -mu veli pak magarto na dejto.

Koga čul taka dejto, deka magarto moži da a naj sestra mu, ama namoži da si gleda ud starus, si zčudil malce i mu veli na magarto: Slušaj prijatile, ti i niščo da ne znajše, i nikkvo gajred da ne mi dajše za mojta sestra deka ća a najme, jaska pak nemaše sam da ti ustam koga viće ti stretnah na takvo al. Tuku, ja da gu ustajme muabetut i, ako sakaš, el su menka em drugar da mi bidiš, em gladin i gol da ne ustaniš. -mu rekol dejto na magarto.

I taka, džanam, kinisale dejto i magarto zajdno i si sprijatilile. Ama dejto ušće na den utipal adna div mečka, mu ja izdral kožta i mu ja klava vrs magarto za da ne mrzni. I ne smo to, tuku mu nbral i adno naramnik-adno snop trev i mu dadel da jadi na magarto, a drugata šo ustanala mu ja klava na ramto i pak kinisuvat na pt. Ka videl magarto deka dejto ne si šiguva i deka nogo sajbicki gu pulel i koga zstanale na adno mesto da si udmorat mu

veli na dejto:Jaska momče nikujpt viće nema da si uddeljam ud tepka i nikujpt namožm da ti si udbordžam,ama kolku za sestra ti,da znajš,ti veljam i ti davam kletva,deka za nogo malve vreme ća a najme živa i zdrava.Koga čul dejto deka magarto pak zafatil da a misli nejnta sestra,dur su lsdzi na očte mu si moli i mu veli na magarto:Ako a najme sestra mi, bre prijatile,ud vek du vek su menka ći bidiš i nikujpt nema sam,gladin i bez kumpajna da ti ustavam,ama ja ksmet! Bidi bez gajle junače!rekol magrto na dejto. I pak trgnale za na kaj stredin na plninta.Arno ama,tuku ftasale na adna gulema stena šo da vidat!Cel biljuk orli sl civkat,sl letat i koj zmii,koj drugo jadejne mu nost na nejnte malečki orlijna.E, sea junače,moj sajbija,mu rekol magarto na dejto,puli arnogoti ako ne ni fati basnata,da znajš deka nogo ći si mčime dur da a najme sestra ti.Abre šo veliš prijatile,šo trebuva ć da si praj sea za da a najme setra mi?Mu rekol dejto na magarto.

Ti,mu rekol magarto pak na dejto,ći si skrijš pud va drmata,a jaska ći si činam, gjo,kto da sm umren i koga ći si suberat ste orli da klvat ud menka,ći puliš da fatiš ud orlite,ili ud nejnte malečki orlijna,a napkumta ći pulime i ći prajme.I tolku beše.Ušće nedusvršen su lafot,magarto si utrkal i si napravil kto daj umreno,a dejto i on fajća i si sukriva u adna drma.

Koga videle orlite deka kaj nih ima mrša ud magare i deka mu bil nogo na jugun ručk za nih,kto nalitale vrs nego i zafatile pišim ud vlnata da klvat,za sidela,a ta vl na beše ud mečkinta koža, a napkumta zafatile da rvt i ud mesto.Ama,tukušo zafatile da si karat,koj ud koj pojće meso da klva,mu si pušća dejto i ne adno,tuku fajća dve mali orlijna.

Magarto ud radus zafatil da rika i da mu veli na dejto:Dur sea skoro ći dojme du mestto kaj si naogja sestra ti,oti ste vija orli znajat kde i koj si krii pu pišćerte na va plnina.A namesto meso,orlite zafatile da si vrtat okulu dejto i okulu magarto i da mu si moljat za da muj pušćat malečkite orlijna,taksuvajći mu se šo sakat ud nejna strana.

I koga mu si nabližile epten du nih i zafatila dur su sldzi da mu si moljat na dej i na magarto,ispagja dejto pred ste orli i mu veli:Jaska ći vii pušćam vašti orlijna,ama ako mi kažite kde si naogja mojta mila sestra,arno,ako ne,ič nim undisajte.Koga čule majkite orlici deka dejto ne muj fatil nejnte malečki za daj jadi ili daj rsipi,tuku za da si naj nejnta sestra,orlicte mu veljat:Nija ti davame česna lkrdija deka tvojta sestra ćaa najme,i to sm za tri dena smo i smo da nii pušćiš našte dečijna!Togaj fajća dejto,muj pušća pilijnta,mu gu dava imito na nejnta seatra i mu veli deka ud filjan i filjan vreme, ud filjan i filajn pišćera mojta sestra a nema i deka se izorale,ama nikde namožda a nat.

Koga čule orlicte za sta rabota kak šo bila za kutrata Kamena mu veljat na dejto:

Tvojta mila i pitmija sestra,junače,a ima fateno i zrubeno adna crna Arapina i ni slnce,ni vetar du sea ne a ima dujnato.Ama ona du sea nikk ne mu si dava na Arapinta i du kapka krv si bie su nego za da mu izbega.Sestra ti,mu rekle pak orlite na dejto,vija vičeri sunuva adno son deka za nogo kuso vreme ći bide kurtulisana ud crnuto život.Ona,rekle pak orlicte na son videla kak adno oglidalo sanoć mu sveti na vratta i adno crveno kojn smo mu si sidi lusuva i mu si tokmi da a digni ud tam.Oglidalto si ti,mu rekle pak orlicte na dejto,a kojnotj tvojta klčka šo ći ja dajme nija ud tuva.

Nejsi,ud kak si rzbale arno,mu si kačuva magarto na adnata,a dejto na drugata orlica i de kape litnale i pu nekolku saati litajne,stignale du pišćerta kaj šo bil smisten crnata Arapina i nejnta sestra.Ama koga si nabližile blisku du ta pusta arapincka pišćera,pogulemta orlica mu veli na dejto i na magarto:

Vija sea ći si skrijte tuva,na adna drma,se dudeka ne vi kažime nija šo da prajte. Nija,rekle orlicte,smo ći vrtime i ći sukme okulu pišćerta se dudeka ne ispadni Arapinta nadvor ud nejnta pišćera i da odi za lov ili da ršeta niz nejnta zemja.I koga ći ispadni ud nte i ki ći uddaleči baja ud pišćerta- ći vi dajme išared za da ispadnite,a napkumta ći pulime i ći prajme.Ama,mu veljat pak orlicte na magarto i na dejto,ako neksmet brgu si vrni crnata Arapina i vi najde ntre du pišćerta ili blisku du nea,togaj,ti magare,ći mu kažiš: Jaska Arapino i taka ći bidam izdena,tuk,ako sakašzafati mi ud dzadnikut za da ne mi boli nogo i ako sakaš tvojta dušš u paradisut(vo rajot) da ti odi.On togaj ći kndisa,ama taman ći zafati da ti jadi,ti junače,ći trčaš i ći mu ja sečiš glavta.I bidejći ći mu udi plna ustta,namoži da si ja utvori muckta,a su nejnta klčka šo ći mu zevme ud pišćerta dur da si vrne,ći mu ja sečiš glavta i ći umre.Napkumta lesna rabota...

Dejto i magarto sum nogo gulemo dikat sii slušale nejnte prijatelki,orlicte i bez nikkvo tikliv rabotale se šo mu kažale orlicte.Dmek,koga orlicte zafatile da si vrtat okulu pišćerta na crnata Arapina i koga gu videle deka on ispadnal ud nejnta pušćera za lov, i ud kak si addličil baja naka,mu davat išired na magarto i na dejto i mu vliguvat ntre.

Njapišim rabota mu bil na dejto da vlezi u aznata klčka,p dur togaj da trganat nakaj udajkata kaj šo bila sestramu.Arno ama,tukušo ispadnale ud aznata,a klčkata vide a kladel dejto na rka,et ti gu kaj si vrnuva Arapinta i koga nmisisal deka tuva ima čuvek,zafatil da rika,da grmi i da veli:

Koj s vija šo bez izam mi vlizeja u mojto carsvo?Šo palate,bre nikkvi niedni tuva? najte li šo vi čeka sea a?Ar,arrr,sea ći vijte! I mu si pušća pišim na magarto.Ama to kuto ne zbravil šo mu kažale orlide,tuku koga mu si dubližil Arapinta i a,a,a, da gu lapni,mu eli:Ej,ej,gospude bože,šo tolku mi si fališ Arapino?-jaska i nejćam,p namožm su tepka dax

si bijam su tepka i znam deka ći mi jadiš, ama ći mi čujš li ako ti si pumoljam za neščo, na krajnto saat ud mojto život? Ejej, aj kaži da čujam de, kakvo moljba i šo sakaš ud menka! E, dženam, rekol magarto, jaska sakam da zafatiš ud dzadnikut da mi jajš, oti ud glavta nogo ći mi boli i nogo ći rikam, p nej lošo da mi puslušaš a?

Ha, ha, ha, si nasmijnal Arapinta i mu rekol na magarto: Zrm smo va tii moljbata a? Jaska tračih deka ći sakaš da ne ti jadam, ama diljćam takaj rabotta, neka ćefot. I tuku mu si pušća i gu grabnal za dzadnikot na magarto, silno ko meso. Arno ama, kusa mu bila radusta na Arapinta, oti dejto ne stojal su rskrsteni rci, tuku a grbnuva arapckata klčka, mu si frlja vrs Arapinta i zafatil parče pu parče da gu seči. Ama i orlicte ne ustanale džumbuš da puljat, tuku su noftite i su čopkite očte muj zvadija I, dur da pikasa so stanuva okulu nego, ostrata kčka mu ja isičela glavta na nejnto sajbija i kto trup si utrkaljal pred vratta na pišćerta. Togaj, gu fajća na magarto, gu izmknuva ud ustta na Arapinta i šo da vidi! Magarto pak celo kto šo beše ustanal, a u muckta na Arapinta smo mečkinta koža ustanala. I koga gu pital dejto magarto dali gu bolište ili ne, on udguvoril: Abre kakva buljava prijatile? ud to meso na menka, p i da mi priboli? Ne znajš deka su druga koža beh ubličen? I dudeka magarto kažuvaše za nejnte prtrdii, dejto si skinuvaše ud smijane.

Ud kak gu naddilija na Arapinta, orlicte pak si sfalile kaj dejto i kaj nagarto i muj kažale kde s portte šo odat za nakaj sestra mu Kamena. Napkmuta vliguvat ntre i koga si nabližile du nea i koga i videla deka ljudi odat kaj nea, zafatila da piska i da mu veli: Argu bigajte ud tuva oti sea ći si dojdi zmeot i kumati ći vi napraj! Ama niščo ne znajala ta kutra Kamena deka Araipinta viće a nprčile i deka sea za nea odat, p koga, u timnica, ftasale du nea mu veli brat mu: Sestro, setro, mila setro, ič nim si plaši i ne beri gajle, toj jaska sm tvojto najmalečko bratče šo tolku i tolku vreme si mčam dur da ti utkinam ud zmeot! I tuku mu si frlja vrs nea i zafatil da si guška, da sui a baknuva i radusni sldzi da roni vrs nea. A magarto pk, namožajći i on da istrpi ud sklmak i ud radus, zafatil da pej su nejnta pričuena burija, kto da sakaše da kaži: Dosta viće mki, dosta taksirati!!!

Ud kak si ja utkinaja sestra mu, najmalečkuto brat i magarto sakale da kinisat i da s odat, ama orlicte nej ustavile taka, tuku „red da si rzdeljat i si puzdravat mu veljat na dejto, na magarto i na Kamena: Vija sea nema ud koj da si plašite, tuku aj vlizejte ušće adnš m na filjal i filjan udajka, oti tamj plna su zlatni pari, p da ne si ojte prazni, tuku činejti si ušće poarni i pozingini sajbii. I tolku beše. Ud kak mu kažale taka orlicte na dejto, si puzdravile i su sldzi na očte stanale i si utišli, a dejto Kamena i magarto vlizele ntre i ud kak gu nejdele zlatto, gu natuvaruvat ušljo su pari, sii nplnuvat disajgite, sii klavat na ramo i kinisuvat nakaj mestto kaj šo trebuvalo da si stretnat trite bratća.

Koga dejto zajdno su sestra mu i magarto stignále na rskrsnicta, kaj šo trebuvalo da si stretnat i koga gu dignal kaminot dali s tuva nišajnta šoj kladele za vreme na nejto rzdeljuvajne šo da vidi! Adno, najgulemto brat více puminal ud tam i si gu zel nejnto prstin-nišan i zminal za nakaj nejnta pišćera, ama za strednuto brat ništo ne si znajal kde si naogja i dali ustanal živ i zdrav.

Ka vide dejto deka ne mu čini rabotta i deka imal šube za strednuto brat, si zčudil p šim malce, a napkumta mu veli na sestra mu i namagarto: Aj di vija udejti si doma i ako gu najte brat mi tam kažajti mu oti nija svršime rabota i idime doma, a jaska ćom da si pal strednuto brat da ne nešto pati nekde!

Setra mu nepr imaše ćef sama smo su magarto da si odi dur du pišćerta, oti více bila u lašena ud nejnte mki šoj tignala du togaj, ama i mu bila žalj za stretnuto brat, p sakala nejćala trgnala i si utišla dommo-na pišćerta. Ama koga si nabližile du pišćerta, si rzbira deka pu ptut arno puminale, šo da vidat! Na najgulemta porta na pišćerta kladena adno crno platno, a ud ntre si sluššt greoviti glas vi i plakajne. I a poblisku, a poblisku koga gu puljat najgulemto brat pudbraden, zbraden, us labnet, upren na adno kamin smo plaka i redi ud žalj za nejte dve mina bratća i milta se tra, šo spritu nego tračil deka s izgubeni. Ama koga si nabližile epten du ta palena pišć ra i kaj videl najgulemto brat deka vaj sestramu, kto strela si frlil vrs nea i pak zafa til da plaka ud radus i tga. Kde si mr sestro, kaj mi beše du sea? Šo pati šo tolku vreme nema i koj mi ti grbna ud našta doma? Ud kde gu najde vo duumreno magare?

Eh, eh, eh, brate, mili brate, kde beh, kak puminah du sea i koj mi digna ud doma, ič nim mi pitaj, tuku puli kažime sekuj nejnt ki i ptrdii. I ud kak mu kažala deka berćat na najmalečkuto brat i na magarto utki la ona i deka sea utišl i pu sterdnuto brat da gu pala, si dujdel na sunlukut najgulemto brat i zafatil da si čudi kakx i kak da si stretnat pak st

Sea najsina i najgulemto brat zafatil da kroj čare i da si azarisuva za da odi daj pala dvete bratća, ama koj pt da gu fati i koja strana da fati, i da odi šo moži da praj bez nišan ili konic da ima na rka? Nejsi, i pokraj to šo ništo ne znajal, i pokraj to šo mu si ustaval sestra mu pak sama da a ustavi, si azarisal i kinisuva nakaj Karakamen Pln na. Arno ama, tukušo si uddaličil kolku iljada račkori ud pišćerta, koga si ja diga i kla va rkta na okuto, spritu slncito, šo da vidi! Dve kavaleri su crveni i brzi kojna tržat prao naka nego-nakaj pišćerta. Kaj videl vo kutro, ud pišim nej puznal, si uplašil i si skril pud ad drma, ama koga si nabližile du nego i koga puli šo ći vidi! - Dvete nejni bratća, kto arasl na i su natuvareni su zlato kojnta si vrnuvat dommo i to su gulemaradus. Demek, najmalečk brat i na strednuto bratče si gu najdel. Ama ći kaži nekuj, ili koj šo ća a pej va

knigna,plna su úbavi prikázni,kde gu najdél na strédnuto brát koga najmaléčkuto si udd
lil ud sestra mu?

Najstinaj déka prikáznata nema kraj,áma najmaléčkuto brá kladél kraj na st
mki na nejnta mila sestra i si gu utkinál i strédnuto brát.I ét šo stanalo su strédnut
brát:Kóga kinisalza da a pála séstra mu Kaména i kóga stignál i on na Víč Plnina,gu st
etnále adnó tábur aramii,divi ljúdi,p gu fatíle i gu zrubile.Négo gu imále kto na izmi
čár mésto i kóga ispagjále aramíjte náka,to kútro mu gutvél,mu čistél i kákvi li ne té
ki raboti ne mu rabotál.

Strédnuto brát taká mu kažál na najmaléčkuto brát,déka tíja bíle aramíj,áma ne b
la taká rabótta,túku tija da ti bidat dvanájsit vampíri i célto insán gu imále putrise
árno áma najmaléčkuto brát i séa,démek úšće kóga trgnál pu négo da gu pála,ne trgnál s
pelivanlk da si gu najdi brátčito,túku i séa palál na najlésno čaré da si nájdat.On ne ut
ššl prao na plninta,túku vrvéjći pu adnó maléčko sélo najdél adná bába i zafatil da a
ta i da mu véli: Bábo,bábo,da ne čú ili da ne vidé nékuj takvó i takvó déte da šéta i
pála néščo pu plninta?

Kóga čula bábata takvija muabéti mu udguvorila na najmaléčkuto brát i mu véli:Ja
ka niščo ne vidéh sinko,áma čúh déka na filján i ı jan pišćéra na Víč Plnina íma dvan
sit vampíri,p néj čúdno tam da si naogja i kto izmićár da mu raboti,áko ne gu imat rsi
páno.Túku, mu rekla pak bábata na déjto,diljćam si dujdél du ménka ,lésno ći puminiš i
ti i tvojto brát.

Af, mr bábo,bábo,smo ako si gu nam bratčito,da znajš,i jaska néznam kákvo dár ći
dadm!I úšće su prvuto láf izvágja adno ćése pári i muj ava nababata-

Kóga vide a a a eka ces o pa a,p no su parı-z a nı ırı,mu ve ı na déjto:Slúš
sinko,ćejš na adnó mésto,kój si víka "Gola čúka".Támka íma adná nógo visóka búka,á úxn
néa íma adná široka kurúba i ntre íma ubisena adná stára gúna. Gúmta
čúva adnó tlsm-smovila,áma taman ći stigniš du bukta,ći gu zpáliš vo timjánut šo ći ti
gúdxxx dadm,ći izbega smovilta i ći púliš na adnš da vléziš,da a zévaš i da bégaš brgu.
Nápkumta,mu rek a a a a na ej o,cı sı ja nmetniš na rámo i kto vitruška ćójš káj si
ógjat dvanájsti vampíri,démek, káj brát dé,ći vléziš ntre,ći gu nájš brátčito.Áma ći pú
liš da ne si zdržiš nógo vréme,oti áko ti nájdat vampirte,jazk i na tepka i na tvójto
ratće.Nápkumta,mu véli pak bábata na déjto,ći gu kačiš narámo i na brátčito i niščo drugo
nema da kažiš i da prájš,túku smo ći kažiš:Krílce,mój krílce,létni i nósi mi dóma!

Déjto su nógo gulém dikát gxx a slušála na bábata i ste raboti árno i rzbrál,p ud
mu dadel úšće adnó ćése su pári nababata,si puzdravila su néa i kto kuršum da gu néma

ud tam.I bidéjći bil udmuren káj bábata,namesto za tri dena ptuvajne,on za tri sáati stj gnál namx méstto káj šo mu kažala bábata,demek,stignál na "Gola čuka" i si nabližil du lémta buka káj šo bila śmovilta.

Kóga ńnuškala śmovilta déka káj nea čuvek si približuva,zafatila da rži, da grmi ud rikájne i da mu véli na déjto:Šo pálaš,bré pustelija tuva?Znájśli kak ći pumíniš s éa tuva? Znájš li šo ti čeka?Ama déjto ič niščo ne mu udguvoril,tuku fajća gu zpl[illegible]to mirec ko tomján,gu žkduva sto mesto,si nabližuva du bukta,si uplašila śmovilta i bega ud kurul ta, a gunta a ustáva sáma. Togaj,vliguva déjto ntre,xx a utkačuva,si ja klava na ramto i mu veli:Krilce,kxxk mój krilce,letmi i nśi mi dóma!

Ušće negukažán láfot,litnuva ud tam i mu bega ud śmovilta.Sea on najstina múj izbigal ud śmovilta,a a zabravil déka trebuva káj strednuto brat da ódi,p namesto tam káj tatko mu gu doncel na déjto.Kóga a zučil kujćata dxxx i déka na nejnto pulena si vrtat,kutrite majak mu i tatko mu,śkldisani du nemakájde,mu padnal

gunta:Krílce,mój krílce,létni i nosi mi na vampírckata pišéra!

I dudéka si naógjaše u nejnto dvor,litnuva i za adna minuta ftasuva pred pišerta n vampírte.Za kesmétut,ste vampiri ne bile ntre,p koga videl takva slmana,mu vlizel ntre,s gu najdel bratčito koj kto amal śmo rabotal ispágja nádvor i mu véli pák na gunta:Krílce mój krílce,létni i nósi mi na mójta pišćéra!

Ušće su ričéjnto taká na gunta,litnale zajdno su stretnuto bratče i za nekólku mi nuti ftasuvat na nejnta

najgulemto brat i na nejnta sestra Kamena:Brate,brate,i ti mila sestro,evo xxxxxxx i dvéte bratčijna- dosta

Kóga ispadnale nádvor Kamena i najgulemto brat,šo tolku nogo bile śkldisani za nejnte dve bratća,šo da vidat! Dvete bratća kto araslajna stojat pred nih i su nasmijnat ústi sii čekat bratot i Kamena da si nabližt du nih za da si gušnat i báknat.Kolku gulem beše radusta,kolku ćeflii bile Kamena i najgulemto brat,ni su péna,ni su mulívo,ni su pi dův pero namóži čuvek dáj písa.

Kóga víće pák si najdéle ste tri mina bratća i nejnta mila sestra Kamena i ud kak si udmurile nekólku déna u mejta pišćéra,si gu zevat sto zlato šo gu najdéle ud crna ta Arapina i ud drudzite mesta, si gu azarisuvat i magarencito-su nóvo samárče i ubavo i zubeno,si kačuvt vrs gunta šo a zel najmalečkuto brat ud śmovilta i ud tán prao si ódat dommo-na istinsckata doma.

Koga stignale dommo i kaj videle tatko mu i ktrata majka mu,litnale ud radus i n znajale kak da sii pričekat.Napkumta,mu si prostile ste tri sinovi šo bez da zaat izbige ud doma,a i Kam

SEDMDESIT JUNACI

U Pajak Pinina ima adno mesto koj si vika "Mečkin vir". Tam ima adna pišćera, p spritu muabette na starite ljudi ud tija sela, u pišćerta živela adna gulema lamgja. Ta si ranela su ljudi ud ta kaza, p spritu kažuvajnto, ni malku ni nogo celi sedmdesit sela krdisala, a ljujto ud ste tija mesta bile putriseni ud strah i neznajale šo da parvt, šo da činat.

Koga videl carot deka nejnto insan si krdisuva ud pustijnta lamgja, udira tilj-al-firman i mu kažal na alkot deka, koj ći naj čare i ća a utepa lamgjata, ne smo šo ći mu daj broj pari, tuku dur i zet ći gu praj. Ka čule taka nogo mladi junaci zafatile da si redat i da si ubiduvat za da ja utepat pustijnta lamgja, ama koj utišl du nea nazut ne si vrnal. I ka videle deka namoži adno pu adno da odat i da si tept-bijat su lamgjata, si nasubbrale sedmdesit mladi junaci i si rekle adno su adno: Nija ste ćojme sea kaj lamgjata i undisame deka ća a spastrime, ama napkumta, demek, ako a splesime, ćojme ste kaj carot i na kogo ći aresa carckata ćerka na to neka gu zeva.

Lafot sii laf i ud kak si azarisale ste, koj su klčka, koj su buzdugan, koj su bltija i koj znaj šo li ne, kinisale i utišle kaj lamgjata. Arno ama, pak niščo ne napravile, i ste bile pugubeni ud lamgjata, oti koga si nabližile du nea ne mu si spuščile ste zajdno, tuku trgnale adno pu adno da si bijat su nea, tračejći deka ći si umori lamgja, p napkumta ći mu turat kraj. I, namesto lamgjata da a spastrat i carcki zet da stani nekuj ud nih, ni adno nazut ne si vrnal, ako ne drugo, brm nišan da mu daat na carot.

Gulem taksirat, gulem greh i strah i fatil na sto insan ne smo na ta kaza, tuku i na celta zemja koga čule deka smo za adno den sedmdesit junaci krdisala ta pusta lamgja, a carot derman nemal ud ljujto, oti ni na son, ni jadejne, ni piejne ne gu ustavale na raat. I ne smo to, tuku zafatil i na nego da mu bliži radut, p ne smo pari i ćerka mu, tuku i koj znaj šo ušće nema da taksa-ako ne i carstinta.

Na nekuj ud tija sela, kaj šo krdisuvala lamgjata, imala adna stara majka i si imala smo adno sinče pitimija. To dete si vikalo Tomče. Majka mu i Tomče, koga si sfaljufala lamgjata dolo i zafaćala da jadi ud ljujto šo živele na blsikite sela, ne ispagjale nadvor ud dommo, tuku si napravile adna izba itam si kriele. I koga idela lamgjata na nogo pta Tomče ubavo a pulel i arno mu ja zel merta.

Ama koga viće stanal na okulu dvajsit gudini, bidejći viće a znajal na lamgjata mu veli adno den na majka mu: Male, male, jaska ćom da si bijam i da a utepam ta pusta lamgja i dostaj viće tolku i tolku ljudi šo krdisa. Koga čula majka mu deka pimija lamgjata da odi mu rekla: Ćojš kaj lamgjata? Abre, sine, sine, imaš um u šoj veliš lkrdii ili

vrna živ i zdrav, a ti sea

cojš šo

takvó bddlk-sédi dóma,púli si ja rabótta i niščo drúgo.Árno áma,ná i su kó

Néj,da néj majko,ćom i niščo drúgo!-mu rekol pak Tomče na majka mu.

Ka videla majka mu T d l vice si azarisal i trgnal ud dóma nemala šo drúgo da práj,túku mu dáva blaguslov,gu ispruvudila i si rzdelila su nógo gul ma tga ud nego.Ona,kutrata,i taká bila skóro sáma u nejnta izba,p kóga i smo adnáta isk šo a imála mu si utkinála ud néa,mésto ne a fać́al.Tuku,aj da a ustajme majkata na strar i da vijme šo stanúva su Tomče kapitán.

Ud kák ispadnál Tomče ud dómmo ne utišl prao káj lámgjata,túku,néli itro déte,fajća ti ódi káj nékuja nógo stára i pričuéna baba-magišnarka i mu véli:Bábo,bábo,imaš li mes da prinoćúvam vávečar?Áma bábata bila tólku sirmášna,šo ni leb nemála da jádi,p kóga ču ćeka déjto sakál káj néa da prinoćúva,mu udguvorila i mu véli na Tomče:Ebre sinko,sinko kuláj da ti zévam vávečar káj ménka,ámi su šo ći vičeram i su šo ći ti pukrijam?Ne mi p liš na kákvo deridže sm?

Ne beri gajle bábo,mu rekol Tomče na bábata.Jaska imam jadejne i piejne ne smo za m ka,túku i za tépkap, dur i ći ni ustani!Kolku za pukrivač,ič nim si skldisúvaj,óti ć ta mii gunta šo imam.Nejsi,ud túva,ud tam a kndisal bábata i mu vlizel dóma káj néa na sti.Ka dujdel vreme za vičéra Tomče izvadil adná čista pugača,adna pičéna gska i adnó š še vino, mu dava na bábata i zafatil zajdno da vičerat.Napkumta izvagja adnó drst liri mij dáva na bábata i mu véli:

Bábo,bábo,znajš li za šo dujdeh jáska navaka káj tépka?Ći móžiš za adná nogo téška,áma ajrlija rabóta šo ći bidi ud gulem ćar za našto insán? Smo kaži mi tizsinko,p ako si móži,jaska se ći dam ud ménka,rekla babata.Togaj mu véli pak Tomče na babata:Bábo,jaska sm dujden málce akl da mi dájš,p ako móži i čare da si náj a va pusta lámgja da a utepm.Áko mi pumóžiš i da mi si pugódi va rabóta,me bábo,u cárcka láta ima da živiš i gulema čurbadžijka ći stániš,áma...

Kóga čula babata takvija skpi ikrdii mu rekla na Tomče:Slušaj sinko,i jáska néznam kólku i kólku junáci du sea dujdea za va rabóta,áma na nikuj ne mu pumugnah,óti ni adno si dunce kto tépka.Diljćam si dunce i diljćam tólku raboti mi taksu

m

kuršum,múj dáva

cojš

amij

puli da ne najš kde spii lamgjata, tuku puli na šitajne da a pugodiš, oti ako spii, p da
rzbudiš, ona togaj nogo jaka i udnurena i moži da ti izedi dur da si pikasaš. Napkumta mu
veli pak babata na Tomče, pišim su puškta i su vo kuršumut puli da a pugodiš, a napkumta
klčkata či zafatiš da sečiš ud mea. Koga viće ća a sboriš dolo i ća a naddeliš, či mu gu
čiš izićot, či si gu klajš u torbta i či si trgniš na nazut za doma ili kaj tii ćef na
ka. Ako sakaš napkumta, mu rekla pak babata na Tomče, čini si sajbija i el pak kaj menka,
ako ne, jaska ispadnah ud mojto borč spritu tepka.

Ud kakj čul ste ubavi muabeti ud babata, Tomče si magisnar
to kuršum, si klava ušće adna čista pugača u torbta, kinisuva i ftasuva na mestto kaj šo
bila lamgjata, demek, na "Mečkin vir". Ama koga ftasal epten blisku du pišćerta, Tomče vid
nekuja presna dira ud gulemi nodzi, ama dirta bila smo nadolo, a ne i nagore. Gibi, l
gjata ispadnala na nekde i ušće ne bila vrnata nazut. Togaj Tomče ušće pojće gajred zel
si rekol su aklot: E, dur sea či ti kažm jaska na tepka, mr staro vargio, stara krantija! I
bez da mu si čudi nogo mu vliguva ntre u pišćerta i kto gos in za a il da si šeta i da
pej pesni, šo veli lafot, kto na prvič da utišl, a ne na klajne. Arno ama ka navlizel malc
podlboko i ka videl su iljadnici z
beni i ztvoreni ud koj znaj koga, zafatil da mu si eži kosta, zafatil daj krcca zbite i
deka pesni, zafatil da pcuj i da klni.

Taman ftasal du ztvorente ljudi, su inaet da mu utvori, tuku zafatila da rika, da pi
ka i da grmi celta plnina ud ta pusta l mgja, demek, tokmu togaj si vrnuvala pustijnta. A
dur da a fati vratta, Tomče mu utvuril na zrubente ljudi i mu rekol: Da vi vidam sea, pri
tili, ko možite pumugnajte i vija, oti, e asa u nas a i kto vitruška ispagja nadv
Koga nmirisala lamgjata deka kaj nea ima nesakani gosti i deka za nea s dujdeni,
će pojće zafatila da rika i da grmi veljajći mu na Tomče: Šo palaš, bre kurbanče tuva? Ko
pušči tuva da mi dojdiš, p ntre da mi vleziš? Koj ti dade izim šo kto na tvojto
da šetaš tuva a? Ne znajš li šo ti čeka sea? Jaska znajš, rekla pak lamgjata, takvija
kto tepka nej jadam na adnš, tukuj klavam čtrdesit stžejna u zemja, p napkumta či pram
či pram su tepka! I, tuku mu si pušća za da gu fati na Tomče. Arno ama, vadin ne bila ra
ta ka sakala i kak možala lamgjata da praj, tuku imala su jak pilivan da si bie i da
bori, a ne su lukumče.

Taman si ja puščila šepta za da gu fati na Tomče i si a utvorila muckta, mu gu zši
magišnarckuto kuršum u grloto, a lamgjata zafatila kto brliva da si vrte i namesto na T
zafatila da korni buki, kamejna i zemja okulu nea.

Tomče si trgnal malce na strana, zafatil da si puli sajr su lamgjata, a napkumta, d

ud kák si umurila lámgjata,mustrča i a zafaća su rgjusánta klčka da seči parče pu parče.I tokmu kóga a zafatil da a seči,et tii káj idat i ste drudzi zrubeni ud ntre,p i oni zafat le da mu pumagat na Tomče za da a dukrájče pustijnta.

Ud kak a rsprči na kój znaj kolku kumati,za dane neščo pak užívi ta pústa lámgja,nakr j fájća,mu gu seči izićot,si gu klava u torbta i zajdno su ste ljudi šoj utkina ud nea si vrnuvat sekuj pu nejnta doma,sekuj pu nejnto selo iliksba.

Tomče napravil gulemo arno na nejnto insán i ušće na to dne dur i carot čul,p u celta zemja sfadbi,radus,džumbuši i šo li ne drugo zafatile ljujto da pravt.Ama neli carot ne znajal kój vi junák šo a pravi va rabota i neli ćerka mu a imaše taksano,udril ni cela nejna zemja i zafatil da gu pala junakot šo a utipal lámgjata.Tomče ud zafatukut nej ćal da si javi kaj carot,ama ka videl potira ud insanut šo gu utkinal ud lámgjata,fájća, di káj carot i mu veli:

Viliki care,jaska ne dujdeh ni za pari,ni za tvojta ćerka,tuku et,dujdeh pu vašče saka jne,i ud pritisuk ud alkot šo gu imah.Jaska sm to šo a utipah lámgjata šo tolku i san ud nea pugina du sea!Togaj carot izvagja adno venic,nižano su zlatni pari,i mu veli:

Junače,jaska najstina imam vera na tepka,ama nelij red,ja,ako sakaš, dajmi nišan za vera deka ti si junakut šo a istribi lámgjata, a napkumta taj moja rabota kak ći ti si doncam spritu tepka!I neli Tomče si gu nosiše izićot na lámgjata u trbta?Ušće na minuta gu izvagja,mu gu pukažuva na carot i mu veli:Care,care,et ti nišan ud lámgjata.Ako i na nišan nemate vera,vikajtij ste zrubeni šo bea tam,u ztvorot ntre,p ći vi kažt kak šo bej rabotta.

Ud kak mu si fatil vera na carot,deka najstinaj vo junakot šo a utipa lámgjata,mu gu lava vencut su zlatni pari na ramto i mu veli:

Slušaj junače Tomče,ud sea nanaka moj zet ima da bidiš i drugo niščo!Va rabota,va ju ščina šo a pravi ti,i vo dar malkuj !

Tomče ud zafatukut kto da nejćaše carcki zet da stani,ama ka vide steg,kndisa i pu n kolku nideli napravija adna svadba,šo sta zemja si raduvala i stanal carcki zet.

Ama ne bilo se za carcki zet da stani, a napkumta se da zbravi,tuku pu nekolku dena, li nideli,si zeva majka káj nego,a i babata vražaljka i ste zajdno zafatile su gulema ra i smeh na ustta da si živt.

NEČESNA ŽENA

Si bila adná majka i si imála smo adnó mško dete. Dejto na majkata si vikalo Stojan, ama bil tolku ličen, šo nemal takvó dete na ta kazá. Majka mu na Stojan bila šde čef šo imála takvó lično sin i kóga mu dujdel vremito za žinéte ona ne sakála kakva da bibi snaa túku palála takvá nivésta šo da bidi spritu Stojan-demek sakála da zéva lična snaa.

Pu nogo vreme udbirajne, majkata najstina majdela lična nivésta, ama i ne/videla koj znaj kakvo ajr, oti snaa mu ne ispadnála prikupcána. I kóga si kažuva za neprikupcána nivésta, ne trebuva da si alantisa na koj znaj šó, túku za nekśmet, snaata mu ispadnála nogo mira klijka...

Ušće na prvite nideli sanaa mu, demek ličnata nivésta de, koj znaj kak si rzbrála su nekuj si Arapin i zafatila skrišno su nego da si naogja i da si raduva. Arno ama, majka mu na Stojan, gibi, svikrvta de, a zušila adnó den kde odi i su koj si stretnuva, p kóga si dujdel Stojan adnó den ud nivta, mu veli:

Sine, Stojan sine, našta nivésta ne mi si aresa oti nogo loš pt fati! Ona, mu rekla m majkata na Stojan, sekuj den odi za voda ubavo primineta, ama kóga si vrnuva, ste rubi mu si rzmrseni i utkupčani. Ste ljudi, ste siljajna peza ni si bijat i veljat deka našta snaa su Arapinot odi, p nej lošo da si ja ispukaraš malce. Kóga čul Stojan takvija muabeti ud majka mu, ne smo šo ne kladel vera na nea, tuku zafatil dur da kara na majka mu i da mu veli deka ona saka da a kliveti nejn a ična žena. E, diljćam takaj, bre sinko, ćeški lža neka bidi i jaska nema da ti si brkam u tvojta rabota, ama ako bidi najstina i ako pak ni si bijat peza siljajnta, aram neka tii mlekuto šo ti dujh.

Stojan pak si ja pulel nejnta čivčijcka rabota, ama kóga videla nivéstta deka mžot mu namésto da a kara, a krepi, ušće počesto zafatila da odi na izvorot i da si stretnuva su nejnto pubratim, a siljajnta ušće pojće zafatile da si smeat na majaka mu na Stojan i da mu veljat: Ej, ej kumšijće, kumšijće, kóga ti vélihne da zevaš ud našto selo nivésta, po prikupcána, po arna dumakinka i ud poarno soj, ti ni si smejše, ama sea arno a nkpa i neka tii na kśmet!

Majkata najstina mu kažala na Stojam deka ne mu si brka u nejnta rabota, ama ka videla deka siljanta i nejnte rudnini na ašikire zafatile da si bijat peza, p dur zafatile da karat, gu vikuala Stojan i mu veli: Stojane, mili sine, jazk šo izgurehne su našta snaa! Znajš li deka na ačik zafati su Arapinot da ispagja i da si igra su nego? Znajš li deka sekuj den si idi rskupčena i su zmrsena kosa na glavta i bez kušak na nea? I, dukolku ne si ja pukaraš i da si sedni mndro doma, da znajš, jaska ći si begam ud doma sl i sl oti namožm pojće daj trpam dušmanta i ste drudzi siljajna! - mu rekla pak majka mu na Stojan.

Ка видел Стојан дека мајка му виќе зафатила да му си ńвиска на рамто, оди кај некуј
нејни пријатили и руднини, и пита и му вели: Абре пријатили, абре братучеди, најстинај ли
ва работа су мојта нивеста? Има ли нешчо су Арапинот и може ли да клам вера на некуј од х
васка? Тогај му одговорале нејнте пријатили и руднини и му рекле: Ej, ej, Стојане, Стојане, с
а ли ти тикна да си рзбудиш и да си ја припалаш тојта лична. Знајш ли дека сте сиљајна,
и сте друдзи села нушија дека тојта нивеста су Арапинот сиі вагја очте? І лафајќи си та-
ка, туку а збилишува на ženta му да си врнува, гјо, од изворот, ама ста рскупчена, без кушак
на главта и ста коса рзмрсена. Демек, дур тогај му си фатил вера на Стојан дека нејнта ше
на нејзи чиста и чесна.

Ама пак нишчо не му вели на ženta му, п ни на мајка му, и пак зајдно навечарта си лег
нале и никква дира не му дадел на личната, ама кога станале на дзастрата му вели: Ženo, žen
вадин јаска не ом на нивта, туку, ај азарисај си и ти, оти, ет, ного време има шо неаме одено
кај дедо ми (кај мајката на ženta му), п нејзи лошо да одме и да си видиме.

Кога чула така ženta му, кто да си зчуди малце, а напкумта му вели на Стојан: Мр шо ти
тикна, бре мžо за татко ми и мајка ми дај видиш? Диљоам така сакаш нека ти си стори чефот
ама, ќи ми пуштиш ли ушче адно да ом за вода, за да не си моти сфикрва ми, а напкумта азари-
саj којнта и одјме. Дорбо. Му кажал мžот му Стојан и зафатил да си азарисува. Ženta кто стре
ла сиі зела стомните и, гјо, на изворот да оди, ама наместо там, она утишла кај Арапинот и
му рекла: Пубратиме, такај и такај работта, мžот ми ка ми си пули има рзбрано нешчо и вадин
ми каža дека кај мајка ми одјме, п нејзи лошо да испадниш на "Кустенckата Чешма" и там да ни
пријекаш и да му гу скиниш вратут на Стојан. Демек да кажиме, од село Курмишор на село Кри
ва ќи одат, а преко "Бела вода"-"Кустенckата чешма".

Од как си рзбрала су Арапинот личната си врнува назут, а Стојан виќе бил азр, си кашув
на којнта и кинисувал на кај село Криva. Ама кога фтасале ду "Кустенckата чешма", нели она
знајче дека тамуј Арапинот, му вели на мžот му Стојан: Стојане, мžо, некк дремка ми фати и К
то да сонувах дека мурабе ќи имме, п нејзи лошо да си азарисаш. Дмек, су во мuабет кто да са
кала да му каži, дека гу žалја и дека пишманј стореna. Ама ушче лафот не си гу довврши а, е
ти гу кај испагја Арапинот и туку му си фрлја врс Стојан и зафатија да си бијат, кој су к
чка, кој су мастагарка.

Ни малку ни ного три дни трјал биато, ама ни адно од них на бил надделен. Арно ама пр
длžиле пак да си борат, му вели Стојан на ženta му: Ženo, ženo, брзу оди кај мојто кајн и из
вади ми ја мојта остра клчка и да му кажм су кој има да чини на во чарнуто Арапин! Арно а
ма, та džадија утиде и а зела клчката на Стојан, ама наместо него фајча и на Арапинот му ј
дава. Кога видел така Стојан дека ženta му виќе за Арапинот си упридилила, Стојан сиі клав

ште сили,кój знај кák,gu kuntúva na Arápinot dólo,si já zéva nejnta klička i zafatíl párč pu párče da gu drópi.Áma tógaj za tógaj niščo ne mu kažál na žénta,túku lignál vrs néa i zafatíl,gjó,da a kára zašo grišila i ne mu dadela klčkata na négo,túku na Arápinot.Tógaj óna,gjó,mu veljála déka ne sakála,túku,ét vrs davéjnto namésto ón,Arápinot a fatíl klička ta.Áma i zafatíla da mu si móli za da a prósti i da ne mu kaži na májka mu i na tátko mu

Ud kák si udmurile málce,si kačile na kójnta,kinisale i pu nekolku sáati ptuvajne st gnále káj nejnte u Kriva.Koga i videle dedo mu,baba mu na Stojan déka nápkumta ud kój zn kólku vréme utišle na gósti káj nih,nogo si izraduvále i neznajále kák dáj pričékat mlad žéncite.

Stojan su žénta mu sidéle nepomálce ud adná nidélja,áma néli tri dni si burele su Ar pinot i Stojan bil sto rsprtlen?Ušće su prvuto den gu pitale i mu ričele:Šo taká,bre zét Ti i taká nógo retko kto krtál iz rpuven?!Niščo,niščo male i ti tače,udguvorile žénta mu namesto Stojan.Kóga i ihne navaka ni ispadnaja adni aramii i sakaj da ni plent,áma Stojan na ště mu da de dajak,p zató taká sto sukpano.

Stojan najstina togaj za togaj nejćal da mu si brka na muabetut na žénta mu,áma u né go si veliše:Eh,eh,mr oruspija niedna!Dur sea žalntisah déka majka mi i drudzite siljajn i moj rudnini imale prao šo mi kažuvaja!Tuku,si rekol pak Stojan su aklot,ja néka si udm ram málce,p napkumta ći mi ti kažm jaska koj vo Stojan šo sakaš kto pileno da gu igraš t kak sakaš!Áma viće si znajala rabotta déka Stojan ič nemal ćef ni za žénta mu niuti pk i mal kój znaj kakvo ćef za jadejne ili za piejne,p dedo mu i baba mu sl a pitále na ćérka mu šo stanúva migju nih.Áma ličnata niščo,ni lkrdija ne mu kažala,túku sl si čudela i ó na i si mislela kak ći ispadni va rabota su néa i su Stojan.

Kóga dujdel red i zafatile da si azarisuvat za vrnate,ispadnal dedo mu pred Stojan i mu veli:Abre zéto,abre sinko,šoj va rabota šo tolku vreme sidehte káj menka ni adnš ne s nasmijna,ne si napi,túku smo su glavta padólo nećeflija?Togaj Stojan mu udguvoril na déd mu i mu veli:E,dedo,dedo i ti babo,za sta va rabota šo mi si dugudi na mena,pitajta váštu ćérka,a ne na menka-ona poarmo a znaj rabotta.

Dedoto ušće na minutta zafatil da a stega na ćérka i zafatil dur da mu si fáli ako k ži,p ka videla zort,sakala nejćala se martirisala (se priznala)i si gu zéla kaba atut na vrs néa,áma bil viće dockna.Tatko mu i majka ne a činile viće kabul,túku a vrdza le za dve brza kojna i na dve kumati a ričisnale.

Áma na Stojan ne gu ustavile i ne gu arnisale,tuku fajćat,mu ja dávat pomalta ćérka i pak zét gu pravile.

I najstina. Pomalta nivesta tolku árno mu si pugudila,šo i Stojan bil evharištisan (blagodaren)šo du vadin ni adnš ne si skarále i nogo si puminuvat.

znáj pari, gu fatil gj

Áma da umre, madav d

klétva i mu rékol:

Milni sinóvi, a.o oj réd za da ójte nékde diléko zémija, na zémja šój préko móre, da ne si kač i lóši pampúri. Áma kóga čul taká najgulémto sin mu véli na tátko mu: Lace, ace, ni rice deka íma árni, áma íma i losi pambúri, p ne mi kažúvaš, kój s tija árni i kój s tija lóši pampúri šo ne trebúva su níh da ptúvame? Tógaj tátko mu na décta i pókraj šo bil víće pred umiračkata mu udguvoril na decta i mu rékol: Ud nášto skéle, déca, smo dvé pampúri ódat náka, a adnóto ud níh, spritu kák ka šúvt ljújto, nógj árno i nikuj du séa né si pričudúva i ne si žálja, áma drúgutoj nógo lóš pampúr, óti smo du séa préko stó ljúdi npkusája i úšće doma ne s vrnáti. Tó pampúr íma 120 broj, a árnuto pampúr si víka 115 broj.

Purmálce vréme tátko mu na décta umrél, a décta ustanále siraci, ama i tija su tuczarc ka rabóta si držále. I bidéjći su takvá rabóta si zaanatlisále tija sékujpt udéle góre-dólo pu tudžrlk i to ne smo u néjnta zémja, túku i pu čúži zémji.

Áma ká vidéle déka u néjnta zémja nemále kój znaj kakvo ajr ud tudžárckata rabóta, démek, ka vidéle déka namočále da fátat nékuja pára pójće, si rékle adnó den adnó su adnó: Nija tú va néame ajr, túku aj da ójme na drúga zémja, da kážime u Francija, p béljkim ći si utvórime pójće rabóta i ći si klájme poguléma sirmija. Kóga si rzbrále árno ste tri mína brátka, zafatíle da si azarisúvat i ud kák si pudgutvíle kinisále i stignále, da kážime na solunckuto s kéle. Árno ama aman cujde da si kačt na pampúrot, to najmalečkuto déte si tiknál na muabé tte na tátko mu i mu véli na drúdzite dvé bratća: Bratća, nija najstína dujdehme túva i sné azr da kinisame, ama pametúvate li šo ni kaža táče úšće pred da úmre? Néli ni riče déka da kačúvame da vijme kák si víka vo pampúr šo trebúva nija da si kačime? I, lafejći si taká, túku mu trgnal árnuto pampúrut šo najstína trebuvál da si kačt, démek, pampúrot brj 115, a na mestto ustanal úšće pampurot broj 120. Árno áma, bidéjći bíle ud nógo diléko i namočále da si vrnat, a i párite mu bíle broéni za to den kinisat, p móži i p športe duxxxxxx to den mu bíle udriéni, lošo árno, fajćat, si kačúvt na pamúrot brój 120 i kinisúvat nenáka.

Tija kútri brátća tračíle déka tátko mu ne a znaj kla- déle tolku gulémo dikat dékaj čéka gulémo zló, áma ne bilo baš taká mislége, sténi u adna ni sija.

I et šo mu si pugudil pu adnó-dvé déna ud kak trgnále ud

nisija, túku zvrtél pampúrot nákaj támka i zafatíl kapidánot da sfíri su adnó rok, pulejći nákaj nisijta su bumbúlj. I ne puminál kój znáj kólku vréme, et ti káj ídat adnó 30 aramii. Kóga stignále du pampúrot, si kačíle góre, zafatíle dáj pritrisuvat ptnícte, da múj zévat p rite, nigjáfite ud žénite, poárnite rúbi i šo li ne drúgo, a nápkumta mu udirále pu adnó kun dák i i pušćále nanáka. Áma kóga dujdéle di tríti bratća i káj vidéle déka ste tri s vrédn momčijna mu véljat: Eh, ej, momčijana, vrédni junáci! na váska néma ni da vi brkame, ni da vi zévme néšćo, áma i néma da vi puščime názut da vrnite, óti vija nógo ći ni si nájte u nášta nisija. I béz dáj pitat nógo vréme, i sfaljúvat dólo i sii pribrále pred níh.

Kóga stignále káj nejnto léglo, káj šo bile smisteni aramijte, i viknál glavtárot na trite bratća i mu véli: Za kde ójhte vija momčijna i kákvo zaanát ímate? E, džánam, rékol na jgulémto brát, nija sákame da ójme za Francija, áma, et, sea i nija neznájme šo stanuva i šo ći stáni su náska. Ákoj za árno néka gospud suđi, ma ákoj za lošo, gospud insáv néka vi dá- de! -mu rékol pak najgulémto brát ud décta.

Káj čúl vija úbavi lkrdii glavtárot na aramijte, si pučudíl málce, a nápkumta mu véli p pák na tríti mína bratća: Vija, ka mi si púli, nógo ítri déca sté, p nej lóšo su náska da us- tánite, i vija kto náska da rabótte, óti ne smo šo ći spičálite árno zaanát, túku za nekólku déna ći stánite i nóg zingíni ljudi-ći si nplnite su pári. I za dáj nblaže málce, izvágja i mu dáva pu adná tórba líri na décta-bratćata.

Bratćata sea bile za níkde, óti ne smo šo párite múj zéle ud glavtárot, túku i namožál níščo drúgo da kážt i da právt, óti, šo véli láfot "puška káj šo púka pesna ne si pej", p ud kak si izlafile ste tri baška, mu kažále na glavtárot déka káj níh sákat da ustánt sé dude ka náat nékuj čaré i se izmldzat ud támka. Tija si rekle i si rzbrále adnó su adnó, déka ći ustánat támka, áma áko dój red i mu pugódi za bigájne, da si zévt kój znáj kólku a mu já dújnat nanáka.

Ud kak mu si taksále na glavtárot déka káj níh ći ustánat i déka káj níh sákat da ra botat, ud pišim nej zevále su níh, túku i ustavále jatákut da gu čúvt, démek vlkot gu kla dele jágne da čúva. I najstína. Bratćata úbavo gu čuvále jatákut na aramijte, áma sékuj pumál ce, pu málce si kriéle párisći nastrána, béz níščo da pikásat aramijte, p za nekólku vréme bajá pári si kladéle nastrana.

Ama ud kak mu kladéle véra, nápkumta ud pičés miséci šo bile káj níh, adnó den mu vé- li pák glavtárot na bratćata: E, sinko, sinko, dósta viće na azr jadehte i sidehte, túku áj da vijme kákvo ći vi ći ksmétut i áj da vijme za kólku vréme ći móžite zaanátut da gu fátte Décta, démek bratćata kto da ne sakále da čujat za takvá adná rabóta, áma neli séa s púd pu véljа? Ušće na ta večar glavtárot napravíl tri táburi i na sékuj tábur kladél pu adnó ud

bratćata, demek, na tri streni i rspčil. Ama i pokraj to šo bile sekuj brat baška, koga si vi
nale nazut ud uburdisuvajnto šo gu storile nojćta, aramijte tolku nogo pari izvadile, šo ni
kugaš du togaj nemale tolku kradeno. A pk, kaj šo bil to najmalečkuto vrag, duri namožale da
nošt parite šoj kradele, demek, tolku nogo kmetlija bil su taburot kaj šo bil on.

Koga si pribrale šte tri taburi i koga glavtarot videl deka najerbap ud šte tri
ća bil najmalečkuto brat, izvagja tri plni torbi su zlatni pari i muj dava kto na dar velj
ajći mu: Gospud ksmet i berćet da ti daj junače i nikugaš prazin da ne si vrniš nazut!

Aramijte sto insan gu imale putrisenb, oti nogo ljudi, nogo čurbadžii, nogo saráfi i no-
go carski kimeri bile isprazneti i neznajale šo da pravt i kak daj fatat i si kurtuljat
adnš ud nih. Ama kolku pta si ubidel dur i carot, namožale daj kladat na rka. Koga mu sičel
glavta na carot deka ni su sila namožal da mu klaj kraj na aramijte, udrl tiljal pu alkot
i pu cela zemja veljajći mu deka koj ći moži da mu pumoži da si fatat aramijte, ne smo gul-
lem bakšiš ći dubie, tuku dur i zet ći gu praj.

Tiljalot i glavtarot na aramijte gu čul, p sii viknal šte 33, su se nego, drugari i mu
kažal deka ud sea nanaka ušće pojće da si čuvt i nikuj ud nih da pu jat da ne si fati živ
oti ako si fati, gjo, živ ći gu derat. Pokraj šte aramii tiljalot i najmalečkuto bratče, p gu čul
bez da mu kaži na nejnte zet
da stanam, ama, aj da vijmel I tolku beše.

Bidejći nogo arno mu udela rabotta na taburot kaj šo bil najmalečkuto brat, glavtarot
dur i kapidan gu pravil, demek guléma vera kladel na vo dete. Ama i ne mu beše na arno ni n
na glavtarot, ni na šte drudzi aramii, oti, šo veli lafot "kradejnto i lžajnto imat kusi moda
zi", et šo stanal i kak si a izmislil rabotta najmalečkuto bratče:

Koga dujdel red i kinisale za carckata banka da a upljačkat, najmalečkuto dete, demek, ka-
pidanut na adnoto tabur mu veli na glavtarot: Čauše, za carckata ksba i banka jaska ćom, oti
tamka nej lesno čuvek da vrši takva adna
on, gibi, najmalečkuto ud triti bratća sakal da odi tam, i neli mu imal kladeno guléma vera,
mu dava izim i gu pušća na nego.

Ama koga kinisale i vlizele ntre u carckata ksba, koj znajkmu mrdnal to vrag dete ud
drudzite aramii, a mu rekol, gjo, deka ćoj da gu rspuli mestto kdej bankata, mu odi na adna
krkol i mu veli: Ljudi, jaska sm to i to čuvek i deka na sila ni zea aramijte su nih, ama j-
aska i mojte dve bratća ne smo šo nejćame su nih da ustanime, tuku et, koga viće mi dujde na
jugun, dujdejte večar i fatejti ne na šte, a jaska ći mu kažm da si pi dat šte bez puška da
pukni, a napkumta ći najme i drugo čare kak daj fatime i drudzite ud nejnta kumpajna

kurdisani u nisijta.Krkolut taman takva rabota i čikale,p ušće na minutta mu javile na c
rot,mu pušća koj znaj kolku asker,gu zgradile mestto kaj šo bile smisteni aramijte i zai
tile da pukat na vrs nih.Ka videle,gjo,nogo zort i dignal pišim kapidanot rce,najmale
kuto brat de,i mu veli na drudzite nejni drugari:Krinajtiix i vija rcite i ič nim si pl
šejte dudeka jaska sm živ i zdarvI tolku beše rabotta.Za
bur bile fateni i ztvoreni,a kapidanut utišl kaj carot i mu veli:

Viliki care,kak šo mi puliš jaska viće ne ličam pojće na čuvek madav na aramija,ama
ste va rabota,zajdno su mojte dve mina bratća a naprávime bez da sakame-"ud nevolja gro
i leb jajme.Ama,mu rekol pak dejto na carot,koga mi dujće na jugun,et

Koga gu videl i čul carot takvija umni lkrdii ud dejto,mu kladel gulema vera i ušće
minutta zafatil da azerisuva nogo asker za daj fatat i druddzite aramii su se nejno gla
tar.Ama i ne zgrišile,oti tokmu togaj,koga glavtarot sii čikal nejnte aramii na glava s
najmalečkuto bratče,namesto nih pričikal nogo carcko asker.Napkumta,džanam,zafatile da
bijat,ama neli carcka sila,za adno saat rabota ste aramii koj živ,koj umreni i fatile,s
rzbira deka bratćata na najmalečkuto dete živi ustanale,oti na to boj i nejnto bratče b

Ud kaj istribile ste aramii i koga ći vlezi carot ntre u nejnto jatak,šo bre brate
Nekolku pišćeri bile plni su zlatni liri,lugii,lugii nigjafi,ud žencko čedo kradeni,jad
ne,piejne i šo li ne drugo.Napkumta sii tuvarat ste tija skpi šejvi na pampurot,mu si k
čuvt i ste tri mina bratća uzgorn i mu si trupnuvt u carckata palata.Kolku za pampurot
oj 120,demek pampurot šo imal konci i mraže su aramijte,sekuj nekax bidi bez šube,o
mo za tri dena i tija bile spastreni.

Koga viće mu kladele kraj na aramijte,su pomuš na najmalečkuto bata ud triti deca
račijna,carot namožal da si gu liži lafot šo gu dadel za vreme na nejnto tiljal šo gux
del,tuku fajća i mu ja dava ćerka mu na najmalečkuto bratče i si izgustuvat arno ubavo.I
ka,džanam,šo veli adna malečka prikazna"Su adno pukajne dve zajci utipel bratčito ",dem
em aramijte du adnoj istrubile,em six nplnile su pari,em carcki zet stanal em i dvete
jni bratka sii zel kaj nego šo ušće za živi,zdravi i ćerdusani.

LJOČKO

U nekuj selo živel adno nodo čurbadžija siljanic i šo veli lafot se imal,ama smo
no gajle imal.To gajle na čurbadžijta mu bil šo tolku gudini puminale ud kak si žinil,a
adno dete gospud ne mu dadel.

On na nogo pta si tukmel da zeva nekuj nrnik dete kaj nego,ama ženta mu ne sakala
čužo dete,tuku sakala ona da ima i smo si krstele,smo si moliše na boga za dete da mu da

dáj bóga.I najstína. Su nógo palájne, sú nógo moléjne pu dvé-tri gudíni žénta mu na čurbadži-
jta rudila mx i to mško déte,áma pak
drúdzi déca,túku bil nišanlija. Glávta na dejto mu bila teška 30 ójki,na snágata nemál kò
ski,a rcite i nódzite mu bile kúsi kto na tukmáci.

Séa najstína déjto bil néjno,áma kój majka i tátko si radúvat na takvó déte,kóga pu
tólku i tólku gudíni smo adnó da ródat i to nišanlija da bidi?Sépk,i nemále šo drúgo da p
ravat,oti áko néščo sakále da gu frljat ili da na gu gledat,ste ljudi ći mu si smejle,a mò
ži na súd da ódat.I néli čedo,bilo kák bilo,zafatile da si gu gledat i da si mčat kák i
kák da mu náat iljač za da si likúva i stáni kto ste déca.

Kóga stanál na ókulu petnajsit gudíni,to kútro déte,ne smo šo ud góspud bil sudep,tú
ku kóga zafatil da ispágja pu málce nádvor,ste drú zi selcki déca mu si biéle péza i sl t
rčále pu négo kto na plašilo.A to ku ro, idéjći mu bi a nógo teška glávta,smo si kutkál,s
mo si valjkál góre-dolo pu čajrot.Ama i to za bil málce,oti pu nekólku vréme,ud nógo mka
i sklmak,si rzbulele majka mu i tátko mu,pagjat i dvéte umirat.

Kútruto déte!Taksirat vrs taksirat.I to óndis šo gu imál su majka i su tátko mu gu i
gubil,a séa epten sám-kto vrag i bez nikkva pomuš,zafatil da si gléda i da si vrti ókulu
kujćata.Dudeka imál nógo imajne i drúć mál mu pumagále nekuj nejni rudnin ,ama coga mu gu
izdéa málot i sto drúgo imájne,gú ustavile epten uplknát i si utišle nanáka da mu púljat
sajrot

Ka vidél viće déka namoži pójće da ustáni oma,u se o,o i nógo mu si biéle péza déc
ta ud néjnto akrán,adnó den si rékol déjto su aklot:

Jáska i taká,i taká sm taksiratlija,p ći izbegam ud doma naka i šo saka neka stáni su
ménka.Dali ud glad ćumram,dali kučijna ili vlci ći mi izédat nékde,jok džom néka si činam
óti trpi-ne mi si slušat viće vija dumancki déca i siljájna u sélto.I,bi
déjći viće stanál na ókulu sedmusmnajsit gudíni,a kóskite mu si zjaknále málce,p zafatil
da ódi,a ustáva kujćata adnó den,si gu zéva stápot i béga nanáka.

Ud zafátukut déjto utišl na adná plnina i tám si ranél su drenki,dívi slívi,kpinki,a
kóga dujdél zímno vréme,si nsubrál žir,kustéjne,uréj i drúgo jadéjne i prizimuvál nékde u
nekuja pišćéra.Árno áma,ká mu si baktisál i to život,zafatil da si čudi,da si misli i da
veli su aklot:I u sélto ne si trpiše mójto život,áma i tuva ne a biva rabótta,óti dur i d
vuto livot mi néjći viće.Ći begam i tuva,p šo saka néka bidi su ménka.I,čudéjći si taká,t
ku zušil na adnó mésto adnó ójgin da lska,a on béz da si mu čudi nógo si rékol:Ćom tám,kd
šo sveti vo ójgin,p áko saka i lamgja néka bidi i néka adnš mi si svršat mkite na vo vek!

Ljóčko,da próstite šo du séa ne mu gu spumnah imito,kinisal i utišl na ójginot,áma

kóga idváj stignál támka šo da vídi!Adná stára i duudéna baba śmo su nekólku máčki i kučíjna óku

Dobravečar bábo!Dójti gópsud dóbro junáče!Šo taká navaka-káj ménaka?Mu ričela bábat na Ljóčko.E,mr bábo,bábo,śmo da mi gu znájš álot,íč néma da mi pítaš,túku diljóam dujde séa du tépka,beljkim íma góspud,brm, áko ne drúgo,na lépče da si nájadm!

Ljóčko múj kažál śte nejni mki na bábata,a na kraj mu véli i mu si móli:Bábo,bábo,m sakaš li da ustánam káj tépka da tíi šúvem kučíjnta i máčkite?Ama ćirešiš,kój znáj kólk pári ći ti sákam za va rabóta?!-néj,néj bábo,jáska ći ti rabótem śmo za pépčito i niščo drúgo.--rékol na kraj Ljóčko.

Bábata ud pišim,ka gi vidéla na takvó red na Ljóčko,ne sakála ni da gu prími su óčte,óti a kažáme kák mu beše rabótta,áma ka vidéla déka Ljóčko nógo mu si móli,kńdisála gu zdržála káj néa.Ama i mu kažála:Ti Ljóčko néma u mójta kujća da spiiš,túku ći spiiš káj máčkite i kučíjna.Áma, mu rékla páka bábata na Ljóčko,púli da ne mu gu jádiš lébot i d j ustáviš máčkite i kučíjnta gládni,óti da znájš,úšće ud zafátukut ći ti istéram.

Ljóčko nekólku déna úbavo puminál su kučíjnta i su máčkite,áma níkk da mu stígni lébot,p zafatil da mu jádi ud délot na kučíjnta,béz da znáj bábata.Árno áma,tíja pústi kučíjna i máčki,ka ustanále nekólku déna málce pógladni,zafatile ra ržat ićá víjat na gládus.Tógaj bábata pikasála déka Ljóškoj kriv za va rabóta,i pókraj to šo óna ne mu davál pójće léb na máčkite i na kučíjnta,za da íma i za Ljóčko dé,pxxx gu víka i mu véli adnó den:Slúšaj,ti,Ljóčko,néli ti kažah jáska déka ći mii gledaš kučíjnta,áma lébot da ne mu gu jájš?Znájš li déka séa ći ti istéram ud túva i džimden náka šo sakaš praj?

E,mr bábo,bábo,diljóam taká sakaš da bídi rabótta,néka ti si šíni défot,áma mi pítli séa na ménka kák míi álot?Kde da ódam séa,na vo lošo i zímno vréme kóga živv dúšš ne ma nádvor?-mu rékol,kútruto Ljóčko na bábata,áma kój ti kláva na esap,bre brate?

Oh,óh mr mále,mále,si rékol Ljóčko su aklot kóga čúl takvija lkrdii ud bábata!Zá a nó súvo párče léb,i to zájdno su kučíjnta i su máčkite da gu jádam,mi kśndisaš,mr bábo Ama i káj Ljóčko zafatil inát da si rágja i da si véli:Áko ne ti klám na rka,mr bábo,ći víjš ti,kój śm jáska,áma,aj!I néli ud góspud ne bíl klnáto Ljóčko,túku śmo lújto ne gu kále?

Kóga adnó den bábata ispadnála nádvor,nókde pu jedéjne íli kój znáj šo da pála,Ljko mu si piknúva u udájkata na bábata i kóga šo da vídi!Plno jadéjne,piéjne,pári u zlát i šo li ne drúgo,p si rékol su ámo . j,ej,dúr séa ći ti kónkam na tépka,mr,stáre vrgio, stára bábo!Túku,si rékol Ljóčko,áj pišim da si najádam adnš na lépče,p nápkumta ći pálj i ći prám.I mu sidnúva i si nakrkúva árno úbavo.Npakumta vlizél u drúga adná udájka šo

i kóga ći si upúli árno šo da viđi!Adnó maléčko mačénce ztvoréno ntre i smo pláka,smo mj vke i da mu véli na Ljočko:Ti si móljam mílo deténce,dajmi málce lépče da si najádam,a n pkumta taj mója rabóta šo ći ti daruvam!

Kóga čul takvija lkrdii Ljočko ud mačéncito,izvagja adnó parče méso i léb,mu gu déva i gu najaduva árno úbavo.Ama kóga sakal da ispadni Ljočko ud udajkata mu rékol mačéncoti: Kde ćdiš,bré junáče?Neli ti kažah jáska déka gulém dár ći ti dám ako mi dajš lépče da si najádam?Mr,kakvo dár,bré ti,máče na menka ći možiš da mi dajš?Ud kde ta síla kaj tépka,p i na menka da mi dajš?Nej,da néj,šuj šo ći ti kažm,mu véli mačito na Ljočko i túku zafatil da redi i da mu veli:

Tuva ntre ima adná druga udajke i ima nógo skpi za tépka raboti šo za célto život ći ti si náat.Na vo óoše,rékol mačéncito na Ljočko,ima adnó bastún šo kóga ći ti stáni putré be,ći si óprиš na négo i možiš cela plnina da a skokniš.Na drugoto óoše ima adná zagija boti šo kóga ći sii ubujš,možiš nógo brzo xxx i lésno da bégaš,p nej lošo da sii zévaš.A pk,na vo óoše,rekol pak mačéncito,ima nógo zlatini liri i puli kólku možiš pójće da zévaš ud nih,oti i tija s magišnárcki pari.Kóga ći izvadiš adná lira ud džeput,dvé drudzi niknu vat i nikugaš svršejne nemat.

Ljočko itólku čikal,demek va jáma a čikal,p kóga mu dujdél na jugún,i neli pred to si znajtil su babata,mu déva úšće tólku léb i méso na mačéncito,sii zéva bastúnot i bótte,si ja nplnuva torbta su zlatni liri,si puzdravuva su mačito i da gu nema nanáka.Gibi,a fajća dlgta.I ne pravi lošo,oti,tukušo ispadná nadvor ud babinta kuća rka i si upre na to paléno bstun,zafatil ud rid na rid da skoka i ud selo na selo da vliguva i ispagja,bez nikuj da gu viđi.Eh,he,he,si rekol Ljočko su umot,dur sea ći viđiš ti,mr babo xxx šo tólku mi mći- že.I ne smo to,demek,Ljočko ne smo šo sakal ifćarot da si gu izvadi na babata i na ste d- rdudzi šo mu si smeale,túku kde da udel,u koj selo ili drugo mesto,kaj šo imal jadejne i piejne si najaduval i bez nikuj da vidi si udel naka.

Sea Ljočko najstina viće ne bral gajle za jadejne,za ruba ili koj znaj šo drugo,túku se a imal durgo gajle,a to mu bil šo Ljočko namožal na adnó mésto da zstáni i zafatil nógo da si umuruva.Ama pak mu si pugudil,oti koga si putprel na adnó mesto i idvaj gu fatil má lce son,mu dujdel adnó čuvek,kačen na adnó bel kojn i ka si nabližil du nego mu veli:

Abre dete,dete,zašo si mći tólku vreme smo su bstunut na rka i ud plnina, a ne sii kk klavaš i bótte na nodzite?Znajš li kólku poarno ći ti stáni životot akoj ubujš bótte?I kto vitruška da gu nema čuvekot su bélto kojn,a Ljočko zafatil da sii trj óčte i da si véli su umot:Dalij najstina va rabóta šo a videh na son - čuvekot su bélto kojn?Já da naprávm próva i da vídam kak ći mi ispadni sonut šo gu videh?!I úšće na ta minuta sii ubuva tija

MIREČKI BOTI i šo bré, bráte!-kóga litnál ud káj šo bil, kój znáj kde zstanál. Démek, bótte bíle tija šo viće níkuj namožal ni da gu stígni, ni da gu fáti nékuj. I né smo tó, túku seá imál i drúgo ćár, a tój ćár mu béše šo kóga sákaše i kde sákaše možiše da zstáni, a ne kto bstúnot káj on sakál gu vudél na Ljočko. Gíbi, dúr seá si ja nredil kak šo trebúva rabótta. I nè li pogore kažáme déka piším sakál na bábata da si gu izvádi ifćárot, si zgnúva na adnš, mu óći káj néa i mu si kurdisúva dómmo.

Kóga gu videle tija paléni kučijna i mačijna, bidéjći viće bábata bila umréna ud inát i sklmák, zafatíle da mu frljat vrs nego, da gu gáljat, da lájat, da mjávkat ud rádus, áma bíle tólku slábi i gládni šo bíle dúr prilibéni. Káj videl Ljočko déka néma níkuj kój dáj priberi, izvágja adná cela pugača leb, mu dáva na tija kútri, áj meso i sé drúgo šo imál ztvoréno u bábinta kuliba i zafatíl da živi i da si praj kumpajna su nih. I namésto bábata, seá Ljočko stanál sajbija na sto néjno mál i na nejnte stoka.

Ljočko u kujćata na bábata baja vréme živél, áma kóga dujdél red i mu si svršíl jadejnto, bidéjći on ne beše vredin da raboti i da izvadi nov leb i drúć berćet, zafatíle da mu umírat mačijnta i kučijnta, a on pak sam ustanál. Móži nekuj ći kaži déka bábata imála nogo pari u nejnta kujća i kój znáj kakvo mál, áma ći jadat li pari i drúdzi nigjafi? Móži li da si žive bez leb?

Ud ste mačijna šoj najdél Ljočko u kujća ta na bábata, smo to beše ustanál živo i zdravo, šo gu najdél kóga nékugaš mu vlizél skrišum u udajkata na bábata káj šo sii imála skriéno najskpite raboti. I pravil šo pravil to mače ne gu ustavil da úmre, túku kto óćte si du čuvál, oti mačencito nogo raboti mu kažuvál šo trebúva i šo ne trebúva daj práj Ljočko. Nigju ste tija raboti šo muj kažál mačencito na Ljočko, ét i adná ud najármite lkrdii:

Koga si navičirale Ljočko i si azarisale da si legnat mu véli mačito na Ljočko déka ći dój red adnó den dúr i su cárot da si stretni, p i cárcki prijátil da stáni i déka náplkumta i nogo drúdzi tajni, arni i lošo rabóti ći mu kaži. Áma i Ljočko ne padnál dólo, óti si gu ranише i gu čuvaše kto crnkata na okuto.

Bidéjći viće Ljočko znajše, préko mačito, déke adnó den i su cárot ći si stretni, a du tógaj ič néj imál kladé o o te i bstúnot na rka i na nódzite, zafatíl neščo da mu si vrti u glavta i da kroj čaré kak i kak da ódi i da si stretni su cárot. I ud kak sii izlafija su to vrag mačénce i ud kak si skrojle čaré, ušće na drúgoto den kinisúvat zájdno, démek, si gu klava Ljočko mačito na skutut, sii ubúva bótte, si gu klava bstúnot na rka i litnuvt náka ud bábinta kujća, si znáj déka su nih zéle i baja pari.

I taká, džánam, ka litále, ka litále kóga dujdél red da si spuščat, kde ći pádnat?-u cárkuto dvór.

Kóga gu fatíle cárckite čuvári i gu pitále šo pala tuva, Ljočko bez da mu si čudi

nógo mu rekol:Sakam kaj cárot da om i da mu kážm déka káj négo sakam da rabóta, a áko s
mo kaži déka mi nejóa,néka árno si čudi,šo ói najdi!Kóga utišle i mu kažále čuvárite na
cárot déka adnó nikkvo i nogo grózno déte sáka da óči kaj négo i déka áko ne gu vika ka
j négo,kój znáj šo zló ói gu naj,i pušóa názut čuvárite,gu viknúvat na Ljóčko i mu si i
tupuruva kaj négo pred cárot.

Kóga vlizél u udajkata i kóga gu vidél cárot takvó grózno déte mu ríčel:Šó sakaš t
móže od menka?Kój ti pušči túva i kak si vlizél u mojto dvór bez nikuj da ti vídi i da ti
zapre?Togaj mu udguvoril Ljóčko na cárot i mú veli:

Viliki care,jaska nej istiza sea za sea da kažm kak vlizeh káj tépka,túku dujdeh,ak
si móži,da ti stanam zámenik car i šte raboti šo s za brkajne nadvor od palátta,jáska c
tii brkam,bez da nikugaš da si ustranam pred álkot i ni adná rabóta néma od vádin za út
da ustáni.

Cárot od zafatukut nejóače ni da čuj za takvá adná rabóta,ama ka vidél déka Ljóčko
nógo navisha pod car da bidi,kój znáj kak mu si zvrtél umot,fajóa i gu zéva Ljóčko káj
négo,ama i mu rekol:Jaska najstina ti zeh káj menka Ljóčko,ama,da znáj,nekolku déna ói
bidiš na prova,p ako mi si aresaš na rabótta,árno,a áko ne,ói si ódiš od túva.Ljóčko i
na vo muabét na cárot mu si kndisál i uče na to den ustenál káj cárot,kto,gjó,najveril
prijatilj.

Od zafatukut carot mu dadel adná rabóta šo bila tolku dileko od palátta,šo čuvek
ni su kojn nemožal za adnó mésic da ódi i da si vrni,a kámo li Ljóčko kto šo bil i kto
gu pulél cárot na kakvo deridžej.Carot mu kažal na Ljóčko da ódi du kraj na sinórot od
nejnta zemja i da vidi šo pravt nejnte kumšijcki dušmajna za da da znáj šo da práj,ama
mu ríčel déka áko za tri nideli ne si vrni názut,ič néka ne vlizi u palátta.I ne smo tó
túku mu ríčel déka na filjál i filjál mesto na sinórot imál nekuj carcki nišajne,p kóga
ói si vrni da zéva i da múj donci na carot.Demek,cárot nemál úmot Ljóčko da gu drži káj
nego,túku papal čare kak i kak da gu istresi od nejnta jáka.Arno ama,néli Ljóčko imál s
šo da ódi,si gu klova mačito na skutut,sii ubuva tija paleni boti i mu ja dujnuva nakaj me
tto káj šo mu kažal carot.XX

I za tri dend ne smo šo stignál na sinórot,túku rešitél okulu kumšijckite zemij,vi
del kak s i šo rabotat,ódi u adná visóka čuka,naogja adná askercka pišćérka,mu zéva nek
ku óstri klöki i kój znáj kólku buzdugajna i kto vitrišóa, na pétto den, mu si vrnuva k
j carot.Ama ói reči nekuj,kak možal va rabóta da a práj na tólku kuso vreme i kakj najd
šte tija raboti za da múj donci na cárot?Nej teško čuvek da núži smo áko si tékni déka
Ljóčko ne bil sám,túku i mačito gu imál su négo,p šte rabóta ón mu ja vrčél i babinte
boti i bstunut.

Koga si vrnal i mu utišl kaj carot,Ljočko ne smo šo mu doncel nogo pojóe raboti-niš
jna šo on muj sakal ,tuku ustta si prikasal koga mu ričel deka kumšijckite dučmajna imá-
le gulema sila-nogo asker azarisano i tokmu tija dena sakole da gu napadnat na carot.I
ne smo to,tuku séa carot ustta si ja prikasal i namožel da si načudi kak možal Ljočko za
tri ili za pet dena da ódi du tem i da si vrni.Ama bidejći nemal viće vreme da gu pita,
ti trebuval brgu da si azarisa i da isprati asker protiv dušmajnta,si rekol carot:Neka
pišim vidam šoj ve rabota i dalij najstina,p napkumta ći puljam i ći prem su nego,napku
ta ći gu pitam su šo utide tolku i a vide ste ve rabota i koj vo šo tolku mu pumag
I najstina. Taman stignal nejnto asker du sinorot,et tii dušmajnta kaj idat,ama bidejći
nenadejno mujx ispadnale vija pred nih,ne smo šo namožale da vlezt u nejnta zemja,tuku
kaj nastigale nekde stej zrubile i i istepale.Demek,prvta rabota na Ljočko istina mu is
padnala i bidejći gu utkinal na carot i na celta nejna zemja,nogo gulema vera kladel na
Ljočko i koj znaj kolku gulem

Carot najstina kladel gulema vera na Ljočko,ama ne si utkažal ud inaetot sekujpt da
gu prova i da gu pušća na sekkva i najteška rabota.Ama kde da gu pušćal,kakva teška i d-
lečna rabota bila,Ljočko se pred vreme si vrnuval i najarno si ja vršel.

Ka videl carot deka na niščo namoži greška da mu naj i da si kurtuli ud nego,oti st
nejni prijatili i ručnini sl mu vikale na glavta za da gu istrera,adno den mu veli na L
očko:"lušaj Ljočko,vadi su kojna ći trčate na kučija i to ne smo ti,tuku pojóe kojnice,za
da vidime koj ud vaska ći si ntrča najnapred i koj ći gu zeva najgulemto bakšiš.Demek c
rot sakal na jave da vide šo ći praj Ljočko,ili sakal da mu dukaži na nejnte prijatili i
ručnini deka Ljočkoj vredno dete,p zato nejóe da gu istera ud kaj nego.

Ama Ljočko i séa ne smo ne mu si uplašil,tuku mu rekol na carot deka za nego da ne
prigotvt kojn,tuku on pišak-su nejnte nodzi ći si ntrča su dručzite kojnice.E,taman, si
ričel carot,dur sea ili ći gu isteram da ne mi ja gruznej palatta,ili pk dur séa ći mu
si fati vera na mojte prijatili zašo gu držam kaj menka u mojta palata i vrši nogo gule-
mi i tajni raboti.

Koga dujdel viće denot za ntrčuvajne su kojnta,carot sii viknal ste nejni i najverni
ljudi i ud kak zafatil trčajnto,zafatile sajr da si puljat koj kak trča i koj ud nih či
gu zeva najgulemto bakšiš.Migju ste tija kojnice dujdel i Ljočko,ama ne su kojn,tuku pi
šak,p ka videle ste ljudi deka Ljočko pišak si naogja migju tolku kojnice,zafatile da mu
si smejat i da mu si bijat peza em na nego em na carot veljajći:Mr šo ne gu isteruvta,b-
ré care vo grozno čuvek ud našta palata,tuku sl si tupori kto vrag migju našte lični lj
di.Ama koga mu dujdel red na Ljočko i on da trča su nejnto tabur,nego gu videle smo koga

kinisal i koga prv stignal nazut,pulvin den pred da stignat ste drdzi kojnici.

Ka videle taka ste carcki prijatili i rudnini,ne smo šo ne mu si fatil vera,tuku ušće pojće si znajtile su carot i nikik ne mu si fajal vera.Ama koga su vrnale drudzite kojnici i mu kažale deka najstina gu videle na Ljočko koga kinisal su nih i koga si vrnal,šte ustanaa su prikasani usti.

Carot dur togaj možal dej naddeli nejnte prijatili i da mu dukaži deka Ljočko nej kakvo da bidi dete,tukuj nogo vredin i deka nogo gulemi,tajni i vredni raboti mu vršel Jaska sakam da gu pram moj zamenik,mu rekol carot na nejnte visoki ljudi,a vija sakate da gu isteram takvo vredno dete,bez da znajte oti on ni ja utkina našta zemja ud dušmajnta pred malce vreme.Demek,du sea nikde namožale mana da mu naat na Ljočko za da gu isterat ud carckata palata.

Ud kak si ja zdrvil rabotta i nejnto život kaj carot,Ljočko sea zafatil da beri gajle i za nogo fukaraj ljudi,p imajći gulema vera ud carot na nogo ljudi,bez da mu kaži na carot mu daval pari,leb,rubi i šo li ne drugo.On arno si tiknal i na sirmaste ljudi da mu pumoži,ama na nogo pta grešil,p ušće malce šo ne beše isteran ud carot.

Koga videl Ljočko deka nema vide pojće pari i drugo nešto za da mu dava na fukarajte ljudi,si rekol su umot:Me,čekaj da vidam šo moži da pram su mojto bstunče?I ispagja u dvorut na carot i zafatil da šeta i da tupka gore-dolo su to paleno bstunče.Šitajći taka,tuku najdel adno ud bliskite kujći i zafatil da mu dava bez broj pari.I ne smoxx to,tuku ka čule i drudzite fukaraj ud ksbata,ntršale ste,p i na nih Ljočko mu dadel pu koj znaj kolku pari.Arno ama na ta minuta,koj znaj kak,gu videl adno gulemo zaabit na carot deka Ljočko mu dava pari na sirmaste,tračejći deka tija pari s carcki,odi kaj Ljočko i mu veli:

Šo praj tuva aritlić?Čii pari daveš ti,bez da znaj carot,p i ste nija šo sne okulu nego?Znajš li šo ti deka sea?Togaj Ljočko mu uduvoril i mu rekol na zaabitut:Jaska znam deka vija pari ne s na carot i deka on aber nema oti tuva ima pari,tuku diljam takaj rabotta,nati i tepka kolku sakaš i ti si moljam iš nim korni takvija muabeti pred carot i nim mu kažuvaj.

Zaabitut si zel kolku sakal pari ud aznata i togaj za togaj,demek,dur da sii spastri parite ništo ne kažal,ama ka puminale nekolku dena,odi kaj carot i mu veli:Veliki care,demek da fati gulema vera ud carot de,Ljočko pred nekuj den cela azna,plna su pari mu a dade na fukarajte,znajš li za rabota ili ne a?Tore kakvi pari,kakva azna praznil Ljočko,bez da znam jaska?Brru vikni gu tuva i da vidam šo stanuva u mojta palata?

Koga dujdel Ljočko pred carot i zafatil da gu pita ud kdej najdel tija tolku pari

Ljočko mu ričel na carot:Ti,care,znajše li deka u tvojto dvor ~~cela~~ ima pari i kolku s' tija,p i na šo bea kladeni?E,džanam, rekol carot,jaska moži i da zbravih,ama diljam tija pari s'u mojto dvor,naši s'i nikuj nema prac druć daj zeva i daj raboti.Arno rekol Ljočko jaska ći tii vratm ste tija pari,ama ako nam drudzi,da znajš deka viće ne s' tvoj,tuku mo ima da bidat.Abre kak tvoj ima da bidat i su kakvo čare možiš daj najš ti vija pari?-mu rekol pak carot na Ljočko.I karajći si taka,si naljutil Ljočko i mu veli na carot:

Care,care,aj ći si fatime kaul deka jaska ći nam ušće nogo pari u vašto dvor,ama,da znajš deka ste tija šo ćii nam,za menka ći biddat,a ne i za tepka.Carot kndisal na muabet tut na Ljočko i ušće na minutta fajće kaul su Ljočko,tračejći deka ne smo nema da naj pari tam,tuku i daj najde,pak ći muj zeva ud Ljočko i pak nejni ima da bidat.Ama i Ljočko bil itr,oti koga dujdel red na da zafati i da pala niz dvorut,ne palal preć carot,tuku mu ričel:Aj,vija care ojti si u palatta,a jaska koga ćii nam parite,ći vi viknam i ći vi kažm kde ima,kolku ima i kde nema pari!

Carot najstina si trgnal i utišl u palatta,ama Ljočko,šo veli lafot"Voata spii on ne spii"ušće na to saat zafatil da pala,su to pirecko bstunče i za nogo malce vreme,ne adna tuku tri gulemi i plni azni su pari utkril. Ej,je, mr care,care si ričel Ljočko!Adna du dve moži da ti kažm,ama ste tri nema daj znajš,oti i za menka trebuva da vodam esap.

Na drugoto den carot gu viknal Ljočko kaj nego i mu veli:Ljočko,šo prajme su kaulot a?Ki bidi moj zamenik ili ći si ojš ud tuva a?demek,taka mu bil kaulot migju nego i Ljočko. Togaj Ljočko mu udguvoril na carot i mu veli:Jaska care,ništo ne veljam za da ti zmenam,ama možiš li ti da mi kažiš,kolku azni,plni su pari ima u tvojto dvor?Na vo pitanje ne carot nemožal da mu udguvori na Ljočko,oti ako si izlžiše da kaži nešto,ći padniše na dvor,bidejći ništo neznajal šo ima i ši nema u nejnto dvor.Togaj gu zeva Ljočko carot su nego,gu nosi u dvorut i mu veli:Care,care, et,smo tuva ima adna cela azna su pari,p ako sakaš,viknii argatte daj iskopt za da ti si fati vera ili ne.

Koga zafatile argatte da kopt,a carot sea su drudzi nejni zaabi i bil tam,šo bre brate!Koga si utvara adna cela azna,plna su zlatni pari,carot i nejnte zaabitindur namožale da puljat u parite,oti zdrajut na očte mu si fatil us svitejnto.Togaj,demek,ud kak a najdele adna ta azna i zafatile da a praznat u carckite azni,Ljočko mu veli pak na carot:Care,care,nej smo va azna,tuku,et,na filjan i filjan ćoše ima ušće adna i to ušće pogulema i su pojće pari,ama šo ći mi dajš ako ti ja kažm?ći ima li za menka del?

Carot,neli bil nogo tmaćar za pari,namesto da mu taksa na Ljočko,ako drugon brm,adna tinikija pari,mu rekol:Slušaj Ljočko,ud vija dve azni,prao da ti kažm,ne mi si davt pari,ama ako najš i druga,togaj ništo ud nea nema da ti zevam.Ljočko tolku čikal,p si ričel su aklot:

Dobro, dobro care i jaska sm zato!-Ama smo ako mi kažiš neščo koga ći si ja zeŽam cela azna za menka, ći ti kažm jaska na tepka! I ne udi kój znaj kolku vreme, zafatil da pravi adna malečka kujća u carckuto dvor su inaet da sii skrii nejnte pari šo ćii izvadi ud tritta azna, demek aznata šo i samiot car mu ričel pred nekuj den. Ama koga gu videl carot šo praj Ljočko mu veli:

Abre Ljočko, Ljočko, šo praj tuva? Koj ti kaža kujća da prajš na stredin u mojto dvor? E, oti, džanam, šo pram are? Neli mi kaža deka ako nam i druga azna, plna su pari ste moj ći bidat?-Et, mu veli Ljočko pak na carot, jaska si činih mukaet, si najdeh ušće adna azna i bidejći ti taka mi ričé, a nema kde dáj klam tija pari, jaska tuva zafatih da si prem moja azna, moja kujća.

Ud káj čul ste muabeti xx carot ud Ljočko, mu padna šubé za šta va rabota, démek, kak i su kakvo čare tolku pari najdél, gu vika kaj nego, u nejnta udajka i mu veli:

Slušaj Ljočko, koga smo du sea ti najdé tolku i tolku raboti, koga ste moj tajni raboti nogo nabrgu i svršuvaš, koga fu sea nikuj namoža na niščo da ti naddeli, da znajš, jaska imam gulemo šubé na tepka, p ili ći mii kažiš ste tvoj skrišni raboti, ili u zatvur ći ti klam. Ka čul taka Ljočko dur potres gu fatil, ama i niščo ne mu kažal togaj za togaj na carot, tuku smo si branil deka gospud mu pumaga ne nego, ama niščo ne mu fatil mesto, oti carot ne veruval na takvija basni. E, diljcam nejcas a kažiš, mu rekol carot na Ljočko, da znajš deka ud vadin nanaka kto na smovila mesto ći esapm, a nej čudno dur i dušta da ti a izvadam-smo ako mi já kažiš istinta.

Carot muj kažal ste vija muabeti na Ljočko, ama i ne gu pušća nadvor ud nejnta udajka, oti imal gulemo šubé u nego-ako gu pušći da ne isbega. I taka, džanam, ni pét, ni ses, fajća i gu ztvoruva u adna temna zndana na Ljočko i zafatil carot da si kroj čare kakva mana da mu naj na Ljočko ne smo da gu istera ud kaj nego, tuku i ste pari i tajni raboti da muj nuši i muj zeva.

Koga videl Ljočko nogo steg ud carot, oti nej čudno da mu dadea koj znaj kolku čutek, zafatil da mu si moli na carckite zaabiti i da mu veli: Amán, amán, vi si moljam, ustavejti mi na zaa i zazaj i mu na carot da om kaj nego i da mu kažm xx se šo saka ud menka!

Ušće na to den carot gu viknal Ljočko kaj nego i pak zafatil da gu pita za ste skrišni raboti šo muj palaše ud nego. Ama, vapt, Ljočko ne sii digal ramejnta i ne si pravel kto ništo da ne znaj, tuku ušće su vlizento kaj carot zafatil da mu kažuva i da muj redi ste raboti veljajći mu: Jaska care pred da dom kaj tepka beh istirano-izbigano ud mojto selo oti, spritu nih, nogo mu sm gu gruznel selto i namesto u selto nekolku gudini sm živel

u adná plnina.Ama i tamka ne mi brá mésto,oti i ne beše lésno čuvek,kto menka,sam da ž
ve na plnina.I da ne a dlžime nógo ramotta,Ljočko mu a kažal sta nejna prtrdija,démek,
kažal kak si gu puminal nejnto život ud dóma,du plninta,ud babata du carot i sé pured

Kóga a čul carot sta rabota i ste mki na Ljočko,dunekde,mu padnal i žalj,ama,neli
nógo tmacar za pari,mu rekol na Ljočko:Slušaj Lj
ra,ama diljcam taká tii rabotta,aj néka ti ustavam živ i zdrav,ama,da znajš,déka ud sé
nanaka nema viće da bidi š káj menka i pokraj to šo du sea nógo ajr viđeh ud tepka,ama a
oj si naka,da ne patiš ušće pološo.I ne smo to,mu veli pak carot na Ljočko,túku ud séa
nanaka nema da zevaš ni bstun,ni ač rgjusanta klčka šo si muj zel u
"kutrata baba".Ako ne kndisuvaš i su vija sintikes(uslovi),smo adna če
ko,smirački ili život.

Kutruto Ljočko!Neli bez ksmet čuvek?Šo veli adná prikazna"Kde odi vlče,kamin gu
če" d i Ljočko,kde da si opre sé mu si turuva i sé naopku pagja.

E,care,care,i jaska
kitax da umriš biter ud ajvan i ste ljudi na dujnata peza da ti si bijat,kak i na menk
I,bez ni da si puzdravi su carot,a za ste nejni tajni raboti ne ni pumislil,stanuva i
bega ud carckata palata.

Carot su bstunčito sl palaše i šl naogjaše pari i si radúvaše kóga praviše perip
to(korzo-prošetka) su potte niz ste nejni plnini,a kutruto,Ljočko šl si valjkaše px pi
gladin,gol i bos niz plninte.I,kolkuj žalj za adno takvo čuvek,kóga idváj si gu najdel
smetut,a ušće neraduvan na nego,druć ud rcite da mu gu zeva!I dutolku L
ko šo,to kutro,i ne bil vredin ni za za rabota,ni za pišačijne,ni sam gajred da si da
oti a kažame rabotta pogore kak mu beše.

Ljočko pu nógo vreme,démek pu nógo vreme plníncki život,izdrpuven,pubraden i nika
detidže pak mu tiknal i pak utišl na kujcata na babata,ama vapt,ne smo šo ništo ne najd
del tamka,túku ni mésttb saalam namožal da najdi,oti bil plno su kpini,drmi i namesto k
jna i mačijna,ežovi i zmii najdel.Dur togaj najnbg mka mu padnal na Ljočko i mu ijše da
utepa i da ne živi viće pojće,ama neli dúštaj mila ne dujdel du ta nevolja.

Nejsi,šitajći taká adno den niz urmanut,kój znajk kak,túku stretnal adni smokvi p
nego,p si ričel:Ako ne si kačm da vidam šoj va rabota,šoj vb imiš! I ušće ne udmuren ar
fajća,mu si kačuva vrs ta palena smokva i bidejći gl
ta ud tija mirecki smokvi.Arnoxx ama,tukušo si sfalil dolo i si lignal malce da si udmc
šo da vidi!On i taka bil grozno čuvek,p stanal ušće pološo-ud čuvek stanal magare.

Kóga si dzirnal i si videl,to kutro Ljočko i ka si videl déka viće nej ni čuvek

si ričel:Dur sea sam si gu najdeh kulajot,dur sea ubavo si a nredih rabotta-ušće vo taksirat mi trebuvaše!Nej,nej,si da rikam i neka dojdat vlcite da mii izedat i da si kurtuljam adnš ud mojte pisani mki. I tuku zafatil ra lipa,da rika kto istincko magare,a ud druga strana zafatile vlcite da vijat i da idat nakaj nego.

Kogaj čul Ljočko da vijat i da idat nakaj nego,kto pišman da si storil,p si rekol: _ Ako ne si kažm na va drugata smokva i ušće adnš da si najam,brm,ako ne drugo, sit da umram!I tuku si nadnal i kažil gore,zafatil da jadi pak smokvi.Ama ušće su tritta smokva šo a ksnal,namesto magare,pak stanal kto šo bil-demek pak stanal živ Ljočkd Aj,majkata,si ričel Ljočko,šo stanuva su menka?zm moži li va rabota da bidi su menka?Ama i vlcite viće stignale pud smokvata i zafatile da vijat kto da sakale da mu kažt na Ljočko:Aj,simnisi-sfalisi dolo i nema pojće da ni mčiš!

Koga videl Ljočko deka najstina ud magare pak stanal čuvek,namesto da si sfali dolo,zafatil smokvi da mu frlja na vlcite, za daj izlži i da utkini ud nih.Sea najstina on mu frljal smokvi na vlcite,ama i si veliše:E,bre vlci,vlci,smo da utkinam vadin ud vaka,p ći vijte šo ima da prem-kakvi čuda ima da storam! I sé pojće i pojće zafatil da mu frlja smokvi.

I bidejći bile nogo gladni tija pusti vlci,a smokvite bile nogo blagi,pu nekuj sa st dadel boga,si najadele, a nepkumta si trgnale ud tam,utidija malce ponaneka i zafatija da si prčat i valjkat,šo veli lafot kto prijadeni vlci.Tomon togaj,koga si uddaličile vlcite ud kaj smokvata,Ljočko si sfaljuva i pu malce,pu malce odi kaj drudzite smokvi,demek,odi kaj smokvata šo koga jadel ud nea i si činil magare.Ama sea Ljočko ne jadi ud tija smokvi,tuku tam utide su druć inaet.On utide tam,si kačil vrs smokvata i zafatil daj ćeka vlcite da ugledat i pak da odat kaj nego pu smokvi.

Pu nekolku časti vlcite pak ugladneli i pak utiđle pud smokvata trgajći deka pak slatki smokvi,ama nafile rabota,oti viće Ljočko ne bil vrs drvičut i nemal koj da mu tresi i frlja dolo za oni da jadat.Ama tokmu togaj Ljočko pak zafatil da vika, da rika gjo,kto magare su inaet daj pukani kaj nego da odat vlcite.Ako kaži nekuj,zašo mu bea sea vlcite na Ljočko,koga viće on bil istincki čuvek i trebaše da bega za da ne gu izedat nej teško da pugodi čuvek, oti Ljočko dur sea mu tiknal kak da si gu izvadi ifharot na ste šo mu imaše inat.

Koga čule vlcite deka "magarta" utišl ne druga ta smokva,ntrčale tam i zafatile da jadat ud viće istricente i frlente smokvi ud Ljočko.Ama vapt ne puminale arno,oti tukušo ksnale pu nekolku ud nih,uddeka vlci na adnš si činile magarijna i namseto vijne,zafatil kto magarijna da rikat.

Ljočko iđraj i va a čekaše.Ušće togaj si sfaljuva dolo,si uđbira adno nájjako ud magarijnta,mu sklipúva adnó tezbire samár,nabirúva smókvi ud dvéte drviči,gu ntuvarúva,mú kažúva i kinisúva nadólo.Áma nékuj ći kaži:

Kde séka da ódi séa Ljočko i šo inaet imál da práj šo ud vlk napravil magáre,p gu v. nál i trgnál nadólo?Na vo pitájne évo šo riđel Ljočko: Sea ći stánam prudaváč na smókvi : najpišim na cárot ći mu prudám,áma ud tija šo kóga ći jađi magáre da stáni,a nápkumpta ći púljam i ći prám.I najstina.Ljočko víće najdél čare kák da si izvadi inótut na cárot i na šte drudzi đe ne gu sebéle i ne mu pumužale kóga imál zórt,bez đáj zbrávi i nejnte puppiđi siljájne.

Ud kák si sfalil Ljočko ud plninta,pu nekólku đéna stignál u ksbáta kaj šo bil smiš stě cárot,najdél adná drúga rúba,za da ne gu pikása nékuj i zafatil da prudáva ud tije paléni smókvi.Áma séa Ljočko néj prudáva smókvite kće da biđi,túku pišim oći blisku da paléta i zafatil da vika i da véli:

O,carcki smokvi,o,o,o!I ušće su prvuto vikájne ispadnále cárckite izmišári i šo da v videt!Smokvi za mirak đáj puli šuvek,a kamoli da ne ksni ud nih.Istintaj ta đéka du togaj ni cárot,ni nejnte ljuđi nemále ni viđéno,ni jađeno takvó imiš,p kóga utišle i mu kažále na cárot đéka cárcki smókvi si prudávt dólo,du nejnta palata,bez da mu si đudi nógo,pušće adná lajtke,odi kaj Ljočko i mu kupúva pét ójki smókvi.Áma,néli ítr Ljočko,kóga đujdéla alajtkte da kupi smokvi mu riđel:Slušaj šéno,da ne néšče ksniš ud vija smókvite,óti da znajž,cárot znáj kólku s na broj i puli da ne ódiš zátvor za adná ili dvé smókvi.Vija najstina s cárcki smókvi i nikuj ne trebúva pišim da ksni ud nih,mađav ud cárot i to na guléma gózba.

Alajtkta najstina su pusluđéle na Ljočko i ne ćmo ne ksnále,túku niuti đzimnále na ni óti trešíle đéka séj istina šo mu kažél Ljočko.Ona đúr i na cárot mu kažéle đéka ne trebuva sam đáj jađi,túku kóga ći ima guléma gózba-taka riđel prudavačut.

Kóga i viđel cárot smókvite,najstina nógo mu si arisále,p namsetó sam da zafati da jađi ud nih,nrđal arno ručk,sil vika šte najbliski nejni zaabiti i drudzi prijatili i kóga beše sé azr,sidávt na sinijta i zafatile da ručt.Nápkumta i zéva cárot tija mirécki smókvi i kléva na sinijta i zafatil da muj rzđéva na šte pu tokmu.Kaj viđéle šte néjni prijatili óti đu togaj nemále viđéno takvó imiš mu véljat na cárot:Vija cáre,nógo ni sékate i nógo ni gléđate(mnogu se grišete) za náska i neka vii čestit nóvuto imiš-drúđ pt pojđe i poarni néka đáj bóga.

Cárot,kto cer prv zafatil da jađi ud tija paléni smókvi,a pu nego i šte drudzi zaabiti i néjni prijatili.Áma túku izđél tri smókvi,i túku zejnál ústa za da kaži,kólku s blag

smokvite,koga šo da vidi pred nego?!Ste nejni prijatili uddeka ljudi,magarijna stanále.E
ré šoj va rabota?Ama dur da reči carot i da javi nadvor,koga si puli na adno ugliddlgo
bre brate!Najarno i najgliddno magare videl.a ne nejnto obras.I namesto [illegible] nešto,za
fatil da rika i da gurmi u carckata palata.I ne smo to,tuku koga riknale ste tija pusti m
garijna,ste zaabiti i drudzite prijatili,ste ljudi nadvor tračile deka palattaj na aer p
riturena,a ne na carcka kujda.Demek, carot za živa peza stanal u nejnto carstvo,a Ljočko
ne smo šo si gu uzvadil iffarot,tuku si ja fatil dlgta naka i nikuj [illegible] ožal ni da gu zbileži,n
uti pk da gu pulova za va rabota šo a napravil.

Carot sea pak car bil,ama ne pojde na ljudi,tuku na magarijna,na nejtne zaabiti i
prijatili šo zajdno smokvi jadele.Ama pak ne gu ustavile na strana nejnte bliski,demek,ž
ženta,nejnte deca i koj znja ušde šo imal,tuku ušde na to den zafatile iljač da palat za da
gu likuvt i to ne smo ne nego,tuku i na ste nejni drugari.

Ušde [illegible] carica udrila tiljal niz celto zemja da si suberat ste ikmdžii za da
si naj lek za carot.I najstina.Neli carcka puvelja,du šo imal ikimdžija ste dujdele kaj
carica i ste zafatile daj pitat,daj sakat i da mu davt lugii,lugii iljači.Ama se bese n
file rabotta,oti ta boljka ne bila za iljači i sgu igli da si likuva,tuku smo kontra lek trebu-
va da mu si dade.A kde da gu naat to kontra lek koga Ljočko si ja fatil dlgta i smo si radu
val za rabotta šo mu si pugudila?

Daj ustjame malce vreme carot i nejnte prijatili da rikat i da palat iljač za da si
likuvt i da vijme šo praj sea Ljočko.I neli pogore kažame deka Ljočko mu imal inat i na
ste tija nejni siljajna šo mu si biele peza?Si kačuva na magarencito,si zeva pak koj zna
j kolku magareški smokvi,kinisuva i mu odi na nejnte siljajna.Ama sea bil nogo tivdilj na
preven,oti ne smo si ublišel su drudzi rubi,tuku deka i baja vreme puminal ud kak izbiga
ud selto,p koga vlizel ud selto nikuj namožal da gu pikasa dekaj on.

Koga stignal ntre u selto,zafatil da vika,paka kakvo vikaše kaj carot-carcki smokvi,
sea vikal deka koj di jadi ud vija smokvi moži i car da stani,si nasubrale ste siljajna
na strred selo i zafatile da nost,koj žito,koj iskumen,koj pari za da kupat smokvi.Ama n
li itr Ljočko,ne mu daval na sekuj baška,tuku mu gu subral sto žito i se drugo šo mu don
cele i mu veli:

Jaska na sekde taka pram,p i kaj vaska neka bidi taka.Dajti mi gu na menka žitto,iču
menut i se šo imate donceno,a vija sami dilejti sii smokvite.Ama,mu rekol pak Ljočko,vij
a smokvi ne si jadat pu ptut,tuku si nost doma,dii iskadite su timj
jte,oti dur i carot takaj jadel,a kamo li vija.

Ste tija šo kupile smokvi tokmu takaj [illegible] afat [illegible] jadat

léni smókvi, so bré bréte! Cálo sélo magarijna si nplnil i kóga zafatile da rikat ne smo u tanátite siljajne namožale da i udmorat, túku dúr ljujto i ud drudzite séla nemále mír i ráat. Áma šo da si práj? I na nih i fatil taksirátut, p séa zajdno su cárot i óni zafatile da pálť iljač za da si likúvť.

Séa najstinaj deka Ljočko gulémo gréh si kladél na néjnta dúšš, áma, šo véli adná prik zna "Volut rie, áma zémjata vrs néjnto grb/frlja", p zím nemál li práo Ljočko? Kój ga mu gu béri néjnto gréh šo nikde mésto i vrtilišče namóži da fati, da náj?

Kóga vidél cárot i caricta deka nikde namožále iljač da náat, udrile pak tiljál, séapu drudzite zémji za da dojdat čuži ikimdžii i adnš da mu si kláj kraj na néjnte mki, áma kolku žitále, kolku ikimdžii dujdéle kaj nih, ne smo iljač namožále da mu nájdat, dúr i bitér i napravile ud nógo iljači piénjne i nógo ígli brcajne.

Puminále víde tri gudini vréme cárot derman namožál da náj, a bidéjći na ljočko mu si svršija párite ud smókvite šoj zél, si rišél adnó den:

Éj, care, care, kógaj naógjah áznite, plni su pari i kóga ti dakah da mi dajš i na menka ti ni adnš ud srce ne kaža, náti Ljočko pet pári, áma séa kolku ći taksaš da ti likúvam? I čudejći si taká rešil da ódi da suberi smókvi, áma séa ne ud tija šo právť magarijna, túku ud tija šo ud magare pripravť pak čuvek, a za kolku pári ći mu saka ud cárot, táj baška ra bóta. Áma kák da ódi kaj palátta? neli ći gu pikasa nekuj i strašnoj da ne gu fatat?

Nej, nej si rékol Ljočko su úmot. Jaska séa dóm, áma ne kto Ljočko, tuku kto ikimdžija. Nejsi, si gu vjanúva to paléno magare, ódi na plninta, nbiruva ud tija mirecki smókvi, napl-núva dvé kušnici i kinisúva za kaj cárckata palata. Áma ka dujdél blisku du palátta, kupúva adná béla ligavka, démek da liči na ikimdžija, a ne na prudavač, gu ustava magárto na adnó an, sii zéva dvete kušnici pud miška, pukrieni arno da ne si puljat i mu ódi kaj cárckite čuvári. Kóga stignal tam, mu véli:

Slušajte čuvári, jaska sm ikimdžija ud Francija, p kóga čuh tiljál ud vašto cár deka kaj bólin i deka pála iljač, et, dilckoj, áma stanah i dujdéh da mu pumóžm. Kóga čule taká čuvárte, utišle i mu kažále na cárot i na caricta, áma bidejći do togaj namožále derman da náat, ud pišim nejćale ni da čujat, áma ka mu dadel láf ikimdžijata deka ima adnó lek šo móži da si likuva cárot, gu pušćat i vliguva ntre kaj cárot.

Kóga vlizél ntre šo da vidi! Ne adnó magare, túku ste bile tam kekdj ustavil ušde pre tri gudini vkt. Nejsi, utišl pišim kaj cárot i mu véli: Care, care, šo taká? Ud kóga va rabota si ja pti? Znajšli kak stana va priména kaj tépka? Ustajme, ustajme, ikimdžio, ič nim a láfi oti um víde ne ustana u glavta! - rekol cárot. Šo vrag smókvi bea tija, kój beše vo derata šo mi a pravi va rabóta, smo áko gu klen na rka.; rekol pak cárot, áma ič ne mu gu smislil imi-

to na Ljočko ili imito na nekuj drúć čuvek, gibi ne znajál ud kój mu dujdél vo zló.
Tógaj mu rékol pák Ljočko na cárot:

Cáre, jáska sm saalam déka ém na tépka, ém na ste tvój prijatili, šo boljdúvt ud va bo
ka ći vi likúvam, áma šo ći taksaš napkumta-pu izličejnto?

Mr dečkin nájni ti iljáč i likúvajne, p lésnoj za taksuvájne i plaćajne-kólku sakaš
šo sakaš ći ti mi dám.-rékol cárot. Áma Ljočko pák ne si puščil za dáj likúva, oti séa sa
ka da dój, sakaka da sii náj nejnte nájmili raboti, demek, bstunot, botte i klčata šo muj
mál zéno cárot ušće kóga bil káj nego.

Ud ka mu taksál nógo pári i kój šo li ne drúgo, Ljočko si ubrnál i mu véli, gu pita p
na cárot: Cáre, cáre, maćev ud pári i drúdzi raboti šo imaš u trójta paléta? Imaš li nešto
duža rabota u trójta paléta šo gu némaše pred tri gudini?

Cárot iš ne mislél déka vój Ljočko, p mu ričél: Ábre, ikimdžija, kak da ti kažm, jáska i-
mam tekvá adná rabota, áma tija ne s ud kój znáj kógo, tuku ud adnó verijan dete šo nikuj
ne gu klavaše ne esa p mésto u čujnata, p kóga dujde káj menka, gio, da raboti i da izvádi i
párče léb, ama namestokx to, on zafati da mi lži i da mi krádi. Ama ka vidéh jáska taka, ne
smo šo gu isterh, tuku muj zéh i magišnarcuto bstunče, i botte i klčata. To čuvek-rékol pak
cárot, si víkaše Ljočko, a ma nikuj du séa ne znáj káj skršil glava. A kde i imaš srkieno t
ja raboti ud Ljočko cáre?-gu pita pak ikimdžijta na cárot.

Mr jok néka si storat i tija su sé nego, kóga jáska némam zdrave! Akoj sakaš, bre ikimd
žija, kóga ći mi likúvaš, zévaj, p šo sakaš práj su nih, jok džemden néka si činat-naka ud
ménka.

Ud kógaj nučil Ljočko kde mu si naogjat nejnte nájskpi raboti šo pred tri gudini muj
zél cárot, gu ustáva na cárot, ódi káj nejnte
mu dava ud tija paleni smokvi, ama i da mu véli: Vija séa ste ći si činite pak kakšo behte
pred tri gudini, ama, da znajte, smo ako kažite déka ud vo med si izlikuvahte, oti kóga muj
daval smokvite Ljočko su med i naočkal, ste pak ći stanite kto šo behte du séa. Kóga čule t
ka zaabitte, káj bre brate! Kój saka pak magare da si čini, p i oni da kážt za tajnto iljač
na Ljočko? Néj, bre brate! Ušće na ta minuta stanája i izbigaja, ni ne cárot da mu si jávat.

Kóga svršil Ljočko su ste zaabiti, a séa ustanál smo carot, si rékol su umot: E, dur séa
ći ti kažm, bre, carče natépka! I pu malce, pu malce, ódi kaj nego i mu véli:

Cáre, jáska viće dujdeh, p nej lošo da si činiš azr i tepka da ti uzdravm. Kóga ričél c
rot šo trebuva da praj za da si azarisa, Ljočko mu véli: Pišim, cáre, áko sakaš, doncii tija
čužite raboti dáj vidam kakvi s i šo s, a napkumta kaži kolku pari ći mi dajš, a napkumta
pulime i ći prajme, I neli carot imal gulema mka i déka ništo ne mu bilo milo, mu réko

na Ljočko:Et,ikimdžija,odi [illegible] ázna evaj tija raboti š[illegible]
tólku mirok imaš dáj vidiš,zévaj [illegible] kaj mánka da [illegible] likuváš,a nap-
kumta ći vidam i šo li ušće da ti dadm.

Izmićarot viće túva mu beše,a Ljočko bez da gubi vréme ódi u áznata,sii zéva néjnte na-
jmili raboti,ustunčito,botte i rgjusánta klička,si ntuvaruva tri tuvári zlatni pari i mu o-
ne carot.

Ama bila taká rabotta,demek sea Ljočko ne utišl da gu likuva carot,tuku et šo mu nap
ravil: Koga vlizel u néjnta udajka,namésto da mu dáj tólku smokvi,kolku šo trebuváše,on mu
déva smo adná.Carot ušće na ta minuta zafatil da si priprava na čuvek,ama ne saalam,tuku
smo du vratut gi činil čuvek,a nagore,demek glavta mu bila pak magareška.Ama i carot zafa-
til viće da si raduva i kladel vera na Ljočko,ama néli sakal da si gu izvádi inatut na né-
go?I šo tračite da čini?

Ka gu videl carot na takvo al,namésto da ustani ušće adno-dve dena zdaš epten (za ly) likuva,gu
ustava,si gu zéva zlatto,si gu ntuvaruva na tri kojna i na néjnto magare i stanuva i si bè
ga naka.Ama pred da izbega mu kažal na carot deka útre pak ći si vrni,ama on dumán stanal
i ušće ni dzirnal názut.Demek,carot ustanal plvino čuvek i pulvino magare i, spritu pirikáz-
nata šo a kažal Ljočko,carot uscej na takvo eri ze.

Ud kak si gu izvadil ifćarot Ljočko spritu carot,vrvéjći pu plninta,kaj šoj najdel smo
kvite,mu tiknal za mkite na néjnto magare,p si ričel:Mr,sj dosta gu mčih vo paléno magare
i neka adnš i on si uslobodi!I namésto zop,izvagja nekolku smokvi,muj déva na to kutro ma-
gare,gu ptipráva pak vlk i gu istiruva nanaka,a on utišl u adná gulema kšba,si nkupil koj
znaj kolku mal,kolku ducajna suflugii,lugii primatija i zafatil mirno,ubavo da si gu tera
životot.I najstina,Ljočko napkumta ud tolku i tolku mki pak ustanal živ i zdrav,ama nejnte
dušmajna,nejnte puppizači ušće s magarijna i du veka taká ći ustanat.

JOVAN U PRAZNA BUKUVA KURUBA

Si bil nekuj si siljanic i adno selo i si vikal Jovan.On rabotal čivčijcka rabota
i bil nogo vredin,ama nemal ni žena,ni déca niuti sakal da si ženi.

Jovan ne sakal da [illegible] zeni [illegible] da u vori [illegible] ujća,o [illegible], oj znaj ud kde [illegible]
nogo [illegible] d dveste d [illegible] l

da starus.Demek,Jovan [illegible] d [illegible] na umira[illegible]ata [illegible]
bila taká rabotta kak š [illegible] koga [illegible] gudini,mu [illegible]

Sveti Rangel dommo, kde šo ležal na pukrotvut i mu veli:

Ajde, čičko jovan, čini si azr, oti viće ti dujde krajot na tvojto vekot šo živel! Koga čul taka čičko Jovan, kto putrisen stanal i mu veli na Sveti Rangel:

Abre šo veliš Rangel? Šoj va rabota šo a kažuvaš? Neli jaska trebuva ušće sto gudini d živm, p napkumta da umram? – Jaška taman šo si čičeh ud sea nanaka da si ženm, a ti kto da kanil nekuj šo mi dujde, rekol čičko Jovan.

Koga videl Sveti Rangel deka na čičko Jovan ušće mu si živi, mu padnal žalj nekk, p rekol: Diljćam tolku mirak imaš da živiš ušće, aj neka ti si čini ćefot, ama, da znajš, deka pu tri gudini pak ći dom, p da ne nešćo pak mi si moliš, oti dur togaj ćojš u pekulot. – Mu rekol pak Sveti Rangel na Jovan.

Čičko Jovan najstina sea najdel kurtulima i pak si ja vršel nejnta rabotd, ama i zaf til da sii broj dnite, oti ne bea nogo dlgi, tuku smo tri gudini vreme. Ama sea Čičko Jova si izmislil i druga dubara da mu praj na Sveti Rangel, p si ričel:

Ći si ženm sea i beljćim pak ći gu izlžm na angelot, oti dur togaj moži i dete ći ni daj gospud, p koga ći gu zafatam da gu moljam deka imam dete i mlada žena, moži pak da mi ustavi. I, bez da mu si čudi nogo čičko Jovan, fajća i si ženi. I ne smo to, tuku pu adna gu dina mu dadel koga i mško dete, p sl radus bil, a si velil su aklot deka Sveti Rangel mo ži i da zbravil da dojći kaj nego.

Koga taman nplnil tri gidni vreme, et ti gu kaj idi Sveti Rangel, su krinata klčka na ramo i ud kak mu si nabližil epeten du nego mu veli: Ajde, ajde čičko Jovan, stani i azari si, oti viće vremito ne smo šo dujde, tuku i fati da zminuval

Na čičko Jovan dušš na ustana u nego koga gu videl Sveti Rangel nad nego, a ušće pojć si putrisel koga gu videl su klčka na rka. Ama, koga si dujdel na sunlukut, stanal na noga i mu rekol pak na Rangel:

Aman, aman, ti si moljam Vseti Rangele, ako ne drugo, brm, ustavime ušće tri gudini vreme, da mi puraste malce dejto i da si izradum malce na nego, a napkumta, koga sakaš el kaj m nka-ič nema džifa da ti pravm! I su nogo molejne, pak gu kndisal u mu padnal žalj na Svet Rngal, pak gu ustavil na čičko Jovan da živi ušće tri gudini i si utišl nanaka.

Čičko Jovan i sea utkinal i pak zafatil da si ja brka nejnta rabota i da si raduva n ženta mu i na nejnto idinače dete, ama i kto da si klaval i kto da ne si klaval na esap mesto deka pu tri gudini viće ima da si umre, kak oti tračil deka i napkumta ći gu izlži na Sveti Rangel. I ne smo to, tuku i drugo nešćo si iznislil i si ričel:

Ako pak dojdi pu tri gudini, nema dona da mi naj na menka, tuku ćom i ći si skrijam n kde, ćom na bukuvta kuruba šoj na "Šopot" u Pajakx Plnina, p beljkim nema da doj tam.

I kutu kak si izmislil i taka napravil.Koga zafatile da mu bližt dnite za da mu dojći pa Sveti Rangel,čičko Jovan ne ustanal domo,tuku sii zel magarijnta i pred da kinisa za na urmanut,mu veli na ženta mu:

Ženo,ženo,ako nešćo dojdi nekuj i da pala,ći mu kažiš deka Jovan nej doma i niuti gu znam kde utide.A pk,ako ti pita koga ći si vrni nazut,pak kaži mu deka,gjo,dur pu nekujx den ći si vrni.Koga gu pitala ženta mu deka zašo va rabota a praj,Jovan mu ričel deka na ćeškin neka si vrnam nazut doma,p lesna rabota-se ći ti kažm šo stanuva su menka.

Čičko Jovan kinisal,utišl na urmanut,napbral drva i mu si kurdisal ntre u bukuvta kur ba veljajći si:Ud kde znaj Sveti Rangel deka jaska tuva sm?Ni žena mi ne znaj,a kamo li ruć nekuj i tuku mu si kutnal da spie.

Ama koga mu dujdel viće vremito na Rangel,ne utišl prac domo kaj Jovan,tuku ud nebit prao u kurubta,demek prao tam kaj šo bil čičko Jovan skrieno.

Čičko Jovan cela nojć aroraše i pet pari ne davaše deka nekuj ći naj tuva,ama koga si rzbudil na sabajlinto šo da vidi na vrs nejnta glava!Sveti Rangel.

Ej,ej, čičko Jovan,čičko Jovan,dur vadin viće nema lžajne,oti viće češta si prili i š te si svršija.Kogaj čul vija muabeti čičko Jovan,vapt,ne zafatil da mu si moli za da gu ustaj ušće nekuj vreme,ako si može,da živi,tuku mu veli na Sveti Rangel:

Ne ,sm,jaska Jovan,ne sm jaska Jovan,tuku sm drvar,ojsi naka,ne ti puznavm koj si! Arno ama,neli viće češta bila priliena,p namesto da gu izlži na angelot,vapt on bil izlž oti ka mu dadel adna pu vratut na čičko Jovan, mu a izvadil dušta i mu ja zel su nego na gore.Ama pred da umre čičko Jovan mu rekol na Rangel:Ako ne/drugo,brm mi natira da si ženm da ustavm adna iskra ud mojta krv šo ne smo ći mi slavi imito,tuku duveka ći puljat mojt oči.Demek,šo veljat starite,ud boga niku namožal da si skrii,niuti ud istinta,oti...

NAMESTO ADNA DVE PU DVAJSIT GUDINI

U nekuj selo si bil adno pop i imal žena i tri deca. I neli kto pop on imal gulem ihtibar ud siljanta,p se šo ći pravele,gibi,svadba,krčejne,arms ili koj znaj šo,popc i daskalot bile vikani.Arno,ama,tuku šo mu si činile pu nekolku gudini decta na popot,si rzbulela papadijta i pu malce vreme umira.

Decta ustanale si raci ud majka i bidejći na popot ne mu idel ud rka daj gleda,tija ne smo si nmčile,tuku zafatile da odat dru goli i bosi,p ste siljajna mu vikale na popot ud kak puminalle dve-tri gudini,da si ženi i da zeva druga žena.

Ama neli imal nomo(zakon) deka na popojte pojće ud adna žena ne mu pagja?Ud kogc da pala izim za da pak si ženi?Arno ama,ka videl zort,oti viće kujćata ći mu si isturi i

decta zafatile pu sukacte da mu plivt,mu odi kaj vldikta i mu veli:

Gospudin vldiko,jaska znam deka nomto ne dava i grehj da palam ušće adnš da si ženm, ma,et,mi izim da zevm adna dumakinka kolku doma da si vrti i decta da mii gleda.

Koga čul vldikta deka najstina na popot muj istiza žena za nejnta kujća,si pučudil malce,a napkumta mu rekol na popot:

E,džanam,pope,najstina ti trebuva nd tepka žena i znam kolkuj mka tri deca da ima čuvek,bez majka,ama,kak da ti kažm?Tuku, rekol vldikta pak,aj ći ti dam izm,ama puli vakka popče,ći puliš da ne zevaš mlada žena,tuku zevaj da bidi na okulu čtrdesit gudini.Ama rekol pak vldikta,puli i da ne bidi pojće ud čdresit gudini stara,oti ći namoži daj gleg da decta,p dur togaj ći imaš pugulema bilja.

Ud kak mu dadel izim vldikta,popot stanal i si utišl,ama ušće na to den zafatil da pala novv žena.Ama ka vrtel,ka sukal,gjo,namožal da naj žena ud čtrdesit gudini,p si rekol: Mr jaska namožm da nam žena ud tolku gudini,tuku ja da si zevam dve pu dvajsit gudini,p šo saka neka bidi.Beljkim,si rekol popot,ud dvete adnata ći si pugodi i nema daj ustavi decta da mi plivt pu sukacte gore-dolo.Ama ći reči nekuj,si veljal popot,kak moži popop da ima dve ženi?-A šo mii gajle na menka koga vldikta

I bez da mu si čudi nogo popot,najdel dve mladi ženi pu dvajsit gudini i si venč su ni

Ama koga čul vldikta deka popot ne adna,tuku dve ženi zel dommo,p i si venčal su nih,gi vika kaj nego i mu veli:Abre pope,pope,šoj va rabota šo a pravi,šoj vo greh šo si klade na dušta u va dujna?

E,vldiko,p neli ti mi kaža da zevam žena ud čtrdesit gudini?Jaska najstina sakah da pram kak šo ti mi kaža,ama kde da a nam takva žena koga celta kaza a ubmah i namožah da nam?I kakvo greh si kladeh na mojta dušš koga dvete ženi nemat ni pojće,ni pomalku gudini ud čtrde jsit adno ima da čini.

Vldikta nepr imaše ćef i gu kskndisše na popot šo zel dve mladi ženi,ama i namožiše drugo da praj,oti i on imal kabaat,bidejći on mu dadel izim na popot da si ženi.I taka,džanam,popot sii zel dvete mladi ženi i zafatil pak da si a utvara nejnta kujća.Kolku armo mux bil,kolku muj glidale decta tija mladi ženi i kolku ihtibar mu pravele na popot nej tolku istiza,tuku ud sekugaš crkvta na nekuj mu davala prao ,a na nekuj ne smo šo ne mu davala,tuku i mu gu zevala.

BIDI CAR, AMA IMAJ ZAANAT

Si bil adno car i si imal žena i smo adna ćerka. Kto car on nogo pta udel za l(niz nejnte urmajna i na nogo pta su šajka si šital niz morto. Ama koga adno den navlizel baja dlboko, a su nego bile caricta i ćerka mu, koj kak dujnal adno silno vetr, p ka gu zavlizela ta pusta voda i tuva, i tam namšeto u nejta na čuža zemja gu pfrlila.

Carot, ženta mu i nejnta ćerka najstina ispadnale na suvo i navlizele u adna gulema k šba, p i zafatil da kažuva dekaj car na filjan i filjan zemja, ama koj ti viruva bre brate I ne smo šo ne mu viruvale, tuku dur i peza mu si biele, a pak koga palal nekuja rabotička ič muabetut ne mu gu pavele, dekaj, gjo, car, a kamo li na arno mesto da gu kažaat I ka vrtel, ka sukal, kutruto car, a viće zafatil da gladuva, da slbej, papuci nema, ruba juna gire, ster simes, odi na adno selo i si glavi kto selcki guvidar. Ama carot zafatil dur zbi da krca ud inat, šo ud car guvidar stanal.

Carot nekolku gudini pu red sii pasel kravte i, ako ne drugo, brm, leb, ruba i kujkučka si pravil, ama i ćerka mu viće stanala na akran za mžejne. Ama tolku lična bila ćerka mu n carot, šo ne smo ud selto, tuku i ud nogo ksbaj mu idele strojnici za mžejne. I ne smo to, tu ku ka čul i carckiot sin deka na filjan i filjan selo ima tolku ubava i lična divojka, st nuva adno ćeri, mu odi na selto i a stretnuva ličnata moma na nekugašnuto car. I ušće su videjnto na momta, tolku a zskal, šo dur dommo ne si vrnal to den, tuku utišl kaj tatko mu na momta i mu ričel:

Guvidare, guvidare, jaska vadin dujdeh kaj vaska ne za koj znaj drugo, tuku za vašta ćer ka, p akoj ksmet i ako vi si čini ćefot, nej lošo da mi a dajte! E, dobro, džanam, bre dete, š si ti i ud kde si? Kakvo zaanat imaš šo a palaš mojta ćerka da ti a dam?

Šo sm jaska?-rekol carckiot sin. Carcki sin i to smo adno majka i ma majka! I koga takaj rabotta kakvo zaanat palaš, ti guvidare ud menka?

E, diljćam nemaš zaanat, da znajš ne carcki sin, tuku na boga sin da si, nema da ti dam ćerka mi, mu rekol guvidarot na dejto.

Koga čul taka carkuto dete, si utišl doma i mu rekol na tatko mu, na carot: Tače, tače jaska nogo a sakam na filjan i filjan guvidar ćerka mu, p ako bidi ksmet nea da a zevam, ar ako ne niedna druga moma nejćam u va dujna. Koga čul carot deka nejnto dete sakal guvidaro ćerka, zafatil da gu kara i da mu veli: Abre sinko, nema li druga moma za tepka šo cel soj s kaš piripat da ni prajš, što carsvo da ni gu ignisiš? Nej stramota ud ljujto d ka carot is usvatil su selckuto guvidar? Ama na koj ći kažiš? Na dejto mu vlizel u mirakut divojkata na guvidarot i nejća niščo drugo da čuj, madav ud nea.

Ka videl carot deka miram ne mu si dava na sin mu, vika adno nejno zaabit kaj nego i

kto strojnik za momta na guvidarot. Arno koga zafatil da mu veli na guvidarot dekaj duje dén za nejnta ćerka da mu já čini na carckiot sin, namšeto da kndisa, ako drugo, brm ćerka mu na raat da živi, on mu rekol:

Ako, ne to déte ňo pred malce vreme beše tuva i ňo a zakaše mojta ćerka, ič, prijatile ním si lži, oti ne mu a davam. Koga čul strojnikot déka guvidarot ne jša da mu a daj ćerka mu za carov sin, si pučudil malce, a napurta mu veli na guvidarot:

Abre, čavoče, abre guvidaru, zašo nejšaš da mu a dajž ćerka ti na carckiot sin? Šo muj ku kuzurut i kolva masna ima to déte? Zrm ti si ud poarno soj ud carot? Nej, nej, rekol guvidarot, jeska nejšam da mu a dam ne oti mu najdeh koj znaj kolva masna na dejto, tuku oti nema zaanat. I sé dudeka ne muži nekuj zaanat i sé dudeka ne mi donci nikon-rabota ud nejnto zaanat, ni laf nejšam da čujam, a kako li ćerka na nekuj da dam.

Koga videl carckiot zaabit déka guvidarot nogoj tvrd i déka namoži da gu kndisa u gu naddeli xxxx i pokraj šo mu taksal koj znaj kolku pari, si gu vrjanuva kojnito, si vrnuva nazut i mu veli na carot:

Vilikni care, nikako ne napravih su guvidarot i pokraj to šo adna torba pari mu taksah oti nakto déte nemal zaanat, p zato i nejša da čuj! Pokraj carot, moži nemal tolku vera na vi zaabit, fajda i pučja druć nejno prijatilj kaj guvidarot, a koga stanal laf pak za ćerka mu déka carot a déka za nejnto sin, ne smo šo ne mu dadel, tuku nejšal ni da čuj. Sé dudeka, ne muži carovto sin zaanat, nema da a zeva mojta ćerka-taka ći mu kažiš na carot!-mu rekol i vujt na carckiot prijatilj guvidarot.

Koga i sen nemožal nikako da praj i vo prijatilj, si rekol carot su aklot:

— Mr šo gu moljam naka guvidarot, tuku ne si zevam snaa ud mojte ismafi? I neljuten kak šo trebuva, gu vikal na sin mu i mu veli déka pojde nema da si rspreva su guvidari, tuku čuvaj tvet ud nejnto ism fi, čurbadžijcka ćerka da zeva i déka vide pojde nejša su guvidari da ima ehlifiriš. Ako ne čul taka sin, ne smo šo ne mu si slagal su muabette na tatko mu, tuku si vrnal i mu rikel déka, ako saka čurbadžijcka ćerka za nego neka a zeva, xxxxxx Demek dejto nikk ne si kndisuval za druga divojka nadev ud guvidarckata. I ne smo to, tuku cer zafatil i gu xx stor da mu dava na tatko mu i da mu veli déka ako ne a zeva va divojka, ći izbegne ud dava, p šo déka nema bidi.

Carot kraj pomožal su nejnto déte da noj i um u glavta ne mu ustanal, oti ne smo šo déte nemožal da udvrti ud guvidarckata ćerka, tuku i ud nejnte prijatili i ručnini dermen x nemal-a nejšale ta palena fukarajcka mama u carckata palata.

I koga videl vide déka nema druć kraj, oti sin mu vide zafatil prao nema da lafe ud nego nirak pu guvidarckata ćerka, gu vikal adno den i mu veli:

Jaska cinko pojde mu neam u glavta, p[illegible]e anaka praj šo ći prajž su guvidarot i, ako n
Mišt da gu hndisoč, iš neam prutif i gajle oti ćo a navaš nejnto ćerka. Kolku na pari i sé
rugo šo ći ti stani putrebno, jaska šiv ušće i nim beri gajle. Demek, čarot gu ostavil na
jto ón sam da si a hredi rob ota su guvidarot i su nejnto ćerka.

Dejto ostanal i on utišl kaj guvidarot i koj znaj kolku pari i šo li ne drugo mu tak
ama na koj ći mu dajž mirom, na guvidar? Abre, čičko, abre guvidaru, kakvo zaanot palaš od m
ka, koga celta zarjaj moja i šo sakar prám?-mu rekol čarchiot sin na guvidarot. Eh, eh, det
momče, i jaska možt da beh nekugaš nešto, ama sen puliš na kakvo deridže dujdeb-selski kr
pám!-rekol kutruto guvidar.

Koga vide mu sišel glavto deka naroši pojde da si lafe su guvidarot i deka ne hndisu
ćerka mu da mu a zeva, oči dejto u adna gulemakxxkx kšba i zafatil da pita gore-dole šo d
raboti i kakvo zaanot de fati smo i smo da ne mu izbega piljto od rka. I, ko vrtel, ko sub
niz krijto, dujdel du adno rguzinar i mu veli:

Abre, čičko, abre rguzinaru, kolku vreme moži čuvek da raboti za da nuži da pleti rgu
ni i da stani majster rguzinar? I kolku pari ći sakaš za da ti nužiš za vo vreme, sibi, d
ka nužam? Ama [illegible] e znajal dekaj čarchi sin, taku trašil dekaj drug nekuj.

E, diljam tolku mirak imaš rguzinar da bidiš, bre dete, rekol rguzinarot, lesna rabot
smo adno mesic ći bidiš kaj menka i ći platiš smo tri liri. Ama, rekol rguzinarot, znajš l
kakvo rguzinar ći staniš kaj menka? Ajdi de!

Čarchito sin ušće na to den hndisal i ustanal kaj rguzinarot i zafatil su gulem
kat da pili xxx da raboti. I za nplno adno mesic, dejto tolku arno gu zafatil to mirecko
zaanot, šo pčarno tkajal i od majstorot.

Ama neli guvidarot mu imaše kašano deka koga ći fati zaanot dejto izrabotono nej
nejnto rka da mu donci za da mu si fati vera? Ušće su uddiljuvejnto od rguzinarot, si se
adna abava rguzina, od nego tkajana, mu odi kaj xxxxxxxxxxxxxxxx guvidarot i mu veli:

Čičko guvidaro, et, jaska pak dujdeb pu vašto ćerka, p trašem deka nema prazin da si
vrnam, taku sen ći prajme ajrlija i dosta vide mi mči! Jaska, mu rekol pak dejto na guvid
rot, sen vide ne sam kakšo beh, taku vide sm zaanatlija i nema šo pojde da palaš od menk
I koga [illegible] el šo nužil i kakvo zaanot fatil, čarovto dete mu a izvegja r
zinto i mu veli: Eto, čičko, voj mojto zaanat šo du vadin sm gu užil!

E, e, sinko, ako i jaska imah adno maleško zaanatše, nemaše od car guvidar da stanem
ku em poleano ći rabotih, em ste ći mi palaa da mu rabote, Tuku, rekol pak guvidarot, spul
mu pak nogo na vija [illegible] nte šo mi dodea kravto dej posam, inkk ći si umriše od glad,
mke i šel [illegible] maše vide šo drugo da koži, tuku mu a dava ćerka mu i ušće na to d [illegible]

xxxxxxxxxxxxxxxxxx

tile svadba da právt, gíbi, tatko mu na mónta dur tóguj mnóisél i mu a dadél dérka mu na ckiot sín.

Ud kak a zéle guvidárckata dérka za cárcka snaa, óna ne gu ustavila tátko mu sám i ponenáka dáj pási sélckite krávi, túku si gu zéla káj néa i bajá vréme zájdno živéle. Nápku nta, ud kak mu a kašél ste raboto na svatot, gíbi, na cárot ud zémja de, mu si fatil véra dé-ka i on bil cár na néjnta zémja i su gulema pómuš gu prifrlile pak na nejnta zémja kde i da sm vadin pak si cáruva. Áma dur séa znajal kak da mu nósi na néjnte ljudi, óti bil nógo nguren, nógo ptisán, p na ste nejni ljudi i terál árni zaanati da úst.

KARABELJO

U nógo stáro vréme, da kážime u túrcko vréme, u adnó sélo živél adnó pópot i si imél smo adná ppadija. Pópot kto póp imál gulémo šés ud célto sélo i bil árno žurbadžija, áma ne mu bil milo životot kak šo trebuva, óti néšto mi lipcal, a to bil šo pópot nemál déca I najstína. Kólku šurbadžija da bídi šuvek, kólku da gu sakat ljujto u sélto, kólku gulema šés da ima, ništo ne mu fájda mésto, nikuj namoži gajred da mu dáj, ako néma néjno čédo. Zató pópot kóga udél na crkvata ne si molél smo za ljujto i kój znaj zašó drugo, túku nájnogo si molél na boga dete da mu dáj-i on kto sto insán da si raduva. Ppadijta, pk tolku si nógo si molela na boga, pak za dete da roди, šo sekuja večar kój znaj pu kolku svejói gurela i pu kólku šeći naslo ardžila, pu čtrdésit mitajna pravela navečar smo i smo, ako ne drugo, brm adno dete da ima.

I, šo véli láfot, mu padnál greh na boga, p mu dáva adnó mško dete, a pópot i ppadij ta litnale ud radus i nie znajale šo da táksat i takvo dar da mu dáat na crkvta.

Pu tri nidéli pópot pravi gulema gozba, gíbi, ste siljajna sii kanil na ruč i gu kristile nejnto tolku sakano dete. Imito na dejto nonkuto mu gu kladél Karabéljo.

Pópot i ppadijta najstína, ud zafatukut nógo si izraduvale, áma ta radus ne mu bila na árno, óti kóga si činil Karabeljo na okulu pt-šés gudini, bil tolku silno dete, šo ste selcki dete i borel, i tepal, šo ste siljajna zafatile da si karat su pópot, a najnógo su ppadijta, velj ljdi déka vo dete nej saalam, túkuj nišanlija šo tólku gulema sila ima káj nego. Démek, pokraj radusta šo sea imale dete, zafatile da si skldisuvt zašó mu gu dadél gospud kóga bil takvo ursus dete. I taka, džanam, karaj vadin, karaj utre, gjó, da si legni na bračnoto Karabeljo i da ne vikat bogdžana siljajnta na nego i da stani dobro dete, áma na kój ći karaš i na kój ći pustiš? Namesto na poarno, se pološo i se pološo stanuvél Karabéljo

i séa nej fajdal adno pu adnó dáj tépa ili dáj bori selokite déca, tuku pu tri-čitiri na adnš i fajdél i i krival vrs néjnte silni rci, a napkumta i klaval na grb i zajdno su ni kolku možal trčal. A pk, koga si činil na dklu destina gudini, oéli dubici krival vrs néj to ramo, gulemi drviči kurnal ud baščite i šo li ne drugo zijan ne pravel u selto, a ste siljajna více namotale da gu trpta, tuku sekuj den udele kaj popot i mu kažuvale deka ako ne zeva mérka spritu nejnto déte ne smo šo ći gu isterat ud selto, tuku ći gu nterat i s te zijajna šoj pravil Karabeljo da muj plati. A zijajnta bile tolku gulemi, šo i šapkata da si prudade popot, pak namožal da si udbordži na siljajnta.

Koga videl popot deka néma druga fajda, demek Karabeljo néma breg za da stani do ro déte i deka sekuj den sé na pološo stanuva, a vikmuva ppadijta i mu veli:

Mr, ppadija, šo prajme su vo nagto déte? Dete, déte, ama ajdi de séa da ti vidam? Lj jto imat prao šo veljat dekaj nišan lija, ama imat i prao, oti ništo zdravo ne ustav du séa i ste déca muj napravi za nkde. E, pope, rekla ppadijta, aj kaži mi de, šo da si praj Slušaj ppadija, jaska veljam deka poarno da gu néame vo déte, utkolku šo gu iame. I si ubr nuva pak du ppadijta i mu veli:

Jaska veljam deka poarnoj da gu zevam na Karabeljo, da odam utre na urmanut i na mesto da gu utepm kto kuše doma i da ni si smejat sto insan, da gu ustavam dbokb ntre u urmanut, p šo saka neka bidi su nego. Koga šula ppadijta uše togaj mu si kndisala na lad na popot i gu taksala více na plninta-ona neka praj šo praj su Karabeljo. Arno ama, to v- rag déte gu šul muabetut na tatko mu i majka mu, rzbral šo mu krojat i si rekol:

A, a, i vija mi gu palate šereto da si kurtulite ud menka, ama i jaska ći vidam l ći vi ispadni vo rabota!

Koga prikršila nojéta, popot stanal, si azarisal, gu rzbaduva i na Karabeljo i b da mu kaži kde ódat gu zeva i odat na urmanut gore na plninta. Arno ama, ušde pred da k nisat za na urmanut, Karabeljo sii nplnuva džipovte su pepl i taman zafatile da vliguvt lboko u plninta, zafatil da soli pu malce ud poplta šo gu imal u džepovte i zafatil da kleva na umk kde i na koj pt i mesto si naogja.

Taman vlizele nogo dlboko u plninta, a tatko mu-popot, tračil více deka namoži si vrni nezut, oti i nemal pt, zstanale na adno mesto i mu veli na Karabeljo:

Slušaj sinko, aj legni si ti malce i puspie, a jaska ćom malce ponanaka za da s čm poarni i popravi drva, a napkumta, ud kak ći bidam azr, ći ti skornam, ći tuvarime i ć si ojme doma. Arno taše, taka neka bidi, rekol Karabeljo i tuku mu si kutnal da spie. Popo namesto drva da seči, si nablišil du Karabeljo i ud kak gu videl deka najstina spie, si čuva na dubicte, mu ustava dejto tam i si vrnuva doma.

Kóga gu vidéle ppadijta ~~xxxxxxx~~ na popot déka bez déte si vrnúva
Pópe,pópe šo naprovi su Karabéljo?Gu ustavi ne umenut ili gu utipá nékde?Jazk ne tépka
áko gu utipá i nikujpt ne vlévaj u crkvata óti tuvarén si ud gréh!-mu rékla ppadijta na
pópot.Iš nim si skldisúvaj ppadja,jáska ne smo ne si kladeh gréh na dušta,tuku
šo gu ustavih na Krabéljo,nikujpt nemoži nézut da si vrni.Démek,si kurtulisaja ud nego.

Karabéljo najstina bil nógo umurén i niščo ne pikasél šo stanúva su négo,áma kóga
tanál na zastrata šo da vidi!Džan džin okulu nego-živa dušš nema okulu nego.Áma ud kak
si utignál árno úbavo,utišl du adnó izvorée,si izmil i bidejći du nego imál adná visóka
búka,mu si nadnúva vrs néa i zafatil da púli i da zej gore -dólo.Kóga mu tiknál déka pu
ptut,kde šo idél su tátko mu imál nasuléno pepl,si sfaljúva dólo i de kápe kinisúva pra
dólu.Áma kóga dujdél du káj šo zafatil da sóli ud péplta,gu izgubúva ptut,x si kačúvega
pak na adná visóka búka i zafatil daxx zej nalévo i nadésno za da móži da gu náj ptut.Á
no áma,tukušo si kačil gore,na ta palena buk kóga dzirnúva nadólo šo da vídi!

~~Adná kóla~~ ~~xxxxxxxx~~ stój na adnó mésto nékde,a namesto vulóvi dvé mečki si vrte okulu néa.Aj
majkata,si rékol Karabéljo.Šo li ći bidi va rabóta?Áko ne óm tám i da vídam,p šo sáka n
ka stáni! I kto vrag si sfaljúva dólo,trča práo nákaj kólta i mečkite šoj videl.Kóga sti
gnál du kólta šo da vídi,bre bráte!

Mečkite pišim gu izdéle na kolarot,a nápkumtaj plukusále vulóvte i tija kumáti i i-
mále praveno.Áma i ne puminále árno,óti kóga ftasál Karabéljo káj nih,bez da mu si čudi
nogo i bez kój znaj kákva mka,óti on bil nógo silno déte,i fajća mečkite i namseto vulo-
vi i prignál,mu si kačil vrs kólta i óći práo u nejnto sélo.

Kóga ispadnále siljajnta da vídat i da čujat šo stanúva u nejnto sélo,šo da vídat
Karabéljo,to déte šo iš nejćále imito da mu gu čujat,su plna kóla drva si vrnúva,a namés
to vulóvi,dvé mečki imál prignát.Óni,siljajnta i taká si plašéle ud Karabéljo,p kóga vi-
déle déka su mečki ima rabóta,neznajále kde da si skrijat ud négo.Sea najstina i na silj
nta mu bil strah ud négo,áma i na popot i ppadijta ne mu bil lesno,óti niščo neznajále
kak ći mu si dónci sin mu spritu nih,óti Karabéljo vić a znajal sta rabóta.

I,za da ne pikasa,gjó,Karabéljo déka majka mu i tátko mu mu a svršile va rabóta,t
šo ppadijta,kto majka de,zafatila da gu guška,da gu bknúva i da mu véli:Kde si,bré sinko,
znaj li déka um néame u glavta za tépka?A Karabéljo mu véli:Áko majko,jáska gu najdéh p-
tut,p ét,pak si dujdeh i pák zajdno ći si živime!Démek,árno mu si doncél spritu majka mu
de i pák si vrnál doma,a ud kak a rstuvaril kólta su drva,mu dava pu adnó prt-pu adnó s-
táp na tija pústi mečki i istiruva náka.A siljajnta,p popot i ppadijta,dur togaj si riče
le déka móži i pólоša rabót i pogulémo zlo dáj najdi ud Karabéljo,ako i ponanáka gu zdi-
rat.

Séa najstína Karabeljo si vrnál domm, kaj nejnte, áma ništo ne mu ričel deka muj n úm šo mísljat za nego, tuku si pravel kto ništo da ne znáj. Áma séa i majka mu i tátko m neznajále šo da právt su nego, óti ne šmo šo nej ustával pák décta, ud nejnto akrán, na m i raat, tuku séa zafatil su bikuvi da si beri, su kmteri i na nogo kúso vréme, koj znáj k ku bikuvi i kmteri uglčil burejći si su nego. Demek, za malce vréme zjájnta šoj pravil selto nikupt namožal pópot dáj pláti, namésto, puradúvt deka Karabeljo beljkim ći beri i ći si puravi, zafatile pák da pálat čare kák i kák da gu istresa nékde.

Karabeljo pák na urmánut, áma viće ênma vrnáte doma

Ud kák videle pópot i ppadijta déka namožt na kráj da ispádnat su Karabeljo sii izlafija pák da gu nost na urmánut, áma séa nogo podlboko da gu ustavt. I taká, džána stanuva pópot adná dzstra ušće posabájlin ud prvpt, gu rzbduva i na Karabeljo, gu zeva i dat pák nakaj plninta. To kutro dete pak sii nplnil džepovte su pepl, áma séa ništo ne m fatil mésto, óti koga gu ustavil tátko mu ne šmo šo bil nojćno vkt, tuku sea gu ustavi nogo podlboko u urmánut.

Pópot viće si vrnál doma i a izraduvál ppadijta déka Karabeljo néma pojće da si rni názut, áma i ne padnál nádvor vápt, óti najstína Karabeljo ne si vrnál i ni dira ud go nemál. I, et šo stanál su nego:

Koga si rzbudil Karabeljo bil pred zori vkt i bidejći ušće nojćno vréme, kto da uplašil malce i zafatil na prao da drabi niz urmánut. Kolku za peplta i turlinkite leb j solil pu ptu oga uae e za da móži pak da si vírni, ništo namožal da vídi, óti ne tr nanaka, tuku na druga strána. Koga videl déka namóži da ispádni ud urmánut i déka vlcit mečkite i drudzite livoti vijat okulu nego, i koga videl déka ći gu udavt, si kačuva na ná visoka buka i zafatil da zéj gore-dolo i da čeka da usmni, p napkumta da praj šo ći raj. Áma tukušo si kačil malce pogore na ta palena buka i dzirnál nákaj nékuja druga p na šo da vídi! Adná sfitlka šmo trepka na adnó mesto, a okulu néa adná malečka kujćárka eh, si rekol Karabeljo i bez da mu si čudi nogo, si sfaljuva dólo i de kápe nákaj svit ta. I pu nekolku sáati ptuvajne ftasuva na mestto kaj šo a vidé sfitulkata, áma koga si bližil eptén du néa šo da vídi!

Najstína bila adná kujćárke i u stretinta sfitela adná lambička, ámo du néa i na čuvečka snago. I a poblisku, a poblisku, ódi kaj čuvečkata snaga i su gulémo dikát za da nslušuva dali spie i kavoj vo čuvek tam. Áma drugo n[illegible] mnogo, šo voli lafot ni da ži, ni da kljuv, ni živv duš[illegible] okulu kujćárkta. Koga videl déka čuvečkata snaga ž živa, gu nbrnuva mrtovicot na plećći i videl déka ta snaga bila ud adna mlada divojka na ná pred to den bila žtlma i natvena tam.

Karabeljo séa ništo neznaj šo stanuva su umrénto divojke u va nsutijna kujkić

[illegible] i na si uplaši, tuku, on i tako bil nego mrzel, mu si kutnil i zaštil da si spi, že v [illegible] čut, kto čemu da si naredja. Arno ara, tuku že mu štil dlboko čremlja, vide zaštile zore i [illegible] ugrevo, mu ide nekuj si u senut i mu veli:

Verže, junže, stani i na spi e pojde tuve, oti, da znajž, deke nema da dži nego vreme i di dojdi [illegible] arno lomgja, p pitaj mrtovicat kaj tuve i na terka si ti izdi! Ki nabeljo najst na si razbudil, ara ne videl deke nikuj nema drulu zore i bidejći si nadovže na najute junž [illegible] sile i energja, namesto da stani i da si natakmi nekde, on pak mu si kutnil i zaštil da spi. Ara, tuku že štil da spi, mu si javuva pak edno žuvek na senut i pak mu veli deka naj arno tuve da spi, oti gulemo zlo go čeka i to, za nego kuse vreme. Keke go že Karabeljo pak žuvetat da mu veli za nejno arno, si razbudil i zaštil da zaj gore-dole i da veli:

Kaj si ti, bre žuvaže, že tolku si go zmal gulete na merka? Moro, iš ne pitaj kaj, tuku ij stani od tuve ti... Kde da ode, bre prijatile i že stenuva drulu merka?

Že stenuva ne pitaj, tuku stani, oti gunači kujšata i vleziga mtre u edna koca, klejsi go [illegible] že vre tepke, a na napkuta klejsi e edna bela kitka vrz tepka za da mirisa, oti si [illegible] ne bidi ta kitka, da znajž, di ti mirisa kde si, p kaj znaj že si stani su tepke.

Togaj kde Karabeljo deka najstin žuvetat kmeta go go zbudil, go prolubil, p stanal, [illegible] i vlizal u koćta, a napkuta si pitril na bolte žrnof i e kladel ta polena kitka vrz nego. Ara ušte nautumen arno mtre u koćta, zaštil nešto da grmi, da rika, silno vetr da duj i cela zemja da si tresi. Dur togaj go bilnal na Karabeljo že bila ve rabota i nešto tolku i tolku, na koe, go videl žuvetat. I namesto da ispadni že da vidi že stenuva i kaj vo že tolku grmi, si štil i zaštil ame da slušž že ne bude di si praj nadver.

Sto to grmejne, to rikajne, trisejnto na zemjata a pravel edna drna i nego strašno lomgja, p koga fatile bliska du kujšata, že da mirisale deka tuve ime živo žuvek i zaštile da rika i da veli: Kaj si ti, že si brijž drulu mojta kujša? Ja ispadni da ti vidam kaj si i že janek si? Tuku go si nabližile du koćta i zaštile da nušte i da mirisa, ama, ta polena kitka tolku ubavo mirisale, že dur zalevže, p koga dudekle lomgjata tam, namolile da go praj na Karabeljo, tuku si vrnale nazut.

Lomgjata nemale nego vreme da stojejne, tuku si vrnale nazut, vlizale mtre u kujšata, a izdel zbliante divojke i pak skrile glava nanaka. a Karabeljo ušte togaj ispadja od koćta vlizuva mtre u kujšata i že da vidi?! Ni mrtovic, ni kuv, ni kocka od nego nema. Dur togaj na Karabeljo go stanal nešto nabotta i bil saglan deka vo nej kak da bidi gulem žuvek. Tuku lomgjata že nekuraž slušal ušte koga bil maleško.

Ara dudeka si žudel že da pidi i kak da naj žare za da e uteps lomgjata, keco puli nadol že da vidi! Edno gulem tabur ljudi, ste u drna ubliženi, idat nakaj te prašta kujša i si

plašit, ali šaljat i sii rvt koste od mene. I a poblisku, a poblisku, ko trošite da stretne
rabeljo? Moj nogo težko čuvek da pogoči, tuku i nej lošo da kušine:

Pak na te den mu čujdel redut na čerkata čerka kurbar da stoni, neli nikuj du toga
no ispadnal junak da a utepa ta pusta lemgja, čarot namočal da gu udbegni čur i nejnto
čap si zarisal i nejnto čerka kurbon na lemgjata da mu a čej. I, spritu odčutut na lem
ta, šte kurbajne noj kuljele koj pnej kde, tuku koga si čujčuvele gore na nejnto kujča.
nek, i čarkata čerka tuva trebuvel da a školjat. Arno ama, koga si kažile gore i nafatil
da si azarisuvt, da tožt nužovi i ultii za da a školjat ta kutra ubava i lička čarkata
vojka, muj isaegja pred nih Karabeljo, šte najšen, putsukan i umurten, mu oči kaj nih i
veli: Ko prajte tuva, bre ljudi? Ko palate tuva i koj vi kaže da a prajte va rabota? Abre
kak si kjdiste takva ubava i mlada divojka da a školite i da mu a darnuvte na va pusta
crna lemgja?

Abre, junoše, abre momče, kak da ne činime tislim, kak da ne mu a čujme na lemgjata
ne nea redut? Koj noži na kraj da ispadni su nea u va dujne? Znajš li kolku junoci si n
fatija du sen, a nikadno nazut ne si vrnaja? I lafejći si taka, tuku a fatija, ta kutra
vojka, a kladea na adno prem i nafatija da si gotvt za da a školjat. Arno ama, koga vid
tuka Karabeljo, mu trča kaj nih, a sturnuva divojkata na noge i mu veli na šte ko bile

Vija ko sakate prajte ponanaka i su lemgjata i su drugzite ko mu ide redut, ama va
da anajte, deka divojkata ne smo ko ne vi ustavam da a školite, tuk, vi davam kosno laf
si klnam pred šte vaska, deka da a utkinem, a noži i lemgjata da a utepam. Vrnajti si na
a momta živv neka ustani tuva, p ko ti prem jaska ti dam glas i laf za nea. Koga videle
nje deka tvrda novistal Karabeljo i mu dal laf deka da a utkini čarkata čerka i deka
ko noži, i lemgjata da a utepa, a ustavut momta u kujčata i si vrnuvt nazut, ama ni adn
od nih ne bil sigalem i šte imale kubo deka Karabeljo ka a sreči va zlatna rabota, spri
nejnto laf ko gu dadel pred nih.

KARABELJO A UTKINAL ČARKATA ČERKA I MU A VRNUVA NAZUT

Od tak si vrnale šte nazut i a ustavile čarkata čerka, za tajn, na lemgjata, sa
gt na kulana, mu si poblizil Karabeljo du nea i nafatil da mu dava pajred i da mu vel
ka ne trebuva da si plaši, ama i ona nemala vera na nego, oti nejstina i on nemal ništo
rka. Ta kutra, čarkata pucijnete od strah, mu rekla na Karabeljo: Ti, junaše, mi veliš deka d
si plašim, ama, aj kaži mi, su kolko čere da utepaš ta pusta lemgja, koga ništo nemaš na
a ta ima ne adna, tuku dvanajsit glavi? Nim si plaši divojko, nim žali, tuku raduvajsi, m
ljal Karabeljo na divojkata. Ti, mu veli pak Karabeljo na momta, sedni malce, a ja
ti sednam malce na tvojto skut, a koga ti čujš nešto da grmi, skorni mi, snepkumta ta

móje rabóta ponanáka šo ói prém [illegible] gejréd, áma bidéjći
dóla déka Karabéljo néma nikakvó pusát na ŕka, gu skurnúva ud són i mu

Slúšaj junáče, néka ne ni vrvi vrémito ďiába, túku, znáješ, tám dólo ima adná [illegible]
ko, a u néa žívo adná stára bába, p néj lóšo da ójš kaj néa i [illegible]
go ói dój lémgjata, áko ne drúgo, brm, da si brániš málce

Kóga šúl Karabéljo déka najstína imál [illegible] níh adná bába, a [illegible] carckata
ďérka, si zgnúva za čas, ději dólo i e naógja bábata. Ka gu vidéla bábata, kto góstin ud spa
mu réčle: Šo pólaš, bré junáče, kaj [illegible] ídiš i za kde sakaš da odiš? Šo ti trebúva
si dujdél kaj ménka?

Kóro bába, stáro bába, va i vá rabóta, carckata ďérka pulvína umréna, pulívína živv a
tevíh, ej, tám góre, kaj kujáta na lémgjata, a jáska dujdéh, áko možiš i áko imaš néšto nek
pusát da mi dáj, p kóga ói dój lémgj [illegible] da a jádi i néa, da mu klám kraj-da a utépm i adn
za sekugaš da kurtúli insónut.

Kóga šúla bábata déka Karabéljo pal pusát i ne klavájći si na úm déka najstína vó
unák ói neći da a utepa lémgjata, mu véli:

Liljóam za va rabóta si dujden, bré sinko, jáska ói ti kažm kde ima pusát, a ti, áko
junák, praj šo ói prajš ponanáka. Ději tám dólo, mu véli bábata na Karabéljo, ói nájš adnó m
léčko trapče, a na nego ima adná šešma; na levta strána, blísku du ćešmta, ima adna gulema
teška plóča, a puď néa ima adná léskuvata klíška, p zevaa, svrši rabota, a napkumta, pak kl di
na mestto.

Karabéljo su gulém dikatj čul lkrdijte na bábata i kto strela si pušćil nakaj trá
ito a najdél plóčta i ud kak si a kladél ste sila a izvadil i za pét minúti mu trča prd
góre kaj carckata ďérka. Áma, tukšo ftasél du néa, a ta kutra kto zvijána bila ud strah, za
til nešto da grmi, da rika, zémjata da si tresi i ste drvići da si ljuljat, ďenek zafatila
lémjata da ídi kaj níh.

Kóga si nablišila epten du nih, pušćila adnó crno oblk i zafatil silin vétr da duj
da mu véli na Karabéljo i ne carckata ďérka:

Koj ima túva maďav ud mojto kurbán a? Koj vo ksmet za ménka vadin, namésto adnó kur
dve mládi mizijna da ksnem? Koj tólku mi gu zbrá gajléto za takvó prišikúvajne? I túku z
fatila pak da duj za do si gu utćisti dvórot da ne néšto ima néku, drúdzi tísmi. Áma tam
zafatila da duj, Karabéljo, neli itr, mu véli na divojkata:

Slúšaj milo, zkažisi za nemka i crno drži si za mojto grb, oti áko letniš ud kaj mé
ka, nikde u ďijnata namóžm da ti nam i za sekugaš ši bidam pustramóten kaj tátko ti i kaj
ste oni šo mu ďadeh láf. Divojkata si fatila za nego i silno si držála, ama i Karabéljo á

no si fatil rabotta, oti koga videl deka na dvete ći letni naka vetrut, si klava klokat
pred nego, kto na platno mesto, a lamgjata puknala od dujnjne i ništo nemožala da praj. A
ka videla deka namoži su duejne da pra rabota, lamgjata sea zafatila da isfrlja plamin
nejnte ušte za doj izvore na dvete, a napkumta daj jadi Arno ama, tuku zafatil plaminot d
lezi nekaj Karabeljo i divojkata, a zvrtuva klokata napku, demek su sekut nekaj ojginot
nemesto da siupleši Karabeljo mu veli na lamgjata:

More, gnsutija niedna, da ne trošiš deka su toka ći mi uplašiš, p da ti stanam i jas
kurban se? Da ispadni na migdan da si ja vidiš bojta i da ti kažu su koj imaš rabota vad
Lali ti si bidiš junakut vadin ili jaska se?-rekol Karabeljo i tuku mu si turil vrs lamj
te, ama divojkata nikt ne si utrošila od nego, oti lamgjata em, dujno, em plamin isfrljaš

Kogaj dul lamgjata vija junački munbeti od Karabeljo mu rekla:

Diljdam si tolku junak, bre momče, aj da ojme dolo na zilenta livada, p tamka da si
vidiš tvojta sila!

Karabeljo togaš a ustava oj sajr da si puli, si sfaljuva dolo na čajrut i s
grabual da si bie su lamgjata. Tri dena i tri nojda si biele i nikuj od nih nemožal da
naddeli, ama ka puminale triti dena, lamgjata zafatila da si umuruva, p na adnš Karabeljo
fajda i mu seči adna od dvajste glavi. Lamgjata ka videla deka ne mu odi arno rabottama
kladela ste nejni sili, ama se bil nafile, oti Karabeljo a navgjanal i pu uše adno den
ejne, sto dvanajsit glavi muj isiče i a kutna dolo kto stena.

Carckata derka najstina smo ukaše koga puliše kak junački si bie Karabeljo i si
lamiše da ne nešto gu naddeli, ama eka kto na petl muj seči i frlja glavte na
mgjata, zafatila da si raduva i da si gu klava na umut sto nejno carsvo, nejnte doma i
to videlo i život. Napkumta, gibi, od kak vide deka a nema vise pojde na lamgjata i deka
bil mirno okulu nea, mu si puši vrs Karabeljo i zafatila da gu gušne, da gu baknuva s
dusni sldzi na nejnte ubavi i milni oči.

Bidejći Karabeljo bil nogo umuren od tolkuti dni burejne su lamgjata, si kačile g
u kujdata na lamgjata, sidnale i nekolku dena si udmurile. Napkumta a zeva pišim klokata
mu a nosi na babata i a klava pak na mestto. Ama koga čula babata deka Karabeljo svršil
rabota su lamgjata, nogo šalj mu padna i nogo mu ustanala otrut, oti lamgjata da mu bidi
nejno sin, a ne koj znaj ko drugo.

Od kak o vrna i klokata na mestto, a zeva carckata derka pud miška i mu a nosi
tatko mu, na carot.

Koga videl carot deka nejnta derka živv i zdrava si vanala doma i koga nučil deka
Karabeljoj junakot ko a utkinal na derka mu i sto drug insan, neznajal kak da mu si don

i kakvo đer da mu đaj na Karabeljo.I ne šmo carot,tuku koga čule što insan,šte trčale i sakale da vidat,kój vo šo tolku silin junak bil,šo cela zemja a kurtulisal ud pustijnta lamgja.Kolku radus,kolku džumbuši i kolku đena praznuvale ljuto ud celta zemja,nej za pisajne.I,šo veli lafot,ušće igrat,si raduvt i praznuvt.

KARABELJO NEJĆA DA STANI CARCKI ZET,TUKU KOGA I SI PALA NEJNO AKRAN LJUDI

Carot sakel da ispadni na mirakut na što nejno insan i mu a punuail đerka mu,gibi đi vojkata šo ud lamgjata utkinala,na Karabeljo i su gulemo đef bil zet da gu praj,oti takv junak i on palal,ama na koj ći mu kažiš?Na Karabeljo?Ud kde du kde Karabeljo i carcki zet Nejćam,da nejćam,mu ričel on na carot.Jaska ne a utkinah đerka ti za menka,tuku da ustan živv i onđe si udbira na kogo saka,a ne jaska da a zevam.-rekol Karabeljo.Bre moli,bre koli,nej da nej i nikk ne si kndisal carcki zet da stani Karabeljo.

Koga videl carot đeka namoži da gu kndise za zet da mu stani Karabeljo mu rekol:

—E,diljćam nejćaš zet da mi bidiš,aj kaži mi,šo bakšiš sakaš?Ni,adno,ni drugo,ama,mu rekol pak carot na Karabeljo,šo car,šo čuvek ći bidam jaska,ako ,baš na takvo arno šo prav a da ne ti đam neščo za spumena?

Ta videl epten gulemo zort ud carot Karabeljo,mu udguvoril na carot i mu veli:

_ Diljćam tolku mirak imaš,care,bakšiš da mi dajš,dajmi šmo adno ud najarnite kojna i ništo drugo nejćam.I,ako si moži,rekol pak Karabeljo,ušće vadin neka bidi kndisano kojnot oti,da znajš,đeka jaska nogo si vgjasam i sakam da odam nekde.

Carot ušće narto saat nrčal i kojnot bil azr i ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ ud kak si puzdravil arno ubavo su carot i su šte drudzi nejni prijatili i su đerka mu,si kačuva vrs to paleno kojn i da gu nema ud tam.Ćom da si palam i drudzi junaci kto menka za da prajme šuda i dukimii u dujnata!-si veljal Karabeljo su umot.

I ud kak kinisal Karabeljo ud kaj carot,ne trgnal nakaj domno da si odi,tuku nakaj nekuj visoki plnini šo na meškite mu bil strah,a kamo li na čuvek.

Udejći taka niz plninta,tuku zvidel adno čuvek da beri drva,ama ni bltija na rka da đrži,ni magare ili kojn du nego da ima,tuku epten sam.A nemesto bltija čuvekot su rotej kurmal tija paleni drva-celi buki i nemesto magare ili kojn,nonto grb si gu naguduval da j kreni drvata šo ni malce,no nogo bile devit dibeli i visoki buki.Koga dojdel kaj nego i ud ka si puzdravil su nego,mu veli: Abre prijatile,šo prajš tuva?Kde ti s magarijnta šo taka si mčiš na remo?Kak tii imito i ud kde si?

Jaska si vikam Krivalko i šm ud filjan i filjan selo,mu rekol Krivalko na Karabeljo i ne mi trebuvt ni magare,ni kojn,tuku sam na grbut sii nosm drvata,oti tračam đeka stramotaj za menka dubici da nosm,koga sm vredin jaska.Koga čul taka Karabeljo i koga mu si fatil

véra déka najstina pred nego stoi gulem i strašin junak,mu veli na Krivalko:Prijatile,k
ku tuvar možiš da nosiš na tvójto grb i kolku vreme možiš da trajš su nejgulemo tuvar?

Jaska,rekol Krivalko,možm što zlato ud adna zemja da gu klam na mojto grb,preko pet p
ni da gu prefrljam i aman da ne kažm,prijatile!Togaj si ubrnal Karabeljo pak du Krivalk
mu ričel:Dali sakaš drugar da mi bidiš i su menka da trgniš,Krivalko?Imaš li čueno koj
jaska?Gu znajš li koj to Karabeljo?Jske sm,ič nim si plaši ud nikugo,i aj trgni su menk
lesna i nogo arno ći puminime,rekol Karabeljo.

Koga šul i koga mu si fatil véra na Krivalko déka voj Karabeljo,šo tolku nogo gu lafe
ljujto,i ustava tija paléni búki,mu si pridružuva na Karabeljo i kinisale zajdno da ptu

I taka,džanam,ptuvajći i lafejći si Krivalko i Karabeljo,koj šo napravil du togaj,túku
si prifrlile na adna druga plina i to bez da pikasat kde odat,demek tolku bile zdéni u
abet.Ama ka navlizéli na adno gulemo šjr,kaj zafatil adno tolku silin vetr,šo idvaj oko
žale da utvort,a za udejne kto mravka izale.Koga a poblisku,a poblisku šo da vidat!Neko
vudinici sl vrtele i sl milele brašno,a živv dušš nema okulu nih.Karabeljo i Krivalko vl
zéle ntre,zafatile da vikt i da polet ljudi,ama i vikajnto,i palejnto džaba mu bil,oti n
čo ne najdéle tam.Ama vetrot ne smo ne papcal,túku ušte pojte si mislil,a vudinicte sé p
jte i pojte brašno frljale ud kamejnta šo nemal dur i mesto kaj da si subira.

Va rabota na Karabeljo i na Krivalko se stanale šubelija,p si ričale adno su adno

— Ture tuvbave nešto da ima i deka nemoži vudinici da méljat na prazno tolku nogo h
šno,p méj loto da ispadnime nadvor i da pupalame na da vijme méj ve rabote,méj ve šuto!
[illegible] nadvor,ama ladži,oti vitret bil mnogo silin i [illegible] da šet
i da pljat gore-dolo.Ama i ne izpričale da ispadnale,oti tmán si uddelišile maloe od v
dinicte i koga dairnale nešto gurinilat že ti vidat!

Ta si kurdisal adno šuvdi nad adno ríč,duj,duj,p duj, a dalu nego ni trevv,ni
[illegible] mame,demek,se udlitil ud silno vetr.

Tóme ustile do nego i si uverile déka najstina on tolku silno leg on veljat:Abru
nigatile,ka nešto tuva?Zo tii tolku nogu brašno i ud kde ve tolku silu ud tepse že tol
ku vudinici na edno vrti?Ta va druga junačina možiš da prajš nadvor ud va rabote že
[illegible]?

Ta pitajte na Karabeljo i Krivalko,šuetut nedumnili i on veli:Ja si vi
[illegible] i dte vija vudinici koj nulite se [illegible] rabotet,p [illegible] mi ni [illegible],p
vdin ričel malo pojte da ljam ze da ima pojte vreme da [illegible].Nadvor ud te,rekel luj
[illegible] [illegible] da si [illegible] ljudi čuž [illegible] sekar,a [illegible] vudinici da
[illegible] i [illegible] [illegible].

Ja [illegible] Krivalko i [illegible] véra na nego,bidejći on vide ne

ljozbajdilja, tuku sto robota bila na nijedan i su nojni oči u pulda nu [illegible] si izlečilo
loc na strana, mu veljet na Ljubiljko:

Prijatile Ljubiljko, ti imaš li kaćno iskte na Marabeljo? Da imam, rekol Ljubiljko. Sekaj
da tr ni ćn nego, eko ti putoni?

Azir sm, rekol Ljubiljko, ama kde da stretnem, kde da ga nađem, p da ga si priđružim? Tojaj
rekol pak Marabeljo: Noj istila nakt da ga pitaš, tuku Marabeljoj pred tepka, p eko na se
nu sekaj da ti prajš kampanje, natovari vodinicata i ol su mrakta, p najkasta tivijne ko
p jne, nekvi dumajna ti utvorime i kakvi dobinidi si kinime na dajnata. Kolku za prijatil
Noj se mrakta, da ti zpuznam: Voj Trivalko ko ~~misli~~ može ne pomalce nu sto tuvari tižina da dij
na nojnte silni romajna, p neka da ni bidi koko eko kto tri, bez kto naška, takvija junaći
da živime i rabotime zajdno.

Ljubiljko i on kadisa na punuddta na Marabeljo i bez nogo da ga si kadi, i ustava tije
vitrebi vodinici vari, si zava koj anaj kolku vrajti brašno su nogo i kinisava najdno su
Marabeljo i Trivalko. Lesek, nu ednó, sea tri junaci stanea i ptuvajći zafatile da otojat
ra kde da odat, za kakvu rabota da si zafatat i kak da si gu mrdat životot.

Vrajti nim se vrnut sto tri prišuđni junaci, tuku zvidale dura edno čuvek, kto kurčum
pustil pred nik i ni se edna lipteja (Sekunta) da ga nema si izgubil nu nojnte oči. Dre
Noj va rabota, bre koj vo čuvek ko tolku nogo brzo, bre vilajbre pusti, nema i nema. Tojaj
mu rekol Ljubiljko na nojnte prijatili:

Ustavajti gu, nogo nikuj nemoži da mu fati mraka nu mraka! I tolku bilo rabotta. Kopa
puškil da duj ga prastigmal vetrot, mu gu e skočil silta i da kape pu nogo sto tri. I pu se
dve seati, gu dostigmalo, gu zgrodile, e nagrunta mu veljet:

Abre koj si ti junaćo, ko tolku brzu trčaš i nikuj nemoži da ti vidi, e kemo li da ti
ti? E, e, e, p i pitate koj sm ja? Zar ne si znajte za mene? Nemate čueno za nekoj si Trčal
Jaska sm to i eko znate nešto da kažite, aj kažite, oti kaj nogo istizalija rabota.—Mu
kol Trčalko. Ama tuku zabel da kinisa, gjo nogo si vajdsal, gu zapira Marabeljo i mu vel

Imaš li čueno za nekuj si junak ko si vika Marabeljo, prijatile? Marabeljo? Kde možm da
gu nađa nego?—rekol Trčalko i kto čtisan zafatil da si kadi. P jaska, rekol Trčalko, na n
gu pitam, eko, aj kažime da, kde da ga nađam? Pred tepkaj, mu odgovoril Marabeljo. Pred menka?

Sekaj li da ni si kiniš urtak i zajdno su naška da živiš i da rabotiš Trčalko? Ko mo
da rabotiš i kakva junačkina možiš da prajš eko bidiš su naška?—mu rekol Marabeljo na T
čalko.

Jaska možm su sto kojna da si ntrčuvam i pak da ne si umoram, a eko ima putreba, možm
od edna na druga plnina da si prifrljuvam, rekol Trčalko. E, p sekaj li su naška da dojdi

I ače mi pitaš, bre junak Karabel, [illegible] ti si pre [illegible], rekol Tr[illegible] [illegible] sa na [illegible] rabota [illegible] vam i ot, kini suvam i vi ci pridružuvam. Lenok, se [illegible] mine junaci st [illegible] Niširi. I, ko veli lafot, te [illegible] o tim [illegible] da fatat [illegible] ljuči-kerin trovv nem da nik ni, a kamo li živv čuvek da ustani.

Ama trebava da si kaži i vo, deka nad ste nih, gibi, kto glavtar mu bil Karabel[illegible] [illegible] da, to ima [illegible]

Nejsi, kinisale da odat pu adna ptička, u plninte, koe šo bile, kafatile da si pravt p-reve, denek, zafatile da ci kažuvt kaj ud kaj nejnte sili i ko mučale da pravt. I najstine, deka ste kitiri bile kaj ud kaj junaci, ama ušte nešto nu lipsal, oti koga puminal adno s-rasnal pred nih i koga sakale da gu fatat, kolku trčale pu nego, kolku kamejne frljale pu nego nikaj ud nih nemožel da gu pugodi. Oni nogo žaljale za va rabota, ama šo da pravt?

Tokmu togaj koga si čudele sx i si lafele su kakvo čare ći možat i najsilnoto livot da gu fata, šo veli lafot dur i piljto da gu fajćat, koga oni ći sakat, tuku zbilišile adno čuvek pred nih, su adna džida na rka, sl nišani i sl mavka su rkta. I de poblisku, a poblisku šo da vidat!

Kurdisan adno čuvek na adno mesto i sl nišani su džiddta, a okulu nego plno i to lugi gii, lugii utipano livot, a pokraj ste i adno gulemo arasnal kutnato.

Zdravo živo junače!-mu rekol Karabeljo na nišandžijta. Zdravo-živo na ste, udguvoril ušće nepznatto čuvek. Šo prajš tuva? Si a puljam rabotta! rekol pak nepoznatto čuvek. E, kakva rabota rabotiš, bre junače?-gu pita Karabeljo. Jaska nogo arno nišanam du sea, ama, et pusto tmiarlk, ušće si učm za poarno da nišanam.

E, kolku možiš da nišaniš i kak si vikaš, bre junače? mu veli Karabeljo.

— Du sea arno mi odi rabotta i možam, na iljada račkori kombar da utepam i to baš u oku-to da gu pugodam, a si vikam Nišalko.

Koga čule taka ste čitiri drugari ustte sii prikšale, p ud kak si rspulile adno su ad-no, mu dedele išred na nejnte glvtar, a Karabeljo mu veli pak na Nišalko:

Jaska, Nišalko imam [illegible] Karabeljo?

Karabeljo?-rekol Nišalko. Kde možm da stretnam nego? Znajš li deka za nego ispadnah vadin na urmanut?

Togaj mu si udzavi Karabeljo i mu veli na Nišalko: Jaska sm Karabeljo Nišalko! I diljćam tolko nogo si mi palal, ajdi su naska, p šo ći prajme ud sea, nenaka, taj naša rabota-beljkin ako ne drugo, brm, lebut ći gi izvajme tolku vredni mži.

Nišalko tolku i čekaše, p koga a ču punuddta ud Karabeljo, zajdno da živt i rabotat, si azarisal i [illegible] al [illegible] nih, a kumpajnta ud [illegible] itiri [illegible] t mina stanela. Ama sea viće ne kini-

sale da šett bez munsip,kto šo šetaa,tuku pišim si skrujle račun,demek si a ngudija rabot-
ta, a napkumta kinisale koj za kde bil udriden.I neli ste bile udbrani junaci,koga si vr-
nale ud rabotta,šo trebuval sekuj da a svrši, nemale dur ni mesto kde daj kladat parite,
nigjafite i drdudzite raboti.

Ama,tuku si a nridile arno rabotta i nejnto život,čule nešto
tiljal ud carot,šo nekoj ud nih možal da stani dur i carcki zet.Da kažime,carot na nejnt
država imal adna ćerka i to nogo lična,p koga dujdela na akran za mžejne on nejćal da ze
kakvo da bidi zet,tuku da bidi em nogo vredno,em ud arno soj.

Pokraj to šo carckata ćerka bila nogo lična,ona bila i tolku brza na udejnto i na tr
čejnto,šo nikuj namožal da a stigni koga si ntrčuvala su nogo mladi momčijna.Koga videl
carot deka nemal mlad čuvek da a nddeli na trčanjnto na ćerka mu,i pokraj šo nogo momčij
na dur i su kojna namožale elta nejna zemja i rekol deka,
koj ći ispadni pred nea na trčajnto,to ći mu bidi nejno mž.

Pokraj s držinta na Karabeljo,p si nsubrale adno de
i zafatile da krojat čare-munsip-kak i koga,p i koj ud nih da kladat da si ntrčuva su
carckata ćerka za da si usvatat su carot.Na nih ne mu bilo ni koj ud nih carcki zet da
stani ili za koj znaj šo drugo da si ntrčat su ćerka mu na carot,tuku sakale ažikire sto
zlato da mu gu zevat na carot.

Koga čulx teka Trčalko,ripnal na noga i mu veli na nejnte drugari:Abre prijatili,šo
si šldisuvte vija koga jaska sm tuva?-Koži li carckata ćerka pojće da trča ud menke?Ajd
rekol pak Trčalko na nejnta kumpajna,brgu da ojme delo,p beljkim ći pačni nekuj groš i t
bez nogo mka!I ni pet,ni šes,si azarisuvt ste pet mina,kinisuvt i mu odat na carot.

Kaj videl carot cel tabur i to ste jaki junaci zafatil daj pita i da mu veli:
——Abre junaci,šo teka kaj menka?Ud kde ste vija i šo palate tuva?Togaj mu udgvorril gla
vtarot Karabeljo i veli na carot:Care,care,nija nejćahme da dojdime kaj tepka,ama šo ni
pitaš koga ti sam ni palaš?Neli pred nekuj den udri tiljal za da koj seka i koj moži neka
ka si javi da si ntrčuva su ćerka ti?

Koga čul teka carot namožal iniđer da praj,tuku sii dučikal i arno i pričikal gostte
a pu adno-dve dena mu kažal na ćerka mu da si azarisa za trčajne.

Ntrčuvajnto trebuvelo da zafati ud carckata palata du adno izvor u nekuja si plinins
i nazut,demek,carot fatil ksul koj pobrgu ći mu donci voda,na stomna,ud izvorot.Ama ušć
pred da zafatat da trčat,neli Trčalko mu kažal na nejnte drugari dekaj saalam oti da a
naddeli na carckata ćerka,sii izlafile i mu kažale na carot deka on nejća carcki zet da
stani,ako a naddeli ćerka mu,tuku da mu zlato kolku šo ći moži Trivalko da digni na nejnto
ramo.

I bidéjći carot nikk ne viruvaše déka ći ispadni nekuj od nih šo će a naddeli na ne trčejnto na ćerka mu, koj znaj kak sii izlžel, fatil takvo kaul su Karabeljo i nejnta kumpa jna i udridile den koga da zafati trčajnto.

Koga dujdel red da kinisat za voda do izvorot, demek da si natrčuvat, na Trčalko du mu bil strem dej klej stomnite na rka, ama neli kaulot sii kaul? A pred da trgnat su carckate ćerke mu veli Trčalko na Karabeljo i na drudzite nejni drugari: Pulejti si sjr moj prij atili i bratća, koj koga ći si vrni, ama Krivalko mu vel ne na carckite pari i neka si praj esap od kde ći naj tolku zlato da gu nsiti nejnto ramo

Carckata ćerka viće trgnala i du nekde i gu puminale pulivinto pt, a Trčalko duri togaj si uddelil od nejnta kumpajna, ama neli kto vitruška litel? Ušće su zgnatto stignal n na izvorot, nplnil voda su stomnite i da si vrni, a carckata ćerka a stretnal u ušće odi, zafatil nego da mu si bie. Arno ama, ka dujdel Trčalko du stredinta na ptut i ka videl deka carckata ćerka nikujpt namoži da gu stigni, si rekol: Kore šo ne mu si kutnuvam nešce da si puspija a svršam rabotta? Kišeno storeno i tuku mu si kutnal da spie. Arno ama, neli vodata spie dušmanot ne spie?

Carckata ćerka javaš spie i arora, sela pojće ojred i zafatila da trča nakaj domno-nakaj carot.

Karabeljo i nejnta kumpajna najstina imale vera na Trčalko, ama kata ćerka deka viće si vrnuva i deka nabližuva du palatta, zafatile da si čudat i da si veljat adno su adno: Šoj va rabota, bre bratća? Kdej vo našto ejdipsus? Znajte li deka ste ći si ja patime za nego? Oti najstina carot fatil kaul za tolku pari, ama ako nešco namoži da a naddeli na ćerka mu, ste pet trebuval kto izmićari da mu rabotat na carot i to za cel v Ama dudeka tija viće ušće si lafat šo ći stani su nihmako pti nešco Trčalko, carckata ćerka viće zafatila da vliguva u carckata palata i to radusna i širimetna. Arno ama, koj znaj kak mu tiknal na Nišalko, si kačuva na adno bajrče i koga šo da vidi! Trčalko kutnat nekde dileko od nih i sl spie i frče. Togaj, bez da gubi vreme, Nišalko, neli bil nogo nišandžija, mu a ztignuva džiddta, mu pušća adna vrvuvasta džiba, mu a zkačuva baš na nosut i gu rzbudu va na Trčalko.

Koga stanal Trčalko i koga ći vidi, šo bre brate! Džan džin na okulu nego, a vremito vi će mu puminal. I, kto putrisen, sii zeva tija mirecki stomni na rcite i mu si zgnuva prao nakaj palatta.

I taman carckata ćerka, a, a, a, da vlezi u pulenta na palatta, tuku stignal Trčalko i su stomnite na rcte mu odi na carot i mu veli: Bujrum care, jaska pobrgu stignah od tvojta ćerka! Demek, pak a naddiljal carckata ćerka, a carot, kto putrisen zafatil da si čudi i da mu

si kára na ćerka mu šo mu dadela prao na insanut peza da mu si bija ud sea nanaka i deka nema viće pojće da si subirat u carckata palata i trčajne. I ne smo, tuku sea trebuva i p tolku pari da si dadat, p um ne mu ustanal na carot.

Ći mu kažm, ako saka, zet da mi stani Trčalko, p moži em parite daj kurtuljam, em pak radusno da mi bidi u mojto carsvo, oti spritu nejnto esep, namesto ćerka mu sea su zet mu ći si ntrčuavt, p sekujpt ći mu si subirat mladite ljudi za trčajne. Arno ama, koga gu vi knal na Trčalko i mu kažal za takva adna rabota, on ne smo ne mu si kndisal, tuku mu kažal parite daj čini azr i deka nogo si vgjasat da si odat ud tam-ud kaj nego.

Su ztvureno srce carot zafatil da mu nosi pari ud nejnte azni, ama Karširil Krival ko adna vrejće šo kraj nemala u nea, demek, tolku gulema šo bila, sto zlato carot ud aznite gu doncel i namožal da a nplni. A Krivalko sl vikal i mu veljal na carot: Care, care, ako dš, daj pari, ili ako enmaš kaži! Ama neli na carot mu bil stramota da kaži takvo laf, gibi, da kaži deka nema pari de, zafatil da gu beri celto zlato ud nejnta zemja i da mu gu nosi na Karabeljo i nejnta kumpajna.

Koga viće gu dubral celto zlato ud zemjata, kutriot car, Krivalko si a dignuva da mi recka vrejća na ramo, mu si pridružuvt i ste drudzi nejni prijatili i kinisuvt pak nakaj nekuja plnina. Tam najdele adna nogo gulema i dlboka pišćera, gu smistile zlatto ud carot i zafatile pak stežajdno da si živt. Arno ama, bidejći Karabeljo nemal umot kujća na adno mesto da udtvori, kutu d'ne mu si činil ćefot i kto da mu padnal žalj za carot šo tolku i tolku zlato mu zele i zafatil nekko da si pukaruva su nejnte drugari. I bidejći bil najsi linxx ud adna strana i mu a znajal silta na ste koj kde a ima ud nejnte drugari, zafatil da si čudi i da pala čare kak i kak da si uttresi ud nih.

Ud kak mu a zel ud ste silta, gibi, ud kak i napravil ste drugari ud nejnta kumpajn bez nikkva sila, odi adno den kaj carot i mu veli:

Care, care, tvojte pari šoj zeme adno den ud tepka, na filajn i filjan šišćera si n ogjat, p nej lošo da ojš da si sii zevaš, oti tija šo tii zea ne s viće pojće junaci kto š bile, tuku s kak i ste drudzi ljudi, p možiš i su nogo malce asker da ojš du tam i da si zevaš zlatto.

Koga čul taka carot ne znajal kak da gu pričeka i kakvo dar da mu daj na Karabelj i ušće na to den pušćil asker na plninta, kaj šo bil skrieno nejnto zlato, i skoro bez nik kvo front si gu zel i vrnel nazut sto zlato.

Dur togaj zafatil carot da gu moli na Karabeljo za zet da gu praj, ama on pak ne m kndisal za takva adnarabota, oti si naviknal viće na skitajne i namožal na adno mesto da sedi. Drugo nejćam niščo, mu rekol Karabeljo na carot, tuku, ako sakaš dajmi adno ud najarni kojna, a ako moži crno da bidi, p da si odam nanaka d, a za zet puli da si zevaš neku popri kupcano ud menka ili ud tija šo zlatto ti gu zea.

bistra vóda da teči, de mtna i sé taká pu red, bez niščo okulu nik da vidat. Bré šo ći bidi va rabóta, bré kój a mti va vóda, kóga kinisále nagóre, demek ud káj šo vóata idi, šo da vidat! Adnó ~~gokam~~ éndro čuvek sl frlja kamejna i to céli stani u rekta i sl a mti li, a mti ta palena reka.

Ćojme Džim káj nego i báš sakam da vidam kój vo čuvek i šo saka da praj su mtejnto na rekta, p šo saka neka bidi. I, negubejći vréme, mu si zgnuvt, odat káj nego i mu véljat:

Zdravo živo prijatile! Šo prajš tuva? Ud kde si i kakvo ćar imaš šo tólku a mtiš rekta? – Mu véli Karabeljo na napuznatto čuvek.

Dal vi bog dobro, prijateli, udguvoril čuvekut i mu veli pak na Karabéljo: Jaska si vikam Kremen i sm dujden tuva talim da prám, oti za nogo skóro vréme trebuva su Karabéljo d si stretnam i da si boram. – rekol čuvekut na Krabeljo i na nejnto drugár Džim Lont. Ako sakam, rekol pak Kremen, jaska možm cela réka da a zapram, ama ta rabóta ća a prám dúr udkak si boram i gu naddéljam na Karabéljo, ~~rekoka~~ ama dúr bklm...

Koga čul Karabéljo déka i vo junak sakal su nego da si bori i déka si činel azr za burejne, mu véli na Kremem:

Dóbro Kreménčo, diljćam tólku mirak imaš da si boriš su Karabeljo, gu puznávaš li ako gu stretniš nekde? Né, jaska ne gu puznavam, á a nógo čuda imam čueno za nego, p tókmu zató i si azarisuvam.

E, néka ti ispádni i na tepka, bré junče mirakut i ako sakaš él da si bopime, oti Toj Karabeljo jaska sm i nikuj druć. I ušće nešćo, mu veli Karabeljo na Kremen. Nija najstino s ne dve mina pred tepka, ama, da znajš, déka ti nema su dvete da si boriš, tuku smo su ménka. I mamo ksmet da mi naddeliš, a jaska ne smo šo nema da si si nljutam, tuku i ći i cis i am, i ći ti prdunira mi ne smo to, tuku, ako mi neddeliš i gulem prijatilj ći ti stánam i nógo árno ći si gu puminime životot.

Kreménko I karabéljo kndisále da si borat i dvete zajdno pišim si sfalile na adná ram nina, a nápkumta zafatile da si borat, kto istinćki junaći, šo veli lafot koga s burele c la plnina si trisela. Arno ama Karabéljo, vapt, ne si mčil pojće ud adno den, kto šo su Lont, tuku usce na to den, i to ušće neduumraknato árno, gu sburil na Kreménko. I bidejći Kreménko su steni imal rabóta, fajća Karabeljo i mu klava adná stena vrs nego kolku da mu si pkloni, oti ušće pravel inat su ~~engo~~ nego.

Koga videl Kremen déka namóži da ~~n~~ipadni na migdan i na kraj su Karabeljo, zafatil da mu si moli i da mu

Aman, aman, Karabéljo, ti i góspud! Jaska ne śmo šo ti pravm ~~r~~rdon, tuku, ako mi sakaš i ako mi činiš kbul, ud sea nanaka prijatilj ći ti stánam i ud pojće ud brat ći ti čuvm, ći ti brgnam.

Koga čul taka Karabeljo, deka i Kremen mu si moli baš drugar, p i brat da mu stani, su g
lemo ćef i radus mu udguvorił i mu rekbl:

Zašo da ne, bre Kremen? Znajš li deka jaska palam takvija junaci? Ama, mu veli pak Karab
ljo na Kremen, najstina li dukraj ći mi bidiš veren brat ili ći mi naprajš k o kriva
kovci? Kletv zevam i kletv ti davam, moj prijatile deka du krajna kapka krv ći si bijam k
za menka taka i za tepka, rekol Kremen i tuku mu kliknal pred Karabeljo i zafatil da si k
ni za vernos. Demek Karabeljo sea pak a napravi tajfata na tri mina silni bratća, šo panar
ka ći vijme kak rabotale i kak si miluvale i sakale adno su adno.

Ud kak si ntukmile ste tri junaci, kinisale nakaj druga adna plnina za da napravt neku
čudo, nekuja dukimija, oti ste tri imale mirak za gulemo ime na dujnata da dubijat. I prifi
luvajći si taka u adna nogo endra plnina, tuku naflizele u adni česti drmi, u adno često u
rman šo ni zmija da namoži da gu cepi, koga šo da vidat pred nih!

Adna divojka tolku nogo lična ispadnala pred nih, šo ud dileko kto slnce krijala. Ama
koga trgnale i utišle kaj nea i ud kak pravile zdravo živo, namesto daj pričeka ona mu v
li na Karabeljo i nejnta družina:

Brgu vrnajti si nazut i nim ojte pu va ptička nagore, oti na umiračka gazite! Vo pt, s
vija gu fatihte, rekla pak divojkata, nakaj zmeot vi nosi i teško na vaska!

Abre kakvo zmeh, kakvo čudo ima tuva i šo prajš ti u vo pusto urman sama? Kakva rabot
vršiš, ud kde si i koj ti prati tuva? - mu ričel Karabeljo na ličnata moma.

Jaska, rekla divojkata, sm prvata čuvarka na zmeot i bidejći sm nogo ngurena, oti kto
mićarka ili poarno ričeno zrubena sm ud zmeot, nejćam i na vaska takvo gulemo zlo da vi
jdi, p zato vi veljam da si vrnite nazut. Arno na koj ći kažiš, na Karabeljo? On i takvo ne
čo palaše, p namesto nazut da si vrni, mu nmignal na Džim Lont i na Kremen i trgnale naka
mestto kde šo bil zmeot smisten.

Ama tukušo ftasale na sred ptut, gibi, tukušo gu puminale pulvinto ptmx et ti ja dru
ga adna i ušće polična divojka i kto prvata sl zijala gore-dolo da ne neščo dojdi ili p
mini nekoj pu ptut šo vodi nakaj zmeot. Koga si nabližile kaj nea i kaj videla ta kut
to putrisena ispadnala pred nih i ni zdravo živo da kaži mu veli na Karabeljo:

Koj ste vija i šo palate tuva? Znajte li deka ud tuva nanakaj zbraneto da si odi? Znaj
li šo vi čeka ako ispadne zmeot i vi najdi tuva? Nalet vija, tuku pokraj vaska i jaska ći
npkosm, oti ći reči deka jaska vi pukanih da dojte i što kabaat jaska ći gu platm. Ama, nt
maa, tolku lična bila i va ivoj a, so ur zdrakut ud očte mu gu zevaše na Karabeljovsi.

Karabeljo ušće pogulem i pojće gjred i sila zel koga čul deka tuva nekde blisku si n
gja zmeot, p bez da mu daj ko dikat i na va divojka, kinisuva i odi nakaj mes

to, démek, nákaj zméot i to bez nikkvo tikliv ili kój znaj su kákvo azrlk za burajne su duš
mán. I udéjći taká, túku zafatile da si nabližuvt du adná gulema pišćéra i zafatile da pulj
at nekuj diri na ljúdi. Ama kó lična, tó
lku ubava divojka, šo nikugaš du togaj nemale stretnáto u néjnto život.

Kógaj videla ta kutra, déka tri mina um ći ispadnala
ud strah i gajle i neznajála ud kde da zafati su kažunajnto da begat ud tamka i da ne oda
nákaj pišćerta. Arno áma, Karabeljo i séa na si uplašil, túku utišl kaj néa, si puzdravil, kto
ništo da ne znaj i kto ništo da ne strétnal pu ptut, a nápkumta mu véli:

Slušaj lično i ćvabo divojko, ne smo ti si šo ni kaža déka tuva ima zméh, túku i tvojt
dvé sétri ni a kažaja va rabóta, áma já, ako sakaš, kaži ni neščo popodrobno, šo stanúva túva
kákvoj vo zméh, kóga idi i ódi ud tuva, kolkuj gulém i šo jádi! Kólku za bakšiš ili dar, ič n
nim béri gajle i bidi saalam déka ni ti ni nija néma da pátime neščo, óti ákoj ón adnó, nij
a sné tri zmeovi, mu rekol Karabeljo na divójkata.

Kóga čula takvija nih, zafati-
la da si lafi i da mu véli:

Jaska vi veljam da begate ud tuva i ič nim si pripinkajte su vo zméh, óti nikuj namóži
na glava da ispádni su négo, áma diljčam sakaš da nučiš, bre mómče néka ti si čini ćefot. Vo
zméh ima adná péda na visóko i dvé pédi brada, áma ima magišnarcka sila i kój si ubidél du
séa nikuj namožal na migdán su nego daj ispádni. I, rekla ličnata móma, zméot séa za séa néj
tuva, áma tamán ći si stémni sékuj dén si vrnúva dóma i céla nójć dóma spie. Áma ći réči ne
kój, rekla pak divojkata, dekaj mál i sekuj móži da gu fati, tokmuj taká, túku sé šo idi nójć-
no vreme takvó dlboko son gu fájća, šo ništo namoži ni da vídi, ni da rzbéri kóga ídi, kóga
ódi i šo práj zméot.

Karabeljo i prvite dvé divojći i videl, i tija nógo mu si bindisále, áma kto krajnta šo
mu si arisal ajdi de! I ne smo to, túku séa mu frlil i gulém mirák pu néa, p idváj čikál da
si stémni, da gu fátat i spléskat na zméot i da si já zéva, ako si móži, za žena. I taká, džá
nam, divójkata naviskála da si ódat, oni nejćále, túku zafatil da si smrčúva i da mu bliži v
remito za zméot da si vrni dóma.

Áma i Karabeljo ne ustnal taká, túku ud kak najdele mesto za kriejne i ud kak si rzbra-
le su divójkata kde ći bidat skrieni, mu veli na Džim Lont: Slušaj brate Džim, vavečar ti ći
čuvaš i bidejćij tolku malečko zméot, kóga ći dojdi fati gu, rzbudi ni i na naska su Kremen
a nápkumta ći pulime i ći prájme šo ćinprájme su négo.

Džim Lont gu puslušal na Karabeljo i napravil sé kak šo mu bi ričéno, a Krémen i Karabe-
ljo i skrile, ama koga dujdel vreme i si vrnal zmeot ništo nikuj ne pikasal, óti ušće dile-

ko ste bile uspani i to u takvo dlbok són, šo dur na drugoto den napladne si rzbudile.

Ká stanále mu véli Karabeljo na Džim Lont: Ábre brate, šo stané vavečar su tepka? Šo vi
de, šo ne vide? Kakvoj zméot i kde sv naógja séa? Áma namésto da udguvóri Džim šl molčiše i
smo sii krevaše ramejnto nagóre, kto da sakaše da kaži déka ni čul, ni vidél néščo, oti lós
són gu fatil i ništo ne pikasal.

Večar, mu véli Karabeljo na Krémen, ti ći čuvaš, p puli i právi, oti ako ódi kutu kak
ni ódi rabotta, da znajš, namésto nija na nego, ón, zméot ći ni zrobi, p nej čudno i nija kto
divojkite da gu čuvme. Dobro, rekol Krémen i si činil azr za čuvajne. Árno áma, tukušo zafa-
til da čuva i dujdél kde stréd nojć, zméot pak dujdél, i uspal na ste, si já svršil rabotta
i pak si utišl nanaka.

Ká stanál, pak na okulu désit saatut, na drugoto den, koga šo da vidat! Krémen ušće k-
to zklan spie, a ništo na rka néma, démek i ta večar ništo ne napravile i ni dira ni puš-
čuka namožale od zméot da fatat.

Koga vidél Karabeljo déka Džim i Krémen ništo namožale da právt i déka na lošo mu
ódi rabotta, mu véli na Džim i na Krémen: Ej, bratća, bratća, jáska tračih déka vija ći m
naprávite néščo, áma aj da mu si putsukam jáska, p da vijme šo ći stani i kak ći pumini i
zme otpi jás

I tolku beše. Koga umrkná i dujdél vréme za čuvajne, Džim i Krémen si skrile i si lig
nále, a Karabeljo si já zél klčkata i utišl na méstto kaj šo trebuvaše da čuva. Áma néli i
tr, Karabeljo ne ódi su prázni rci da čuva, tuku zél adno nvilnik trjna, šo kto igli buckä-
le, za da ne si uspie i zafatil da drémi, da nslušuva su uplténi oči.

Taman dujdél vréme, na okulu stréd nojć, zafatil néščo da šmoti, da duj silin vétr i
da fajća drémka na Karabeljo, áma néli kažáme déka ima trjna, zafatile da gu búskat i da n
ne gu ustávt da spie. I néli tvrda dušš Karabeljova i miraklija da vidi i da nuči kakvoj
vo zméh, sii kladél ste sili, sto kuvet i namésto són, tuku puli préd nego néščo da crnej.
I, a poblisku, a poblisku šo da vidi! Adná péda čuvek i na nego dve pédi brada šl zéj góre
dolo i ódi nakaj pišćérta. Árno áma, tukšo dujde eptén blisku du Karabeljo, mu si pušća, gu
fajća i zafatil da gu stega u šepite smijajći si i veljajći mu:

Eh, ej bré zméo, zméo, ti li si tuva čurbadžija na sto vo mal? Tvoj li s vija tri i ubr
vi divojći? Ud kde vo tolku mal šo gu imaš u pišćérta? I tuku zafatil da si gu kreva i da sii
igra su zméot na rci, a napkumta zéva adná bltija, a udira na adná buka, práj adná rcepka i
npikuva na zméot ntre. Napkumta mu si kutnuva pak da spie, i to su ušće pogulem mirak i, vé
pt, bez trjna igajle. A na nejnte drugari ni aber ne mu činil, tračejći déka utre na sabaj-

le ćii vika,ći mu kaži šo napravil i da vidat deka nemat viće pojće rabota i su vo zméh. Árno áma nikugaš esaput néj ispágja kakvo nija mislime i nógo pta dúr i naópku ispágjat rebótte,Taka i Karabéljo,vápt,ne smo mu si pugudila rabótta,túku naópku muj ispadnála,óti kóga stanál na sabájlinto ón i viknál na Džim i Kremen,áma kóga utidija na búkta,káj šo bil npikán zméot ne smo nego gu nemaše tám,túku ni adná divójka nemál tám.Madáv ud tó,kóga utišle ntre u pišćérta namésto zlato i drugo mál i berćet,kak šo bila pórano,smo prázni zidišća i prázni sinii i drudzi sofri najdele i ništo drugo.Démek, zméot i pókraj šo viće gu imále kladéno na rka,mu izbigál i ni dira ne ustavil na méstto káj šo du seá živel.

Kóga a vidéle va rabota Karabéljo i néjnte brátća nógo si pučudíle i nógo si ufkále, áma i ništo namožále da právt óti sé bil ćóćkna.Áma i ne si vžgisále ud životot,túku úd kak pripadéle i ud kak vidéle déka najstinu ništo néma ókulu nih,a na Karabéljo mu bil najnógo žalj za najmaléćkata divójka,mu rékol na néjnte brátća:

Móre néma da ni kurtúli vo zméh nikujpt na vo vek,túku ćójme da gu pálome,p i ći gu nájme mkr u vólut u rógut neko si napika!I túku kinisále nákaj adná ušće pogulóme plnína i zafatíla da pítat,da sakat za nékuja dira da naat ud zméot.I,žitajći také,túku nášle a nó selce ud dve-tri kujći,vlizéle ntre i najdéle adná nógo stára bába i zafatíle da a pitat i da a sakat veljájći mu :

Móre,bábo,bábo,kólku pári sákaš da ti dájme, za da ni kážiš,áko znájš,kde si naógj zméot braduljka?

Éj,bré sinko,sinko,kde možite vija da dopadnite na migdán su vo zméh šo gu pálate? Znájte li kólku vrágj vo zméhte?Možite li vija da ójte na dólnta dujná za da gu nájte négo?

Kóga čul takvija lkrdíi Karabéljo déka zméot néj viće na górnta dujná,túkuj púć zmja mu udguvoril na bábata i mu véli:Áko,bábo,áko smo kážini ti,taj náša rabóta dáli ći nájme ili né!I da znájš,mu rékol pak Karabéljo,ti dávam láf déka ći nám ne smo púć zémja dáj udén,túku i na misćinta da si kaži.E,diljćam tólku gulém mirák imaš,bré junáće,ja da ti kažm,p šo ći možiš da prájš,práj su négo,a ud ménka ne smo šo ći duznájš pu kde si ódi,tuku i blagoslóv imaš,óti smo du séa šo beše túva mirám nemame ud négo-ud zméot.Séa,mu véli bábata na Karabéljo i na néjnte drugári,ćójte na na filján plnína,da kážime na Olimbo plnína,ći si kačite na adná vrćka,ći nájte adná úbava i široka livada i na stredínta na ta livada ima adnó nógo dlboko bunár.Nápkumta,rékle pák bábata,ći suberite ud plnínta gulléma i dlga skreba,da a ndávate adná su druga i adnó pu adnó ud váska ći si simnúvte dole Zmeot ud tám si sfali ne smo ón,túku i što néjno mál,ste néjni pári,p i trite divójći

ud tamka i pumina i skrši glava naka. Ama da znajte, mu veli babata, koga ći dój red da zafá
tte da si simnuvte nadolo, ći padnite u adná tolku jaka timnica, tolku nogo ći vi bidi vru
kina, šo dúr ći zafatte da vikate deka namoži da si trpi i ći dávate nišan za pak góre da
si kačite, ama vija ći pulite da izdržite, oti malce podolo ima vidélo i ći zafati da si ra
zdenuva. I ušće malce ako si odi nadolo, ći si simnite na dolnite zemja, a napkumta lésna ra-
bota, sekuj znaj i sekuj moži da vi kaži kde si naćija vo klnato zmeh.

Ud kako a šulo babata, i to su gulem dikat i zpmtija ste vragovi raboti, Karabeljo izvá
gja i mu dava na babata adná torba pari, sii zeva drugorte mu i kinisuva nakaj mestto kaj
šo mu kažala babata-nakaj Olimbo plnina.

Pu nekolku déna teško ptuvajne, Karabeljo su nejnte bratéa-Džim Lont i Kremen, stignale
na vrškta na plninta, a najdele livadta, a pu malce vreme gu njdele i bunarot. Napkumta si s
faljuvt dolo u plninta, nbiruvat kolku šo mu trebuvaše skreba, a vrzale adná su adnó parče
i a naredile okulu bunarot.

Pišim Džim Lont trebuvaše da vlezi dolo u bunarot i zaćutil da si azarisuva, p i vlizel
ntre, ama ka dujdel na stredinta, kaj šo bil nogo tmnica i nogo vrukina, si uplašil i zafati
da mrda za da gu kačt pak góre. Karabeljo i Kremen ud zafatukut nejćale da gu kačt, ama ka
videle nogo mrdajne, gu izvičele góre i zafatile da gu pitak kak šoj rabotta. Džim ričel de
ka va rabota ne a biva i nikuj namži da traj na takvo mesto, ama su koj ći si rspravaš, su
Karabeljo?

Sea, mu veli na Kremen, na tepka sii redot i ći puliš da istrajš, oti jazk na naska ako
namožime dolo da si sfalime-ste ći ni si bija peza! Kremen namožal da a jade va stramota i si
piknal ntre, ama kaj dujdel i on na to mesto, kaj šo bil nogo timnica i vrukina, si uplašil
i zafatil da mrda su skrebta za góre. Togaj gu fatil inat na Karabeljo, gu iskačil pak gó-
re, a ma i mu veli na dvete:

Du sea nogo mi behte vredni, ama ako taka ni odi rabotta ud sea nakaka, da znajte deka š
te tri ći si ustramime na va dujná i deka nikuj ći nema šo da kaži za naska i za našta ju
naščina. Dajti mi a na menka skrebta i tuku mu si pušća prao dolo, ama ušće pred da si simn
ni baja dolo mu ričel:

Kolku da mrdam, kolku da sakam da si kačm pak gore, ne smo šo nema da mi krenite, tuku ušć
e po će skreba ći mi pusca e za nadolo, p da vijme du kde ći ispadni varabota. I ušće nešćo
Ako si sfaljam dolo, mu rekol Karabeljo na Džim i na Kremen, vija nema da izbegate u d bliz
zinta na bunarot, tuku tuva na okulu ću si vrtite, oti, šo znajš, ako gu nastegam nekde tam d
lo na zmeot, da ne nešćo pak si kači gore, p imajte si na um...

Koga dujdel na to paleno timničavo i vruće mesto, Karabelj najs ina pikaša gulema vru

kina, áma néli láf dadél déka názut néma vrnáte, ka mrdál, ka mrdál za da gu kačt góre, káj b re bráte! Piším, piším mu beše stráh od négo, a kámo da sixx rpráva čuvék su négo. Áma i mu s pugudíla rabótta, óti pu nógo málce vréme zafatíl kto zóra da ugréva, da si rzdenúva i da s púli dólnta zémja. I pu úšće málce vréme, túku si najdél na dólnta zémja i zafatíl da dzírk góre-dólo za da náj nékuj i gu píta kde si naógja. Árno áma néli bíl nógo umurén, ka stignál púd adnó visóki jávori, utíšl púd nih, si lignál i zafatíl da spíe.

KARABELJO SI STRETNUVA SU NAJMALEČKATA DIVOJKA I A NUČUVA KDE MUJ SILTA NA ZMEOT

Spiéjći taká pu jávurot, túku žčúl nékkvo piskájne, nékkvo civkájne na maléčki pilišča i si rzbudíl Karabeljo, áma kóga ći dzrni nagóre, šo da vídi! Adná gulémazmija ka si ispulazála góre na jávurot, smo gltála od maléčkite orlijna, a tija kútri sl cívkat, sl pískat. Kóga vi dél taká Karabeljo ne gúbi vréme, túku si kačuva góre, mu dava adná na ta pústa zmija, šo bi la kto istíncki zméh, a utipúva i a pušća prau dólo, a nápkumta mu si kutnúva pak da spíe.

Kóga si vrnála názut orlicta, majkata na orlijnta i videla déka kólku nemál od nih, zafatíla dáj píta šo stanuva i kde si naógja zlóto. Tija kútri od nógo vgjasá jne i od nógo rádus šo ustanále živi, sl vikale berćat, berćat na junakut šoj dólo púd sénka inak, ćojhne ste od rka, a od drúga strána zafatíle da mu a kažuvt i istrupulénta zmija u a ndákut. Áma bidéjći namožála da rzberi déka junákut-čuvékut i utkinál, mu si pušća práu dólo i á, á, da gu čopni pu očte na Karabéljo, zafatíle da piskat orlijnta i da mu véljat na majka mu:

Mále, mále, nej to našto dušmán, túku, et, a púliš li ta pústa zmija tam dólo u andákut? On čuvékut a utipá i on ni utkiná, p namésto da gu klviš, bakšiš trebúva da mu dájš! I, kto stre la si frlíla vrs utipánta zmija i zafatíla da a klvi, a nápkumta o i maj Karabéljo i mu vé li: Junače, momče šo sakaš da ti daruvam? Kakvo árno sakaš da ti právm šo mii utkiná mójte módi dečijna, šo tólku i tólku gudíni namožih déte da zvrtam od ta pústa zmija-lámgja?

Karabéljo od zafátukut niščo nejćal i nemál vera déka orlicta móži arno da právi, áma k ka vidél déka nógo naviska ~~nógo~~ i ne gu ustáva naráat, mu udguvoril i mu ričel na orlicta:

E, diljćam takáj rabótta, mr orlice, néka ti si čini ćefot, áma, da znájš, kaxx dúri kóga ći mi stáni istiza tógaj ći dom káj tepka, p dúr tógaj ći vídam sa šo ći možiš da mi pumožiš. Jáska mu rékol Karabéljo na orlicta, pu málce vréme ći sakam na górnata zémja da si kačm, p áko si móži nej lošo da mi pumožiš. I tólku beše rabótta.

Od kak si rzbrále Karabeljo su orlicta, si puzdavil su nea i si rzdelil, áma i kinisál nakaj nepuznáto mésto. Taman stignál du adni drúdzi drviči, túku vidél góre néščo da si ljú lja. I de poblisku, de poblisku šo da vídi! Adná visóka tpola, a na vrškta adnó ščik i vrs štikut adná stára baba usudéna i kladéna tam góre. Karabéljo bidéjći pikasál déka babata

taj sudena,p kčena gore na tpolta,ne smo šo ne a kladel na esap mesto,tku ušće pojće si ž silil ptut nakaj stredinta na ta zemja.Demek,smo šeta i smo gu pala zmeot,a najnogo najma lečkata divojka šo tolku mirak imal punea.

Ama kolku šital,kolku palal ne smo ništčo namožal da najdi,tuku ni nišan,ni dira fati za zmeot.Com u nekuj ksba ili u nekuj selo za da pitam,oti,inkk,ništčo ne si praj smo su šitajne,si ričel Karabeljo.I taka napravil.Pu malce vreme stignal u nekuj si selo,zafatil gjo,pišim rabota da pala,a napkumta zafatil da nnuškuva i da pala dira pu zmeot.

I tukušo zafatil da pita gore-dolo za da nuči neščo i da fati nekuj dira,tuku dujdel adno pošćd u adno selo i zafatil da pej adno tiligrav,ili poarno ričeno,adno riljak i daveli;

Koj ći najdi iljač na mojta najmalečka divojka,kolku saka pari ću mu dam i gulem bakšiš ći mu dam!-a na knigta pisano imito na zmeot.Koga čul taka Karabeljo,bez na nikuj da mu si kaži i javi,nučuva kde si naogja ličnata divojka i mu odi ta kutra divojka,gu pikasala na Karabeljo,zafatila da muj kažuva šte raboti za zmeot i ste drudzi nejni mki i tgi šo du togaj i mčila ud zmeot.

I ud kak a izlikuval Karabeljo na divojkata mu veli:Slušaj milo,slušaj žalno,znajš li kde mu si naogja na zmeot nejnta sila?Ama da sa rzberime,za šta va rabota zmeot ništčo ne nučil,oti Karabeljo ič ne si javil kaj nego,tuku prao utišl kaj ličnata. Koga čula divojkata deka Karabeljo ne smo za nea dujdel da a likuva,tuku i za druga rabota,bez nikkvo tiklif i su gulema vera spritu nego mu veli:

Slušaj junače,moja dušš i nadež,celta sila na zmeot ne mu si naogja tuva dolo,tuku na gornata zemja.Tam gore,mu veli pak divojkata na Karabeljo,ćojš na filjan i filjan plni na,na adna gulema livada,ima adna biška šo nikuj namoži da pirpirisa du nea,oti ima tri srcijna i nogoj silna.Ste ljudi ud nea si plašt i du sea nogo gulemi zijajna mu ima napraveno,p zato eptenj sama u cela livada i celta trevv sama a pasi.Ako možiš da najš čare i a utepaš ta pusta biška,ne smo mojto zmeh ći lipca naka,tuku i drudzite dve nejni bratća jok džom ći stanat.

Ud kak muj nučil ste skrišni raboti na zmeot,Karabeljo si puzdravil si ličnata moma i ud tam odi prao kaj orlicta i mu veli:

Orlice,jaska dur sed imam istiza ud tepka,p ako možiš nej lošo da mi pumožiš za arnoto šo ti napravih i ti šo mi si taksa.Ud sé srce,moj prijatile!-mu rekla orlicta i zafatila da si azarisuva za dilečin pt,oti ne pomalce ud tri nideli trebuval da leta dur na gornta zemja.I da ne a dlžime nogo rabotta,orlicta gu kačila vrs nea na Karabeljo i tri pet nideli gu kačuva na gornata zemja,a ona pak si vrnuva nazut.

Koga si kašil gore i si stretnal pak su Džim Lont i Kremen, ne znajele šo da prevt ud rádus, oti bila nojro skldisani za nego. Arno ama, kolku šo sii izreduvale dika nepkumta ud tolku vréme pak si stretnale, mu veli Tarabólje:

Prétin, prétite, kmo jéske pak ći vi ustávam ámi, oti ládéj ću sen mužah/ kde mu stój silta na zmeot, p néj lóko vija pak de ustmite tava i de gu šuvte bunárut, da ne nešto si [illegible] pak séra, a [illegible] ne [illegible], tuka na tri [illegible]. Kadev ud to, mu pekol Tarabólje na Džim i na Kremen, što tri divoći vi[illegible] de bidet, p tuku reći, ém su pari ti si úplnime, ém pa edná nivesta ći i si nevre, a [illegible] ći [illegible].

Džim Lont i Kremen mu poslušale na Tarabólje i ustanale da gu šuvt bunáret, a ón hindil na dére [illegible] mu a drži [illegible] silta na zmeóto.

Arno ama, [illegible], ne sprel na kmo [illegible] néj sim ta pásta bíčka, tuku [illegible] i [illegible] od nego [illegible]. I, [illegible] vidil dére [illegible] sim nešto da prij, si ríčil:

Téme [illegible] od [illegible], tuku néj da si [illegible] uvér, p [illegible] na [illegible] nešta, ći [illegible] na [illegible] bíčka, a [illegible] ći [illegible] i ći prém. [illegible] i [illegible] Tarabólje, [illegible] kmo [illegible].

[illegible] vidil [illegible], [illegible] nešto [illegible], da [illegible] si [illegible], oti on ne [illegible] bíčka, tuku [illegible] uvér-pásta da bídi. I séito imal i [illegible], p ustíl i [illegible] j nego i ne ríčil:

Ttjo, [illegible], [illegible] kmo [illegible] Arno uvér i nego [illegible] ći vidit od [illegible], p néj lóko, što mi se [illegible], da ti [illegible] ovcite! Kolku se pari, pekol Tarabólje, što sekvi dójni, što ne jéske móm i što za lébot da ti rabótem. Tóm vika pásot deka Tarabólje nájdil ni pari, a mu ni takuvali [illegible] nego

Arre ona, tuku ko uvlikel malce pontro u tije paleni livadi, et tija ta pusta bišta k j idi i kto bešne si puste pišim pre u biljukut ovsi se da udovi nekuja od nih, ama, vopt ne bila ustavana kak ko ona gulila i pravila, tuku mu si putsuhuvo Marabeljo, pu trča prao nekej nes i zafatila da si borat.

Burdjatox obl den trjile i stanila za nište. Demek, i Marabeljo si mnaril, ona i bišta zafatila da viki i da veli:

Eh, eh, sse da ima nek bera da si pijem malco mlico, da si naledam, da si npijem malce tadne vode, ti vijš koja sm jedna, ama...

A pa, Marabeljo i on rekol: Eh, eh, da imam sa nek čista pugača i adno šiše plno su vino, ono vino, poršijno di ti napravem, ama...

I tako, dienem, koga cujdel reč i umrkuel, bišketa si utide nanaka, a Marabeljo navaka, g bi nikuj ne ispadnel nadiljač i najdilin.

Koga si utišl Marabeljo doma i koga zafatile daj mlizat tija paleni ovci, tuku nogo m lako nuzdila, ko ni vedro, ni tinikii, ni butimi mesto ne gu brel, a popot, demek, deta zafatil da si udi i da mu veli na Marabeljo:

Abre Marabeljo, kde i pasile vadin ovcite ko tolku i tolku nogo mleko ni dadea? Idej pa sak i pusek popeko pajle imaš ti za va rabota? Neli sakaš pojde mleko da ti dovt ovcite? N li ti tražih jedna deka nogo ajr di vidiš ti od nenko?

Na drugato den Marabeljo pak nekej livadete i ntirel ovcite i zafatil da si smerisuva pak na burdjne su bišketa. Vadin, si rišel Marabeljo meši i pojde mleko da mlizi popot, ama meši i jedna si detna krno burdenke, ako ne izbegne ta pusta diva bišta.

I tuku ko i ntirel ovcite malce podlboko u njirte, et ti je spustenta bišta kaj idi i na mesto vadin prao nekej ovcite da odi, mu si krlje vrs Marabeljo i zafatile pak da si borat i da si dovt. Ama i na to den ništo ne npravile oti pak nikuj od nih ne ispadnel polivan, o ti dvete bile jaki i izdržlivi. Bišketa pak rekla i a smislila parte i studenta voda, ama i Marabeljo ne padnel nadvor, oti i on rekol na adna čista pugača i adno šiše plno su vino d ima.

Umrkna. Marabeljo si vrnal nazut, a bišketa i ona, demek, i to den ništo ne stanalo. Ama k on si utišl doma i koga zafatile daj mlizat tija paleni ovci, od celto selo i subrale vedr jnte i pak nanošale da gu suberat to paleno mleko. A ne na popot vite mu padnal šubo za va rabota, p si rišel:

Ako ne ok pu nogo da vidat kde odi i kdej pasi ovcite uvčerot! I taka npravil. Koga na drugato den i pušil Marabeljo ovcite, bez da pikasa, zafatil popot da odi pu nego i od dileko si puli, si dzirta ko ti steni su uvčerot i su nejnte ovci, koga videl deka nekaj li vadete i tera kaj ko bila bišketa.

KARABELJO A UTIPUVA LIVDA BIŠKA I PAK ODI NA DOLNTA ZEMJA PU ZMEOT

Kóga usmna, na tritto dén ud kak si glavil Karabéljo, pópot bez da pikasa néjnto uvčár kinisúva pu négo i zafatil da nušúva i da gu práti na Karabéljo kde ódi téra óvcite da pá st. Áma ka vidél déka Karabéljo bez nikkvo tiklif sii téra óvcite nákaj livaddte, kaj šo bi le dívte biška, zafatil dur i négo strah da gu fajóa, áma néli kinisál, nejóel da si vrni, tú ku sakél da vidi i da čuj šo stanúva su néjnte óvci i su Karabéljo.

I taká džánem, ka ftasél dúr u stredinta na livaddte, kój imále du kuléno trévv, na ókulu désit sátut pradplédne, a pópot sto sii iščisnál lazajói pu kpinte i drmite, túku múj i spá gja ta pústa biška i mu si turúva prec vrs Karabéljo i pak zafatile da si bijet. Áma kóga zafatile da si borat, tólku silno rikéle ta pustijna biška, šo ste zémja tam si trisela, na pópot sto sii izdrskál ud tija paléni kpini.

Árno áma, kóga dujdél vréme ókulu pládne, biškata si umurile, si tremála malce na strána i zafatila da izbiva i da veli:

Eh, eh, da mi bidi séa to blatto póblisku, p da mu túrem u nego, da si npijam slatka i stu déna voda, da si isrečím malce u kalta, kumati ói ti prém, bré Karabéljo, áma...

A Karabéljo i on rékol:

—Eh, eh, mr biško, biško, da ima adná čista pugača, adno šiše plno su rójno vino i da bidi da mi dójdi ta popovta dérka, dko né drugo, bim, adnó da a bakním, ne na adno, túku takvija perčijna ói ti prém, šo mrávite da ti vlečt, áma kde da nem séa?

Pópot sto vija muabeti su vulémo dúkat i šul i litnal ud rádus kóga šul šo mu trebuvál na Karabéljo za da utépa dívta biška, p ušde na minuta si vrna i si ódi dóma, áma i na nikj ništo ne mu kažél, túku zafatil da si ozarisúva za útruto dén.

Tidójói biškata i Karabéljo bile nógo umuréni, to dén pójde ne si burele, túku si pugudil za na drúguto dén da pridžt. A ud ka si vrnal Karabéljo su biljukut óvci i kóga zafatile dój mládzat tija mirécki óvci, dúr ud drúdzite sela palele vedrijna, kotlijna i drúdzi sduvi i pak nemožele da gu duberat, áma pópot pak ništo ne mu kažél na Karabéljo.

Áma kóga dujdél ~~dujdél~~ red i usmnél, na drúgata dzestra i zafatil dój téra óvcite Karabéljo pak pókaj livaddte, kaj šo bila biškata, pópot vége a kladél šistta pugača u torbta, n plnil adno šiše su rójno vino i pred da kinisa mu veli na dérka mu:

Dérko, dérko, ej primánisi arno, klaj si malce crvilo na licto, ubujsi kak šo trebuva, kto popova dérka šo si, i dojdi su ménka-kde dom jéska tam i ti dójš. I néli tatko puvélja i t tatko pop, dérka mu za pet minuti bila nemínkana i širinetna, p i rádusna, a ona trašila od kój znaj kde šodi i kinisuva pu tatko mu.

Áma kóga vidéla déka ne ódi na svadba, túku vliguva na nógo često urman, zafatila da z

va šubé, áma ud ka mu kažél pópot déka va i va rabóta stanúva i déka za néjno árno s' duj déni túva, mu dujóe gjaréd i zájdno su tátko mu zafatíle da čékt šo ći stáni to den.

I taká, džánam, pópot su ćérka mu šl zéat i šl čékt da vídat i da čújat nešto, a Karabéljo víćej ńtirál úšće podlboko ovcite u livádte, zafatíl da si sviri su kavalčito, a kóg dujdél vréme ókulu pládne i ud kak si javíla pák biškata, zafatíle junački da si bíjat, da si dávt, kto za krájno pt. I najstina. To den tólku silno bil burejnto, šo ne ámo pópot, túku ćérka mu ósta bila izdrskána ud kpinte.

Árno áma, kóga dujdél ókulu pládne vkt, dívta biška zafatíla da úfka, da izbíva, si trgla pák mélce názut i zafatíla da mu véli Na Karabéljo:

Eh, éh, da bidi da mi si nabliši to paléno blato, da mu si turam ńtre, da zafatam da si trkáljam, da si npijam mélce studéna voda i da sii izváljkam mélce u kalta, da znájš, déka n nišan epk k ! nema u

Úšće biškata nedusvršána su láfot, Karabéljo mu udguvoril i mu véli:

— Ef, mr biško, biško, da ima séa adná čista pugača, adnó šiše plno su rójno víno i, áko ne drúgo, brm, adnš da a bakním ta popóvta ćérka, da znájš, ći ti právam na tólku drobni parčíjma šo najmalečkite mravki da vlečt, ama ud kde da a nám séa? Áma úšće kóga zafatíla da láfe ta pústa biška, pópot su ćérka epten si nabližíle du níh, p šl čikale da zéjni i da kaži néčo Karabéljo, démek bíle azr da mu pumóžt.

I tókmu tógaj, kóga Karabéljo svršíl si néjnto muabét, mu ispágja pópot su néjnta ćérk mu dáva céla adná čista pugača, áj adnó šiše plno su rójno víno, a nakráj mu a dava ćérka m ne adnš, túku nekólku pta da a bakne i si trgnúvt pák názut.

Ud zafatukut Karabéljo si čudíl kógaj vidél pópot su néjnta lična ćérka, áma i ne mu prostíl na ništo, túku a izdél ta paléna pugača, su gu šmrknál rójnto víno, si a baknál nekólku pta popóvta ćérka i ud kak zélnogo sila, mu si frlíl pak vrs dívta biška i zafatíl d a dávi. I bidéjći bila víće umurena ta pústa biska, pu ri saa i burejne a putisnál dolo i mu gu brcnúva nožut u grklanut. Kóga a trbušúva šo da vdi ńtre u meut? Tri beli gulúbi, kto strébro da svétat, áma ni minúta néj ustavíl sámi, túku na adnš i fajće i sii klava u ždipóte. Áma séa i drúga radusna rabóta zafatíla da si čini, óti néli kažáme déka na ste tri zmé vo silta mu bila na biškata šo a utipá Karabéljo? Úšće na minútta ste tri zméovi zafat da úfkat i da namožt na nóga da zstánat, démek, ste tri padnale i si rzbulele.

Kólku milos, kólku radus imál pópot, néjnta ćérka, p i ste siljajna i kólku ćáj zafatil gulémi darovi da mu dávt na Karabéljo, kráj ál. Ne znajéle kak da mu si dóncat, kój ud kó néjnta ćérka da sáka da mu a dáj na Karabéljo i šo li i šo li ne drúgo. Si rzbira déka najnogo ksmetlija pópot si činel i úšće na to den zafatíl da mu veli na Karabéljo za zet da

gu praj, ama ud kde du kde Karabeljo i popov zet? Ne pari, ne mal, ne lična divojka, tuku selo, oto mal da mu gu taksale ne sakal ni da čuj, a kamo li popov zet da si stori. A moži b dunekde imal i prao, oti ne smo šo on a sakal naličnata divojka, ona šo bila čuvarka na zmeot, tuku nego gu čikale i nejnta dve mina bratca-Džim Lont i Kremen, p ne sakal da si stramuva pred nih, a i nogo inat mu imal i na zmeovite oti nogo vreme pu nih izgubil.

Ud kak si prostil su popot, si nejnta lična derka, su ste siljajna i ud kak si gu zel akot za vremito šoj pasel tija paleni ovci i to su nogo pojce, Karabeljo si fatil ptut i kinisal za nakaj Džim Lont i Kremen, demek, nakaj bunarot kaj šo tija čuvale.

Koga stignal

si vrnal kaj nih i ušce pojce si izraduvale koga rzbrale deka Karabeljo a utipal divta bi ška, ama sta ta radus mu bila za nogo kuso vreme, oti berden zminal pak za dolnta zemja. I bidejći vice srebite bile okulu bunarut, mu si pušca prau-dolo i pu malce vreme mu sim- nuva na zemjata kaj šo bile i d nejnto džeb, o ti celta rabota u nih ližala-ako tija mu izbegat, utide ud

Ama, vapt, tuksо si sfalil dolo, ušce na prvuto den Kara e jo pak čul adno tiljal, ama vapt tiljalot ne bil za koj znaj koj, tuku stre tri zmeovi bile teško bolni i palale ikimdzija za likuvajne. I najstina. Dur da si sfali Karabeljo nogo ikimdžii si sfalile i nogo igli i lugii, lugii iljači mu davale na zemovte, ama kaj bre brate? Moži li zmeh su igla da si likuva, koga boljkata

EJ, eh, eh, bre peda zmehče, dve pedi brada i vija nejni bratca! Da znajte kolku mki sm n tignal dur da vi doncam na takvo deridže, alal ći mu gu činite majkinto mleko, ama aj da vijme du kde ca a terme rabota! -si rekol Karabeljo.

Ama za da ne gu pikasat otij on, odi u adno selo, si kupuva bela mantija, si ja ubličuva, mu si javuva kaj ličnata nejna divojka i mu veli:

Mome, jaska čuh deka tvojto zmeh si rzbule, p kto ikimdžija šo sm dujden ud gornata zemja ći možm li da om kaj nego za da gu likuvam? I kak si pugudi čuvar, da ti bidi tokmu nejnta divojka denek najličnata de, p koga čula takvo muabet ne smo šo gu puznala dekaj Karabeljo, tuku i sta tajna rabota mu a kažala za zmeovte.

Koga utišle i mu kažale na zmeovte deka dujdel nekuj si ikimdžija ud gornata zemja i deka mu dadel laf daj likuva, ušce na minutta mu dadele izm i gu pušćile Krabeljo ntre kaj nih, demek gu pušćile vlkot u trluto de,

Karabeljo najstina vlizel ntre kaj nih i pišim vlizel kaj zmeot šo najnogo gu lovše, ama ušce su vlizejtno mu ričel: Jšaka najstina sm ikimdžija i diljćam dujdeh kaj vaska na ste ći vi likuvam, ama daznajte, sekuj ud vaska ći trebuva baška da bidite i nikuj da ne pu

si puli adnó su adnó, óti, gjó, iljačut néma da si fati. I néli zmeóvte imále nógo mka, pravéle sé mu kažuvál Karabeljo i sekuj utišl na baška udajka da léži. Napkumta, mu ódi pišim ka j zméot, adná peda čuvek-dvé pédi brada i mu véli:

Ej zméhče, zméhče, znajš li ud kóga ti pálam i ud kóga sakam na takvó deridže da ti vidam? Znajš li kój sm jáska a? I túku gu izvadil ud dđeput adnóto gulúb, zafatil da gu stega u néjnta šepa i da mu véli na zméot:

Ja zéjnaa málce ústta zémhče da vidam šo imaš ntre? Sé šo ći mi kažiš ikimdžio ći prm smo i smo živ da ustánam! - rékol zméot. I ne smo to, túku mu rékol zméot na XX ikimdžijta, úd séa nanaka nájbaš prijatilj ći ti stánam, najličnata divojka na tépka ći a dám i kolku sakaš zlato i drugo imót zévaj ud ménka, áma su kój ći si lži séa, su Karabéljo? Demek, gore-dólo zméot gu pikasál déka néj vo ikimdžija, túkuj Karabeljo, p zató zafatil tólku nógo rabóti da taksúva. Áma sé bil nafilé, óti tókmu kóga a zijnál ústta zméot, Karabéljo, ikimdžijta de, gu stegnél gulúbot u šépta i gu xx smškal, gu umrél, a zméot vikajći ó, á, óa, óóó, i udignál plóčte i i stignál zbite.

Ud kak gu umré na nénto "prijatilj-zméh" mu ódi da drudzite dvé néjni bratća i na nil kto zrno próso i puknál i na nih mu kladél kráj, a [illegible] lečkata i najlíčnata divójka káj nego i mu véli:

Séa milo, da a krstime Dafina, séj azr i ne trebúva póviće da sédime i da čekme túva, ti vragot ni kopa ni óra i da ne ni si pugódi pák nešto, túku aj kaži mu i na drudzite dvé séstri i da begame na górnata zémja. I bez da gubat nógo vréme, i zéva ste tri divójći, demk za ste xtri da ima pu adná, gu xx ntuvaruvat sto mal i sto zlato, muj zéva ste ostri klčk i kinisúvt na bunarot su inaet gore da si kačt.

Kóga dujdele na mestto kaj trebuvaše gore da si kačt, pišim a pušćil najgulémta divójka, p strednata i na kraj sakál najmalečkata da a pušći. Arno áma, ka dujdél red i nea da a pušćé gore, zstanala pred nego i mu veli:

Karabeljo, milo moj, jáska ne óti nejćam gore da si kačm i da zanjš, déka imam hulema vera na tépka, áma poarnoj pišim ti da si kačiš, a napkumta jáska, óti tvojte bratća ne ti gu misljat arnoto, túku ti gu pálat čareto da ti spastrat. Arno áma, kolku naviskala, kolku mu veljála, ta kutra, déka muj verna na nego, Karabeljo ne a pslušál, óti imál nógo vera na Džim i na Krémen, p namesto ón, a pušća najlíčnata Dafina móma pred nego. I taka áma kóga si kačila gore i kóga a videle dokaj najlična i kto sínce grijála, Džim i Krémen zafatile da s mmigat i da si veljat: Sega [illegible] rajme su Dafina i drudzite dvé divójći, p i su zlato.

Áma i Karabeljo ne padnál dólo i bil nógo itr, p namesto on da si ubesi na skrebta, zl

čuva adnó kmin šo kolku nego tižal i gu pušća nagóre, gjó, da tračt dékaj Karabeljo, a ne drúgo nešćo.

I néli imále inaét za da gu spastrat na Karabeljo, kóga gu iskačile málce pogore to pú sto kamin, túku gu pušćat na adnš praudólo i zafatile da si smeat, da si radúvt déka, víće mu najdéle kraj na Karabeljo. Napkumta sii zele divojkite, su gu ntuvarile sto imót, sto zl to šu Karabeljo mu

Karabejo najstina i izlžal na Džim i na Kremen, ama i on sam si izlžal, óti skrébite víće namožiše daj naj sám, p namesto da si kaži góre, ustanál dólo i zafatil da šeta, da si čudi i da ne znaj šo da praj. I šitajći taká, góre-dólo si nabližil pak du drvičut kaj šo bila sudéna babata i šo stojše na tipcija uzgóra vrs štik, mu ódi blisku du néa i mu véli:

Móre, bábo, bábo, šo tólku gulém gréh imaš napravéno šo tólku vréme ti držat tám góre? Ej, éj, bré sinko, sinko da znajš kak mii álot, ič néma da mi pitaš, túku, ét tólku mi bil kmétut i néka sii izradův déka ža-ljála i déka si mčila víće vrs to paléno jávor, si kačuva góre, a udvrdzuva i a pušća náka

Kóga si sfalila dólo babata i ud kak mu si blagudarila na Karabejo mu véli: Jáska sir ko, ne sm kakva da bidi žena, tuk, aj, da ne si rsprávme séa, tukuxxx aj, áko sakaš, kaži mi, kakvo dar ili bakšiš sakaš da ti dam? I nejćam da mi žáljaš, rékla pák babata, óti jáska tólku sm žurbadžijka, šo ni málot xxx ne si gu znám. Tógaj mu udguvorilxx Karabéljo i mu véli na bábata:

Dóbro babičko, dóbro. Áko mi dój sará za neščo, diljćam si tólku zinginka, ći dom kaj tepka, p ća a gódime nékk. Nápkmuta zminál náka i si uddličil ud babata, ama kto bez da um šl šital, šl skital góre-dólo.

Árno ama šitajći taká, gu zbiližila orlicta, šo muj utkinal nejnte pilišća nekugaš, si sfaljúva dólo, mu ódi kaj nego, a gu najdel déka spie, zafatila da gu ládi i da si čudi vrs nego. Koga dujdel red i rzbudil Karabeljo šo da vidi nad nego! Cela órlica i šl, gu pávka, šl gu ládi, a napmkumta mu véli:

Slúšaj junáče, móžiš li da mu kážiš zašćo si tólku škldisán? Kakvo kusurlúk imaš šo tólku vréme šl šetaš i si skldisuvaš?

Éj, éj, mr órlice, órlica, kak da ne si škldisúvam, dóbri bratća ni adnó némam túva? I ne šmo to, túku, rékol pak Karabeljo, cel vek si gu izgubil dur da dom du divojka šo idvaj a najdeh, a tukuše a kladeh na rka, a némam víće!

Ama séa imal i druga, nova i ušće pogulema mka i teškutija, oti koga gu pušćile kaminot praudólo Džim i Kremen fatile dur i dupkta a ztnale, za xx nikujpt da namoži Karabe-

ljo gore da si kači. Demek tolku su um si a fatile rabotta. Arno ama, neli orlicta mu si imala taksano deka koga ći mu stani istiza da mu pumoži, bez da si čudi nogo si ubrvuva i mu veli na Karabeljo:

Abre junače, junače, šo tolku si skldisuvaš koga sm živv jaska? Ama ći rečiš deka i dupk ta na bunarot ti a ztnale tvojte prijatili, to gajle nej tvoj, oti jaska znam druć pt, p mk šoj mogo podileko, adno den pak ći si ojš na gornata zemja i pak ći si stretniš su tvojt lična i pak vešno i ubavo ći si živiš. Tuku, mu veli pak orlicta na Karabeljo, bidejći ptut šo trebuva da gu puminime dugore nogoj dilekkačno, ći trebuva da najš xxxx

náska, áma da znájš, déka nija pikasáme šo napravi ti,
so, óti dúr da si živ ći ti ustáni máana. I tuku zafatile da mu gu lépt mésto pák na bútut
i ušće togaj si ispravil Karabeljo pák su zdrav but.

Ud kák ustanále nekolku déna orlićte káj nego na odmor i ud kák mu najdél pák sto ójki juniško meso i destína šišijna, plni su vino, mu si blagudaril, si prostil su nih, stanal i si utišl nákaj šo trebuvaše da odi. A orlićte i oni si litnále i si vrnále dómmo, na dolr ta zémja i to su gulemaradus šo mu si udbordžile na Karabéljo.

Pu nekolku déna Karabeljo stignal na mésto kja živel nejnte "bratća" i su nogo pi tajne, góre-dolo si najdél su nih. Tija, gibi, zim on i Krémen tukušo imale svádba zafate no, a Džim sakal su najmalečkata i najličnata da si venč, p im le dadeno tiljál déka najbašut junak, gjo, junakot šo a utipál na lámgjata si venč i ste trebuva na svádba da mu odat.

Koga čul carot i on zafatil da si azarisuva i gulem dár da mu pukloni, áma ne bila taka rabotta, tuku sta rádus, sto azarisúvajne naopku mu ispadnál, óti koga mu ispadnál Karabéljo pred nih, Džim i Krémen kto kamin si zdrvile ud strah i neznajále, p i ústte mu si fatile dúr mka i inat.

I, namesto svadba, tokmu u nidélčen den, koga viće trebuvalo vénic da kládat, i viknuva Karabéjo pred nego i mu veli:

Ej, éj, bratća moj, verni bratća! Tolku li vi beše mirakot sa ritu ménka šo gu imahte? Tolku li vi beše kletvta šo a dadehte déka du kraj ste ći izgínime i na nikuj néma da si dáj me á? I pitajći taká, tuku dujdél carot i zafatil da mu veli na alkot:

Ljudi, moj ljudi, su gulema čes i rádus vadin sakam da gu daruvam najbašut junák, óti áko ne beše on, ni adno ud naska živ i zdrav ći nemaše!

Áma tukušo svršil carot i si ntukmil dár da gu dáj i tukušo sakal da muj ispádni junakot pred nego, si ubrnuva Karabeljo du sto insán i mu veli:

Slušajte ljudi čudo šo stanálo u našta zémja! Za málce darotud carot lažovnuto junak ći gu zevše, ama, da znajte, déka pravinta sii pravina i ste vija trebuva da znajte déka vij a ne s junácite šo a utipaa lámgjata, tuku s lžlivci na dujnata, a zato skpo ći mi plátt

I ud kák a rzbrále sta rabota kak šo bila to ud zafatukut, p du kráj, ispágja Karabéljo pred ste i mu veli na Džim i na Kremen:

Áj, kažite sea, kakva umiračka sakate, su npž, su klčka ili su kojna da vi rskinam á? Áma lafe li dubituk, p i Džim i Kremen da kažt neščo?

Koga čul carot i on si zčudil, p i on nejćal viće da čuj za takvija junaci, tuku sl vikal da si ubest i ništo drugo.

I taka, džanam, i fajća Karabeljo na dvete, muj seši glavte kto na pile mésto, si a zeva nejnta lična, si venč su nea, sii zeva i drudzite dve sestri i ud togaj ušće zájdno živat.

BRAV SU ZLATNO RUNO

Si bil adnó lovač i si imál žena i mško dete.On sekuj den udél na lóv i nikujp ne si vrnuvál bez da utea neščo i kto lovač bil pričuén u célta kazá,gibi bil nogo árno nišandžija.

Lovačut udél pu ste urmájna,pu ste polijna i plnini da lóvv divo livot,á ma ni kugeš miščo lošo ne mu si pugud l.Koga vidá déka lovájnto árno mu ódi i déka viće ne si plašud niščo si ričel adnó den:

More áj da om i du vrškta na Karakamen Plnina,p beljkim ći utépam nekuj livot šo nmam du sea utipano!Ama lovačot ništo ne znajal déka na to mesto ima brav su zlatno r no i déka kój ći si nabliži du nego nazut doma ne si vrnuvál i déka tolku silin bil to p léno brav.

I neli rekol déka ćój na Karakamen Plnina šč plši,si gu ze zgarot,si zel za nekolku denaxx jadejne i piejne,kinisal i vlizel u plninta.Najstnaj dé ka ušće su vlizejnto ón utipal baja divo livot i nemal gajle ud jadejne,ama ka si kačil baja gore,tuku stretnál adni Krkačajna i koga si nabližil du nih mu véljat:

Kde bré avdžija na vaka?Znajš li šo ti čeka ako ójš ušće malce ponagóre?Nija šo sné tolku mina uvčári,puznati na cel a p nina ne ojme nanaka,a kamo li ti sam da ispadni na migdan tam gore!-mu rekle pak Krkačajnta na avdžijta.Koga čul taká lovačot,zstanal má lce,si pučučil, a napmkuta mu veli na Krkačajnta:Abre ljudi,šój va rabota šo mi a kažuvt na mnka?Koj živi tam gore i kakvo zlo mi čeka na menka?Šoj va rabota?

E,diljćam tolku sakaš da nučiš,a si puli déka du sea i neznajš,nija sné borčlii d ti kažime,p ti šo sakaš praj ponanaka.Tam gore,na tija pusti široki livadi,mu rekle uvčá ritema avdžijta,ima adnó pkosno brav su zlatno runo,p kój si ubidel du sea da si kači i da si nabliži du nego,ne smo nazut nema si vrnato,tuku ni nišan ud nego si nema najdeno.

Bré,rekol na avdžijta,demek smo xx vajrabotta šo mi velite da ne om ud tuva nagor a?Emi,rekol pak on,ne znajte li déka jaska takvija raboti ud nogo vreme palam?Znajte li kakvo nišandžija sm jaska? Mitilik da frli šuvek nagore ći gu pugodam,a kamo cel brav i to brav su zlatno runo.Spulajte da ste živi i zdravi šo mi kažahte,rekol lovačot i su gu léma rádus i puškata na rka,kinisal praugore-nakaj mestto kaj šo bil bravot.

Koga ftasal na zafatukut na šjrte ništo ne videl i ništo na zušil,ama ka navlizel nákaj stredinta u livaddte,tuku zafatil zgarot da laj,ama i da bega na nazut,i tuku mu s javil to pusto brav su zlatnuto runo.Kój ti kaža,bre junače da mi vleziš u mojte zileni livadi i da mi a gaziš trevta?- mu ričel kočot(bravot)na lovačot i bez da gubi nogo vré me mu si frlja vrs nego.Togaš lovačot zafatil da nišani i a,a,a, da pukni u kočot,ama

viće dockna bil, oti nemesto on da pukni, mu litnela puškta ud rka i nemestto mrtov ustana

Arno ama, neli Krkačajnta znajale koga ispagja kočot na pačejne, i neli oni bile nogo blisku, ka čule deka ni puška pukna, ni glas da vikni, tuku smo triskajnto na kočot, si nabl žile malce poblisku i ud kak iszbigal kočot, odat, gu zevat lovačot, aj i nejnta puška, pitá le gore-dolo koj vo čuvek i ud kak nučile ud kdej, gu nost, domno, gu zkupuvat i mu a devat pu kta na ženta mu.

Koga dujdel red i purstel sin mu na avčijta, a nučil sta rabota kak šo stanala su ne nto tatko, a zeva adno den puškta na rka i mu veli na majka mu:

Malgmale, jaska ćom na Karakamen Plnina ne smo za da si gu izvadam ifćarot i da si zevam krvta nazut, tuku ud kak ći gu utepam kočot, ći mu a prudam kožta i ći zevam koj znaj kolku pari ud nea.

Koga čula ta kutra majka mu deka dejto i on saka da odi nanaka, zafatila da gu kara i da mu veli: Nim, sinko, nim a pravi va rabota, oti ud ta pusta puška tatko ti umre, p da ne ni si čini pak nekuj taksirat! Ama na dete ći kaži čuvek za arno ili za lošo? Kjá, bre brá- te! Dudeka si zvrti majka mu pu kujćata, zafatena za rabota, sin mu a grabnal puškta i jok džom-da gu nema ud doma.

Sea dejto stignal du mestto kaj šo bil kočot, ama ne utišl na prao kto tatko mu, tuku pičim utišl kaj nekuja stara baba, mu dal koj znaj kolku pari, mu zel nekuj si iljač za da gu uspii na kočot, koga ći si nabliži du nego i trgnuva za livddte.

Koga dujdel red i vlizel u stredinta na livddte, tuku mu ispadnal kočot su zlatnuto runo i bez ni laf, ni piljaf mu si turuva prao na nego, ama, vapt ne bila taka rabotta, oti dejto bil arno azarisano. I koga viće ftasal du nego, mu frlja adno iljač vrs nego, gu uspi va, a napkumta mu a tresnuva puškta poglava i gu utipuva bravot. Napkmuta, gu izdiruva arno ubavo, mu a zeva kožta su zlatnuto runo i si vrnuva domno. Koga gu videla majka mu, litnala ud radus i zafatile dur radusni k sldzi da mu tečt, a ušće pjće koga videla deka sin mu a nosi kožta ud kočot. I ne smo to, tuku koga nučile Krkačajnta, nogo gulemi bakšiši mu dadele na dejto, oti sl kolku ljudi umrele ud to pusto koč du togaj, a kamo li sea šo i ste tij livadi mu bile na nejni rci.

Dejto sea najstina gu utipa na kočot i si donce kožta doma, ama ka mu si arisala n go, ne a izvadil na pzarot za da a pruđaj, tuku si ja zkčil na adna krfija doma i sl a pu- lel, sl a šešljal za da mu bidi ušće poarna i po lskovata. Ne a prudavam, si rekol dejto, ći su va koža ći si gu misljam tatko mi!

Arno ama koga čul carot deka vo dete gu utipal kočot su zlatnuto runo, neli tmaća car, ne gu viknal na dejto za da mu daj nekuj dar, tuku pušća adno nejno čuvek kaj dejto i

mu veli: Junače, jaska sm puščen ud carot ne za koj znaj šo drugo, tuku, sakaš nejćaš, zlatnu to runo da mi gu dajš. Ako ne gu storiš to, mu rekol carckiot čuvek, da znajš, deka glavta ći ti letni kto na vrapčan.

Koga čul dejto deka carot bil nogo podolo i ud Krkačajnta i deka namesto dar su klčka mu si fali i deka glavta ći mu a seči, mu udgoril na carckiot čuvek i mu veli:

Ej, prijatile, prijatile, i jaska sakah doma da mi bidi zlatnuto runo, ama, et, taksirat i za menka i za vašto, p i našto car. Ama ći kaži čuvek: P kdej sea runto, koj gu ze i na koj mesto si naogja? Smo jaska možm da kažm, ama va rabota ne si kažuva na sekuj, tuku smo na gulemi ljći-na carovi i na drudzi šurbadžii.

Carckiot čuvek ništo ne napravil i si vrnal nazut, ama koga utišl i mu ričel na carot deka zlatnuto runo nej viće kaj dejto i deka sekuj nemoži da nuči za va skrišna rabota, si naljutil i namseto adno, mu pušća tri nejno zaabiti, su nredba ne sme zlatnuto runo da mu gu zeatud dejto, tuku i nego da gu vrdzat i da mu doncat pred carot.

Zaabitte sakale nejćale dujdele kaj dejto i zafatile da palat niz kujćata, oti tračile deka dejtoj lži, a napkunta, demek ud kak ne gu na carot. Koga gu videl carot kolku junački si drži pred nego mu veli:

Abre ejdipsus, zašo nejćaš tvojto car da gu slušš, tuku praviš inat su nego? Su car možiš li nekraj da ispadniš ti? Kdej zlatnuto runo? Znajš li dekaj carcka rabota se šo ima n mojta zemjaj mojo?

Dejto bez da mu si plači na carot, mu udguvoril i mu veli: Ej, care, care, sekuj znaj deka sto mal u našta zemja na tvoj rci si naogja, ama oti ne ispadna sam ti da gu utepaš kočo su zlatnuto runo? Jaska, mu rekol pak dejto na carot, nejćam ni da si faljam, ni koj znaj š da palam ud tepka i niuti sakam runto da gu krijam, ama šo da pram koga viće nej kaj menka

Koga čul carot takvo muabet ud dejto, a najnogo koga čul deka runto viće nej kaj dejto, zafatil cur zbite daj krca i mu veli pak na dejto:

Na koj mu gu prudade, bre momče? Kdej to čuvek šo mu gu dade runto? Runto, mu rekol dejto na carot, mi gu utkradea smoviljte i ći naogja na vrškta na Karakmen Plnina. Ako moži nekuj da odi i da mu zeva, alal neka vi bidi care!

Carot kladel gulema vera na dejto i pojće ne gu pital kak stanala ta rabota, ama nel sekuj saka da nuči su kakvo red utišl kožta pak na Karakmen Plnina? Et šo stanal i šo mu si dugudil na dejto:

Koga na okulu stred nojć si spiel dejto, adna večar, mu dujdele dve tlsmi i mu kažal deka carot i taka, i taka ći ti a zeva kožta, tuku ja, daj ni na naska da zevme, da a zkačime na adna gulema buka i da čuvme, a koga ći dojdat carckite ludi ni adno nema nazut da mu si

vrni. Napkunta, mu rekle tslmite na dejto, carot ći si znéti ušće pojće za da gu klaj na r
ci runto, a nej čudno čur i čerka mu da a taksa kój ći moži da gu utkači ud bukta. I
da znjš, mu veljat pak ti[illegible] epka ći ti činime evola, ći tu dajme runto i
nej čudno i carcki zet da staniš.

Ud tuva ud tam [illegible] deka sinaogja zlatnuto runo, p fajća i pušća nekolu nejni i
najerni askerlii, ara tukušo si nabližile du runto, mu ispagjat tlsmite, i uglčile na ste i
i spastrile nanaka.

Ka videl carot deka ne mu si vrnale nazut askerlijte šoj puščil pu runto, bez da mu s
čudi nogo, fajća i pušća drudzi desit na mestto, ama i tija ne mu si vrnale. Carot ušće pj
jće si znajtil i na nekolku pta zafatil da pušća nejni i najsilni aserlii i zaabiti, a-
kolku inat pravel i kolku ljdui puščil da zlatnuto runo, ni adno ne si vrnal nazut. I ne s-
mo to, tuku sea tlsmite nrčale na carot sekuj den pu adno kurban da mu nost, ot
ako ne gu stori to, pišim ud nego ći zafatat.

Koga čul carot deka adno den i na nego ći mu doj redut, a viće zbravil na ste tija šo
du togaj umrele i zginale [illegible] gu fatil i neznajal šo da parvi, šo da
čini. I neli puvelja sii puvelja? Ušće na tija dena carot zafatil na mu ispraća pu a no ku
ben na tlsmite, ama i zafatil daj broj dnite koga i dali ći mu dojdi redut i na nego.

Ajde, ajde, pu nekolku gudini, ud kak namožal viće da naj silimet, demek, ud kak
namožal da naj junak za daj utepa tija pusti smovili, tuku mu dujdel red i na nejnta čerk
za kurban da mu nost, demek, dujdel kosa du kamin.

I neli za nejnto čedo najnogo mu bolel, fajća i udira, za krajno pt, ušće adno tiljal, z
beljkim da ispadni nekuj junak šo ne smo čerka mu da a utkini, tuku, gjo, i sto drugo alk.

Tiljalot pokraj ste drudzi i dejto, šo gu utipal kočoz su zlatnuto runo gu čul, p koga
mu tiknal za muabetut šo gu pravil su smoviljte, oti taka tija mu imale kažano, stanuva, mu
odi na mestto kaj šo bil zkaćeno runto, si sukrivv pud adna kpina i za-
fatil da a čeka carckara čerka kurban da mu a doncat na smoviljte.

Nejsi, šikajći taka u ta palena kpina, tuku si javil adno tabur ljudi, ste u crne ruba ub-
ličeni, ste rsplakani i ntženi i koga nabližile du kde šo mu bil sinorot udrideno, a astav
ta kutra carcka čerka i a pušćat [illegible] ljte. Ama da si rzberime, smoviljte ne
najale deka na to den ći dojdi dejto, p koga ftasale carckata čerka du nih, zafatile pišim
ro da vijat i persni da pejt o ulu carckata čerka, a napkunta zafatile da sii točt zbite
za da jadat.

Arno ama, taman si ntukmile za da rskinat, a ta kutra divojka bila viće pusijneta ud str
tuku mu ispagja dejto pred nih i mu veli:

Stojte! Aman, vi si moljam, nim klavajte rka, ako ne drugo, brm, na carovta ćerka? Koga gu videle na dejto pred nih, zstanale smoviljte i gu pitat:

Abre koj si ti, šo bez nija da znajme šo ud apns ispadna pred neaska? E, kak koj sm, dženam, neli sm jaska dejto šo pred nekuja gudina mi gu ze. i mi kažate deka akoj ksmet i carov zet ći stanam ud vaska? Neli mi kažate deka, koga ći mu doj redut na carovta ćerka da vi a doncat za kurban da vi si javam? – mu rekol dejto na smoviljte, ama be da čuj carckata divojka.

Koga si rzbrale deka najstinaj vo dejto šo pred nekuja gudina mu gu zele runto i m si taksale deka nogo ći mu pumognat na dejto/ako dojdi sara, a ustavat kladele klkite na strana. Arno ama neli ći mu bila u gulemo šube rabotta ud adna strana i su nišan na rka da mu odi dejto kaj carot, fajćat adno zrubano smoviljče, gu nost pred carckata ćerka, a napkumta mu mignuvt i mu davt išared na dejto za da zafati, gjo, da si bie su smoviljčito.

Ud kak si rzbrale arno ubavo, koj znaj ud a najdel dejto ta palena klčka, mu si nabližil du smoviljčito i mu veli:

Zm ne ti stignaja du sea tolku i tolku insan šo izde i sakaš ušće da jadiš, p dur i na carot na ćerka mu kjdisa a? Sea ći ti kažm jaska na tepka! I tuku mu dava nekolku pkxx pta na smoviljčito, gu utipuva, a zeva i a trganuva divojkata nastrana. Demek najstina carckata ćerka videla deka dejto a utkina nax nea i nikuj druć. Napkumta si vrnuva nazut i mu veli pak na smoviljte:

Nija sea najstina arno si a nridime našta rabota i beljkim ći bidi neščo sea su carot, ama šo ći stani udutre nanaka? Šo moži da si čini, brm ud sea nanaka a ne si javite ttuva i pojće da ne jajte ljudi ud našta zemja? I ne smo to, mu rekol pak dejto na smoviljte, tuku ako pak si javite i da palate kurbajna, da znajte, deka ne smo šo jaska nema da bidm carcki zet, tuku pišim na menka ći mi pratt tuva, a napkumta drudzi. Kolku za vera spritu mojto insan, jaska nema pojće ud adna krumiduva glava da vredm, ako ušće adnš ispadnitevija tuva.

Ka čule takvija vredni lkrdii smoviljte ud dejto, namožale da a jadat rabotta, demek mu padnal greh i neli tolku vreme ud nejte rci si ranele, ne mu gu skršile atrot, tuku mu kažale deka ud to den nanaka, nema da živt tuva, tuku ći si prefljat na druga zemja i adnš za sekugaš zemjataj slubodna ud nih.

Ud kak si a ntukmi rabotta su smoviljte, dejto si a zel pud miška carckata ćerka, mu odi na carot i mu veli: Care, care, evo ti a ćerka ti i ud sea nanaka turija kapta na strana ći smoviljte viće i nemo pojće u našta zemja i tuku mu a frlja glavta na utipanto smoviljčto pred carot. Ud gulema radus carot ušće to den gu držal na dejto kaj ego, si gu zel za nej zet i ud togaj navaka ušće zajdno i radusno si živt.

ПЕПИЛЈАШКА СУСА

Nekugaš, ušće pred da dojdat Turcite u našta zemja, selta ne bile kto šo s sea, tuku kujćite bile nogo retki, retki, ama ste bile arno zgradeni i imale mitirizi okulu nea.

Migju ste tija retki sela bil i ušće si naogja selto Vrežot. U to selo si živel adno mž, žena, adno mško dete i adna divojka. Mškuto dete mu bil nogo prikupćano, ama ta pa lena divojka pu cel den si valjkala doma pu peplta, p i zato a vikale Pepiljaškal..

Koga dujdel mškuto dete na akran za žinete, gu ženat i mu zevt nivesta. Pu adna-dv gućini vkt, nivestta rudila dete i ud pet stanale šes mina tajfa u kujćata. Ama Pepiljaška ič ne minila, demek, pak smo su pepl si rspravašenamesto dumakinka da stane. Bre karaj, bre pusti ni akl meni, ni ud peplta ispagja. Gibi, dujdela na akran za mžgne i nikk um da beri.

U to vreme momčijnta ne pušćale strojnici, tuku si udbiruvale po adno najarno i crveno kojn, si priminuvale arno ubavo i sl šitale ud selo na selo sami da si palat nivesti. Gibi, spritu adetut šo gu imale togaj ne puviljal tatkoto koja i čija moma da zevat za nivesta-snaa, tuku pišim tija si pulele, a napkumta si zevale.

Nejsi, koga adno den ispadnala snaata nadvor pu nekuja rabota, tuku videla adno momče, su adno ubavo i crno kojn kaj ide nakaj nejnta kujća, gjo, pu nivesta da pala. Ama koga gu videla snaata, mu trča kaj svekurot i mu veli:

Tače, male, nakaj naska ide adno momče na crveno kojnj kačeno i kak si puli rabotta pu nivesta idi, ama ako doj sara i da pita dali iame divojka nija, vija nema da mu kažite deka ime, tuku ći mu kažite deka i ime, i neame, a napkumta ći vi kažm zašo a pravm va rabota. I ušće nešćo, rekla snaata. Ako momčito kaži deka a sakam vašta ćerka, vija ći kažite deka

snaata i na nea:

Guco, Guco, demek taka si vikala de, jadi, brgu primeni si i zafati si za nekuja domašna rabota, oti et, viće zafatija da ti idat strojnici i deka viće ne si malečka, tuku ud sea nanaka ći trebuva da ti mžime!

Koga čula Guca moma **deka za momče mu lafat i deka viće zafatile strojnici da idat**, stanala na noga, ispadnala nadvor ud udžakot, si gu istrisela peplta, si priminila arno ubavo, si fatila za metlata i zafatila da meti i da čisti pu kujćata.

I taman Guca si fati dvor, ubavo dutiran i su bela-šarena riza na pujasot i tuku si sfaljuva ud kojnot na sred pulenta. Napkumta vlizel ntre u adna udajka i ud kak si puzdravil i mu kažal deka onj momče i deka dujdel pu nivesta da pala, mu veli na

Jeska čičko sm trgnat, akoj ksmet, nivesta da i palah, p ako imate vija nema izstiza na drugo mesto da om, tuku ako imate, nej lošo da si vijme i ako si aresme da si

zevme.Koga čule taka tatko mu i majka mu na Guca moma,a ta kutra smo šeta gore-dolo,širi
mma,gjo,da si pukaži dekaj nogo rabotliva,mu udgorile i mu rekla na momčito:

E,džanam, nija najstina imme divojka,ama i neame... E,dobro de čičko ako imate,aj da-
dejti mi a de?

E,džanam,rekol tatkoto na Guca moma,či ti a dajme,ama i ne ti a davme!Koga
momčito,zafatil da si čudi,da si misli,a napkmuta mu veli pak na tatkoto:

Čičko,znam deka teško si dava žencko čedo nadvor ud kujša,ama,da znajte,deka jaska n
sm koj znaj kakvo dete,tuku imam nogo arno zaanat,imam pari kolku sakate,imam arna majka i t
tko,ud nogo arno soj sne i šo li ušće faljbi ne isturil,kutruto momče smo i smo da a ze-
va ta palena Guca moma.'ma koga zafatil dejto da mu si fali,tatkoto i on si veljal su u-
mot:

Ej,bre dete,dete i ti nogo nekk mi si fališ i neznam šo čišit či bidiš,ama ako znaj
pred kakva divojka si naogjaš,ne pari,ne zaanat,ne arna majka i tatko,tuk iljada račkor
či begaš dileko ud naska,tuku,diljćam tolku mirak si kladel na nea,aj da vijme du kde či
ni od rabotta.I zafatil pak da mu veli na dejto:

E,džanam momče,nija najstina i imme i neame ćerka,i sakame i nejćame da ti a dajme,a-
ma diljćam si činil tolku inaet,aj da t i a dajme, ama ne sea,tuku pišim či vi armasme,a pu
3-4 gudini či si venčte.Nija znajme,rekol pak tatkoto na Papiljaška,deka bez desna rka
či ustanime doma ako ni izbega ćerka ni,ama...Gjo si pravel kto da nejćal da mu a daj na
dejto.

Koga čul taka dejto,deka tatkoto kto ne sakal da mu a daj i deka ako izbega ud doma
gulemo zijan či gu najde,a najnogo koga čul deka pišim da si armast i pu tri-čitiri gudi
ni da si zevt,si rekol su umot:

Va divojka koj znaj kolkuj vredna i ako a kla na rka,bladzej na menka,ama šo da pra
i kak da gu kndisam tatko mu za poskoro da mu a zevam?I najstina čudna
adna strana tatko mu na Papiljaška saka da a istresi naka i si praj,gjo,kto da nejća da
a dade,a ud druga strana dejto,bez da znaj,sl ćeka i sl pala čare kak i kak da zeva ta
kutra Papiljaška.Ama sea i Papiljaška, Guca, da prostte šo du sea ne mu gu spumname i-
mito,kto da ne bila ona i putsukana sl meti,sl raboti doma,kto da ne bila ona du sea.

Nejsi,ka videl dejto deka tatkoto,gjo,kto nejća da mu a daj ćerka mu i deka nogo navi
kal za pu nekolku gudini da mu a daj,mu veli pak:

Slušaj čičko,jaska imam nogo zort za nivesta i ti moljam,ako sakaš ne pu tri-čitiri gu
dini,tuku baš vadin da mi a dajte ćerka ti,a jaska ste mastrafi či vii platam.I ne smo
to ,tuku izvagja adna šepa pari,muj dava na tatkoto i mu veli pak:Ako sakate ušće pari,

šmo kaži mi, ama pojće ne mi mžite, oti i nemam vreme. A pk, du kolku ne mislite da a mžite v
ašta ćerka, pak kaži mi, oti jaska nejćam pojće vremito da si gu gubam.

Koga videl tatkoto na Pipiljaška Guca deka dejto viće ne si igra i deka pojće dub
ri, nejćal si pučudil malce, a vika ćerka mu, a i majka mu i mu veli na ste:

Ćerko, šo veliš, ti si aresa li momčito? Moži li da si usvetime i da si prajme su zet v
vadin? Togaj, koj znaj ud kde mu dujdelo pamit u glavta mu udguvorila Guca i mu veli na
ste:

Kolku za menka, tače, ič nim mi pitajte-nogo mi si aresa, a ponanaka taj vaša rabota šo
ći prajte, demek i ud Guca ispadnal adno arno muabet, a dejto ušće pojće mirak kladel na
Guca moma. I taka, džanam, gjo, kndisal tatko mu i majka mu ~~na Maruška~~, p zafatile da sii s
tegat roite, da si čistisuvat i da si pravt azr za svadba.

Pu nekolku saati džumbuš, kupuva dejto ušće adno kojn, a kačuva i Guca nivesta na ko
jn, sii a zeva i si odi dommo. I najstina. Dejto bil nogo arno domakin i imal arno život, ama
aj da vijme sea šo doncé doma.

I neli maldoženci, dejto tri dena ne ispadnal ud dommo nadvor, ama ka puminale tri dena,
a ustva Guca nivesta doma i ud kak mu ričel da praj ručk i drudzi domašni raboti, a
tanuva i si odi narabota.

Arno ama, tukušo kinisal on na rabota, Guca neli Pipiljaška, odi i si pikuva u udžako
i zafatila da si valjka cel den. Koga si vrnal dejto nazut, namseto naridena kujćata šo da
vidi! Ne smo ni ručk, ni ismiteno doma, tuku Guca sta bila u pepl brknata i ne ličela po
jće na čuvek, tuku na prnaresta kukoška. A more ženo, ženo, šoj va rabota ud tepka? Oti ne si
ismitela? Kdej ručkut šo trebuvaše da gu gotviš vadin?

Mr kakvo ručk, kakvo mitejne i kakva čistota palaš, bre brate! Moži li Pipiljaška
i domakinka da bidi? Namesto koj znaj kakvo odguvor, koga papal ručk da ručk momčito, mu ve-
li: Ima, ima ručk mžo, et, ud miutinte ud svadbta vadin ći jajme, a za utre nov den no
vv nafka.

Nejsi, dejto i si kladel i ne si kladel šube za Guca i si ričel deka da ne nešćo ne-
kuja dubara mu praj, ama koga na drugoto den si vrnal ud rabota, Guca ne smo ništćo ne a-
zrisala za jadejne ili da a ismeti kujćata, ako ne drugo, brm ud pelplta šo ona a isijala,
tuku ušće pogulemo berbtlk napravila to den. Ej, ej, durt togaj si rekol dejto su aklot:

Kakva žena, kakva nivesta palah jaska, a kakva nagzah! Demek, zafatil da sii krši prište
da si skldisuva i da si a tlči glavta šo tolku nabrgu si žini i ne sii pital gore-dolo pu
ljujto, pred a zeva Guca za žena. Ama, si rekol pak, aj da vidam, beljkim dubara da ne mi p
ravi, p ća a viknam pred menka i ća a pitam zašo a praj va rabota. Ama koga a viknal i koga

doma, ~~Maruška~~ Cuca veli: Ej, ej, mžo

sednime i ći si najajme. Kolku za mitejne i za čistejne doma, ima vréme, ti ič ne si skldisu
vaj, útre sé ći bidi nrideno i nkiteno.

Nemajći šo da praj drugo, sidnal to kutro dete i si njdel šo mu si sddel, ama i zafatil
da si a vrti glavta i da si veli:

Eh, eh mr ženo, ženo jaska su tepka ne vrtam kujća, tuku ja da ti lipcam naka, oti móži i
ušće pogulemo taksirat da mi náj, p dur ks-
nal neščo, a vika pred nego na ~~Maruška~~ Cuca i mu veli:

~~Maruške~~ Cuco, ~~Maruške~~ Gaco, jaska viće ti nejćak pojće kaj menka, begaj si ud tuva i káj sákaš ódi si
sé dudeka ne a zevm bltijta i da ti zkoljam! Ti ako beše prikupcana tatko ti némaše takvij
a dubari su menka da praj za da ti ntiska, a ma sea, koga viće a rzbrah rabotta, brgu lipcaj
mi si ud tuva!

Koga videla ~~Maruška~~ Cuca deka mžot mu viće a nejća i deka su kloci a izvadil nadvor i a i
stiral, stanuva i bega, ama ne si odi domo, kaj tatko mu, tuku ódi u adno urman, sidnala pud
adna buka, zafatila da plaka, da tži i da zej gore-dolo. Ama sidejći taka pud ta palena buka
zafatila da rii su adno stapče. Arno ama, tukušo zafatila da rii, mu si piknala p
rčkba malce podlboko, a koga ći si navedni šo da vidi!

Neščo mu Iska pred nea, a koga si puščila u izvagja adno grne plno su zlatni liri
ntre. Napkmuta si gu zeva to paleno grne, si gu klava pud mškta, kinisuva praudolo mu ódi
kaj mžot mu i zafatila da mu trbpa na vratta i da mu veli:

Mžo, mžo, utvorimi brgu, p ći vijš šo ti ti donceh! Koga čul mžot mu deka ~~Maruškaj~~ Cucaj va šo
trbpa, zafatil da a pcuj i nejćal da mu utvori, ama ka videl deka Maruška nogo mu si m
li i deka mu nosi gulemo dar ud koj znaj kde, stanuva i mu utvara. I najstina. Koga mu a ut
oril vratta šo da vidi?! ~~Maruška~~ Cuca nivesta sta rportalena i rbušena, ama i celo grne pari na
rka da drži.

Nejsi, a pribral mžot mu pak doma i su gulema radus si ričel: Diljćam tolku pari mi do
nce ~~tolku pari~~ doma, neka sedi doma i šo saka neka praj i beljkim su nogo karajne ći si či
ni čuvek, ama ja da vijme.

Su parite mžot mu si nkup neščo za doma, ama zbravil da mu kaži na ženta mu ~~Maruška~~

dru

dve stomni mi da
jš

Koga čul taka grnčarot, odi kaj Cuca i mu veli: Šo sakaš ud men a domakinče? Kolku stomni ći kupiš? Imaš pari ili plno za plno ći si pzariš neščo ud menka?

Dali imam pari ili plno za plno, rekla Cuca, jaska neznam, tuku ći mi daj li dve stomni ako tii dam ste vija pari šo s'u grnčito? I tuku muj turuva celo grne pari-liri pred grnčarot i zafatila, kto zvijana da si smej.

Cuca si smijala ud radus kogaj rekol grnčarot deka ne adno, tuku nogo pojće stomni i grnca ći mu daj, ama i sii izbudalila koga videla deka grnčarot muj ustavil što tuvar stomni. Arno ama ne padnal nadvor grnčarot, oti on si gu kladel celo grne liri na rka i ni da dzirni nazut stanal i si utišl naka radusen, radusen.

Cuca sea ne smo sii izraduvala ud nogo stomni i grnca šo imala, tukuj zeva i na sekuj kol u nejnto dvor zafatila daj redi i da pej lugii, lugii pesni. Koga dujdel red i si vrnal to jadnik mž mu na Cuca i koga videl deka što dvor plnoj su nrideni stomni i grnca, zafatil da a vrti glavta i da si veli:

More šoj va rabota vadin u našto dvor? Koj tolku mi gu zbral gjleto i mi gu nki i što dvor su ubavi i šareni grnca i stomni? Ud kde tolku pari, ako neščo ta mojta budla nkupi tolku raboti? I čudejći si taka, tuku mu trčala Cuca nivesta du nego i zafatila da mu si fali i da mu veli:

Ade, ade, mžo, puliš kolku sm vredna žena jaska? Vide li kolku arni raboti nkupih vadin ud adno grnčar? I to/ne za koj znaj kolku nogo pari, rekla pak Cuca, tuku smo za grnčito liri šo gu imahne!

Koga čul to kutro mž mu deka mu utišl celo grne liri za tija pusti stomni i grnca, ne znajal šo da praj i/ud um ći ispadniše, ama i/be možal da praj? Trebuvaše li da a utepa? Ama i ne mu prostil na Cuca, tuku ušće na to saat mu dava adna kloca i pak a istiruva nanaka.

Ni pet, ni šes Cuca sakala-nejćala stanuva i pak izbiguva ud doma, ama i vapt ne odi kaj tatko mu i kaj majka mu, tuku i vapt kinisala nakaj adna i ušće xxx pogulema plnina. I najstina. Ona i sea pak zafatila da tži, da plaka i da pala niz plninta neščo za jadejne i piejne, ama ud kde takva rabota u plninta? Zrm ima koj da a pričeka ili da mu zgotvi nekuj neščo tam? I taka, tuva najdi nekuj drenki, tam najdi kpinki, ponnaka pruni, zafatila nekk da žive.

Ama koga adno den fatil adno nogo lošo vreme i fatil da grmi, da treska i da vrni, koj znaj kak najdela adna pišćera, fajća i mu si piknuva ntre. Koga vlizela ntre u pišćerta ni živv dušš nemal, ama ka naflizela ušće podlboko u nea šo da vidi! Nekolku udajki niz pišćerta i u sekuja ud nih imal pu nekuj šeh. I bidejći padnal strah da spie na nekuja ud tija udajći, si npikuva u nekuja malečka dupka i zafati

la da si tresi ud strah i studeno, oti bila nogo nkisnata ud dožot. Ama tukušo a fatil dre
ka, koga na adnš slušš nekuj čuvečki glas ntre u pišćerta, a pu malce vreme zafatil da gor
i adno gulemo ojgin, a okulu nego da si grejat nekuj tri mina mži-aramii. Sea najstina na
Cuca ~~Maruška~~ mu bilo nogo studeno i ne bila baš saalam čuvek, ama ipk ne mu padna na jugun da
spadni pred nih i da mu gu kaži kak muj nejnto al. Nejsi, koga viće si ngrijale ljuto šo b
le okulu ojginot, zafatile da mi ide dremka i zafatile da frčt i da sii navidnuvt glavte na-
kaj ojginot i sedinikum da spijat.

Kokaj videla Cuca ~~Maruška~~ deka zafatile da dremat i deka de nekuj ud nih ći padni vrs ojg
not, de nurni nastrana, de nanazut, kto da mu padnal greh na Cuca ~~Maruška~~ i pomalce, pu malce fat
la da vika i da mu veli:

Ći si gu izgoriš nosut, stani! I nekolku pta viknala se dudeka adno ud nih a čul, p kto pu
risen mu veli nd drudzite dve urtaci:

Stanajte, stanajte, tuva ntre ima čuvečki glas, p nej čudno i zmeh da bidi i ... Ama bid
jći bile nogo umureni i namožale arno da čujat, oti i ojginot nogo pljuskše, ne mu dadele
koj znaj kakvo dikat na nejnto urtak. I pak zafatile da dremat, a sea viće strednutoj na č
vajne, a koga videla Cuca ~~Maruška~~ deka nekuj ud nih ći padni u ojginot i ći si izgori, oti na n
a i ne mu sešiše pamitot za neščo drugo da pruceni, vika i mu veli pak, ama su nogo jav
šlija glas:

Ći si gu izgoriš nosut, stani!

— Strednuto čuvar i on gu čul glasut na Cuca ~~Maruška~~ i on zafatil daj skronuva na drudzite
dve mina urtaci, ama pak ne kladele šube i pak mu si ubesija glavte vrs nejnte kulena i p
ak zafatile da dremat. Arno ama koga zafatila Cuca ~~Maruška~~ se počesto da vika, ći si gu izgoriš
nosut, stani, čuvarot pak i rzbudil i sea, ste tri zajdno, zafatile, gjo, da spijat, ama i da n
slušuvt.

Koga pak viknala Cuca ~~Maruška~~, deka kreni si gu nosut, oti ći izgoriš, ste tri aramii gu č
le i to nogo arno gu čule glasut, p tolku sii uplašile, šo ništo ne mu tiknal da si zevt s
nih, oti najstina tračile deka ntre ima zmeh ili lamgja i begaj ka si bega ud tam. I šo tr
čite da ustavija ntre u pišćerta? Nej nogo teško da pug
aramii. Cela dna gulema kasa, plna su pari i adna jaka mska du nea.

Taman izbigale aramijte, Cuca ~~Maruška~~ si sfaljuva dolo, odi kaj ojginot, si stupljuva pišim,
a napkumta zafatila da šeta i da puli gore-dolo šo ima ntre u pišće t
palena kasa, plna su zlatni liri ntre, ne gubi nogo vreme, tuku fajća, a tuvaruva na mskta, k
nisuva i mu odi pak prao kaj mžot mu. Koga ftasala du vratta, Cuca ~~Maruška~~, pu javaš, pu kroce, zafatil
da vika i da mu veli na mžot mu:

Mžo, mžo, brgu stani i utvorimi i da vijš šo ti nosm! Stani, stani pišman ći si či-

niš ako doma ne mi priberiš!Koga videl taka,to kutro mžot mu,si ričel su aklot:Mr aj da mu utvoram i da vidam šo li pak sl vika i si moli!Ama si rekol pak mžot mu,smo ako saka da mii izlži,dur togaj ća a vidi majka mu mlada nivesta-arnoj nojćno vreme,ća a utepam aj nanaka.Nejsi,stanuva i mu utvara,ama ušće su utvorejnto na vratta,šo bre brate!Cela ska su plna kasa ntuvarena,a koga a čuknuva ta palena kasa,šo da vidi!Plna su zlatni li

I taka,džanam,fajća,a pribiruva pak ntre,a rstuvaruva mskta,a napkumta mu veli:

~~Maruška~~ Cuca:Slušaj ženo,jaska i vapt ći ti činam kbul i pak ći mi si žena ud sea nanaka,ama da znajš,smo ako sii izlžiš da kažiš deka kaj naska ima tolku i tolku pari,ne smo ći ti isteram,tuku nej čudno i da ti spastram naka.

I ušće neščo. -mu veli mžot na ~~Maruška~~ Cuca.Vapt ne smo nema da znajš kde ćii skrijam parite,tuku i m

si rekol to kutro,ći zevme adna alajtka doma da raboti,a va mojta zvijana neka si gu pul nejnto budlk.

Šo sakaš pravi mžo,ud sea nanaka jaska ne smo šo niščo ne kažuvam,tuku i mackata si a ztvoram.I tolku beše.Mžot mu fatil,a zklal ta palena mska,a zkopal nekde u dvorot, zeva kasta,a i nea a piknal nekde,si kupil nekuj raboti šo bile istiza za doma i zafatil pak da si a puli rabotta kak i ste drudzi denovi.

Puminale nekolku dena i niščo nikuj neznajal šo stanuva u nejnta kujća,ama pu nekuja nidelja vreme,tuku zafatil da čuka adno tilaldžija na portte na ~~Maruška~~ Cuca i fatil da p j tiljal na adna kniga i da veli:

Siljajna,siljana,koj ud vaska najde adna mska,tuvarena su adna cela kasa,plna su zlatni liri,tolku i tolku bakšiš ima,apk ako si naj nekde i ne si kaži gulema džiza ći pl ćti na krkolut-dikastirjto(na sudot)! I ka dujdel pred vratta na ~~Maruška~~ Cuca i koga ušće adn a ispijal da pusta kniga,to paleno ti ljal,kto da si uplašila ona,p mu veli na tilaldži ta:

Slušaj čuveku,ič nim si mči i nej palj tija raboti pjće na drugo mesto,oti jaska a najdeh mskta su kasta i brgu odi kaži mu na ukumatut dekaj kaj menka,a ne na drugo mest Ama bidejći koga ispadnal mžot mu za na rabota mu kažal na ~~Maruška~~ Cuca arno da mu a čuva vr tta i nikugaš da ne a ustavi sama,koga dujdele ljudi ud ukumatut,za ~~Maruška~~ Cuca da zevat, a utkurnuva cela vrata,si a klava na ramto,demek su se vrata de,stanuva i odi na ukumatu Koga a videle sudijte deka ~~Maruška~~ Cuca cela vrata na ramo nosi,zafatile da a pitat i da mu v ljat:

More nivesto,nivesto,zašo a nosiš vratta na ramo,tuku ne a ustavi doma?Koj ti kaža va rabota da a parjš?

Jska, rekla ~~Maruška~~ Cuca, sakam da znam adna rabota:Vija za kasta pari mi viknate tuva

uj

kć du lće kažala naš

mska

~~Maruška~~ Cuca ći

Koga

snat

naj pišć koga čujće [illegible] urudma, tuku čujće [illegible]
kuj tri mine ljući i uć kak a rotuvorija edna mska, čplija [illegible] biđejći i oni bo uru-
reni i istupani, siđnaja čtula ojgi[illegible] i zafatija da si great. I biđejći žena kto žena, ja-
ko noga si uplećih i nemašte da mu si bećm, fatih i si skrih u edna druga čupka u pećor-
ta. I, koga zafatija da si great na ojinet, rekla pak ~~Maruška~~ Cuca, oni zafatija da si great i d
čovt nać ojginet, ~~xi~~ [illegible] mu [illegible] ći si izgorić nosut, ći si izgorić [illegible] tuku, vi-
kći nekolku pta, ga čuja oni mojt [illegible], si uplećija, ći traćija čoka sa nekuj smsh, a u-
stavija mašte ~~mudrasx~~ i begat nauzbu. Koga utićh tam ko da vidam! Tam ne beće smo mašte, t
ku pokraj nas inće [illegible] a kasa plna su pari i to zlatni liri. Napknuta [illegible] pak ~~Maruška~~ Cuca
si s tuvorih kreta na [illegible], si odam doma i zafatih da gu moljam na mžot mi da mi [illegible]
On uć zafatukut nejćeće da mi utvori, ama ka mu kažah čeka [illegible] pari, stana i mu [illegible]
utvori. Ama vapt, rekla pak ~~Maruška~~ Cuca, mžot mi ne mi kaža kćej skri parite nauti kće a zkupa
mašte, tuku sme ni vlećel u edna kasa, ni čvi su nećo za da ne puljam i provi šo pravi s
nih.

Koga čule sudijte u uiđuatut čeka sa šo kažala ~~Maruška~~ ona nejstinaj, si izraduvale [illegible]
uiććele parite, ći oni [illegible] ale, ama parite ne druga [illegible]
tile nćo potemko da a pitat na ~~Maruška~~ Cuca [illegible] ste va rabota za da bidat po zaslem.

Ama ćma, koga viđe [illegible] pitajnto i pred da svrši sudajnto a pital edno uć
[illegible] ći da mu [illegible] ne ~~Maruška~~ Cuca koga i tolmu u koj vreme stanćla va rabota, ~~Maruška~~ ona mu u
tvorila i mu vikći:

Aj, aj, znajte li koga stana va rabota? Na bukćin kijamet! Na bukćin preznik! Lerel
nesmećela i nemećela tolmu koga da mu kći kogaj ona i naljćela parite.

Na viććela čeka ~~Maruška~~ Cuca nejstinaj, i to ne malce, tuku nogaj čvijana, zafatila da si
sućjat su nća, a tomu togaj i ona zafatila da mu si krivi, a izvećjat uć uiđuatut i s i
terćvut nauzbu. Ama ~~Maruška~~ Cuca kolku ko kćla istrisena, ne si s zbrovil vrćta, tuku si vrnal
nauzbut, ći a vlećela pak na kćno i si ććl doma.

~~Koga si trgnal kćot čeka uć zaćkutut bil potrisen, ama ka kćil čeka~~ ~~Maruška~~ ~~mu~~

Koga si vrnel nazut od rabotta nejnto mž i koga nučil deka ~~Naruška~~ Cuca pak nešto napravila, od zafatukut si potrisel, ama ka videl deka zlatto mu stojl na mestto, nu dujdel si red i zafatil da a pita na ~~Naruška~~ Cuca kak stanale šta va rabota. Najstinaj deka i na nego si vikanale na odimatut i zafatile da gu pitat za mškta i [illegible] mu riščl deka šents mu nej saslam na umot mu si fatil vera na šte, gu pušćat [illegible] bez ništo da nučat ili da fatat nekkva dira.

Pu nekolku nideli vreme, denek ka videl na to selo či nemoži daj raboti parite kój doncele ~~Naruška~~ Cuca nivesta i neli itr mž, a prudava nejnta kujća, si gu neva što zlato, odi u odna gulema ksba, si nkupil suleme primatija i zafatil pak zajdno su ~~Naruška~~ Cuca da si žive bez nikuj daj znaj od kde s'vija ljdui, niuti ~~Naruška~~ Cuca nemala viće na kój da kažuva za šta rabota kak že bila dudeka dujdela da tolku nogo mal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OD KRADAČI DU KDXI

Vane i Petre bilenogo arni prijatili i ušće od malečki se zajdno si igrale, zajdno jadele, zajdno spiele, a koga purastele, pak zajdno rabotale i živele. Tija kutri nemale ni majki, ni tatkovci, ni bratća i sestri, ni rudnini. Ama ušće od malečki zafatile nekk da putkradnuvat, p od kaj nučilae nejnte siljajna deka kde oda [illegible]ce rabotat, kde si glavelet si kradele, zafatile ne smo ne mu devat rabota u selto, tukuj terale da izbegat naka-nekde na drugo mesto.

I bidejći viće šte selaj znajale deka Vane i Petre s'kradači, u celta kaza namožale rabota da fafat, p zrdi to stanuvt, begat od tam, da kažime od pazarckata kaza i odat u solunckuto skele da rabotat. I najstina. Vane i Petre tam najdele arna rabota i za nogo kuso vreme fatile baja pari, ama i tam ne si utkažale od kradejnto, tuku koga mu idel na jugun, ne su rci, tuku su vreći kradele. Ama stanale tolku irbapi za kradejne, šo nikuj namožel daj fati ili daj nnuška deka s takvija ljudi. I neli bile kradači, što skele, punekugaš bil zgraduvan od džandarmijna i sl palale koj a praj va rabota, koj tolku kradi tuva, a na Vane i Petre sl mu tupkal srcito od strah da nej nmirisat nešto i si a fatat biljata. Arn ama, kolku palale, kolku pitale nikk namožale daj utkrijat.

Nejsi, edno den, koj znaj kak dujdel sin mu na najgulemto paša, bidejći va rabota u turcko vreme stanala, i tukušo zafatilx daj obikuljuva šte azni i selto skele. Ama šitajći taka, pokraj morto, koj kak mu si zrtel pantitot na [illegible] kojn, tuku si utrkaljuva u morto su se sinot na pašta i zafat
deka [illegible] si udavi dejto na pašta, mu

vnjej nadvor. Demek [illegible] a [illegible] račile deka i sin mu na pašta
dujdel daj pala aramijte-kradačite u skeljto, ušće ne arno skutlven dejto, stanuvat Vane i
Petre i begat ud kaj nego i si skrile nekde pud nekuj pempur.

Koga si dujdel sin mu na pašta na sunlukut i stanal na noga, zafatil da pita gore-do
lo i daj pala koj bea vija šo gu utkinaja, ama kaj bre brate! Si javuva li lisica na pzar,
i Vane i Petre da si javat pred takvo čuvek?

U d ka videl deka namoži daj najde, za da mu daj nekuj dar ili koj znaj kakvo bakšiš
sin mu na pašta stanal, si utišl dommo, am [illegible] šta rabota, demek kak p
dnal u morto i kak dve mladi deca gu izvadile, ama namožal daj naj koj s'vija za da mu da
bakšiš.

Koga čul taka tatko mu na dejto, gibi pašta de, mu rekol na sin mu: Brgu odi nazut i
praj šo ći prajš daj najš i da mii dončiš tija deca kaj menka, da mu dam nekuj dar, oti ak
ne bea oni, jaska vadin ći nemah sin pred menka, tuku mrtovic.

Sin mu ušće na to saat trgnal, utišl i zafatil pak daj pala na Vane i na Petre, ama
tukušo on stignal tam, tija daj nema ud tam, oti koga nučile deka pak si vrnal nazut sin m
na pašta, tračile deka za nih ide.

Sea najstina izbigal ud tam i utišle pu selta i zafatile da palat rabota, ama kaj n
čile deka kradači siljanta ne smo šo ne mu davale rabota, tuku ni u selto nej pribiruva-
le. Ama ći kaži nekuj: Kak možale siljanta daj nučat deka Vane i Petre s kradači, a u ksbat
namožale? Za va rabota sekuj sam moži da kaži zašo adni znajale, a drudzi neznajale.

I taka, džanam, ka videle deka viće namožt da naat rabota pu selta, a parite viće za
fatil da mu si sršuvat, stanale i pak utišle na solunckuto skele. I ušće na to den fatile
rabota, ama zafatile da gu trat pak starto zaanatče-da si kradat kde ći možt da fatat.

Arno ama, bidejći pašta sakal daj naj koj s'vija deca šo mu gu utkinale nejnto sin
sekuj den udiruval tilja pu krkoljte i pud drvo i kamin pajal smo i smo da si naat i niš
šo drugo. I neli turcka sila, fajća pašta i mu pušća na s
Petre, a pokraj krkoljte pušća i na skeljto kaj šo rabotale vija kutri.

I koga adno den, su kdrijnta na rka, adno džandrma šital pu skeljto, tukuj zušil na v
ja kutri, gibi, na Vane i Petre, odi kaj nih i mu veli:

Vija ste li Vane i Petre? E, džanam, ne sne nija, ama akoj za arno nija sne! Rekle Vane
i Petre. Za arno, za lošo, jaska ništo neznam, tuku aj pred menka-pašta vi saka. I da znajte,
rekol džandrmata, ud koga vi pala pašta, neznam šo ći stani su vaska sea, koga napkumta ud
tolku i tolku vreme vi najdehne!

Koga čule vija kutri takvija lkrdii ud džndrmata, treska i fatil i neznajale šo da

pravt šo da činat.Oni imale i pravo da si plašt,oti ič ni umot ne mu utišl deka pašta tol
ku vreme i pala za nejno arno ~~amo~~,tuku šo veli na adna prikaznaxxx "Imajći si a muvta na
kapta"demek znajući deka ne s čisti,oni tračile deka viće za kradejnto i fatile,p koj ~~z~~
znaj šo ći stani su nih.

Džandrmata muj nosil kaj pašta i muj istuporili pred nego,ama ne vija kutri,dušš u ni
ne ~~xxxxxxx~~ usta nela.I koga zafatil daj pita pašta ud kde s,kde rabota i kak mu oći ra-
botta,ušće pojće si uplašile i tresejći si ~~kdejxxxxxi~~ javudii mu veljat na pašta:

Aman paša,ti i gospud,nija ništo du sea neame praveno-ni krademe,ni opcume nekuj,ni ž
ame ni ništo drugo lošo ne nekuj neame mu praveno!Ako sakate,mu rekle Vane i Petre pak
na pašta,nija cela gudina bez pari ći rabotime kaj epka,ama šl da ne ni utepaš,šl da ne
ni ztvoriš u temni zemni zandani.A pašta ka videl deka tija neznaat zašo s vikani kaj ne-
go~~xxxxxxxxxxx~~ i deka smo si trešt ud strah,ud zafatukut zafatil šjr su nih da si praj,a
napkumta mu veli:

Dobro deca,aj kažajti mi sea,kak padna mojto sin ntre u morto?Lele mr majko,kakva if-
tira ni frlija,kakvo kabaat ni ntuvarija!-si rekle tija kutri su aklot.I su glavte nadol
mu uduvorija i mu veljat na pašta:

Am,am,amam,pa,paš,paša,ti i guspud!Nija ne gu turname tvojto sin u morto,tuku kojn ot gu
šbori i ušće malce ći si udaviše!Nija rekle Vane i Petre,ne smo šo ne gu turname ntre,tu
ku ka videme deka ći si udavi,ni padna greh i dur su se šejvi si frlime ntre u voata i gu
izvadime!

A koga gu izvadite ud morto zašo izbigahte naka,tuku ne dujdete da mi kažite kakj r
botta?-mu veli pak pašta na Vane i Petre.Demek,pašta ušće sakal da si igra su nih i da s
praj šika,bez da znaj deka tija kutri umreja ud strah.

Koga videl pašta deka viće pojće namoži da si igra su nih,su nasmijnata usta,stanal
pred nih i mu veli:

Nogo vi spulajti momčijna šo mi gu utkinahte mojto sin.Jaska ne vi viknah koj znaj z
šo drugo,tuku vi viknah da vi dam pu adno dar!I sea,ja kažite šo sakate i kolku sakate d
vi daruvam.Koga čule tija kutri deka za dar stanuva muabet,a neznajale kakva lugija darj
to,zafatile da si puljat adno su adno,a oni tračile deka viće dujdel red i vreme daj bij
mu veljat na pašta:

Nija paša ništo nejćame ud vaska,tuku ako nemate vija neščo da palate ud naska,nej
lošo da ni puščite da si ojme na rabota.Nej,nej,mu rekol pak pašta.Vija smo kažite šo dr
go sakate,a taj moja rabota nanaka!I ka videle zort,zafatile da si nmigat i bidejći bile
nogo pijanici mu uduvorile na pašta i mu veljat:

E,džanam,pašo,diljćam tolku mirak imaš da ni daruvaš,bidejći viće si setile deka

pašta nej viknal za lošo, ako sakaš, dajni što ojki rakija i ništo drugo. Abre šo ći vij ta rakija deca? Nema li nešto drugo da palate šo vreotam si fatihte?

Ajde, kažite nešto šo ima pogulema vrednost!-mu veli pak pašta na Vane i na Petre. E, dženam, ako ti si puli malce, togaj dajni dvesta ojki rakija, p šo ći bidi neka bidi. Ama i togaš pašta ne kndisal, taku sakal nešto šo nogo vredi za dar da mu daj na Vane i Petre, ka videl deka ne umeat dar da palat mu veli:

Diljćam vija namožite i neznajte šo da palate ud menka, jaska ći vi dam. I et šo mu taksal:

Vija ud sea nanaka nema ništo drugo da rabotte, tuku ćojte na adna solunska kaza i tam ći bidite kto kdii! Ama, mu rekol pak pašta na Vane i na Petre, pulejte prao da sudite i da ne si pravt zulumi niz rajta, oti dur togaj ći zagazite ud zemjata na pravinta.

Koga čule taka Vane i Petre deka ud sea nanaka kdii ći bidat, neznajale kak da mu si blagudarat na pašta i mu si taksale deka se ći pravt za pravinta na nejnta zemja. I ud kak mu dal i koj znaj kolku pari, Vane i Petre stanale i si utišle ud kaj pašta i kinisal za da si a zevt rabotta na rka.

Arno ama neli kradlivci i zdrničavi, ka vlizele u adno gulemo selo i ka videle dek u adna furna si pečt ~~gx~~ celi gski si rekle adno su adno:

Ir aj da mu a zevme, ako ne drugo brm adnata cela pičena gska, p neli sne kdii, da a vapcame nekk rabotta! I ba da mu si čudat nogo, mu vliguvt ntre kaj furnadžijta, mu zevt gskata, gu zplašuvt za da nekaži koj s vija šo a kradea i mu veljat:

Ako dojdi sajbijta i zafati da si a pala gskata, ti ći mu kašiš deka ona litna i n ka a palat preko ućumatut-iš nim si plaši...

Vane и Петре mu a zele gskata i si izbigale ud tam, ama ušće pu nih dujdel sajbijta i zafa til da si a pala pičenta gska. Koga furnadžijta mu kažal deka ~~deka~~ nejnta gska litnala ud tipcijta, on nogo si naljutil, p gu plukusuva i gu ntipuva arno na furnadžijta. I ne mu stigaše smo to, tuku mu pravi miniši (go tuži) na ućumatut.

Pu nekolku vreme, neli kdiite s Vane i Petre, mu dujdel redut na furnadžijta i na sajbijta na gskata da si sudat, a kaj koj ći odat? -kaj Vane i kaj Petre.

Koga zafatile daj sudat u ućimatut i ud kak i pitale na , a kraj, mu veljat: Ti furnadžio ći platiš adna lira šo gu izleža sajbijta na gskata, i da znajš deka pičena ska nikupt ne leta, a ti sajbjo ći platiš adna lira šo gu tepaše na furždijta i šo ne javi piši na ućumatut. Demek, Vane i Petre pravinta a terale, a koga čul pašta nogo sii izraduva šo imal pravi kdii, p mu dadel prao ušće kto kdii da rabotat.

SIRUMAOT ČUVEK I ANGELOT

Si bil adno fukara čuvek i si imal pet deca, ama bil tolku fukara, šo ni leb nemal da jadi, a kamo li drugo neščo. I ne mu stigače smo to, tuku pu adna-dve gudini mu dava gospud ušće adno dete, p namesto sedm sea stanale osm duši u tajfata.

Koga dujdel red za da gu krsti krajnto dete, sirmaot si rekol su umot:

—Jaska i taka, i taka sm fukara, ama n ma da pram lošo ako gu smenam nunkuto i da klam drugo nunko da mi gu krsti vo dete, beljkim ći mi daj gospud nekuj ksmet. Ama si rekol pak fukarata, vapt, nema su kulak da kanam drugo nunko, tuku ći gu zevam dejto na rka, ći kinisam pu ptut i na koj ći stretnam, ako bidi čurbaždija, ći gu kanam da mi stani nunko. Akoj nekoj dujstrisen kto menka, ni laf nema da mu pram, a kamo li takva rabota da mu smisljam.

Nejsi, kto kak si a izmislil rabota taka i napravil. Koga usmnal, adna dzastra, si gu zev na rka to paleno dete i kinisuva pu adno pt šo odiše nadvor ud selto. Koga ispadnal i utiš baja dileko ud selto, tuku stretnal ad t ' ' t l ' 'b d ' d koj znaj k lku vreme ne mien, i ka gu pital kde odi, mu udguvoril na starto čuvek i mu veli:

Sakam nekuj čurbadžija ći stretnam a? Et, kde odi vlče, kamin gu tlči"—fukarata, fukaraj ljudi ći stretnuva i smo na nih ćii ima pred nejnte oči!

Ama neli isnafi, ušće ka si stretnale, zstanale, zpalile pu adna cigara i zafatile da si pitat koj kde odi i šo raboti. Napkumta dedoto mu veli na fukarata su dejto na rcite:

Kde taka ksmet prijatile? Kde gu nosiš vo malečko dideńce? Mr ustvime na raat, bre prija tile, oti um neam u glavta, a kamo li džijap da ti dam kde odam i šo rabotam.—Rekol fakarat

Abre šoj rabotta prijatile? Oti ne mi kažuvaš?—mu veli dedoto pak na fukarata. I da ti kažm i da ne ti kažm, fajda nema ud tepka, ći i ti si skpan kto menka, bez da znaj deka pred nego gospud si naogja. Jaska, mu veli fukarata na dedoto, pala nekuj čurbadžija čuvek da mi gu krtsi dejto, p beljkim ći mi trgni rabotta nanapred, oti dd vo nunko du sea nikkvo ajr d sea nevideh. I ud kak si puzdravija, stanuva fakarata nanaka, dedoto navaka i si rzdelija. Demek fukarata čuvek ništo ne rzbral dekaj gospud, p gu ispuščil ud rka.

Odejći teka fukarata čuvek, ka puminal tro vreme, tuku stretnal adno malce pomlad čuvek ama bil nogo arno priminet, zstanal, pravile zdravo-živo, a ud kak zafatile da si pitat koj kde odi mu veli:

Jaska prijatile vadin kinisaj ksmet da palam za menka i za mojto malečko dete-palm nu ko da mi gu krsti, oti du sea nemam nikkvo ajr ud vo nunko, p beljkim ći si čini sibap i za menka i za dejto. Nogo sm fukara prijatile!

Čuvekot ne bil istinski čuvek, tuku on da ti bidi angelot, p koga čul deka sirmaot pala smet za nego i za dejto, mu veli:

Slušaj prijatile, jaska, kto šo mi puliš, ne sm istinski čuvek, tuku sm angelot i ako saka

nej lošo jaska da ti stanam nunko. Ama ći rečiš deka imam ili nemam pari, ta nej tvoja ra ta-ama, da znajš deka životot ima nogo da ti si rzubavi.

Koga čul taka sirmaot, neli sekuj ima mirak su angeli i su gospud vrska da fati, oti ći ma gulem ihtibar, bez da si pučudi nogo mu udguvoril na angelot i mu veli:

Jaska trača su menka doma i da svršime rabota-da gu krstime dejto. Na menka nogo mii stram, rekol sir maot, oti ništo azr nemam, p i ništo namožm da azarisam, oti ni mitilik doma nemam, ama šo daj gospud, to ći jajme i ći pijme.

Arno ama neli angelska rabota, koga nekolku sinii plni su jadejne, piejne, pičila ud jagnca, gski i šo li ne drugo. Fukarata, ku ruto, neznajal kak da mu si donci, kak da gu pričeka novuto nunko.

Ama ud kak gu krstile dejto i koga dujdel red da si odi nunkuto naka, ni para, ni asp mu ustavil na fukarata ili ako ne drugo, brm, šo si veli, pud pirnicta, pud izgavto na dejt da ustaviše nekuja para, ama...

Koga dujdel red i iaspadnal nunkuto-angel ud dvorot na fukarata siljanic i koga mu dadel rkta za da si puzdravt, mu veli angelot nunko na fukarata, na kumuet:

Slušaj kume, jaska najstina vadin ništo ne ti ustavih ni na tepka, ni na dejto, ama, da najš, deka parite ne si pičaljuvat taka, tuku ti ud sea nanaka ći staniš ikimdžija i ći š taš pu ste sela. Ama ći rečiš, kak ći stani ik džija da stanam? Ći staniš i to najbirindžija ikimdžija ima da staniš. I et kak:

Koga ći doj red da si rzboli nekuj ud ljujto na va kaza, p i ud drudzi mesta, ksbaj i sela, ti nema da gubiš breme, tuku berden ćojš tam i ći zafatiš da mu davaš iljač i dru zi lugii biljki, ama ako mi vidiš da stojam jaska na glavta, ič nim si zafaćaj oti toj az za umiraška. Ama ako mi vidiš na menka nad ndzite da mu stojam, togaj drš i zevaj mu kolk sakaš pari. Et, su takvo čare i esap ti ći fatiš nogo pari em za tepka, em za tvojte deca arno ći sii gledaš.

Kumot su gulemo dikat gu slušal na nunkuto i ušće na to den stanal, utišl na pzarot si kupil ikimdžijcki alati, bela mantija i se drugo šo trebuvaše za adno ikimdžija. Fukar ta, demek kumot na angelot ušće ud den zafatil da šeta i da odi kaj šo ima bolni ljudi, a koga udel kaj nih i koga gu pulel nejnto nunko na glavta da mu stoj, ne smo šo ne si naf ćal za likuvajne, tuku mu kažuval deka bolniot za tolku i tolku vreme ći umre. I kto šo i kak kažuval se najstina mu ispagjala lkrdijta, p za nogo malce vreme stanal pričuen ikim žija.

I ne smo šo zel gulemo ime u celta kaza, kde on udel, tuku fatil i nogo pari, p i nejnt

život nogo arno mu si pupravil.Demek ne padnal nadvor šo za nunko gu kladel na angelot.

I bidejći sekugaš imal bolni ljudi pu dujnata i ~~xxxx~~xumiruvale nekuj ud nih,kumot nunkuto često pti si stretnuvale i sii kažuvale nejnti mki,ubavinte i se drugo si lafele šo imale migju nih.Ama koga adno den mu si rzbolela ćerka mu na carot i gu čul tiljalot ud carot deka pala ikimdžija za da likuva na ćerka mu,oti du togaj namožal ni adno ikimdžija da mu naj iljač,odi kumot kaj nunkuto angel i mu veli:

Kume,va i va rabota,ka ti veli umot,ći fatime li neščo pogulema suma pari ud carot? Na glavta ći ti nam ili na nodzite a?

Koga čul taka angelot mu udg

—Ič nim čekaj kume,brgu odi i praj šo ći prajš su carot,oti jaska namesto nejnta ćerk ud druga mlada divojka ći mu zevm dušta i ći a nosm na dedo gospud,demek,angelot ći gu l ži na gospud smo i smo da mu pumoži na kumot.

Ikimdžijta ušće na to den sii zel ste nejni alati,kinisal i utišl pred dvorut na ca i zafatil da mu veli na nejnte zaabiti deka on ći mu a uzdravi ćerka mu.Ama koga gu nosi le pred carot i koga gu videl takvo star čuvek-~~xxx~~ kto baba naviden ud pišim ne sakal ni u dvorut da gu priberi,ama koga mu kažal deka ći mu a likuva ćerka mu,kto da kndisal i puščil kaj ćerka mu.

Ka dujde red i vlizel ntre u udajkata,kaj šo bile carovta ćerka,mu veli na carot:

—Vija care,ako sakate,ispadnite malce nadvor,oti na menka takvo mii tabjatut i za ar to na vašta ćerka.Carot,neli trebuva da praj šo ći kaži ikimdžijta,ispagja nadvor i gu u tava sam kaj ćerka mu.

Ikimdžijta sea ne si fajća pišim su iljači,tuku zafatiš pišim da puli šo ima nad ne ta glava i nad nejnte nodzi,a napkumta su drudzi raboti.I koga puli šo da vidi!

Angelot,gibi nejnto nunko kurdisan nad nodzite na carovta ćerka i sl si smej,sl si duva deka nejnto kum ći zeva nogo pari ud carot.Napkumta iszvagja adno izvorcka voda,a pskuva divojkata,mu dava gjred i mu veli deka nej za umrejne,tuku deka za nekolku dena će ći stani i spagja nadvor.Koga gu pital carot kak muj alot na ćerka mu,ikimdžijta mu kol:

Care,ušće vadim dajti mu da jadi,a ud utre viće vašta ćerka na nodzii.I kutu kak ka taka i ispadna.Za tri dena ćerka mu na carot uzdravela i stanala na nodzi,a radusta na rot i na ste nejni ni su molivo namožala na si pisa.Kolku za bakšiš šo mu dadel na ikim žijta,ušće namoži daj ~~isproši~~ izdadži,a nejnte deca ste izel carot kaj nego i stej pravil nejni zaabiti i živele nogo arno život-kto carcki ljudi.

Arno ama,tukšo si gu nredil arno životot kumot,mu odi nunkuto i mu veli:E,kume,kume seaj na tepka redut,p nej lošo da si odi u paradisut(rajot)i na dujna.I taka mu a zeva dušta na kumot,mu a klava na rajot šo ušće si udmara nptento kum na angelot.

KULIMAN I DIVUTO ČUVEK

Nekugaš u pazarckata kaza živela adna uduvica,koja si vikala Evginija,ama nogo arna pu tabjatut i nogo lična i si imala pet ćerki,ste kto silvii visoki i adno mško dete.Arno ama dejto
ud doma ili,na kuso kažano,ič gu nejćala.I najstina.Koga nej prikupcano čedto ne smo ano da muj na čuv
Kuliman,ama šo deka imal arno ime koga nemal akl u glavta?

Evginija najstina sekuj den gu karala nento sin Kuliman,ama ni na kraj pamit me mu i dela deka adno den ći mu si naljuti nejnto sin i ći izbega.Ona gu karala ne za da izbegu tuku
mu gu palala lošto.

Ama fajća li ud uka i ud karajne Kuliman? Kolku pojće gu karala,kolku pojće gu sl burdisuvala,tolku pološ stanuval, a i ušće
i majka mu.Si rzbira deka sea ne smo majka mu,tuku i ste nejni sestri zafatile da gu kla nat i bez kraj kletvi da mu davt,p na kraj zafatija dur i da gu teat ud doma.

Na Kuliman viće dur mu si bktisal životot doma,namožal da trpi pojće,p si ričel su umot: Jaska i taka,i taka neam koj znaj kakvo život ili koj znaj kakvo pomin doma,p nej lošo ne
sakal su ljudi da žive,oti on tračil deka
majka, stanuva adno den,bez da mu si kaži doma i namesto nkde nekoj selo ili ksba,trgu va nakaj adna gulema plnina,da kažime nakaj Karakamin Plnina.

U dejći taka niz ta palena plnina,tuku nabliž
l epta blisku šo da vidi! Adno strašno čuvek
nego kto da sakal da mu kaži:Ajde,ajde,dojdi mi ušče malce poblisku,p ći ti kažm jaska r tepka!Strašno velime oti čuvekot šo živel u pišćerta ne ličil pojće na čuvek,tuku na liv vot ili poarno ričeno na smovila.Divuto čuvek imal tenki i dlgi rci,gulema glava,kto adn gulema tikva,kusi nodzi,ama su nogo gul ,vejgit
mu bile kto Karaman,demek zpliteni adna su adna,a očte mu bile kto na plažoci,p ne ličel pojće na čuvek,tuku na plšilo.I,šo veli lafot dejna čuvek da gu stretni na pt ći si upla ši,a kamo li nojćno vreme,p ako saka koj znaj kakvo junak neka bidi.

Arno ama Kuliman ne smo šo ne si uplašil,tuku ušče pojće si nabližil du nego i m
vai:

Dobroutro prijatile!Kak si?Šo rabotiš tuva sam?Ći možm li da si glavam kaj tepka,a-ko si nekuj gulem čurbadžija?I,ako namoži kaj tepka da nam rabota možiš li da mi pumožiš

nekde na drugo mesto da nam rabota, ako ne drugo, brm adna kora lepče da jadam?

Kogaj čul vija lkrdii divuto čuvek i koga videl deka Kuliman ič ne mu si plaši, tuku dur i rabota pala ud nego, stanal na nodzi, mu udguvara i mu veli:

Zdravo živo junače! Sakaš li da si glaviš kajx menka na rabota? Jaska ne smo šo arno ći ti platm, tuku i nogo lesna rabota ći ti dam, mu rekol divuto čuvek na Kuliman.

Nejsi, divuto čuvek i Kuliman si pugudile i ušće ud to den zafatil kaj nego da raboti. Kolku za jadejne i piejne tolku nogo imal, šo Kuliman ne smo šo si najdel na leb i mandža, tuku dur i si zlibil ud nogo jadejne. Demek nogo arno si gu kurdisal životot Kuliman momče.

Arno ama, ud kak si najadel, ud kak si napil arno ubavo, ud kak si videl su nova ruba, a rabotta mux bila nogo lesna, oti ništo ne rabotal, tuku smo nojćno vreme a čuvel ta pusta piščera, zafatil nekk da si skldisuva za doma, zafatile na sone da mu ispagjat nejnte sestri i majka i fatil da misli kak i kak doma da si vrni. Ama neli tolku vreme, da kažime pojće ud desit gudini bil naka ud nejnta kujća i dileko ud insan, zafatil nekk da mu ide aklot u glavta, gibi bral um deka viće trebuva doma da si vrni i su ste nejni da živ

Vadin taka, utre taka, divuto čuvek gu zbiližil dekaj skldisal, p gu viknal kaj nego i mu veli:

Slušaj Kulimane, slušaj junače, jaska znam deka ti sakaš doma da si vrniš i nejćam pojće su sila da ti držam, tuk, diljćam tolku skaš da si odiš doma, dajme laf deka pak ći si vrniš, zevaj gu mojto magarence, ojsi doma, vidi si su tvojte, a napkumta pak vrni si tuva, oti da znajš, si nučih nekk su tepka, p namožm sam da živam tuva. Ama, mu rekol pak divuto čuvek na Kuliman, smo adna rabota šo ći ti a kažm, adna tajna lkrdija, ći puliš da ne mu kažiš na nikuj, niuti na mojto magarence. Koga čul taka Kuliman gu pita na nejnto čurbadžija i mu veli:

E, šoj va tolku tajna rabota, džanam, šo ne trebuva na nikuj da mu a kažm, p niuti na tvojto magarence?- oti du sea ništo ne si mi kažal tolku vreme, tuku tokmu koga si azarisuvam za dilečno ptuvajne?

Koga ći dojdi red da si kačiš na magarencito i kinisaš pu ptut, p i na drugo mesto nanaka, puli da ne si izlžiš da mu kažiš na magarencito "Vrni, treskaj vrni dož" oti ič, jazk na tepka, p i na magarencito! Arno, arno čurbadži-spulajti da si živ i zdrav za se šo mi pumugna du sea. I sej su zdrave, sej su zdrave!

Kuliman kinisal i si uddličil ud pišerta, ama ka puminal malce vreme, si rekol:

—Mr čekaj da vidam šo ći bidi, ako mu kažm taka na magarencito, kak šo mi kaža mojto čurbadžija? I bez da mu si čudi nogo, stanal du adno izvurče i ud kak gu npuil mu

mu veli:" magare,magare,Grmi,treskaj,vrni dož! I ušće nedusršine su lafot,tuku zafatile
da ispadgat žlti furini u
fi.

Koga videl taka Kuliman,zafatil da si raduva,daj beri tija paleni zlatni raboti i
j klava u torbta i da si veli su aklot:Ej,čurbadži,čur
niščo na mgarencito za tepka da ustanat vija raboti a?Neka mi dava na menka sekujpt ta
vija skpi raboti magarto,a ti pak kažuvaj
ni nazut da si udzrni, mu si kažuva pak vrs to paleno magarence i kinisuva nakaj nejnto
selo.

Arno ama neli bil nogo dileko dur da stigni domno,gu stimnil nekde i idvaj najdel
dno an za da prinojćuva.Ama koga stignal na anot,Kuliman ne a skril tajnta lkrdija smo
za nego,tuku ušće nerstuvaren arno ud magarencito mu veli na andžijta:

Slušaj čičko adndžio,zevaa va torbta i kladija nekde gore kaj tepka i puli da ne m
kažiš na magarto"Grmi,treskaj,vrni dož,oti gulemo zlo ti čeka!I ne smo to,mu rekol pak
Kuliman na addžijta,tuku bidejći i jaska sm tuva,nej čudno i na menka neščo zlo da mi n
,p dur togaj čudi si arno!

Andžijta su gulemo dikat i čul ste lkrdii na Kuliman i muj zeva ste šejvi ud Kuli
man,muj nosi gore u nejnta udajka,si sfaljuva dolo i mu dava vičera, a napkumta gu npuj
va arno ubavo. Ud kak si najadel i si napil ubavo,Kuliman mu sipkutnal na
adno ćoše i zafatil da arora kto zklan,

Ama,šo veli lafot "Voata spie dušmanut ne spie", andžijta si kačil gore i zafatil d
muj brka šejvite na Kuliman,a koga a ubrnal torbta šo da vidi!Ne zlato,ne dubli,šoti mu
mudii i kakvi li ne nigjafi i skpi raboti.Bre,bre,si rekol adnžijta.Ud kde,du kde vija
tolku skpi zlatni raboti vo čuvek?A koga mu tijnal dema Kuliman mu ričel da ne gu ždira
magarto si rekol:

Mr čekaj da si ubidam šoj va rabota,šo va tolku tajna rabota su nejnto magare?I ud
muj zel pulvite raboti udtorbta,
i mu veli:

Magarence,magarence,"Grmi,treskaj,vrni dož"! I ušće nedusršen su lkrdijta šo da vi
Ka mu si rsčikoril to paleno magare,frljaj zlatni liri,frljaj dubli,mum
šo li ne.Napkumta i nasubral ste tija nogo skpi raboti i ud kak sii skril,zafatil da s
čudi i pala čdre kak i kak da mu gu smeni i magarto na Kuliman,p i bez nego da gu ust
vi.Gibi ne mu stignale tolku i tolku pari šo smo adna večar pičalil.

Koga si rzbudil na sabajlinto Kuliman,zafatil da si trje očte i ušće naznien mu v
li na adžijta:

Ajde,brate,el tuva da ti platm za menka i za mojto magare,oti ako sne nija bratća

našte ćesijna ne s sestri i nogoti spulajti za pričikuvajnto šo mi gu dade.-Mu rekol Kuliman na adndžijta i tuku gu izvadil ćesto i mu mu dadel kolku šo mu ričel andžijta.

Ud ka mu platil Kuliman na andžijta odi u anot, su zeva magarto, ama vapt ne nejnto, tuku magarto na andžijta, si a zeva torbta, namesto su zlato i drudzi najskpi zlatni rabćti plna su kamejna, mu si kačuva vrs mego i de kape trgnuva za nakaj dommo.

Koga stignal u nejnto dvor, ušće ud dileko zafatil da mu vika na majka mu i na nejnte sestri:

Male, mili sestri, brgu dujdejte tuva i da vijte kolku pari vi nosm i kolku možm da iskovm smo za adna minuta vkt! I šo si veli ušće ne puzdraven su ste, ameneli pusti pari slatki, nejnte viće zbravile na starte diri i tukuxxxxxntrdale kaj nego i zafatile da zent u nego za da vidat šo ći steni i šo ći praj nejnto brat i sin.

Arno ama kolku šo bil radusen, kolku gulem mirakimxx daj iznenadi xxxxnejnte, ama koga e utvara ta palena torba, šo da vidi! Namesto zlato i se drugo šo imal du šo dujdel u anot, plna su kamejna i to kamejna ud cerut plni su gjubre. Koga videl taka, utruto Kuliman, gu fatil inat i mu deva adno kloca na torbta, a napkumta mmm mu veli pak na nejnte domašni: Torbta moći i de mi si isturi nekde, tuku aj doncite adno pošisto ćilim, rširajti gu ntre u adna udajka, p ći vijte šo ime da steni ud našto magarence.

Majka mu i nejnto sestri ne adno, tuku dve-tri ćiliri puslale na zemja i to šo po novi bile, a napkumta su umlteni oči sl šikele da vidat ćo li pak ći napraj Kuliman. Arno ama tuva si izmil ošte Kuliman, oti neli ne bil istinckuto magare, šo mu gu dadel divuto čuvek, koga mu a kažal lkrdijta šo trebuval da mu kaži, namesto zlato i drudzi skpi zlatni raboti, zafatil grgalini da mu pušćka, a tija paleni ćilimi ste berbatj napravil.

Koga videl taka Kuliman, leva adno stap i zafatil da gu tepa i da gu kloca na magarto, ama ništo ne mu fatil nesto, oti i ne bil krivo magarto, tuku on samiot.xx

Majka mu i ste pet mu sestri sea ušće pojće si nljutile, oti tračile deka Kuliman peza mu si bie, p namesto da gu priočekt, zevat ste pu adno stap i zafatile da mavat i da gu terat pak ud doma veljajći mu:

Tolku vreme si na šušina, tolku vreme si šital pu dujnata i pak um ne si bral, a doma sakaš da ni si nšikoriš i pak gulemi mki i gajlijna na glava da ni klajš. Begaj ud tuva ošte da ne ni ti puljat lživec niedno!

Ka videl nogo zort Kuliman, gu ustava magarencito kaj majka mu, bega ud doma xxsi vrnuve pak kaj divuto čuvek i zafatil se pu red da mu kažuva šo storil, kde bil ud kak izbigal ud kaj nego.

Divuto čuvek ne smo šo ništo ne mu kažal, demek, ne mu dadel gjred, tuku i nepra mu si činil ćefot za va rabota, p gu zdržal ušće tri gudini kaj nego da raboti.

Arno ama,ka puminale tri gudini vreme,Kuliman pak zafatil da si skldisuva,da veni i bez ćef da a vrši upridilenta mu rabota.Čurbadžijta,gibi,divuto čuvek da,gu zbiližil deka K liman nema viće ćef niuti pk ajr u rabotta šo a praj,gu viknal adno den kaj nego i mu v li:

Slušaj veka Kulimane,ka mi si puli ti pak sakaš doma da si odiš i da sii vidiš t vtojte rudnini i jaska pak ći ti pušćam,ama,da znajš,ako i sea grešiš šo ći ti kažm,iš ma pred oči da mi si javiš,oti ste greovi du sea na adnš ćii pla ia. vo i,zevaj gu vox kojnšito,nati i adna vudeničkа,ama puli da ne si izlžiš da kažiš"Vudeničke,vudeničke,da mk zmelimi malce belo brašno"! A napkumta da ne kažiš"Vudeničke,vudeničke dosta,dosat!

Kuliman i sea si puzdravil su nejnto čurbadžija i na nekolku pta mu kažal spulaj ti,spulajti da si živ i zdrav,a napkmuta si kačil vrs kojnot,si a kladel vudeničkta na skutot i pak si kinisal makaj domo.Arno ama,bidejći ptut bil nogo dileko,pak gu fatil n rak i pak bil prinuden da oči i da prinojćuva kaj adžijta,oti studento vreme ne mu daval nadvor da ustani.

Arno ama,Kuliman i sea ne si a držal tajnta rabota su vudeničkta,oti ušće ka v- lizel ntre u anot i si sfalil ud kojnot mu rekol na miadžijta:Slušaj dedo Marko,vrdzi g kojnot na jaslta i zevaa va malečkta vudeničkа,ama,ti moljam nogo,puli da ne prajš nekuj grečka i da kažiš"Vudeničke,vudeničke,zmelime malce belo brašno,oti gulem taksirat ći ti naj!

Dedo Marko litnal ud radus koga čul takva lkrdija i neznajal kakva viđera da mu daj na gostinot,a pu viđerta neznajal kakvo vino da mu daj za da gu ispijani i pobrgu da gu uspii,ama ič ne pumislil šo ći stani su vudeničkata. I ušće su sfalejnto fajća i m dava ubava viđera na Kuliman,aj najarno rojno vino,gu zspuva arno ubavo,a napkumta mu tr ča u disajgite,mu a zave da palena vudeničkа i mu veli:

Vudeničke,vudeničke,zmeli mi malce belo brašno! I ušće na minut a zara ma da meli brašno ta palena vudeničkа,ama tolku silno i tolku nogo brašno milela za adno den, šo čuvek nemal kde da gu smesti.I bidejći cela nojć milela vudeničkta,dedo Marko sto aer gu nplnil,p zafatil da ispagja preko ćiremidde,su nplni sto dvor i namožal nikde mesto da naj za da gu skrie brašnuto.Bre vikaj,bre pusti da zstani ta mirecka vudenica,jok bre brate,ušće pojće meli,a kamo li da sopre.

Arno ama,neli itr Marko,ušće ud večrta,demek ušće ka zafatil da mu si plni ae- rot i sto dvor brašno,mu gu izvagja kojnot na Kuliman nadvor i koga si rzbudil on i mu p latil za prinojćuvajnto,a kojnot viće bil nadvor azr,mu si kažuva vrs nego i si trgnal n kaj nejnto selo.Kuliman videl deka u dvorut na Marko ima nogo brašno i gu pital ud kde

muj, ama ič ne mu tiknal šo stanuva su nejnta vuđeniška, oti nogo si vgjasaše za dommo. I
smo to, tuku ni u trb a ne mu tiknal da brkni i da vidi šo ima i šo nema, p namesto vuđen
ca, to vrag anđžija da fati i da mu klaj adno malečko čkrk i na gulema vgjasutija gu isp
uvajgja Kuliman nanaka.

Koga stignal viće u nejnto dvor, ušće ud dileko zafatil da mu vika i da mu veli n
majka mu i na sestriti mu:

Male, male i vija mili sestri, brgu utvurejti ja cela kujća, aerut i ste kušovi oti s
da znajte šo vi nosm, ći letnite ud radus i ud sea nanaka sej su zdrave fukrlk-brm, ako n
drugo na čisto leb ći si najajme!

Majka mu i sestriti mu pak trčaja kaj nego i pak su gulema radus zafatile da bl
dat nakaj nego, ama vapt ne tolku imale vera na Kuliman i nej uturile vratte na aerut i
celta kujća, tuku si nabližile kaj nego za da vidat šo ći čini, a koga si brknuva u torbt
šo da vidi! Namesto vuđeniška čkrk, a koga mu kažal "Vuđeniške, vuđeniške zmeli mi malce b
lo brašno, ne smo šo nišćo ne pravil to paleno čkrk, tuku, koj znaj kak, mu pagja ud rcite
kumati mu si praj.

Koga videl Kuliman deka i sea ne mu si pugudila
stanuva, zafatil da pcuj i da veli:

Ah, ah, bre dedo Marko, dedo Marko! Ako ne mi padniš na rka, p dur togaj ći ti kažm
jaska na tepka! A majka i taka bila epteh istrisena i plna su sirmaštia, ni dobrodošl, ni
kak si i šo si, zeva adno stap i zafatila da gu mava i da mu veli:

Brgu lipcaj mi si ud očte i ušće adnš ni da ti vidam, ni da čujam za tepka, lžlivec
niedno! Ti, mu rekla ona, ni du sea, ni ud sea nanaka um nema da beriš u tvojta glava-et t
ka cel vek za ljujto ći rabotiš!

Nemajći šo drugo da praj i kde da si opre, Kuliman si gu fajća pak ptčito i pu ne
kolku dena ptuvajne mu utišl pak kaj nejnto čurbadžija, kaj divuto čuvek i mu molejći gu
mu veli:

Aman, aman čurbadži, ti i gospud, prostimi šo i vapt greših! Ako i sea mi zevaš i m
priberiš kaj tepka, ne smo šo nema pojće da ti grešm, tuku viće i nema doma ušće adnš da
vrnam, oti i na menka i na tepka ti si bktisa va mojta rabota.

Na divuto čuvek pak mu padnal žalj i namesto da gu kara ili koj znaj šo drugo
da mu praj, gu priberuva kaj nego, mu dava rabota, ama i si rekol su umot:

Vo čuvek, kak mi si puli, nogoj makul, demek, nogoj pros čuvek, ama bidejći ima arr
i čista dušš, p i nogoj rabotlivo, ći mu pumognam ne smo doma da si i adnš za sekugaš
zajdno su nejnta tajfa da žive, tuku i ste darovi šo muj dadeh du sea, a muj ze anđžijta
ći pram šo ći pram da mu si vrnat nazut.

I ka puminale adna-dve gudini vreme, a Kuliman pak zafatil da si skldisuva i da slabej, gu viknal pak kaj nego i mu veli:

Abre Kuliman, abre dete, šo tolku mirak imaš doma da si odiš koga ič ti nejćat tvojte domašni? Su kavi oči mu si javuvaš na majka ti i pred tvojte lošo sestri, koga smo adno bre imat i to nejćat na pt da gu stretnat?

Eh, eh, bre čurbadži, čurbadži, smo da znajš kolkuj mono šuvek ud doma da si mrdni i da šeta pu dujnata pustelija, ič nema ni da mi pitaš, tuku ako jaska sea sm na takvo deridže, ni dušmanut nejćam tolku mki da tegni, a kamo li druć! Demek, Kuliman kto da sakal da kaži deka viće zafatil da mu ide umot i fatil da zdrej, oti si dujdel na gudinte viće. Suv leb i glav krumit ći jam, bre čurbadži, ama ud doma ušće adno nej ispagjam! -mu rekol pak na divuto čuvek.

Koga si uveril divuto čuvek deka najstina za kraj pt Kuliman sakal doma da si odi i da ne si vrni viće, izvagja adno bstunče, mu gu dava na Kuliman i mu veli:

Kulimane, nati gu vo mojto bstunče, ojsi doma i živi si ćerdusano su tojta tajfa, ama ako ksmet ti umrkni nekde, i ako doj sara da odiš pak kaj andžijta dede Marko, na spajne, puli da ne si izlžiš da kažiš "Bstunče, bstunče stani i brkaj rabota"! Oti ušće vapt ako grešiš, jazk na tepka i na ste tvoj doma. Apk koga ći pritribuva na tepka, ako ti doj nekugaš sara, ći mu kažiš na bstunčito:

Bstunče, bstunče, stani malce i brkaj mi rabota! Apk ako sakaš da zstani i da ne ti raboti pojće, ći mu kažiš:

Bstunče, bstunče, dosta, dosta, dosta! Su va rabota ti ne smo šo ći staniš čurbadžija čuvek, tuku možiš i nogo ifćari da si izvagjaš. -Mu rekol pak divuto čuvek na Kuliman junak.

Koga čul taka Kuliman nogo sii izraduvel, a ušće pjće koga nejnto čurbadžija mu dadel i adna šepa zlatni pari, za da mu sinajdat, p uć kak si puzdravil za krajno pt, si gu zel bstunčito i kinisal pak nakaj dommo.

Arno ama neli Kuliman pak Kuliman, ušće ka ispadnal nadvor ud plninta si ričel: Nr čekaj da vidam, šoj va tolku vredna rabota šo trebuva da mi a daj vo vrag bstunče! I bez da mu si čudi nogo, zstanal i mu veli:

Bstunče, bstunče, stani i brkaj malce rabota! I kakva rabota tračite da brkal bstunčito? Da ne neščo zlato, dubli ili brašno da mu meliše? Nej, nej, ni zlato, ni brašno, tuku ka mu si puščil vrs nego i ka zafatil da gu maa, da gu tepa, za pet minuti gu pusiinel ud ćutek. Ama ka mu tiknal da kaži "Bstunče, bstunče, dosta, dosta, dosta, to vrag bstunče ne smo šo zstanal, tuku zafatil dur i da gu galja.

Bre, demek takaj rabotta su tepka, bre bstunče a? Sea ći ti kažm jaska na tepka, bre

dedo Marko, smo da daj gospud da dom adnš kaj tepka, p ći vidiš ti su koj imaš da činiš! I zafatil ušće povrgu da vgjasa za šo poskoro da stigni na anut na dedo Marko.

Koga stignal kaj nego, ušće ud dileko gu poznal na Kuliman i si rekl su umot: Lele, koj znaj šo mi nosi sea vo čuvek. Ako bidi neščo zlato da klam na rka armo, ama ako bidi pak nekuj šej šo dava brašno ili, žito ili koj znaj šo drugo, kde ći gu klam? I ušće ka gu vide deka viće Kuliman sidnal u nejnto an, trča kaj nego i mu veli:

Ti Kulimane mix si najstar mušterija, p vadin, et, bez pari ći ti dam da prinojćuvaš i bez pari ći ti nvičeram. P tračam deka redjka ud moja strana da ti pričekam adnš su utvureno srce, mu rekol pak dedo Marko na Kuliman. Zašo da ne, bre deto Marko? Ljdui sme, koga jaska, koga ti ći mi si najš ća a isturkme va palena lžovna dujna, mu udguvoril Kuliman na dedo Marko, ama i si a zvrte glavta veljajći si:

Aj, aj, dur vaveč r ća a vidiš majka ti, smo ako i bstunčito gu dukimasaš! Znam jaska ti kolku mix sakaš na menka, tuku...

Dedo Marko fatil i mu dadel vičera na Kuliman, mu pustiljal na ušće pošista udajka i su poarni pukrivači, napkumta odi kaj nego, kaj Kuliman i mu veli:

Slušaj Kulimane, imaš li neščo za spstrejne kaj menka? Kak da ne, ima! mu udguvoril Kuliman na Marko. Nati gu vo bstunči am, ako sakaš, ne zdiraj i puli da ne kažiš" Bstunče, bstunče, stani i brkaj mi malce rabota, oti ni jaska, ni aš raat cela nojć. Bidi bez gajle ti Kulimane! - veli dedo Mrko.

Kuliman si lignal i zafatil da frči, gjo mana, koj kolku teško spie, a dedo Marko gu zeva bstunčito i mu veli:

Bstunče, bstunče, stani i brkaj mi malce rabota! Ama ušće lafot nadusršen Marko, bstunčito sajstina stanal, ama namseto zlato i koj znaj šo drugo, gu zafajća su mavajne i za ni ad na minuta celo gu pusiinel ud tipajne. Dedo Marko idaj stanal i zafatil da si sfaljuva i da mu vika na Kuliman za da gu utkini, a bstunčito sl mava li mava pu nego, ama koga, gjo, si rzbudil Kuliman i videl šo stanuva, namseto da gu utkini mu veli na dedo

Ej, ej sinko majčino, neli ti kažah jaska da ne gu zdiraš bstunčito? Koj tii kriv za va rabota? Ći mi a dajš sea vudeničkta? Ći mi gu vrniš li sea mojto magarence, p da mu kažm da ne ti tepa pjće bstunčito?

Aman, aman, ti si moljam Kulimane, žimi verd, žimi gospud se šo sakaš ći ti vrnam, smo i smo utkini mi ud vo čudo, ud vo zlo, oti ušće malce ako taka tera, ćom ud va dujna i crna zemja mi čeka! Ama sea Kuliman ne kndisal sl na tksuvajnto na dedo Marko, tuku pišim gu ntiral da muj donci magarto i vudeničkata, a napkumta mu veli na bstunčito:

Bstunče, bstunče, dosta, dosta, dosta! I tolku beše rabotta.

Ud kak si gu izvadil inatut na dedo Marko i ud kak sii zel magarencito i vudeničkta Kuliman si gu fatil ptut i pu nekolku dena ptuvajne izlžan, oti ušće pu ptut ste raboti sii pravil prova i arnoj dukimasam,p ušće pred da vlezi u nejnto dvor,zafatil da vika i da veli:

Male,male i vija milni sestri,brgu dujdejte i pumožajti mi,oti kapnah ud nosejći tuvar tolku vreme!I ne smo to,tuku mu ričel ne adno, tuku da pusteljat dve-tri ćilimi za zlatto da gu suberat i daj utvorat ste vrati na nejnta kujća i aeri za brašnuto da gu kladat.

Arno ama,bidejći tolku pta ne mu ispagjal rabotta kak šo on veliše,majka mu i nejnte sestri iš ne mu kladele vera,tuku sl gu pulele mmurteni i ud dileko zafatile da gu terat ud doma.

Ama Kuliman ne smo ne si vrnal vapt,tuku vliguva ntre u udajkata,gu mmistuva to paleno magare nastred kujćata,na gola zemja i mu veli:

Magarence,magarence,"Grmi,treskaj,vrni dož"! I ušće nedubršen su lkrdijta,tuku zafatil da mu frlja zaltni liri,dubli,mumudii i lugii,lugii nigjafi.Ka videle taka majka mu i nejnte sestri,zafatila da gu guškt na Kuliman,doncele nekolku najarni i šareni ćilimi i zafatile da si raduvt,da pejat i da skokat ud radus.

Ušće su magarto ne svršil,demek ušće nedubrani zlatnicte ud magarencito,tuku a izvagja ta mirecka vudeničkа i mu veli i na nea:

Vudeničke,vudeničke,zmeli mi malce belo brašno! I ne puminalle ni pet liptaj rabota(pet sekunti vreme)vudeničkta zafatila i ona da meli i da frlja ćijamet belo brašno,šo za adno den tolku nogo izmlela,dur mesto nemale kde da gu kladat.

Majka mu i nejnte sestri sea i bljata si a fatija,oti Kuliman najstina mu ričel ma magarto da mu frlja zlatnici,ama ne mu kažal da prikini,p se si isplnil ud zlato a za brašno,ni laf da ne stani,oti i na vudeničkta ne a suprel.I taka,džanam,majka mu i sestrite mu ušće berat zlato,a ud nogo brašno šo izmlela ta palena vudeničkа,si nasubraste siljajna,zafatile da berat ud to paleno belo brašno,si najadele ste na čisto i belo lepče i du vadin ušće gu blagusovt na Kuliman za arnoto šo mu gu pravil,a vudeničkta ušće meli.

Majka mu i nejnte sestri dur togaš videle kolku vridel Kuliman,p ud ka videle deka nogo grešile spritu nego,mu si puklonile,si prostile su i zafatile ,kto istinski bratća da si živt i spritu lafot i prikaznata ušće s živ ,zdravi,plni su zlat belo brašno.

POP I KRIVALAČKO

Nekuj si siljanic imal tri mški deca, a ma bil tolku fukara, šo ni leb nemal da j di. Ne mu stigaše šo beše tolku fukara, tuku sekuj den bil bolin i sekuj den čikal da umr

Koga viće pikasal deka ći umre, sii viknal ste tri sinovi kaj nego i mu veli:

– Slušajte sinko, jaska viće namožm i za nekboku saati ći umram, ama pred daj zmižm jre oči, vi ustavm amanet, kletv i vi veljam deka na ntre u našto loze ima nogo pari i pu jte daj najte i vija daj jajte, a ne drudzi ljudi šo ne si mčile ni za sadejnto na lojzt ni gu kopale, p ni gu orale. Parite, mu rekol pak tatkoto na nejnte tri sinovi, ne s na adno mesto, tuku s rstureni niz celto loze. I tolku beše. Ama pred daj zmiži oče, mu rekol pak sinovte:

Vija čedo, pravejte šo ći pravite i prostejt ti mi šo jaska namožah da vi ustavam nešto mal, ama ako klajte diket na amanetut šo vi gu ustavm, ne smo šo nema da trpite, kto d sea, tuku i čurbadžii ima da stanite. Ama, mu rekol pak tatkoto na decta, da si čuvte ud s ckuto pop i pulejte da ne mu padnite na rka, oti onj loš čuvek i moži da npkosate ud neg i kažuvajći mu taka, tukuj ztvuril oče tatkoto.

Decta sea najstina mu kačal tatkoto deka u nejnto loze ima nogo pari, ama bidejći bil zimno vreme ud adna strana i bile nogo lenlivi ud druga strana, ne utišle da kopt na lojzto, tuku si pribrale adna večar i zafatile da krojat čare koj kde da odi i šo da rab tat za da izvadat parče leb.

Njagulemto brat mu rekol na strednuto i namalečkuto deka on ći odi nekde, na dil ko da si glavi, a drudzite dve mina bratća doma da ustanat se dudeka pumini zimta. Krival ko, kto najmal ud bratćata, najstina malce nakrivuval, ama bil najtr, p mu rekol na najgul to brat:

Slušaj brate, odi kde ćojš, glavi si kde ći si glaviš, ama ći puliš smo kaj popot ne si glaviš, oti znajš šo ni kaža tače pred da umre? Arno rekol najgulemto brat.

Ušće utredenta kinisal za na pičalba brat mu, ama taman ispadnal nadvor ud selt muj ispagja popot pred nego i ud si kažale zdravo-živo mu veli:

Kde, bre dete taka? Kakva mka imaš šo ušće tatko ti puli, a ti begaš ud doma, ud se E, bre afendo, afendo, kak da ne om na pičalba koga doma neame ni suvo parče leb? Koj ćii da tija pusti moj dve mina bratća? – Mu udguvoril dejto na popot. Koga čul taka popot, si čudil malce, a napkumta mu veli pak na dejto:

Slušaj momče, jaska su tatko ti beh nogo aren prijatilj i mii žalj za tepka šo ć tolku dileko, p i mii ža j i za voj e ra ca, ama sakaš da dojš kaj menka na rabota? Čur na čužina da ojš koga u selto imaš rabota? Et, el kaj menka, em polesna rabota ći ti dam,

em pojće pari ći spičališ, em pak
demek kolku vreme ći rabotiš kaj menka, rekol popot, taj najlesna rabota. Nija ći si pugodi
me ti da rabotiš kaj menka ud kuk du kuk, a jaska za to vreme ći ti dam desit liri. Ama, da
znajš, rekol pak popot, ako nekuj ud naska si naljuti, pu adna faša pinci ud grbut ći mu se
čime.

Koga čul taka dejto, mu udguvoril na popot i mu veli: Pope, pope, najstina parite šoj
davaš za tolku malce vreme s nogo i jaska sakam da ustanam kaj tepka na rabota, ama, et, ko
ga pred da umre tatko mi kletv ni ustavi i ni riče deka za leb da umirame i nikk da ne s
glavime kaj tepka i zato kto da nejćam da dom kaj tepka.

Popot ušće pojće si zpilil koga čul takvija lkrdii ud dejto i zafatil da gu vrti i
da mu dava ušće pojće pari na dejto se dudeka ne gu kndisa, demek si pugudile ne za desit
tuku za dajsit zlatni liri, ama rabotta ći traj ud kuku du kuk. Apk ako nekuj ud nih si na-
ljuti, pu adna faša koža za pinci ći mu si seči ug plejkite.

Dejto kndisal i si vrnal da raboti kaj popot, ama ič ni mu si javil na nejnte brat-
ća i ušće na to den zafatil da raboti.

Arno ama, neli tmćar pop i sakal bez pari da mu rabotat ljuto, koga pu nekolku dena
utišl dejto na nivta da ora mu rekol:

Aj, ti, momče ći na nivta i oraj, a jaska ći puljam okulu ručk vkt da ti doncam da ru
čš i to čurbadžijcki ručk. Ama ne bila taka rabotta, tuku ni ručk, niuti si udzrnal popot na
kaj nivta, a koga si dujdel, to kutru, gladin i koga mu kažal deka namožal da trpi tolku v-
reme gladin, popot mu rekol: Da ne si ljutiš neščo momče? Ne, nej pop, tuku puli druć pt da
ne mi a sfaljkaš d akoj smo vadin, ič ni laf ne pram.

Ama koga viće popot kto pesna si fatil rabotta i koga adno cel den dejto oral i ni
ščo ne mu nosil da ksne, dejto si naljutil i zafatil dur da gu pcuj na popot i da si gu pa
la akot, a napkumta da si bega ud kaj nego. Arno ama neli imale fateno kaul, ili poarno kaž
no neli taka si pugudile, muj ispagja popot pred nego i mu veli:

Da ne si ljutiš neščo momče? E kak da ne si ljutam, bre pope koga cel den ubavo ti a
vršam rabotta, a ti mi umre ud glad? - rekol kutruto dete. Ama popot tolku čikal i ušće na mi
nutta zel adno nož, mu izvagja adna faša koža ud grbut na dejto i zafatil pinci da si praj
a dejto ofkajći si, plačejći stanal i si utišl dommo.

Koga gu videle bratćata mu, si pučudile i si znajtile su popot, a strednuto ud nih
rekol:

Ne si skldisuvaj brate, i ti si gu palaše, ama i popot šo ći vidi i šo ći pa-
te, ni na druć pop nema da kaži! Sea ći vidi on! I tuku kinisal, mu odi kaj popot i mu veli:

Zdravo živo pope,kak si i kak ti odi rabotta? Ama i kto da vgjasa,p kinisal,gjo,da odi nakaj nadvor ud selto.Zdravo,zdravo momče,za kde taka šo tolku vgjasaš? čekaj de malce da si pulafime!-pekol popot.

Nej,nej pope,oti jaska sakam da odam na Amerika za pičalba,p da ne mii iszbega pampurot zato si vgjasam tolku!Koga čul taka popot mu veli i na strednuto brat:

Kakva pičalba,bre momče?Šo palaš tolku dileko,koga kaj menka rekol pak popot na dejto,kaj menka em pojće pari ći zevaš,em u selto ći si bidiš,em poles na rabota ći rabotiš.

Koga čul taka strednuto brat,gjo,kto da kndisal,si vrnuva nazut,kaj popot i zafatile da si pzarisuvat.Nejsi,ud tuva ud tam,si pugudile pak za dvajsit liri,demek,kolku i prbuto brat,si vrnale doma,kaj popot i zafatil da rabotit kaj nego.Ama popot i sea si pugudil ud da mu si seči.I bidejći viće dejto znajal šo patil brat mu i on kndisal,ama su inaet deka on nema da bidi izlžan,tuku ći si gu izvadi ifćarot na popot i deka kžta pinci šo mu a sičel ud brat mu ći mu a vrni,gibi ći mu seči ud popot.

Arno ama,ka puminale nekolku dena i koga strednuto brat zafatil da odi na nivta na orajne,popot na nekolku pta ni ručk ni voda ne mu nosil,a izmićarot,gibi,dejto zafatil da slbej i da namoži da izdrži. I koga adno den ušće ud crna zora gu skornal i gu puščil na nivta da ora i cel den niščo ne mu nosil,dejto namožal da istrpi i zafatil da si ljuti i da si kara su popot.I ne smo to,tuku koga videl deka dru da zpej kukut ušče nogo vre ima kto si vžgisal ud životot i mu veli na popot:

Pope,pope ako sakaš,daj mi gu akot i da si om naka,oti jaska namožm pojće kaj tepka da rabotam!Ama popot ne zbravil na kaulot i na pzarot,tuku si ubrnal nakaj dejto i mu veli:

Momče,momče,da ne neščo si ljutiš a?E,džanam,rekol dejto,kak da ne si ljutam koga čeden kto kuče ti rabotam,a ti ni ronka leb ne mi nosiš na nivta?

E,diljćam,takaj rabotta,rekol popot,aj legni dolo i ud tepka da si izvadam adna faša pinci,p napkumta šo sakaš praj i kde sakaš odi.Koga videl dejto dekaj poarno adna faša koža da daj ud nejnto grb utkolku da umre ud glad,mu lignal na popot,mu isičel i ud nego ad na faša koža za pinci i stanal si izbigal dommo ustramen i bez mitilik u džeput.

Koga gu videl taka najgulemto brat,a grbut ušće ne mu bil uzdraven,zafatil da gu kara i da mu veli na brat mu:

Ej,brate,brate,ne ti velih jaska deka su vo pop ne ispagjaš na glava i deka i ti ći npkosaš ud nego?Ama najmalečkuto bratče smo slušš i smo sii krca zbite ud inat veljajći na dvete i npkusani bratća:

More bratća, bratća, vija ne smo kaj popot, tuku kde da ojte em bez pari ći vrnuvte de ma, em bez koža na grb, tuku ja da mu si putsukam jaska i da si gu izvadam ifćarot na popot, oti ako ne gu storam to, ušće nogo kto vaska ći npkosat i ne ći znaat šo da pravt, šo da činat. I tuku zafatil da si azrisuva za pt, gjo i on na pičalba ćodi.

Dvete bratća zafatile da gu karat i mu padnal žalj šo i najmalečkuto mu brat ćodi ka j popot, bidejći tračile deka i ud nego popot ći izvadi faša pinci ud nejnto grb, ama, vapt si izlžale, oti namalečkuto bil najitro dete i našjrčan.

Koga dujdel red i kinisal, gjo, za na pičalba, najmalečkuto bratče istikli puminal pokraj popovta kujća za da si stretni su popot i da si glavi kaj nego da raboti. Ama i ne padnal nadvot, oti tuku šo stignal pred popovta porta, et ti gu kaj ispagja popot i taman dujde pred

Zdravo-živo pope, neka tii ajrlija rabotta i neka tii lesno okuto? Zdravo-živo momče! mu udguvoril popot nadejto. Kde žeka, bre momče? Ustavime pope na raat, oti nogo si vgjasam! rekol dejto. Za kde, bre momče tolku si vgjasaš?

Jaska, rekol dejto, odam na pičalba i diljćam su tepka, pope, si stretnah, beljkim ći ima gospud i beljkim ći imam ksmet da nam em poarna rabota, em pojće pari da fatam.

Koga ćul taka popot, kto da mu si fatil na oko i vo dete, zafatil da si raduva, p mu veli na dejto:

Slušaj bre sinko, zašo da ojš tolku dileko rabota da palaš, a ne si si sediš doma? Zrm n tolku li nemarabota u našto selo? E, pope, jadi de kaži kde ima rabota, p da ne om tolku dileko? Togaj popot mu udguvoril na dejto i mu veli:

Jaska momče, puljam deka ti nepr imaš mirak nogo dileko da ojš i da palaš rabota, ama sakaš li kaj menka da dojdiš i da rabotiš? Tuva, rekol popot, em pojće pari ći zevaš, em pak u selto ći si bidiš, em polesna rabota ći ti dam.

Koga čul taka dejto, ud pišim, kto da nejćal da si vrni, ama ka zafatil da gu moli popot si vrnal nazut, odi doma kaj popot i zafatile da pzarisuvt. I ni pet, ni šes, si pugudile pak kto šo si pugudile su nejnte dve mina bratća, demek za dvajsit liri, ama da rabći ud kuk do kuk.

Ud zafatukut i dejto nogo arno rabotal, i popot, bidejći okulu kujćata si vrtel dejto ubavo gu ranel, ama ka dujdel red na nivta da odi, gu skornuva ušće ud crna zora popot na dejto i mu veli:

Aj ti odi malće porano i oraj na filjan nivv, a jaska ći ti doncam ručk, gibi jadejne i piejne. I najstina. Dejto ništo ne činil inićar, tuku stanal i si utišl na nivta i zafatil da ora.

Arno ama, ka dujdel vreme za ručk, čekaj, čekaj da doj popot i da donci ručk gu

nema i gu nema.Ej,poppe,pope,da znajš deka jaska ne trpm takvija raboti,ne smo adno,tuku pet banici ći mi donciš,tuku ja neka tii na zdrave!

I bez da mu si čudi nogo,a zeva bltijta,i prukusuva dvete vulovi dolo,i zkoljuva, zpljuva adno gulemo ojgin i zafatil daj peči na ražin.Napkumta i viknal ste kumšii šo orale okulu nego,mu nsidnale i si nkrkale arno ubavo.

Ud kak i zkoljal vulovte i ud kak si najadele ste orači,dejto mu si kutnal da si spie na mejgjta,a popot amo si raduva deka vadin nema ič mastrav da pravi pu nejnto izmićar i sl gu čeka da mu si vrni doma su ntučen nož,ako neščo si naljuti faša ud grbut da mu iseči.

Arno ama,ka čikal,ka čikal,dur i vremito puminal,gu nema li gu nema dejto doma da si vrni.Bre zafatil da umrknuva,pak gu nema izmićarot doma da si vrni,a popot sl sinčudil i si veljal su aklot:

Vo dete mi si čini deka najrabotlivo ći bidix i ka mi si puli nejća doma da si vrni se dudeka ne a izora cela nivv!Tuku,si rekol popot,za lošo,za arno aj da om nanaka i ud

Arno ama ka si nabližil du nivta šo da vidi!Smo ralto i jarmot na sred nivv stojat,a ni adno vol nema.I a poblisku i poblisku arora,sl frča-spie.

Ka si nabližil epten du nego,zafatil popot da crka i da mu veli na dejto,koga vide deka pokraj ralto i jarmot bil palno koski i pičeno meso:

Abre šoj va rabota šo a parjš ti tuva ejdipsus niedno?Zrm smo tolku si oral cel den?Kde s volvte i šo pala vo ojgin,vija tolku koski i meso u mojta nivv?

E kak šo palat,bre pope i šo mi pitaš na menka,tuku ne si pitaš sam tepka?Neli ti mi kaža deka ći mi donciš ručk?Zašo ne mi donce i ič ne mi si javi koga trebuvaše,tuku sea mi idiš na nivv a?Jaska,mu rekol pak dejto na popot,ka videh deka ne mi nosiš ručk, sakah,nejćah,za da ne umram ud glad,fatih i dvete vulovi i zkoljah,a pokraj menka i ste drudzi orači šo bea na okulu menka i ngustih.Nogo mii žalj pope šo ne i ti ne beše tuva i ti da kaniš malce pičeno meso,ama šo da ti pram koga ne sii vršiš rabotte na vreme?

Abre kak kndisa va rabota na menka da mi a prajš,bre ćerata niedno?-mu rekol popot na dejto,ama i mu tiknak na kaulot...

Da ne neščo si ljutiš pope za va rabota?-mu rekol dejto na popot.E,džanam, ne si ljutam,ama porno ći beše da ne a praviše va rabota.

Nejsi,popot i izmićarot si vrnale doma i ud to den ne smo šo nogo arno ručk mu nosel na izmićarot,tuku dur i pred vreme mu nosel,oti...

Arno ama,popot ne smo šo gu nejćaše viće na dejto,tuku zafati i čareto da mu gu pala,gibi,kak i kak da gu spastri ili ako ne drugo i ud nego faša koža da mu izvadi,a náp kumta da gu istera naka.

Koga pred da si legnat adna večar,popot mu veli na padijta:Slušaj ženo,na menka vo čuvek,vo izmićar ič ne mii u ćef i puli da si naj čare da gu lipcame,oti ako ne nija m na nego,on na naska ći ni dukrajči ćm su sta stoka,ćm sta tajfa ći nija rsipi.E,šo da pra jme,bre afendo za da gu lipcame ud naska?Neli ud kuk du kuk si pugudihte da ni raboti?-mu udguvorilć ppadijta na popot.I ne smo to,rekol popot,tuku kak ći si dadat i dvajsit lí- ri ppadio!-rekol popot.

Ama neli budala popa?Ka si čudil,ka si mislil,et šo mu tiknal,p mu veli na ženta mu:

Jaska ženo utre ći mu kažm na izmićarot da odi i da ora na filjan i filjan nivv,a ti zsukaj adno banik i adna pičena misirka,a koga ći doj vreme za ručk,bez da mi vidi,oti jaska ćom nogo porano ud nego i ći si skrijam u adna drma,ud apns,ći mu ispadnam i ći mu gu dam ručikut.E,šo ći alantisaš,bre afendo su va rabota?-mu rekla ppadijta.Kak šo ći ala ntisam,mr ženo?Sakam da vidam kak ora i šo ći praj i su vija vulovi ako jaska malce si za bavam da mu gu nosm ručikut.

Neisi,ušće ud večrta gu vika na dejto pred nego i mu veli:Slušaj izmićaru,ti utre ćojš na filjan nivv da oraš,a jaska koga ći doj vreme za ručk ći dam i ći ti doncam da ru ćš.Arno,arno afendo,kak ći kažiš ti to ći pram jaskal-rekol dejto.

Ama šta va rabota izmićarot a čul ud adno ćoše,skrien puzadi nekuja vratnička,p s rekol su umot:Dur sea,bre popee ako ne ti izvadam faša koža ud grbut,nikujpt pojće nema n na rka da ti klam!

Koga usmnal na druguto den,popot stanal ušće porano,utišl du nejnta nivv,si skril u adna drma i zafatil da uši šo ći stani su izmićarot,demek,kak ća a ora nivta i kak ći si donci su nejnta stoka ako nešćo si pugabavi malce.

Izmićarot i on sii pregnal čivtotex, utišl na nivta i zafatil da ora,ama i smoj vr ti očte nakaj kpinta da vidi dali popot najstinaj tuva.I bidćći ušće nepr si puliše,oti ušće ne bil arno usmnato,namožal da gu vidi na popot,ama koga si rzvide arno-ubavo,gu žu- šil kak si tuli popot u drmta i zafatil da si kroj čare šo da praj su nego i kak da gu ns- mari.I taka,džanam,pokraj nego dujdele u nogo drudzi kumšii na orajne i sekuj,koj su pesna koj su sfirejne zafatile da si a puljat rabotta.Arno ama,tukušo dujdel okulu devit saatut koj znaj kak ći pumini adno avdžija ud tam,tuku zafatile da lajat tija paleni zgarijna o- kulu drmta.Koga videl taka dejto,si grbnuva kupraljta na ramo,mu trča prao nakaj drmta i

zafatil da mu vika na drudzite orači i da mu veli: Kumšii,prijatili,trčajte da vijte šoj vo čudo vadin kaj naska!Adno vlk smo si krii i smo si nabližuva nakaj naska za da nii jád vulovte!I najstina,popot sea ne utišl su popovcka rasa,tuku si ubličel u adni vlnini rúbi ne vapcani i taman vlk koga ud dileko ći gu vidi čuvek.

Koga šul popot taka,zafatil da vika i da mu veli na dejto deka nej vlk,tukuj nejn to afendo,dekaj nejnto čurbadžija,ama na kogo i su kogo ći si rzberi čuvek,su inajtčija čuvek?I namšeto molejne,tuku gu putisnal,zafatil da mava kto na vlk mesto i da vika:Trčaj te,trčajte vlk,vlk,vlk!

I ni za pet minuti vkt,popot bil dutlčen kto istincki vlk i ušće malce,ako ne gu pikasuvale siljajnta,ćojše ud rka,tuku pak imal ksmet šo nabrgu i tija trčale tam.Kolku z banikot i pičenta misirka,dejto bil irbap i ušće pred da gu zaaka na popot sii zel i si s kril, a napkumta

Popot idvaj utkinal i kriv kuc,kriv kuc ftasal doma,ama ka gu videla ppadijta,dur namožala da gu pikasa i ušće malce i ona ud doma ći gu isteraše ako on ne mu si kažiše šo mu bil alot i kak puminal to den.

Koga si vrnal dejto ud nivta,i to su gulema radus i su sfirejne,si kačuva gore i ud kak mu ričel dobra večar popše i padio,sidnal du popot i mu veli:

Ama afendo,kak ni beše lafot vadin a?Neli mi kaža deka ći mi donciš ručk?Šo stana da ne pti nešto šo ti nemaše da dojš?Ako,ako,mu rekol pak dejto na popot,znam deka ći beše nogo zaften su rabota u crkvta,ama,da znajš,afendo,jaska iako beh gladno,vadin nogo pojše orah utkolku koga mu dujde preko glavta,namožel da istrpi,p mu veli na dejto:

Abre ćerata,abre ćepaze niedno,ti li va rabota na menka da mi a svršiš a?Ne ti stigaše šo cel banik i cela pičena misirka ti dunceh,p i va rabota,demek da mi umriši ud ćutek i da mi ustramiš u alkot a?Brgu zevaj si alot i begaj ud tuva i dosta mii ajrot ud tepka!Koga šul taka izmigarot mu udguvoril i mu rekol na popot:

Afendo,afendo,da ne neščo si ljutiš su menka a?Jaska sakam da odam ud kaj tepka,ama kukut ušće nema zkukan,p nekk teškoj da ispadnam ud tuva.I ne smo to,mu rekol pak dejto n popot,tuku ako si ljutiš,ja zvrti si gu grbot i da si isečam adna faša koža-i taka nemam pinci vija denovi.

Koga čul popot deka faša pinci trebuva da mu sii izvadat ud nejnto grb,rekol:E,džana aj neka pumini sea za sea va rabota,ama puli arno da ne a grešime rabotta ud sea nanaka.

Popot najstina i sea,gjo,kncisal da šutani dejto kaj nego,ama i ni minuta ne ustaval da si čudi i da pala čare kak i kak da gu šitera ili da gu spastri na dejto,oti viće kini sala naopku rabotta i zafatil daj plaća greovte šo du togaj i imal pravéno.

Na vrc ste mki i glavobolejne šo si zbija na popovta glava, ppadijta i ona zafatila da ne sedi mndro, oti i tokmu togaj najdela vreme da si fati pubratim, bez da da znaj deka izmićarot muj najlož prijatilj u nejnta kujća i deka ud minuta na minuta mu gu palal lošto saat na popot.

I najstina. Popot ništo neznajal deka ženta mu viće ima pubratim, adno kumšija, a dej to a nemirisal rabotta i si rekol: Taman rabota, su adna mka dve ksmeti, dve kurbajna ći fatam! I koga adno den popot, zajdno su izmićarot utišle na nivta da orat, oti sea viće nemal vera sam da gu pušća izmićarot, oti koj šo crugo zijan ći mu praj, ppadijta si gu viknuva pubratimut dommo i zafatila da si raduva i da si guga su nego.

Arno ama, neli vo vrag dete itr, ušće pred da kinisa na orajne čul i a rzbral rabotta šo stanuva migju ppadijta i kumšijta i tukušo zafatile da orat mu veli na popot:

Afendo, jaska, da prostiš, si gu zbravih prijvutat, p nej lošo da om i da si gu zevam ud doma, oti bez nego cel den trebuva da sedam i džabe leb da jadam. Koga čul taka popot, bez tiklif, demek, bez ništo da znaj šo stanuva doma, mu dal izim na dejto i gu pušća doma. I taka, džanam, kinisuva dejto i si odi doma, ama ka gu videla ppadijta deka si idi doma, a pubratimut viće kaj neaj, šo ti praj? Gu zeva, gjo da gu skrie, ama kde ći gu klaj? Namesto koj znaj kde, gu piknuva pubratimut u adna kaca i gu pukriva su adna čerga. Ama i izmićarot ne padnal dolo, oti ka videl šo stanuva i kde gu skrila prijatiljot, zeva nekolku pudlikavi kojlja, vliguva ntre u aerut, odi du kacta i mu gi tresnuva vrs kumšijta i gu ustava nax mesto mrtovic.

Koga dujdel red i si vrnale ud nivta popot i izmićarot i kogavliguva popot ntre u aerot šo da vidi! Ud kacta živa kriv teči, a ni of, ni ah, ni glas da si čuj. Togaj a vika na ppadijta i mu veli:

Mr ženo, ženo, šoj va rabota, šoj va krv šo teči ud kacta šoj u aerut: Ništo, ništo, afento, ćimbiler, nekuj miši mačkata ima udaveno, p zato kapna nekuja kapka krv, ama i zafatila da pušltuva i da pucrvenuva na licto. Popot nekk nemal vera na ppadijta i mu si kačuva vrs kacta, ama koga si navidel šo ći vidi! Cel čuvek istrupulen i što izdupčen su tija pusti kojlja šoj tresnal izmićarot.

Arno ama koga zafatil da a pita na ženta mu ud kdej i koj vo čuvek, ona ne smo šo ne mu a kažala istinta, tuku gu naklivetila izmićarot, gjo, on doncel nekuj kaj nih, gu utipal i gi frlil ntre u kacta, ama sta va rabota sea ni popot ne mu a kažuva na dejto, tuku zajdno su ženta mu zafatile da krojat čare kak i kak da gu lupcat nekk ud kaj nih.

I neli sea zajdno si izlafile da gu rsipat izmićarot, et šo izmislile:

—Koga adna večar si navičirale, a su nih bil i dejto, popot mu xxxx rekol deka va večar zajdno su nih ći spie, oti utrexx sabajlinto, gjo, ćodat na nekuj mnastir, p da ne neščo

si uspijat, ama su inaet, da gu kladat na kraj, demek, pišim popot, ppadijta, a napkumta izm
ćarot, a koga ći doj okulu stred nojć, spritu lafot šo mu bil migja popot i ppadijta, su
šired, da gu turni ppadijta na dejto i da pušći ud dišrlkut nadolo.

Arno ama dejto i va tajna a rzbral na popot i na ppadijta i bez ni laf da mu ka
kndisal i koga dujdel red da si legnat, mu si kutnuva du ppadijta i zafatil da frča, gjo
deka si naogja na dlbok son.

Koga dujdel okulu stred nojć vkt, popot mu dadel išired na ženta mu, gjo, da gu tur
izmićarot praudolo, ama pak ništo rabota, oti ušće pred to, koj znaj kak, pumalce, pumalce
ispikal du popot, a mrdnal ppadijta na nejnto mesto i pak zafatil, gušnat su popot da sp
Iširetut na popot ne bil džaba, ama namesto dejto, vapt, ppadijta pagja ud tam nadolo, a p
pot, bez ništo da pikasa ričel:

Ženožženo, mu gu najdehte viće krajot na vo klnato izmićar i aj, brgu stani i napr
vi kavé da si napijme!

Ama namesto ppadijno udguvor, si ubrnuva izmićarot nakaj popot i mu veli:

— Pope, afendo, šoj vo čudo, šoj vo taksirat šo gu pravihne vaveđar! Ppadijta viće a r
maš pojće! Koga čul taka popot, deka i va basna ne mu fati mesto, zafatil da si a korni
raddta, da plaka i da vika bogdžana ud izmićarot, ama nemal prao, oti dejto mu rekol deka
, gjo, on nejćal da a pravi va rabota, ama deka popot gu ntiral da a kutni ud tam nadolo.

Ud kak utiće i ppadijta, pokraj ste drudzi mki šo muj napravil dejto, si ubrnal i
mu rekol na popot:

Afendo, da ne nešto si ljutiš su menka? Znajš li deka ušće nogo vreme ima dur da zle
ka kuk na zilena trevv? Znajš li šo ti čeka ako si ljutiš a?

E, džanam, rekol popot, kak da ne si ljutam koga dur i na mojta žena vrdisa i mi a ut
pa? Ako, ako afendo, mu rekol pak izmićarot na popot. I ti si plno su greh na dušta, ama i
tvojta žena ne pagjaše dolo, oti kumšijta šo gu najde u kacta nikuj druć ne gu ze na vr
tuku smo ppadijta-tvojta prikupcana žena šo tolku nogo imaše vera ti na nea. Tuku, mu ve
pak dejto na popot, diljćam si ljutiš za va rabota, aj legni dolo i da ti isečam adna fa
koža, oti da znajš, oti i pinci nemam.

I taka, džanam, gu nlignuva popot dolo, mu izvagja adna faša koža, kolku za nejnte nć
zi šo mu bea dlgi kolku pulvin aršin, si pravi adna zagija pinci, a napkumta stanuva, si
ći domo i mu a kažal sta rabota na nejnte dve mina bratća, demek, najmalečkuto brat si
vadil ifćarut na popot.

——SFIRAČITE I VLKOT——

U pazárckata kazá,migju drudzite sela,si naógja i sélto Vrežot.U to sélo,pokraj x stutina risténcki tajfi,živt i nekólku Gjupci-kauri,a i adnite i drudzite čivčicka rabót rabótat.

Spritu adétite šoj imale adnó vréme,ste siljajna sfadbite i zafaćále ušće ud pundélnikut,a sfiračite i kanéle ušće ud petukot da dojdat.Za náska sea nej tolku istiza za adétite da písame,tuku da vidime šo stanal koga zafatila adná svadba da si praj.Si rzbira,deka najbiridži sfiráči u to vréme bile Gjupcite ud selo Lipor,na gláva su Čipčukut, ud sélo Plasničevo,Orizari,Vladovo i Gumendža.

Kóga adnó svadbar ud sélto Vrežot a zafatil svadbta za sin mu,utišl u Plasničevo i si pzarisal su adná zagija sfiráči,da kažime za pejset groša,ama lafot mu bil u petukut navečar da dojdat i ud togaj da zafatat da sfirat.Arno ama,koj znáj kak ne si rzbrale,na mésto da mu dojdat u petukut,tija peléni sfiráči mu dujdéle ušće ud pundelnikut.I néli svadba si zafaća,kogaj videl svadbarot,kutu da ne mu dujdel na jugun daj istera ili daj vrni nazut i sii zdržal skoro cela nidelja kaj nego,demek namesto ud petukut,on ušće ud pundelnikut a zafatil svadbta.Ama i si rékol svadbarot:

I vija mi dujdete nekólku dena porano,ama i jaska ći vi kažm na vaska!Smo da doj sbota,gibi,togaj si imale pzarisano za kapar da mu daj na sfiračite de,namesto ste pari,n pulvinte nema da vii dam!-si rekol pak svadbarot su umot.I najstina.

Kóga dujdela sbota navečar,glvtarot na sfiračite,mu ódi kaj svadbarot i mu véli:

—Ajde nekaj ajrlija i čistatte svadba domakine!I na tvojto čedo da si raduvaš sfirču!-mu udguvoril domakinot na sfiračut.

E,ajrlija,ajrlija domakine,ama,znajš,deka žaba na suvo ne krka?Jaska,rekol pak sfiračut,za pari nej lošo da nii dajš parite kólku za kapar!-rekol Gjuptinot-sfiračut.

Abre,mu veli svadbarot na sfiračut,jaska najstina taka si pzarsah su vaska,ama mi si čini,deka ne kažame da dojdite ud pundelnikut,tuku ud petukut navečar,p jaska tračam dek tolku dena šo vi raníh ći nemate prao na tolku pari da zevtx,spritu kak šo si pugudime I namesto da mu daj désit groša,kto na kapar mesto,sfadbarot izvagja pet groša i mu ja pudava rkta na Gjuptinot-sfiračut.

Arno ama,namesto daj zeva tija mirecki pari i da si pugodat kak šoj arno,si naljutuva t sfiračite,sii zevt sfirkite pud miška i si begat nanaka.Gibi a isturile svadbata.

Da a ustavime sea svadbta i da vijme šo stanuva su sfiračite.Kóga dujdel red i si naljutile tija najstina izbigale ći kaj svadbarot,ama i oni ne puminale arno.

Oti t-man ispadnale nadvor, tukuj zafukal adna lapovica, bidejći vil zimno vreme i kto ud svadba ispadnati, domek bile ispijeneti i zafatile da šćukat pu kalta niz selto i da si tr rest ud studeno. Ama, ud tuva, ud tam, gu najdele ptut za na Plašnilevo i ispravile da odat.

Arno ama, tukušo dujdele migju dvete sela, kaj zafukal adno vetr, adno gurinik, na mesto nej faćal, mesto nej bral kde da si skrijat. Ama, za ksmetut, si nabližile da adna istr rena plamgja, bez ni adna pindžerka i su pulvin pokriv gore, si piknale ntrin, si pribre le adno vrs drugo, a ztvorile na pulvini skršenta vrata i zafatile da spijat i da frčt i da si trest ud stud. Ama ušće pred da si legnat u plemgjata, kutu zafatile da si karat i da si veljat adno su adno:

Neli sne Gjupci? Neli sne sfirači-pitači? Šo ni trebuvaše da begame ud jadejne i piej- ne, udtopli udejći, kolku da rečiš pak pagjaše pu nekud mitilik i da si tresime kto kučijna tuva? A ne mu sfiram za desit groša i glot ne ušće.

Ka dujdel okulu stred nojć vkt, palajći jadejne adno vlk i tračejći deka u plem- gjata ći ima neščo za nego, a moži imal i prao, oti sepk nmirisal neščo, tuku mu si npikuva ntrin u plemgjata i zafatil daj plti ošte. Ama ušće su vlizento mu si ztvorila ta pustijn vrata i pokraj to šo sakal da ispadni, oti a rzbral rabotta deka vija ne s ovci, tuku s lj di i namožal da ispadni. c ajći taka, tuku si rzbudil adno ud sfiračite i koga da vidi šo bre brate! Cel vlk kto magare pred nih istupuren i slj puli, sl bldi nakaj nih, kto da s kal da kaži:

Utvurejti mi ljudi, jaska ne dujdeh za vaska i nejćam lošo da vi pravm! Ama si oći du vlk i da mu si utvori vrata?

Ka videl taka, adnoto ud nih, fajćaj i buduva na drudzite i mu veli: Bratća, vlk, vlk n napdna i teško na naska sea! Brgu daj dujnime sfirkite i da gu umeknime, oti ako ni si tur vrs naska, ni adno nema živ i zdrav da ustani!

Drudzite sfirači i tolku čikale da čujat. Koga najstina videle deka pred nih vlk sto i dujnuvt tija paleni sfirki i zafatile lugii, lugii pesni da mu sfirat i da mu redat na vlkot, kto na nunko mesto. A to kutro vlk ni dušš, ni srce ne ustanal u nego i kto zštisan sl slušal, sl pulel nakaj sfiračite, kto da sakal da mu kaži:

Ej, brej budalaj niedni! Da znajte na kakvo al sm, ič nema ni da dzirnite nakaj n menka, a kamoli tolku ihtibar da mi pravite!

I taka, džanam, sfiračite si si sfirat, vlkot si tresi kto ribar u bltinta, za fatil da usmnuva, a ljujto ud tija sela zafatile i oni da šijat i da šetat gore-dolo. Ama, koga si nabližile du ta pusta i mitecka plamgja slušt sfirki, a ni glas, ni oro da si vie,

si

dzirkat na ntrin, za

gj davt adna na ta mirecka vrata i vliguvt u plamgjata.

Arno ama, tukšo a ut l vrtta ušće ne arno navlizeni siljajnta ntrin u plamgjata mu si zddel vreme na vlkot i kto strela, migju nejnte nodzi, tuku mu a dujnuva i si izbigu va nanaka.

Koga vlizele sfirejn

kto list ud sta rabota kak šo bila, si skinale ud smijajne i šo veli lafot ušće si smejat, a glvtarot na sfiračite mu rekol na ste šo bile tam:

Ama budlščina šo napavime! Nija i taka cela nojć sfireme, ama ne ud ud koj znaj šo, tuku ud najdi, mr ne adna nidelja, tuku ušće dre ći mu sfirihne na svadbarot. Apk nekuj drudzi ud nih rekle: A koga ti velihne nija, bre glvtaru, ti šni reče a? - Za inat nema da sfiram, a sea, koj ći ni plati za straut šo gu brahne cela nojć Koj nema gu glava, ima u nodzite i u grbut - taka veli adna prikazna. Et taka mu si svršija kite na sfiračite.

Istincka prikazna

VLK SU DZVONIC

Selto Vetka Karjotca si naogja najblisku du Pazarckuto blato. Siljajnta ud to se t t du pred da si isuši blatto imaa i nogo biuli, oti imaše nogo trevv i voda. A najnogo biuli imaše tajfata na Kuludeuvci, ama et šo si pugudil adno den su nnte biuli:

Adno vlk bil nstrveno na guvedcko meso i tračiše deka i bivolcko meso lesno mo da jadi, ama koga adna večr ustanala adna Kuludeuva biulica u bpltinta, a zušil i si nabližil du nea. I vrtejći i sukajći si okulu biulicta, mu si flrja vrs nea i zafatil da rvi u nea. Ama vapt ne mu si pugudila rabotta na vlkot, oti ušće su kaćejnto vrs biulicta, si a stignala kožta ta palena biulica, gu stagnuva vlkot vrs nea i pu malce, pu malce si odi dom

Koga vlizela u obrot, su se vlk vrs nea, zafatile da rikat ste drudzi biuli i krava koga spagja domakinot šo da vidi!

ravt i kak sudat na vlkot. Nekuj rekol deka su puška da gu tepat, nekuj nodzite da mu sečt i da gu puščat, a domakinot rekol:

Najarna džiza

papijarcki dzvonic na vratut da mu ube-

sime i da gu puščime naka, a ne neščo drugo.Na muabetut na domakinot ste drudzi kndisaja i koj su vila,koj su krpalojć na rka,gu fajćat vlkot,kak šo bil ušće vrs biulicta,mu gu namistuvat arno dzonicot na vratut,gu utkačuvat ud prednite nodzi,kaj šo mu bile zakačeni i gu pušćat niz selto.

Ušće su puščejnto,to kutro vlk ud pišim zafatil kto besno da šeta i da gu klupoti to mirecko dzvonic,digajći gu sto selo na noga,a napkumta ispagja i bega nadvot ud selto i primal nakaj pazarckuto blato.

I ud kde du kde vlk su dzvonic da si nabliži du nekuj ajvanat,p da ksni malce meso Ne,ne bre brate!Ste uvčari,ste guvidari,ste kučijna pu cel den gu lovale to pustijno vlk i nikk na raat ne gu ustavuvale.Dur i mišite bigale ud nego,a kamoli neščo drugo da naj li da fati i da ksni neščo.Kolku za mir-raat ili a se ani ne e a si udmori,niščo ne m fajćaše mesto,madav ud vlizejne ntrin u voda.

Ka videl vlkot deka smo ntrin u voata moži da si udmori,zafatil da vliguva malce p dlboko u bltinta i da ne ispagja pojće ud voata.I,vadin taka,utre taka,kto da zginal dir i ne bil lovan ud siljajnta i ud uvčarckite i guvidarckite kučijna.Arno ama,koga videl d ka i tuva nema ajr,oti ći si umre ud glad,zafatil nekk da ispagja,ama to paleno dzvonic pak zafatil da dzvoni i pak nemal fajda.

Ud kak mu siće umot na vlkot deka viće namoži pojće na suvo da žive,mu si piknal pak u voata i zafatil da si plivv ušćepodlboko u bltinta.I plivajći taka,pu nekolku dena,gu priplivel celo blato i ispagja dur u selo Karadžalevo,u Solunckо Pole.Ama viće z fatil da duuduva,demek kapnal ud privejne,oti to blato nej pomalce dlgo ud petnajsit km.

Koga ispadnal na suvo i koga zafatil da si pala neščo jadejne,oti viće timnica na očte imal ud glad,si nabližil du nekuj uvčari za nekuja ovca,ama ka mu si isturile koj z naj kolku pceta i uvčari,gu fatile,gu dutipale,mu gu zele dzvonicot i gu ustavile vlkot u adno andak.

Istincka prikazna

LOŠA MAKEA,AMA I LOŠA SESTRA

Ud kak mu umrel ženta mu na adno mž,ud pazarckata kaza,a imal adno mško dete i adna ćerka,pu adna-dve gudini,fajća i si prižinuva,gibi,zel druga žena,a za decta nova majka-makea.

Dur bile nova ušće,makeata,gjo,kto daj sakala i i glidala tija pusti i jadnici deama ka puminal malce vreme,zafatila daj tepa,daj tera i šoli ne ušće da mu pravi.I se

dudeka bile malečki tija kutri deca sl trjale i sl molčele,ama ka stpnale malce na noga zafatile da si palat mesto i zafatile da si lafat šo da pravt i kde da begat ud doma nak

I taman stanal dejto na okulu petnajsit gudini,a pu ime si vikal Mile i sestra mu Karamfilja,mu tresnuva adno den nekolku kloci na makea mu,si ja zeva sestra mu i bega naka, Pajka Plnina.Tija sea najstina si ranele su divoxx livot,su divo meso i su imiš,a ma,šo veli lafot,brm bile na raat.Kolku za kujća,ušće polesno mu bil,oti ušće ud prvuto den si najdele adna arnd piščera,si a pustiljale su ubavi i dibeli koži i ni da mu kapi,koga vrni,ni su direci da a putpira,ni drugo gajle da beri za nea,kutu kak kujćata dommo.

Arno ama,tukšo si gu nridile arno životot,neli sea i Karanfilja moma stanala na akra za mžejne,zafatil vragut da mu si kačuva na ramto,gibi,momta si najdela su adno Arapin i zafatila da si saka su nego,p i da gu pribiruva doma,bez niščo da znaj brat mu Mile.I vadin taka,utre taka,ne smo šo sii izvagjale očte,tuku sea zafatile da mu gu palat i čarete na Mile kak i kak da gu rsipat.Šo velo lafot"Žencko čedo imaš doma,aramija imaš i niščo drugo!" I du tolku pojće ne mu padnala žalj za nejnto bratće,šo ni adno den ne a izvadil dileko ud piščerta za da i ona mu pumoži neščo da doncat jadejne ili bilo šo drugo.

Koga adno den utišl Araput kaj nea i ne gu najdele Mile doma,zafatile da si gugat i da si raduvt,a napkumta sidnale i zafatile da krojat čare kak ći možt ušće ta večar da gu utepat dejto-Mile.Ama bidejći Mile bil nogo jako dete i ne mu držal na Araput su nego da si fati,mu veli na Karranfilja:

Slušaj mila moja,aj ti pravi si bolna i kaži mu deka,gjo,sekaš mleko ud diva krava i deka smo ud nego ako piiš ći uzdraviš.Togaj on,rekol Araput,ći stani i ćodi kaj šo ima divi kravi i nema nazut da si vrni oti tam ima gulemi bikuvi i ći gi utepat.

Karanfilja moma ič ne mislila za brat mu i ušće na minutta kndisala,p koga si dujdel brat mu Mile doma,ud ka vičirale mu veli:

Brate,brate Mile,jaska ič ne činam nekk i snošti u sone mi si kaža deka smo togaj ći uzdravam koga ći pijam ud diva krava mleko,ama,koj znaj šo trebuva da si čini za da si najde takvo mleko!Koga čul taka brat mu Mile,a pugaljal malce i mu ričel:xxx Sestrondur sm jaska živ ič nim beri gajle,oti ne smo ud krava mleko,tuku ud pile ći ti doncam ako ima istiza!

Ušće na sabajlinto Mile stanal,sii zel ste alati šo mu trebuvale,kinisal i utišl dileko ud piščerta za pu mleko ud diva krava.Onj znajal xxx deka divi kravi imal na mestto " Šopot"iako dileko ud nejnta piščera,ftasuva tam,su nogo mki,si kačuva vrs adno visoko javor i zafatil da bldi i da čeka da dojdat pu voda i da utepa nekuja ud nih.

Koga dujdel vreme okulu pladne,kravte zafatile da si idat,koja su telijna,koja sama,i

da si vedat na adno gulemo kurito voda da pijat.Čikajći taka,gore vrs javurot,tuku si na
ližila adna krava su dve telijna i vgjasinikum trča prao nakaj kuritto.Ama taman stignal
pud javurot,mu gu zbuduva Mile nožut na grbut na kravta i zafatil da si sfaljuva tračejć
deka a utipal kravta.

Arno ama,et šo da mu si pugodi:Ta palena krava da ima adna gulema i nabrana brunka,p
koga mu gu zbudil nožut Mile vrs nea,mu puknala brunkta na kravta i tolku nogo ulisnela,
šo dur zafatile da puli gore-dolo i da vika:

Koj vo isnaf,koj vo šo tolku mi gu zbra gajleto i mi a uzdrave brunkta,šo tolku gudini
si mčm ud nea?Brgu neka ispadni pred menka i neka mi si javi,oti gulem bakšiš imam da mu
pudaram!A telijnta smo si vrtat okulu nea i radosni šo majka mu viće uzdravela zafatile i
tija da rikat i da gu palat ikimdžijći i da veljat deka gulem bakšiš ći mu dajme,a na adno
kladele klćtva deka ne smo šo nema da gu gibnat,tuku i gulemi prijatili ći mu stanat.

Koga čul i videl taka Mile,bez da mu si čudi nogo,ispagja pred majkata krava i mu veli
Jaska sm to šo a pravih va rabota,~~nakajći~~ kravo,et mi pred tepka i šo sakaš prajme!Šo ta-
ka ti tikna,bre momče navaka?Ti li si to šo mi a uzdrave ranta?Šo bakšiš sakaš ud menka i
kakva mka imaš šo si dujdel dur kaj naska?

Ostavi,ostavi kravo,jaska imam adna sestra i ta mii bolna i sm dujden,ako si moži,ad-
no grne mleko da mu nosm za da uzdrave,inkk ćodi ud rka!Jaska,mu rekol pak Mile na kravta
sakm da bidam čist na mojta dušš i sakm da ti kažm deka ne manah su nožut vrs tepka i ne
najh deka ti imaš brunka,tuku manah da ti utepam smo i smo za malce mleko ud tepka!

Šo pravi i kakvo ianet si imal nej tolku istiza sea,tuku aj kaži mi šo sakaš ušće,oti
vo arno šb mi gu pravi su pari i su vek ne si plaća.E,džanam, rekol Mile,et,jaska ti ka-
žah,p ako sakaš daj mi pobrgu i da si om doma,oti ud nogo dileko sm i neznam šo stanuva
su sestra mi.

Kravta ne adno,tuku mu nplnila adno celo vedro su mleko,gu ispruvuduva na Mile nadvo
ud nejnto sinor i mu veli:

Junače,momče,jaska namožm da ti si udbordžam smo su adno vedro mleko,tuku zevaj vija
dve moj telijna i neka večno su tepka bidat i da ti čuvt,Ama,mu rekla kravta na Mile,ći
puliš kto tvojte oči,oti ako grešiš spritu nih,da znajš protiv tepka ći bidat i na dušma-
nut ći pumagat.Ti,mu veli kravta pak na Mile,ći si imaš baška laf su mojte telijna i koga
ći ti stani istiza,ći mu vikniš ili ći mu sfirniš su kaval i tija dur u volut u rogut da
bidiš piknat ći ti naat i ći ti utkinat.

Ud kakj čul ste lkrdii i to su gulemo dikat,Mile si puzdravil i si prostil su kravt
sii zeva dvete telijna i si odi dommo.

Koga si đujdel i gu videla sestra mu Karanfilja đeka ne smo šo živ i zdrav, p i su telijna si vrnal nazut, ud um ispadnala i zafatila, gjo, da pala da a prosti šo tolku gu izmčila, ama i pak da mu misli zlo. I, gjo, gu zeva grnito su mleko, si npila malce i zafatila da veli: O, o, o, brate, kto poarno mie sea, spulajte da mi si živ i zdrav!

Ama koga na druguto den Mile utide pu lov, a telijnta vrdzani doma, đujdel Araput i ko ga nučil đeka Mile arno puminal i đeka ne adno grne, tuku celo vedro mleko donce, p i telija, zafatil da si đudi i da mu veli na Karnfilja moma:

Vo đete pusistrimo nogoj silno i nemožm jaska su nego da si boram, tuku aj šo pobrgu da mu gu najme krajot, oti ako rzberi, na dvete klopče u adno grp ći ni klaj!

Nejsi, vrti naka, vrti vaka, mu veli pak Araput na Karanfilja: Milo, jaska numib sea na drugo mesto da gu puščime i mi si čini đeka dur ud tam nema da si vrni oti koj utide na vo mesto ni adno nazut ne si vrna. E, kde, bre pubratime đe gu puščime? - rekla Karanfiljaj moma.

Ej, tam dolo, u pazarckuto gjolj ima nekolku sela šo si ragjat najnogo ljubinici, ama sea ni živv duš nema, oti tam ima adna gulema lamgja šo sto insan gu izđe, p koga đodi Mile i on ći biđi izđen ud nea i nema da si vrni. A za da mu si fati vera đeka ni trebuva ljubinica, rekol Araput, ti pak ći si činiš kto da si bolna i đeka na sone taka ti si kaža.

Mile ništo neznaj za va rabota, p koga stanal adna đzastra, pred da kinisa i da odi pu lov, fatila da si tenka sestra mu, gu vika kaj nea i mu veli:

Mile, brate, ti i gospud, jaska pak neštto ne činam i na sone, va večer mi si kaža đeka ako ne najdam i ako ne kšnam ljubinica, da znaješ đeka za nekolku đena ćumram!

Mr kak sestro ći ti ustavm da umriš? Neli ti imam kažano đeka đuđeka sm jaska živ nema gejle da beriš ud ništo? Šo tolku si skldisuvaš i to smo za adna libinica? Sea ćom i ći ti đonca cela vrejća, smo ako nekuj mi kaži kde ima bustan.

Karanfilja moma si činila mukaet i neli rzbrani su Araput, stanala i mu kažala kde ima bustan, ama vapt, bidejći Mile sekuj den sii nosil telijnta su nego, mu rekla na Mile:

Slušaj brate, vadin nekj telijnta doma i noj zevaj su tepka, a jaska, kolku možm, ći stanam i ći mu dam trevv da jadut i voda da pijat! Demek, oni su Araput videle đeka Mile gulema sil ima su telijnta, p zato taka mu ričela.

Koga čul taka Mile đeka sestra muj istijačna za adna libinica, muj ustava telijnta, na vera doma, si zeva adna vrejća i kinisuva nakaj pazarckuto pole pu iljač da pala za sestra mu Arno ama, pred da kinisa mu ričel na sestra mu Karanfilja:

Sestro, ako neštto zafatat da mrdat i da rikat telijnta, ći puliš daj puščiš, oti togaj jaska si naogjam na gulemo steg i sm pred umiračka ud nekuj dušman. Demek i va tajna rabota trebuvaše da mu a kaži na prikupcanta Karanfilja.

Koga usmna Mile si zel adna torba,kinisuva i odi pu libinica,ama sestra mu Karanf lja i Araput namesto daj ustavt taka telijnta,fajćat i nost i i vrdzuvt dlboko u adno a er šo ni da možt da čujat,ni vetr,ni slnce daj vidi.Napkmuta zafatile da si raduvt i da si veljat:E,dru

Pu nekolku dena ptuvajne Mile ftasal kaj bustajnta,skinal libinici i pipojna,si na jadel arno-ubavo i zafatil da puli gore-dolo da ne neščo dojdi nekuj padar i da gu fati u bustanut.Arno ama,kolku zijal,kolku pulil niz to paleno pazarcko pole ne smo šo padar ne videl,tuku ni živv čuvečka dušš ne stretnal pred nego.I koga mu padnal šube za va pu stelija rabota,stanuva,odi u adno selo,da kažime u selo Mandalevo i vliguva u adna kujća i zafatil da ala niz nea za da vidi ili stretni nekuj čuvek,nekuj siljanic.Ama kaj b re brate to čuvek koga ni adno ne ustavila ta pusta lamgja tam?

Nejsi,šitajći taka niz ta pustelija kujća,tuku zušil adna tmbura,na dzidut zkačena,p si a zeva i zafatil da si sfiri,kto niščo da nema oku u nego i kto niščo zlo da ne gu čeka.Ama sfirejći taka,muj ispagja adno miš,šo smo ušće on ustanal kto živv dušš u celta kaza i koga gu videl na Mile mu veli:

Momče,junače,šo taka navaka?Koj ti pušči da dojdiš tuva,u va pustelija zemja?Znajš li šo ti čeka tuva,bre junače?

I lafejći si taka ntrin u kujćata,tuku si čul adno lošš bura,a napkumta adno strašin glas vikajći:

Kde si,bre momče,moj kurbanče?Ud kde mi vlize u mojta mera,bez nikuj da pi~~te~~ taš?Šo tolku mi gu zbra gajleto šo mi stana presno mize?Znajš li šo ti čeka sea a?Demek lamgjata puminala pokraj bustajnta,nnuškala dira ud čuvek i prsnala pu spalkite i si na bližila du kujćata kaj šo bil vlizen Mile.

Koga ču Mile takvija lkrdii,ud zafatukut kto da sii uplašil,ama napkumta zel gjred i zafatil da mu udguvara Mile,za- fatil da mu vika i da mu veli,xx si rzbira deka lamgjata bila ušće nadvor,a Mile ntrin u kujćata:

Slušaj junače,slušaj momče,ič nim si lži da ispadniš nadvor oti utide ud rka,tuku kaži mu na lamgjata,gjo,deka najstina za nea si dujden,za kurban,ama,ako saka,neka ti ustavi ušće pet minuti da pusfiriš,a napkumta neka su gulem mirak ti jadi.Či mu pravme čudo dubara za da utkiniš momče,rekol mišot.

I najstina.Mile zaftil da mu veli na lamgjata deka za nea,gjo,dujdelxxi deka saka ušće pet minuti da gu sstavi da pusfiri, a napkumta šo saka neka pravi su nego.Ama dude ka si lafiše on su lamgjata i si a sfiriše ta mirecka tmbura,mišot mu si kačuva na ram-

to na Mile,mu si nabližuva du ušto i mu veli: Sfiri,ama i molči-ne lafi!A ud kak gu zap
ré da ne lafi Mile,mišot mu veli pak:

Slušaj junače,aj brgu ispadni ud dzadnta vratnička i begaj naka,a jaska su pa
škta ćaa sfiram va pusta tmbura se dudeka ne pika sa lamgjata.Koga čul taka Mile,mu a da
va tmburta na mišot,ispagja ud vratničkta nadvor i si bega nanaka.

Arno ama,ka puminale pojće ud pet minuti,lamgjata zafatila da vika i da mu veli,gj
o na mišot Mile:

Ajde,jade kurbanče,ispadni nadvor da mi ti ksnam,oti prilibena sm ud glad i namožm
viće pojće da izdržm!Ama mišot smo a draska ta pusta tmbura i ništo ne mu udguvara na
lamgjata pulejći i nadevajći si deka ći mu daj ušće malce vreme na Mile daj izbega šo p
podileko ud lamgjata.

Ama koga vida lamgjata deka ni pu desit minuti ni glas,ni čuvek ispagja nadvor,mu
si ntukmuva i mu si turuva ntrin u udajkata.Arno ama koga vlizela ntrin šo da vidi!Smo
tmburta zkačena na dzadut,a ni živv dušš nema.Dudeka mišot ušće su vlizejnt lamgja-
ntrin u udajkata,a ustava tmburta i si piknuva u dupkta.

Ka videla taka lamgjata,deka mišot dubara mu pravel tolku vreme,zafatila da mu s
fali deka zd skoro vreme ni ud dupka,ni ud miš ćostani,ama dur bklm,pišim dejto da gu
ham i da gu izedam,a napkumta...

Ama i mišot ne padnal nadvor,tuku mu udguvoril na lamgjata i mu ričel:Aj,aj mó-
ži i jeska nema živ da ustanam,ama . . . . . deka pišim ti,a napkumta jaska ćumram!

Lamgjata ispadnala i zafatila da trča pu dirta na Mile i za nekolku minuti zafa-
tila da si nabližuva du nego,ama i Mile ne si uplašil i ne si izgubil,tuku usce su ispa
gjajnto ud kujta fatil da vika i da sfiri su kavalčito za da mu dojdat juncta na pomuš.

Koga viće čule nejnte junca deka Milej u nogo steg i deka životot ći si izgubi,a
viće Mile zafatil da si bori su lamgjata,mu davt adna na vratta,kaj šo bile ztvoreni,is
pagjat nadvor i kto streli litle da trčat prao nakaj nejnto sjbija-Mile.

I tukušo viće pustanal i fatil da pagja pred nogo silnta lamgja,ftasale juncta
zafatile da su rugoyte da bućkat na lamgjata šo ni za pet minuti pravile sta prčijna,demek a
spastrile lamgjata i gu utkinale na Mile.

Ud kak utkina i mu gu najde krajot i na lamgjata,Mile si ntuvaruva su nekolku l
binici na ramo,kinisuva i odi domo.

Koga gu videla sestra mu deka i sea si vrnal brat mu Mile i deka ne su adna,tuku
su tuvarenb ramo libinici, i deka dur i lamgjata a utipal,su pomuš na juncta,ustta si a
priksala.I,vžgisana taka,odi nadvor,kde bil skrien Araput i mu veli:

Šo prajme sea pubratime?Znajši deka celo ramo libinici mi donce i deka dur i lamgja ta a utipa?

A na brat mu nogo mu si zblagudarila,oti,gjo,ušće su ksnatto libinica,kto da uzdravela i zafatila dur da gu galja i da ne znaj šo da mu daj za jadnjne i kak da mu si donc spritu nego.

Ama ud druga strana pak zafatila da kroj čare,zajdno su Araput,kak i kak da gu rsip to kutro Mile.I koga više nemal druć murafet,oti sea Araput i ud juncta si plašel,mu v li na Karanfiljaj moma:

Nija,pusistrimo,namožime ink,nadvor ud našta kujća da gu umrime tvojto brat,tuku aj vi

libinici.Napkumta,mu veli pak Araput na Karanfilja,zevaj adna pozdrava igla,izvaj muj te i saka nejća ći bega ud tepka,ili isteraj gu nana ud tepka-ud doma.

Karanfilja,neli šo veli lafot"Dlga kosa kaso um",bez da mu si misli nogo,gu vikn la brat mu Mile kaj nea,gu kladela na skutot i fatile da gu poska veljaći mu:

E,brate,brate Mile,da znajš kolku ti sakam i kolku mi si milo šo tolku vreme si m š na menka da mi uzdraviš,ni na popot nema da kažiš,ama dur koga ći bidime taka sami t va i dali ći doj red adnš da so ojme doma?Mile ud nogo arno poskajne i ud nogo slatko abet šo mu utvorile Karanfilja dur son gu fatil,ama ne bil taka rabotta,tuku tokmu koga zspal,fajća sestra mu,muj izvagja dvete oči na Mile i gu istiruva nanaka-nadvor ud piš čerta.

Kutruto Mile!Ud nenajdejno i ud rudena sestra kakvo čudo,kakvo zlo najde šo tolku ki tignal smo zrdi nea.Dur togaj a rzbral rabotta šo stanuva su nego,oti Araput ušće n minutta ispadnal ud urmanut i na ašićire zafatil ne smo da si igra su sestra mu,tuku i peza da si mu bie na Mile.

Slep ne slep,ka rzbral deka više tuva namoži da si žive,sii zeva dvete junca,s vrdzal za nih i bega ud kaj sestra mu pušćajći si nakaj solunskuto pole.

Pu malce vreme,da rečime pu adna-dve nideli ptuvajne,zajdno su juncta,Mile stigna na adno selo,blisku du Solun i ka čul laf muabet,sii ustava juncta ličkuto most i mu veli:Mostot ći gu čuvte tolku arno,šo ni pile nema da ustavte da min ud tuva,a kamoli ljudi.I koj ći saka zorle da pumini,klajti mu kraj adnš za sekugaš!A odi ntrin u selto i pu malce,pu malce si nabližil du adnao kavine na stred selto.

Koga vlizel ntrin u kavineto,za ksmetut,čul nekuj si sfirki da sfirat i zafatil mu si moli,ako ne drugo,brm smo adnš da zsfi

le sfiračite deka tolku mirak ima vo kutro i slepo momče,fajća davat adna tmbura

a Míle,kto putrisen,a zeva i zafatíl da sfíri su gulema rádus.Áma tolku úbavo šo sfirél šo ste si pučudile koga gu čule da sfíri žalni i tžni pesni.Apk,koga zafatíl da péj,ni dno ud ljujto

Árno áma,sfirejći taka,kutu da mu dujdel nekuj glas na ušte na Míle i kto da mu si čul da mu veli:

Momče,momče,navedni si málce nadólo i pušči sii rcite na zémja,oti tuva adná bariška udmisturéno vino i napkumta izmii sii óčte,p ći vijš deka na adnš ći ti utvort i zafatiš da puliš!

Ud pišim Míle kto da ne mu si fati vera,áma ka mu si javil ušće adnš glasut,sfirejći,su tmburta na rcite,za da ne gu pikasa nekuj ud ljujto,si navidnuva delo,nagrabél a na šepa kal brkena su vino,sii mmkel óčte i kto svetic,zafatíl da puli i da si raduva šo mu si puvturi videlto.Radusta na Míle za ve rebota šo mu si pugudíle,ni na kniga čuv nemočel da a pisa,šo napkumta ud tolku mki pak videl belo videlo.

Koga gu videle vo čudo ste ljući šo bile u kavineto,zafatile dur da si krstat i mi tajna da pravt pred licto,oti trešile dekaj ud gospud pušténo vo dete u nejnto selo.

Míle sea ušće su poguleme radus si sfirél u kavineto i zbrevil dekaj nastavil nejnte junce n[illegible] da gu čuvt i deka sto insen gu krdisel [illegible] prekot móstot.

U to vreme solunckiot car imel nekuj nejni isnafi na gosti,demek,imel pukanet nekolku drudzi carovi kaj nego,za da palat šare za daj utepat tija peleni junce,oti du toga, ni eskér,ni puška,ni top nej.biel i nikuj nemočel da si nabliži du móstot,áma neli car, sakel šo pearno daj dučeka,p zafatil da pela najarin pejaš i sfiraš.

Ud tuva,ud tom,neli lefotj kuršum,carot čul deka Míle najarno sfiri i najarni pesni pej i bez da gubi nogo vreme pušće nejni ljudi,odat kaj Míle i mu veljat:

Momče,sfiraču i pejač,imame puvelja ud carot da dojš kaj nego malce,áma bez da mu kažt koj rebotta.Koga čul taka Míle,kutu si uplašil,ama neli car puvelja?-Ušće na minuta te stanuva i mu odi kaj carot.

Koga a rzbral rebotta deka carot ne gu vika koj znaj zašo,tuku da mu sfiri i pej,Míle ud se crce zafatil da mu pej i to najarni i najžalni pesni,XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Carot tolku nogo mu si bendisel dejto,su enjnto arno glas,su nejnte ličnotija i dobrodušnost,šo nesnajel kakvo car ili bekiš da mu daj na Míle.I ne samo to,tuku ud kak sfršil i mišlimot i su gustejnto su drudzite carovi,gu vika edno den i mu veli na Míle:

Slušaj momče,slušaj junače,xxxx jaska sakam i mii defnako sakaš i ako si areste su mojte kerka zet da mi bidiš!Ti si šini li defot ili ne a?Koga čul taka Míle,kutu mu si

bendisal muabetut ud carot i zafatil ud zafatukut, gjó, da krška, ama napkumta mu udguvoril i mu rekol na carot:

Čestite care, eto jaska stanam carckižet, najstinaj deka uče ni vera mi si fajda deka moži takva adna rabota da steni, ama do kolku bidi kismet, da znajž, deka ima nogo gulémi raboti de prem za crno/na našta zemja i insan!

Ama ni carot ne veruvel deka Mile šuda moži da praj, tuku neli nego gu sakal za da mu bidi zet? Deli oti Mile bil lično dete, deli oti imal crno tabjat ili oti crno sfirel i pejal nej istiza pojde muabet. Nejsi, za nekolku dena Mile stanal carcki zet, demek, mu si bendisal i na derka mu nacarot i napravile uče pogulémi dzumbuši ol erovte na mižlišut.

Carot najstina ne padnal nadvor i zel nogo crno zet, ama sea imal druga i to uče pogulema mka, oti tija mirecki junca se krdisale i pu celi kazaj insan istribile. I vadin šudi si, utre šudi si carot, Mile, gibi zet mu de, gu zučil deka dedo mu nogoj skldisan, ódi kaj nego i mu veli:

Dedo, dedo, kakva mka imaš šo tolku si skldisan i ni jadiš, ni pieš, tuku šmo su glavta nadolo si? Da ne nešto ni npadnaja nekuj dušmajna u našta zemja? Možili, da prostiš, ako si moži, da znam šoj va tolku istizalija rabota šo ti tera tolku da si čudiš i uniš?

Eh, eh, bre zeto, zeto, kak da ne si čudam, kak da ne si umm, koga dušmajnta viće s u našta zemja i sekuj den koj znaj pu kolku insan krdisuvt?—udguvoril carot na zet mu.

Kakvi dušmajna ima u našta zemja dedo?—mu veli pak Mile na dedo mu car. Zrm zato lixs šm si činil carcki zet, za da drudzi ni a zevt zemjata dedo care?

Ka videl carot deka zet mu nogoj zgrijan i deka ne gu ustava na raat, tuku saka da nú ši šo stanuva u nejnta zemja, fajda i mu veli:

Dušmajnta zeto, šo sekuj den pu koj znaj kolku insan ni utipuvt ne s koj šo drugo, tuku s dvete smovilcki junca šo gu imat fateno mostot na rekta Galik i tija s šo mi tert sekuj den da palam žare kak i kak daj istrebam, a ne nešto drugo. Et, mu veli pak carot na zet mu Mile, tolku pta i tolku asker ka pušćam dej lipcat naka, ama ne šmo šo nikuj namož ži da nabliži du nih, tuku i ni adno ud askerlijte du sea nazut ne mi si vrna.

Koga čul taka Mile, kto putrisen, oti on viće i zbravil deka dvete junca na mostot onj ustavil, bidejći kto poarno mu dujdel du carcka derka da sedi utkolku du juncta, mu udguvoril na dedo mu i mu veli:

Dedo care, va rabota šmo jaska da a svršm i nikuj druć! Jaska, rekol pak Mile, možm ne šmo da om kaj juncta, tuku vredin šm dur i doma daj doncam, i to ne utipani, tuku živi!

Abre kak dojš ti kaj nih, zeto, p dur i živi dii donciš doma tija pusti junca?

Znajš li kolku alk umre ud nih du sea?Sakn,molči i ušće adnš da ne ti čujam su takvija l-krdii,oti nalet šo ti čojš ud rka,tuku i čerka mi trebuva crna uduvica da ustane-ušće ne raduvana su momče!

Arno ama,su Mile či si rzberi carot?I ud šo i kak da si plaši,koga juncta s nejni?

—Ama i ne mu a kažuva tajnta rabota na carot,demek,deka juncta s nejni,tuku ušće pojće zafatil da naviska i da veli deka čom,čom i ništo drugo.Bre moli,bre koli,bre plakaj ta palena mlada nivesta(carcka čerka),ni ud laf ni ud piljaf fajće mesto-čom i ništo drugo.

Koga videl carot deka namoži pojće da si rsprava su zet mu,fajće i azerisuva koj znaj kolku asker,za da ne zgine Mile,mu dava najarna i naj gu pušća akaj mostot kade bile juncta.

Arno ama,koga dujdel red i si nabližil du nih,Mile gu ustavil dileko ud nego carckuto asker,mu odi du nih,zafatil daj gali i da si bkuna su nih.I najstina,Koga gu videle tija kutri junca,ne smo šo ne mu si puščile za da gu rsipat,tuku na adnš gu pikasale i zafatile da skokat,da ript i da igrat okulu nego.Napkumta mu klava pu adno uglemnik,sii vrdzuva na pulvinta i si odi doma su se nih.

Koga gu videl carot ud dileko,deka zet mu Mile kak šo ričel taka i napravil,demek,juncta živi doma i doncel i deka mu turi kraj na istribuvajnto na nejnto alk,ušće na to den dadel tiljal niz celta zemja za čuduto šo gu storil zet mu i nridil niz celta zemja džumbuši da si pravt.

Sea najstinaj deka i carot i sto nejno insan si najdele na raat,ama Mile ušće nema a-kl i raat na nejnta glava,o kup da gu zbravi.I ne puminal okulu adno mesic-dve vreme,namesto carot,sea zafatil Mile da si skldisuva i na nogo pta dur i zbite daj krca ud inat i da a vrti glavta veljajći skršum

Ah,mr sestro,ah mr lušutio,šo gajle mi klade na glavta,šoj vo taksirat šo si zbi na mojta glava!i vadi taka,utre taka,koj znaj kak,adno den,gu čula nivestta mu-ženta mu,odi kaj tatko mu i mu a kažuva sta rabota šo a čula ud mžot mu.Koga čul carot deka zet mu va i va rabota a pravi, a i on gu zbližil dekaj zet mu skldisan,gu vika kaj nego i mu veli:

Zeto,zeto,šo imaš šo tolku si skldisan i sl trimežiš malce vreme?Možm li jaskm da ti pumožm,ako znam ud šoj rabotta su tepka?

Mile i kto sakaše i kto nejćaše da kaži tokmu zašo si lkldisuva,ama i namožiše inkr.Arno ama pak ne mu a kaža istinta,tuku mu ričel na dedo mu deka saka nekkvo ifćar da izvadi ama...

Ka puminaja nekolku nideli vreme i koga videl deka pojće namoži da trpi,odi kaj dedo mu,a vika i ženta mu i mu veli:

Dedo i ti ženo,jaska,da prostte,sakam da om ušće na adno mesto,p i tam da svršm rabota,a

ma ći mi dajte li izim da om ili ne?Koga čuja taka carot i ćerka mu, demek, ženta mu de, zafatile da mu si karat i da naviskat da ne oći viće nikde, oti ne smo šo mu bil nogo mil, tuku si plašele i da ne pati nešto i da ustanat i bez nego.

Arno ama, neli mu goriše dušta na Mile i sakal adnš i za sekugaš i na sestra mu da si izvadi ifćarut, nejćal da čuj i ćom, ćom, ćom. Ka videle dedo mu i ženta mu deka nema fajda ud karajne i deka Mile ušće pojće fatil da uslabnuva, oti imal gulem ćert u nego, stersimes, gu ustavt na nejna glava i zafatile da čekat šo ći stani su nego i kde ćoj, p i šo ći stori-kakvo čudo ći pravi.

Ud kak si azarisal arno ubavo, Mile si gu fatil ptut, si rzbira deka sea ne ušl piščak, tuku su najaren kojn, kinisal i trgnal nakaj sestra mu Karanfilja. Ama ušće pred da kinisa on ne smo šo mu kažal na dedo mu i na ženta mu deka juncta arno daj gledat, tuku mu rišel deka ako nešto zafatat da rikat, da skokat i da sakat da begat ud dvorot, iš da nej držat, tuku ušće na minutta daj pušćat oti on togaj moži da si naogja na loš sat.

Koga si nablišil du piščerta kaj šo sediše sestra mu su Arapinot šo da vidi! Namesto piščera, blisku du nea Arapinot imal dignato edno gulemo kunak i okulu kunakut plno obari su tijati kojna, bikuvi, ovci i kakvili ne drugi dubici. Imek, kurdisale za arno, a za brat mu ni mislila viće. Ama koga si sfalil ud kojnot i gu videla deka najstinaj nejnto brat, a Arapinot baš togaj ne bil tuva, Karanfilja zafatila pet za pari, da si tresi ud strah i da mu si moli na Mile da ne mu pravi nekuj zlo-da ne a rsipi.

Arno ama, sestra mu i sea sakala da mu pravi, kak šo i mu napravi, demek gu vrtela ga sukala na brat mu Mile sl i sl vreme da pumini i dur dojdi doma Arapinot. I dudeka su baknuvajne, su guškajne ud zafatukut, koga si javil Arapinot, zafatila ušće ud dileko da mu vika i da mu veli:

Mžo, mžo, znajli šo ima novo kaj naskax vadin? Znajšli deka neprikupcanto mi brat, šo na pt nejćam da stretnam, na gosti ni dujde i ušće ud dileko zafati da si fali deka na dvete ći ni klaj kraj?

Koga čul taka Arapinot i neli ne rabotan i nogo arno gliđen, si a zeva klčkata, mu ispagja pred Mile i ni zdravo-živo zafatil da si bie su nego. Sea najstina i Arapinot bil silin, ama i Mile ne pagjal dolo, oti i on imal i to ušće poostra klčka, p i on, su se kojn mu si turil na Arapinot i zafatile kto araslajna da bort i da si davat.

Arno ama, za sekuj zlo šas, sestra mu Karanfilja i ona, nekdk, zafatile da si vrti okulu nih i sl si puliše sjr, su inaet, ako vide deka Arapinot ći mu umori i deka ći namoži da ispadni san na kraj i ona da mu pomoži i adnš za sekugaš da si kurtuli ud brat mu.

Ama koga zafatil da si umoruva Arapinot i si trgnal malce na strana, a mu nmignal

na ženta mu deka ći nema istiza za pomuš i deka mu fajdal akbot deka sam ći mu turi kraj
Mile namesto da si udori i on, si gu izvadil kavalčito, zafatil da sfiri i da mu veli na
nejnte mili junca:

Mili i zlatni junca, brgu dadej mu iširet na mojte doma, na žena mi i na carot i brgu
neka vi pušćat, oti ako za tri saati ne gu storite to, jaska, da znajte deka živ doma ne si
vrnuvm! A pk Arapinot mu ričel na Mile:

Ej, ej, sinko majčino, šo ti bil pisano, šo ti bil urujeno na va dujna! Kolku mi radus i
ćef koga ti puljam kak si mčiš i za krajn pt si a sfiriš krajnta pesna, a jaska su pesna da
si udmaram! Demek, ni na sestra mu, ni na Arapinot ne mu tiknal deka Mile ima junca i deka
mu kroj pisćulj na glavta.

Koga čule tija paleni junca, deka nejnto sajbija si naogja na loš saat i dekaj pred
umiračka, zafatile da rikat, da skokat i ste uglamici parčijnaj napravile, ama bidejći ob-
rot bil ud dzid i namožale da skoknat, zafatile na prostum pa dzid da stojat i da puljat
nakaj plinta. Ka videla carovta ćerka deka ima nešćo šo tolku rikat i skokat juncta, mu pa
dnala šube za mžot mu Mile, odi, mu a utvoruva vratta na juncta i de kape tija prao nakaj M
Mile, nakaj plninta kaj šo si biele su Arapinot.

I taman togaj šo stanal Arapinot i pak zafatile da si bijat su Mile, a Karanfilja sl
si duela i sl si raduvala deka Arapinot ći bidi nadiljač, eto tii kaj idat juncta, mu v
liguvt migju nih, demekj i rzdelile i mu veljat na Mile:

Zlatni sajbija, šo ima i šo stanuva su tepka šo tolku žalna pesna ni sfiriše za da dć
jme kaj tepka? Da ne nešćo Arapinot i tvojta sestra sakat da ti utepat? Ama Arapinot viće
a navidel glavta, zafatil ušće pojće da pocrnuva i da si misli deka mu dujdel krajot. A pk
sestra mu, ka videla pak zort, si činila mukaet, stanala i zafatila da mu si moli na Mile i
da mu taksuva trista čuda-celi kazajna plni su liri, kuli i šoli ne drugo. Ama koga kinisa
la da odi nakaj brat mu, adnoto junče zstanal migju nea i Mile i ne smo šo a ustavil da s
nabliži du nea, tuku zafatil da a turka i da a buska su rukovte.

Ud ka si udmoril malce Mile mu veli na sestra mu i na Arapinot: Aj, kačite sea, ud klč-
ka, su mojta rka sakate da umrite ili na rugovi sakata da bidite napnati a?

Arno ama, neli kbatlii, ne smo šo ništo ne udbraa, tuku ni laf ne kažale. Ama i Mile vi-
će pojće ne sakel da bidi dobrodušen, tuku muj nsikuva juncta i ka mu pripadnale, udri, ud-
ri nadni, za pet minuti kumati i napravile, demek mu kladel kraj i na sestra mu i na Arapi-
not.

Ud kak mu turil kraj na dvete, sii ntuvaruva dvete junca su koj znaj kolku zlato i M
kvi li ne akpi raboti i si odi pak dommo. Koga gu videl carot i a rzbral šta rabota mu ri
čel na mile: Zeto, va zemja šo a imam malći i za tepka! Napkumta a zgulemile nejnta zemja
i ud togaj navaka ušće si živt miloslivo kto ni adni du sea.

KLETA ARAPINA-SMOVILA

Adnó vréme i adnó zaman, si bil adnó mž i žena i bile tolku nogo čurbadžii šo málot ne si gu znajale. Ama i pokraj to šo bile zingijna, oni pak imále adná i ta nógo teška mka óti nemále déca i nemále na kógo da mu gu ustávat málot. I neli nej radasna kujćata bez déca, sekujden si sldisuvale i sekde udéle i palále čare kák i kák i ná nih gospud déca da mu dáj.

Udejći taká, čurbadžijta adnó den, tuku stretnál adná Arapina pred nego i koga gu vide zstanál pred nego i mu véli:

Za kde, su zdráve prijátile? Kakva mka imaš šo tolku dileko si dudel? Koga čul taká čurbadžijta mu udguvoril na Arapinta i mu rekol:

Ej, ej, prijátile, koga ima mka čuvek ne du Stambul, tuku du Brusa ćodi i pak mésto néma da gu fati!

E, kakva mka imaš, bre prijátile? Aj, kaži mu, ako sakaš, p beljkim, ako si móži, ći ti pumožm! - Rekol Arapinta na zinginot. E, ažnam, jaska kinisah da pala selimet, ako saka gospud déca da ni dáj, oti tolku i tolku mal imam, a kój znaj kój ći gu jadi, koga néame ksmet.

Koga čul taká Arapinta, mu si nabližuva ušće poblisku du nego i mu veli: Slušaj prijátile, jaska možm da ti dam iljač i za adná gudina ći imaš dete, ama ći mi gu taksaš li prvuto dete na menka, a napkumta, na drugata gudina druguto dete tvoj da bibi?

Ka čul taká čurbadžijta, kto arno mu padnál, mu udguvoril na Arapinta i mu rekol deka kndisuva na nejnto muabet i bez znaj šo gu čeka, mu gu taksuva prvuto dete. Napkumta izvagja Arapinta adna biljka, mu a dava na zinginot i si odatmax adnoto nanaka, adnoto navaka.

Zinginot ušće na denot koga si vrnal doma mu a kažal sta rabota na ženta i ušće togaj pila ud ilajčot, a ne puminál pojće ud devit miseci mu si činil adno divojče, demek sta rabota šo mu a kažal Arapinta zafatila na migdan da ispagja. I ne smo to, tuku ušće n gudinta mu dava gospud ušće adno mško dete i ud niščo fatile da si raduvt su dve déca.

Arno ama, vadin ći dój ta pusta Arapina, utre ći doj, nema, p nema, a vija kutri zafatile da si raduvt i da si veljat deka "móži gospud ći bil to šo si stretnále su tátkoto i móži mu padnál žalj i nemak da doj da gu pála prvuto dete-divojkata.

Ama ne bila taká rabotta i radusta na majkata i na tatkoto ne bila dlga, oti taman napinila sedm gudini, ta jadna divojka, a bila lična kto creša, et tija ta pusta crna Arapina kaj idi i mu veli:

Teijatile, jaska sm dujden za divojkata i spritu lafot šo gu imaš dadeno, tračam néma da mi utkažiš, oti dur togaj ći npkosaš!

Koga čul taka tatkoto,ne smo šo namožal atrot da mu gu skrši,tuku i si uplašil ud A
rapinot,bez da da a prižali ćerka mu,fajća i da mu dava,ama ta kutra momička i majka m
idvaj si uddlile ud plakajne.Demek,adnoto dete mu utide ud rka na vija kutri.Ama neli
bil taksano?

Da gu ustavime sé Arapinot su divojkata šo činat i kak živat u plninta,a da vijme
šo stanuva su mškuto dede šo gu imale čurbadžijta u selto:

Ua ka dujdel na okulu destina petnajsit gudini dejto,da gu krstime Karatašo,kutu
nnuškal nešto,deka on imal sestra,~~xxxxxxxx~~ i zafatil daj pita na majka mu i na tatko
dali imal nekugaš nekuj sestra,ama tija ne smo šo ne mu kažale istina,tuku dur i gu ka
rale šo slušš takvija lošo muabeti ud ljujto.Arno ama,kolku naviskal,kolku sakal da ńć
niščo namožal da kupi ud nih.

Ama ka si činil na dvajsit gudini i ud kak zafatil majk
mu i na tatko mu deka on najstina nekugaš imal sestra,a neznajal šo stanuva su nea,kutu
da zafatile da gngat,ama pak ne mu a ubelile rabotta.Arno ama ka utišl kaj nekuja star
baba i ka nučil saalam deka najstina on imal sestra i deka ne umrela,tuku na nekuj mu
dadele,si ide domno i mu veli na majka mu i na tatko mu:

Male,tače,jaska viće sm saalam deka negugaš sm imal sestra,ama,da znajte,ako ušće s
a ne mi kažite šo stana su nea,ći stanam,ći izbegam naka i ušće adnš ić ne mi čekta de
mada si vrnam!

Koga videla taka tatko mu i majka,gu skrotile pišim na Karatašo,a napkumta mu vel,
at:

Ej,sinko,Taško,Karataško,et,i nija nejćahne da mu dajme na Arapinot,ama,ajdi de,m
šeli da si izbega ud talsiratut!Koj móži su crnta Arapina da isapdni na migdan, p i ni
da mu udrime na kršši?I zafatile da mu a redat sta rabota,se kak šo beše za sestra mu,
i za nego,i to ud zafatukut,p se du kraj.

Karatašo i tolku čekaše.Idvaj sakaše saalam da nuči deka imal nekugaš sestra i be
da gubi nogo vréme mu veli na majka mu i natatko mu:

Male,jaska najstina sm adno sin na vaska,ama,da znajte,deka namožm pojće da činam
sestra i namožm raat da imam na mojta dušš,koga viće znam deka ona kaj crnta Arapina
naogja,a da ne si ubidam da odam i da si a vrnam nazut.Koga čule takvija muabeti majk
mu i tatko mu,gibi deka Karatašo sakal da dći pu sestra mu,zafatile da si a kornat
da sii krst prstte i da mu veljat na sin mu:

Mile sinko,sakn nim a pravi va rabotamoti koj utišl kaj Arapinta ni adno nazut du
živ nazut ne si ima vrnato-adno ni si čedo na majka i bez tepka ći ustanime ako a pra

va rabota! Ama su Karatašo li ći ispadni čuvek na kraj? Nej, bre brate! Ušće na to dem zafatil da si azarisuva i ni pet, ni šes i ustava nejnte doma, kaj šo plakat, kinisuva i ódi na kaj plninta kaj šo bil Arapinta.

Udejći taka pu ptut, tuku čul nekuj kvičejne u adno andak, a koga si nabližil se poblisku šo da vidi! Tri malečki kučinišča isfrleni ntre i ustaveni bez niščo i nikuj du nih. Kaj videl taka Karatašo, kto da mu padnal žalj, p si rekol: Ako nej zevam su menka! I nečudejći si nogo, si sfaljuva ntrin u ndakut, sii zeva tija kutri kučinišča, sii klava u torbta i pak si fatil ptuut nanaka.

Adnoto ud tija kučinišča bil šareno, p zato imito mu gu kladel Šarko, druguto bil belo u gu krstil Belčo, a tritto bidejći ne slušal arno gu krstil Gluvčo. I bidejći ptut šo trebuvaše da gu odi bil nogo dlg, Karatašo ptuval pojće ud tri miseci, a za to vreme malečkite kučinišča purastele i stanale celi kučijna.

Koga viće, su pitajne, su sakajne, stignal du pišerta, kaj šo bila sestra mu, Karatašo i pušća pišim kučijnta napred i mu veli:

Mili prijatili, ako najdite dira i gu najte kde muj jatakut na kletta Arapina, pišim ći rspulite arno i ako vijte deka nej doma on tuku smo ženta muj tam, berden da si vrnite i da mi kažite!

Kučijnta ušće na minutta si puščile i zafatile da palat dira, ama ne puminele ni tri minuti, tuku zafatile da lajat, da gu vikat na Karatašo i da mu veljat:

Prijatile, naš sajbija, brgu el tuva, oti ne smo šo Arapinta nej tuva, tuku ženta šoj tuva smo redi zašo! Koga čul taka Karatašo, trča i odi tam i šo da vidi Sestra mu sama a naogja tam, ama ne mu si kažuva dekaj brat mu, tuku zafatile da si pravt muabet i da si veljat adno su adno:

Ud kde si, bre momče i šo palaš tuva, u va pustijna plnina? Znajšli deka ako ti najdi tuva Arapinta kumati ći ti pravi, a napkumta kto mize ći ti izedi? Brgu ojsi naka se dude kaj rano, oti, et, za pulvi n saat ći dojdi i...

Karatašo sakal baja vreme da pravi muabet su sestra mu, ama ka čul deka sta rabotaj za pulivn saat si uvirl deka najstinaj sestra mu, fajća, a prigušnuva i mu veli:

Mila sestro, jaska ti sm brat, Karatašo ud filjajn majka i filjan tatko, ud to i to slo, p zrdi tepka sm dujden-nazut da ti vrnam i pak zajdno da živime i da si rduvme! Koga čila sestra mu i koga mu si fatila vera deka Karatšo najstina muj brat, a vremito viće zfatil da si vrvi, mu rekla na brat mu:

Slušaj mile brate, Arapinta seaj na pt i za pet minuti trebuva da pristigne, ama za da ne ti najdi tuva, na ačik, oti nogoj strvno pu čuvečko meso, jaska ći ti skrijam u va dupkta

ntre u adna ud udajcite, su sekučijna, a ako mirisa deka tura ima ljudi, oti ima nogo sil miris, dimx mu kažm dekaj brat mi i beljkim nema da vrdisa vrs tepka. I tukuno gu smestil i gu skrila u adna udajka, et gu kde idi Arapinta, ama ušće ud dileko zafatil da mirisa i da veli:

Koj ima kaj naska šo mi mirisa na čuvek? Koga dujde i kdej skrien, ud kdej i šo pala tuva? Koga čula sestra mu na Karatašo deka Arapinta najstina mirisal deka ima čuvek u n jnta kujda i deka ne a ustaval na reat, tuku dur zafatil da a mži mu veli:

Slučaj mžo, demek, ona vide sakala nejdala dur i žena mu stanala, najstina kaj naska i ma čuvek, ama to nej kakvo da bidi čuvek, tukuj brat mi šo koga mi ze ti na menka maleško gu ustavih. Šo, šo, kaža mr ženo, bratti dujde kaj naska na gosti? I kogaj taka zašo gu skri idx ud menka? Brgu odi i kaži mu da isprdni i neka dojdi kaj menka da si vidime xx i kaži mu deka iš da ne si plaši, oti idvaj sakam da si stretnam su nego, a kamoli lošo da mu pravam!

Ka videla ta kutra deka nema kde, a ud druga strana mu del laf deka nema da gu bor vi, odi, gu izvagja ud udajkata na Karatašo i mu gu nosi kaj Arapinta.

Koga gu videl Arapinta na Karatašo, gjo, ud zafatukut zafatil da gu guška, da si raduva i mu nrčal na sestra mu najgulema gozba da mu pravi na brat mu, ama ušće na to den, ušće n ta minuta mu ričela daj vrdzi i daj skrie tija paleni kučijna nekde dileko ud nejnta kuj da.

I najstina. Ušće na minutta zafatile su smijajne, su radus i gulemi gozbi gu pričikale a Arapinta sk pln su čef si veliče su umot: Lele, kismet, kakvo presno meso čadam večar! Ama i sestra mu na Karatašo ne padnala nadvor, oti koga dujdel vreme da si legnat, a koga riče lx Arapinta za kučijnta daj skrii, ona si pravil kto ništo da ne slušš, ušće pred da si l gnat mu veli na brat mu Karatašo:

Slučaj brate, najstina domakinot ti riče i dade laf deka nema ništo da ti pravi, ama z sekuj zlo čas, koga či doj red da si legniš xx kučijnta nema daj ustaviš dileko ud tepka, t ku zevaj sii du tepka oti na zmeh nepr ima tolku vera! I ušće nešto, mu veli pak sestra mu na Karatašo, koga či si legniš adnoto ud kučijnta či gu klejš na glavta da ti leži, drugut na nodite, a tritto nastrana.

Neisi, jadele šo jadele, si raduvale i se pravile, ama ka dujdel red da si legnat, mu p pustiljuva na Karatašo u adna udajka, muj klava i kučijnta du nego, a Arapinta smo rži ud nat i si legnuvt sto da spijat. Arno ama koga dujdel vreme nakaj strd nojć, neli presntuo mesoj slatko, stanuva Arapinta, mu odi kaj Karatašo i zafatil da si vrti okulu nego. Ama tukuno si nabližil epten du nego, zafatile da rzt tija mirecki kučijna i nikk ne mu daval da si nabliži Arapinta du Karatašo. Dali pikasal ili ne brat mu na divojkata nej tolku ist

istiza, ama tolku si vrtel Arapinta okulu nego namožal ni da gu dirni, oti ste tri kučijna
sela nojć ne spiele i sl ržale pu nego. Demek prvuto ubiduvajne za da gu klaj na rka ne m
si pugudil na Arapinta, ama viće i nužil deka Karatašo su kučijnta ima da pravi i deka ti
a mu s baš prijatili i den nojć gu čuvt.

Sea najstina Arapinta sakal da mu klaj rka i da gu izedi na Karatašo, ama sestra mu
ništo neznajl za va rabota, bidejći ušće ud prvuto den mu si taksal deka nema da gu ždira
i ći gu puštuva kto na istincki šura.

Koga dujdel red i usmnal, Arapinta stanala ušće pred zori i zafatil da si misli i d
pala čare kak i kak da gu izedi na šura mu, demek, na Karatašo de, p si ričel:

Ći mu kažm da ojme vadin na prošetka niz mojto urman, ama da nejzeva kučijnta su né
go, tuku sam da dojdi, a napkurta lesna rabota... I najstina on ne zgrešil oti neli imal vé
ra Karatašo da nego, ušće su kažajnto deka sakal da gu nosi na prošetka kinis
pu nego i zafatile da šetat. Arno ama ušće pred da trgnat na prošetka Arapinta mu kažal n
sestra mu na Karatašo ste tri kučijna daj fati, daj vrdzi i daj pikni u adna izba za da
neščo ispadnat ako bidat vikani ud nejnto sajbija. I taka beše storeno, ama a kažame deka
sestra mu na Karatašo pak ništo neznajala.

Ama i Karatašo ne padnal nadvor i ne zbravil da mu kaži na setra mu, deka ako zafata
neščo da vijat i da skokat kučijnta u izbta, da ne gubi vreme oti ogaj nej loso smo za n
go, tuku i za Arapinta, gjo, zlo i nego gu čeka.

Arapinta i Karatašo viće navlizele dlboko u urmanut i zafatile, gjo, kto zet i šura, d
ti viće sestra mu bila gulema i nemajći kde i žena mu stanala, da tepat pu nekuj livot, da
pijat bistra i studena voda ud izvorte, sedni tuva, sedni tam, . Arno ama
ka dujdele du adno široki livadi, plni su zilena trevv i na stredinta nekolku gulemi i vi
soki javori, zstanale pud nih, a Arapinta mu veli na Karatašo:

Ej, ej, Karatašo moj šura, ste rabota mi beše du tuva da ti doncam i pojće nema šura
mi bidiš, tuku mi si mize! I da znajš, rekol pak Arapinta, kolku mi si jadi presno meso ud n
lad junak, kak šo si ti, ni na popat čuvek nema da kaži! I, aj kaži šo ima da kažiš, oti vić
pojće namožm da trajam, gladin sm!

Kogaj čul Karatašo tija nemili lkrdii ud nejnto zet, ud pišim kto da si putrisel, bi
jći ne smo šo ne si nadevše za takva adna rabota, tuku rabotta bilo šo kučijnta ne mu bi
du nego. Ama neli i on bil itr, ne smo šo ne mu zstanal umot da mu raboti, tuku na adno si
dujdel na sunlukut, mu udguvoril na Arapinta i mu veli:

Arno bre zeto, na menka iako ušće ne mi si fajća vera deka tolku ći vrdisaš vrs men
ama diljćam tolku inaet si kladel da mi jadiš, kto na šura šo ti sm, ći mi dajšli malce v

ako ne drugo, brm, da si kažm malce vreme vrs vo najsokuto javor i da si rspuljam ušće ad-
nš za krajn pt, a napkumta da mi jadiš? Či možili da si ispeam i adna krajna pesna?

Arapinta tračil deka Karatašo najstina za krajn pt sakal ~~xxxxx~~ da si kači gore vrs jav
rot, a napkumta ušće su pogulemo istalijalk či gu izedi, ama ne bila taka rabotta, oti ušće
nearno iskšen vrs javorot, ~~si xxxxx~~ tuku zafatil da pej žalni pesni, kto da sakal da mu kaži
na nejnte verni prijatili-kučijnta: Mili moj, pravite šo si pravite brgu trčajte i elajte
tuva, oti da znajte, deka za nekolku minuti jaska zginuvam!

I ušće su prvuto glas šo gu dadel, to paleno gluvo kuće-Gluvčo kto da čul žalno glas
p mu veli na drudzite dve nejni drugari, na Belčo i Šarko:

Bratča, btarča, slušte li nešto od dileko? Znajteli deka našto sajbija pala pomuš i de
ka a pej krajnta pesna? Ama Belčo i Šarko kto da me mu si fatil vera za va rabota šo a k
ša Gluvčo i mu rekle:

Abre Gluvčo, Gluvčo, u ~~xxx~~ kde du kde pišim ti da čujš, a ne nija? Ama koga sii napnale
i nejnte uši šo da čujat! Nejnto sajbija, Karatašo, viće bil pri kraj na krajnta pesna, a Ar
pinta zafatil da mu veli za da si sfali i gu izedi, ama kučijnta viće a rzbrale rabotta i
dur ne čikale da mu utvori domakinkta, tuku i utkurnuvt vratte su se čirčivejna i de kap
kto streli trčat prao nakaj Karatašo.

Za nekolku minuti stignale na mestto kaj šo bile Arapinta i nejnto sajbija Karataš
i viće ušće malce bil da si dujsfali dolo, oti kučijnta malce zabavale, dur da si rzberat
kinisat, zafatile da mu si frljat vrs Karatašo i da mu veljat:

Mile naš sajbija, zašo ni vikaše su tolku šaljni pesni? Šoj va raboto šo stanuva tuv
Togaj si izčišal nekolku pta Karatašo i mu rekol na kučijnta:

Šo mii, šo ne mii, iš nim mi pitajte, tuku, aj, da vi vidam sea! Arapinta da gu napravit
na tolku drobni parčij i mravkite da možt da vlečt, oti za malce beše rabotta, n
mesto on, jaska da beh na kumati pišim sičeno, a napkumta parče pu parče či beh izden kt
mize.

Koga čule taka tija mirecki, ama strašno niženi kučijna, a Arapinta viće bila zmrzna
od mka i inat, mu si turuvt vrs nego i fatile da gu davt, da gu rvt i da gu kint parče pu
parče, kak šo mu kažal nejnto sajbija Karatašo. I za nekolku minuti Arapinta bila iščisna
i parčijna napravena, a napkumta zafatile da si raduvt i da skokat gore-dolo.

Od kak mu kladele kraj na Arapinta, gu ustavile pud javu rte, kinisuvt i si vrnuvt
zut doma, u kujdata na Arapinta, demek, kaj sestra mu. Koga stignale doma mu rekol Karatašo
na sestra mu:

Sestro, sestro, znajšli nešto šo si pugudi migju menka i crnta Arapina? Znajšli

zašo gu nema učće doma da si vrni vadin?Koga čula taka sestra mu mu udguvorila na Karatašo i mu rekla:

Šo ima,bre brate?Šo s'vija potriseni lkrdii šo mii kažuvaš?Kdej mojto mž,Arapinta?Demek i sestra mu zafatila nekk da mrda i kto žalj mu padnala za Arapinta,ama i kto si pribra i ne si kažala saalam deka a boli nea na srce.

Nejsi Karatašo kto da ulisnel deka viće nema ud kogo da si čuva i zafatile,gjo,da si raduvt zajdno sestra mu,ama ne bila taka rabotta,oti nejnte mki ne mu bile svršeni,tu u et šo mu si pugudil:

Koga dujdel vreme i umrknal,neli sestra mu bila naljutena oti gu utipa Karatašo na Arapinta,fajća i mu pusteljuva,ama zeva i mu klava,pud pernicta adna utrovna krfija za da gu naboći i da si gu izvadi ifćarot na brat mu.I najstina.Tman si lignal da spie Karatašo,tuku nsidnal vrs ta pustijna krfija i učće na minutta mu padnal dmla i si činil kto u mreno.

Šestra mu,kojx a znaj šo mislela i kak sakala da si gu nredi pusto urman,dileko ud doma preko tri plnini,ne šmo šo ne mu padnala žalj za brat mu,tuku gu zeva i kto na kuće mesto go izvličela i gu zkopala nek

Arno ama ona zbravila daj spastri kučijnta i nikk ne si nadivala deka tija paleni ći gu skornat na Karatašo,tukuj fajća i pušća slubodno da šetat tračejći deka ud sea nanaka nea ća a čuvt.

Ama ka videle deka gu nema nejnto sajbija,Gluvčo mx i nasubral i mu veli: Mre,bratća znajte li deka našto sajbija gu neame viće pri naska?Ajdi brgu da zafatime da gu palame oti loš son suuvah va nojć i et kak,ričel pak Gluvčo:

Na sone gu videh našto sajbija dekaj kladen u adna dupka i ušćej živ i zdrav,a nej umren ud gospud,tuku ud čuvek,ud sestra mu!Ka čule taka drudzite dve kučijna,Belčo i Šarko,kto mi si fatil vera,oti Gluvčo se šo imal kažano du togaj najstina mu ispagjala muabette,ispagjat nadvor i zafatile da palat dira kdej zkopan sajbijta.I ud tuva,ud tem,tuku mirisala kdej zkopan i koga [illegible] zafatile da rijat,ama su tolku gulemo dikat,šo ni adna ronka prs ne kpnala vrs nego.Oni te rabota a napravile ne su koj znaj šo, tuku koga ći gu skornat da ne si uplši [illegible] nego.

Nejsi pu nekolkux minuti mejno,gu izvadjat nadvor ud grobut na Karatašo,na a izvadjat [illegible] i gu skornuvt,gu pusipuvt grobut,gu kravt i gu klavt malce podilek ud grobut i zafatile da gu ližt i da trjat.Ud kak gu skornale,si dujdel na sunlukut Karatašo,stanal na noga,a tixx utipuva na sestra mu za zloto šo mu gu pravila,sii zeva kučijnta,si vrnuva pak domno i mu veli na majka mu i na tatko mu:Male i ti tače,adna beše i poarno da ne beše oti ušće malce i jaska ći zginih ud nea!Koga gu videle taka si izradувale arno ubavo i pak,su gulema radus zafatile da si živt,šo veli lafot ušće s'živi.

KUMČO VLČO I DVE BRAUVI

Pasejći sii ovcite adno uvčer, a bil letno vreme, gibi koga si mrkat ovcite, tuku stretnale su adno drugo biljuk i bez da pikasat, oti bil nojćno vkt, zafatile da mu si b rat brauvte (kočuvte) koj u koj da naddeli.

Uvčarte nej videle za daj utkinat i pumalce, pumalce si uddličile baja ud mestto j šo kočuvte zafatile da si bijat i si utišle na gjubrito (pud senkite), a kučovte ušče burile nadvor na poljto. I burejći si i davejći si taka, tukuj zvidel adno vlk, mu si nab žil du nih, si skril pud adna kpina i ričel su aklot:

Lele, lele, ama ksmet va in! Jaska palam miš da najdam i da si priberam malce, oti s priliben ud gladus i vidi šo mize mi ispadna pred menka! - si rekol pak vlkot. Nejsi, vrt sukaj okulu kpinta, si čudi, si misli, ama nekk ne mu idi na jugun da mu si pušči, oti ako adnoto ud nih gu udavi, šo ći stani su druguto brav? I mislejći si taka, tuku zafatija d mu si vrtat u glavta drubovte na kočuvte i da a namaljuva nejnta gladus šo a imače. Nej nej, si rekol pak vlkot, pišim ći mu si puščam vrs adnoto i pojakuto, a napkumta, ako možm, su izlška i druguto ći gu putisnam!

Arno ama, koga mu si pušćil na adnš, tija paleni brauvi si udrile dzadnikt su dzad gu zstanale na vlkot i mu veljat:

Abre prijatile, znajš li ud koga taka si bijme nija dvete? Et, mu ričele pak braovt na vlkot, adnoto ud naska saka va livada da a ima, jaska sakm ud tuva nanaka moja livada bidi i nikk namožime da si pugodime. Arno šo dujće i beljkim ći si turi red i karar na rabota kumčo vlčo, p kto za bakšiš i nija ći ti dajme nešćo - a nej čudno pu adno sugaren da ti pudarime za arnuto

Koga ču takvija muabeti kumčo vlčo nogo si izraduva, i kto prijatilj zafatil da m si vrti, da mu si suka okulu nih veljajći si:

Imam ksmet vadin i beljkim bez nogo mka dve te ći sburdisam i ako ne drugo, brm nepuma ud adna nidelja ći ima jadejne za menka. I čikajći pak da kažt kučovte nešćo muj ispagj kumčo vlčo pred nih i mu veli:

Abre prijatili, abre kučovi, mo za va rabotali tolku vreme si karate i nejćata da mirite? Ami vaj nogo lesna rabota i zašo da ne mi viknite malce ponapred da dom da vi ram? Ajde, brgu neka dojdi adnoto malce su menka, ej, tam pudzadi va kpinkta da mu kažm šo rebuva da pravi, a napkumta i su druguto ud vaska i et, za pet minuti rabota i vija ći s najte na raat i jaska ći si ja puljam rabotta, mu rekol vlkot na dvete kučovi. Demek vlk sakal daj uddeli i adno pu adno daj udavi, a napkumta da si gosti.

Arno ama kučovte ne mu kndisale na lkrdijta na vlkot, tuku mu udguvorile i mu rek

Slušaj kumčo vlče,zašo nija da dojdime adno pu adno tam dileko i da ne znajme šo ni si pugódi,a ne idiš poblisku da naska i da ni pumožiš,diljćam tólku árno prijatilj kaš da ni si činiš? A drúguto ud nih p mu rékol:

Kumčo vlče,nija znájme kólku ti sakaš ti na naska i nikujpz pt ći namožime da ti si u bórdžime za árnoto šo sakaš da ni prájš,túku,ako sakaš i da ne ni vrvi vrémito džába,á zstani migju naska,krenija glavta góre,rspuli gu što čajr šo tolku vréme za nego si ká me,a napkumta kaži ni koj na kója strana da fati i adnš za sekugaš sekuj da si ja znaj merata.Kolku za sugarijnta,lesna rabota,ako sakaš ušće sea ćojme i ći tii doncime túva

Kóga čul taká vlkot,neli prazna tikva, si ričel su umot:Lele mr majko,šo ćii prá tólku dórbuvi,tolku bútovi!Kak ne vikmah ušće nékuj ud našte i tija,pokraj menka,da si najadat? I bez da mu si čudi nogo,mu odi migju dvéte kučovi,zstanuva árno ubavo,si digнuva glavta nagore i zafatil da puli gore-dolo ližajći si ja ústta.

Árno sma braovte ne izgubile vreme,túku si zgzile malce nanazut,zéle ušče pogulém sila,a oni i taká viće bile udmureni(adnoto ud adnáta i drúguto ud druga strána) i mu čuknuvt prao na vlkot i to gu puguduvt baš na srcito.

Kutruto kumčo vlčo! On i taka beše priliben ud gládus,p koga gu čuknale ud dvéte trani,ušće ne minutta

kak pišim si mirile,si gu zevt ptut,sizodat pri biljukot i ušće adnš ne dujdel red da skarat oti idavj su nogo itroščina i mka utkinale.

BRAOVTE I VLKOT

Adna dzastra vlčo minuval pokraj adna reka i zbiližil dve kočuvi kak si bomat.

—Koga si nabližil du nih mu relo:

— Ej,vija dve braovi,znajteli šo vi čeka ?Znajteli kolku sm gladin?Ajde azarisajti oti viće nemam trpejne!

— Diljćam si činil inaet,bre kumčo vlče da ni izediš,taká neka bidi!udguvorile raovte.Ama ud koj pišim ći zafatiš ud naska dvete?

— Vlkot zafatil da si čudi i namožal na adnš da naj čare i da mu udguvori na kočuvt ud koj pišim da zafati,p mu dadel vreme na braovte da sii izniljat,a napkumta mu velj pak na vlkot:

Diljćam ti neznajš ud koj da zafatiš,aj zstani du bregut na rekta i koj ud naska pišim ći ftasa to ći ti bidi vadin naksmet da si gostiš.

Vl.o , ez da si izmis i árno,si nabližil u regu na rekta,a kučovt zéle sila i kto prtalina gu turnale na vlkot u rekta,a napkumta si fatile ptut i utišli nanaka. Ka ispadnal ud rekta vlkot si ričel:Ej,budla,budla vlčo!šo ti trebuvše kapa-čur Najdi jadi i ništo za utre ne ustavi

REČNIČKI OBJASNENIJA

A

azr- gotov za ovaa ili za onaa rabota

aber- vest

ajrlija-neka ex srećna rabotata što sme ja počnale

askerlija- vojnik

arora-frča koga spie ili konjot frča koga predoseto nešto zlo

adno-eden

afendo-namesto pope,ženite od ovaa okolija mu velat afendo

alk-nogu alk,mnogu narod

atlk- turska para vo vrednost od 7 gorša

astreten-imam golema potreba ili nužda od ovaa ili onaa rabota,ili žeden sm da kasnam nešto

art- ne mi go krši atrot,ne mi go krši ćefpt

atl-pojas pri gradenjto na kuća bilo od kakov vid gradežen materijal

altn-zlato,zlatni nakiti

atlk-ovoj zbor može da se dumače i na nekuja golema nesreće,ne snajte golem atlk!

B

biška- svinja

bltija- sekira

barija- vnatrešniot del na odžakot,vnatre vo sobata,ispupčeniot del

badžulnik-odžak

berćet-ovaa godina imame mnšne dobar plot od site posadeni kulturi

berćat-blagodarenie

beljkim- možebi će ni se pododi ako porano go sadime tutunot ili blio što drugo

bastret-afekt,taka se isplašiv što si ja izgubiv kontrolata na mojata svest

baktisa- mi se zdodea ovaa ili onaa borborliva žena ili bilo što drugo

badgjava-bez pari ili koga si kupuva nešto za mnogu eftini pari

blčuk-alka za sindžir ili za remen

V

vrdisa-napadna,ne veruvav deka će me napade toj i toj,no go stori toa

vkt- vreme,beše toa i toa vkt,vreme

vaska-vas,ve vidov vas vo toa ili ona mesto

vargija-mala lea nasadena so kromid ili so nešto drugo

varajć-konec što liči na zlato-zlaten konec što gi redat nevestite na svadba

G

Gjurluk-mesto polno so kapina,trska,nečisto pole ili niva

gibi-deme, toa se turski zborovi

galiba-kobajagi, galiba jas ja storiv ova rabota ili ti?

gjo-ovoj zbor i pri literaturnoti čitanje i vi narodniot jazik se počesto se upotrebuva

gbi- pečurki

glbi- golubi

grdina- gradina

gebir-umre, odi po vragot naka

girdan- gerdan

D

dukundisa-na srce go udri, strašno go pogdi

diskut-poslužavnik

dileku-daleko

donči-donci gu-donesi mi go toa i toa predmet

dujna-svet

dremka-me zafati son, dremka

drma-grmuška

dlnica-parče od drvo koga se otkačuva pri selenjeto

dukimija-koga faća mnogu lošo vreme, zemjotres ili koga se ragja dete so telesni nedostatoci

dikat-vnimanje

dujnal- duvnal na ognot ili mu duvnal vo usta na nekogo

dandal-ot-potre, koga se javo naednaš od gorata dandalot me izbega, potres me zafati

duman- koga se diga prašina po ulica ili koga se zapaluva nešto i dimot se diga nagore

dira-rta-draga, će mu odime po dirta, po tragata

dejtopdeteto

dudulj-dodol, koga faća golema suša i cigankite šetaa od kuća na kuća so molba da vrne

diljćam- štom ja svrši rabotata ili štom e taka neka ti se stroti tvoeto mnenie

E

ejdidpsus-nikakvec, turski zbor

efendim-efendidžim-i taka efendim, i taka džanam

Ž

žalj-žaljuvid-žal žalovid čovek

Z

zingin- bogat čovek

zdrnce-zrno

zaabit-oficer

zimićor-zavidliv čovek

zijan- šteta

zafatuk-zafatukut-početok

zilena-zelena, se smeta na zelena boja

S

smovila-samovila

spritu- sprema, najdo devojka sprema mena

sinor-granica megju vde sela ili megju dve i poveka državi

sinija-maca ili trpeza za rabota ili za jadenje, vo slučajov sinija e masa za jadenje

sidelo-sedelo, a može da se smeta sdelo na nekoj si mesto ili vrs kamen ili drvo

sunlikut-otkako se došol na sebe, otkako se otreznel ili zazemel po gubenje na svesta

sakn-te molam, ne ja pravi onaa ili ovaa rabota

siljajna-selanite

sijna, sina, se smeta na sina boja

sipka-mala ptica, pilence

sirbes-aresan, azgn čovek što ne ferma nikogo

I

ikimdžija- lekar

insan-insanut-narod narodot

itr-itro dete

irbap-pak nešto itar ili snaodliv čovek

imdza- potpis

insav-nema insav, nema nasitka ovoj čovek na rabota ili na blio što

idm-doagjam

imiš-emiš, ovoštie

J

jardm-ovde ima lapanje, ima šo da se fate, najde ili vidi nešto

Jardisa-dožlivoto vreme ovaa godina za selanite i seloto zemjd. stopansvto jardisa, pomgg na, doprinese

K

Kukudarka-govedarski stap

kakaracka-stračka, se misli na pticata sračka ili svračka kako ja veli narodot

komka-pričesta

kroce-poleka

kirkineska-jasterb

kunak-visoka selska kuća, a može da bide i sovremena zgrada

kumpajna-društvo,kumpanija

ksknd isa-zaviduva

kndisa-se složi

kipaze-nemorale čovek,nikakvec,turski zbor

kabatlija-vinoven

kvasanik-leb mesen vo tepcija,pečen na vršnik

kavine-kafeana

kleta-zlobna

ksba-grad,gratče

kpsz-turski zbor što zmači ugursus

kazandisa-pečali,bev na pečalba i spečali tolku i tolku pari

kurija-mesto polno so ovosšni,a poveće mesto polno so gora

krm-krpa za brišenje

kpina-kapina

L

laf-zbor

lkrdija-zbor od pogolem obim na misla,a može da bide i naslo nekogaš

lamgja-lamja,samovila ili slična na nea

M

mirecko-miretno-pusto i miretno,napate čovek što e za žalenje,nesrećen

midžidija,bele srebrena turska para vo vrednost od polovina lira-zlatna

mitilik- turska para vo vrednost od edna para

magišnarcko-volšebno

martir-svedok. voj zbor teško može da se prevede na naš jazik

menka- mene,me vide na menka,me vide mene

mirak-merak

muvtar-kmet,pretsedatel na opština

muvlet-mu vadav tolku i tolku muvlet što zmači rok vo vreme

mira-celo zemjište vo granicata na edno selo

misur-zemjina činija,a može da bide i moderna činija

malemdo-malečko dete ili bilo što da e

mangusarka-čergarka ili gjupka pitačka

misičina-mesečinata

manakoć-dlaboka činija što go držat selankite kvasecot vo nego,a letno vreme pravat sal
ta vo neg

murafet-nejća sila,tuku saka murafet što znači vešsi

muvtan-muvtan beg-koga gi lažime decata i im se falime deka će gi tepame,će dojde muv be

mulija,mohla

N

napkumta-posle,po maĺce vreme

nigjaf-nakit od zlatni predmeti, a možat da bidat od srebro ili druk metal

nuvina-niva za prvpat otvorena od ledina

nisija-ostrov

naska-nas,ne vidoa naska,ne vidoa nas

nejnte-nejzinite,nivnite

nofti-te-nokti,noktite gi imaš kako orel

našči-te-naši,našite

O

obar-ograda napravena za zatvaranje na govedata

P

pišim-prvo

puljam-gladam

paleno-napateno,mačeno,nesrećno i tažno dete.

piščera-peštera

pt-pat

ptisano-napateno dete

pindžerka-pendžere

pana-metla od boezl,od pčenkarna vrška,koj služi za metenje na furnata pred da se sta lebot vo furnata

pisa-pišuva

pinci-opinci

pdar-poljak što gi čuva nivite,lozjata

puščurak-čovek bez moralni kvaliteti,ženkar ili rasipan čovek

pošča-poštata

plitar-zemja plit zabgradenje na zemjena kuća ili bilo kakov obekt

pizulj-ognište,mesto kajšto gore ogon,no ne nadvor,tuku vo stara selca kuća

pirustija-tronožj

patrik-patrijarh

pilivan-pelivan,ama ne samo vo borenje,tuku vo itrina i snaodlivosta na čonekot

pilikan-štrk

pijano dete-učeno dete

priliben-premalen od gladost ili od umor

paradis-raj.Ne kradi,posti i štoli ne,ako sakaš dušata da to odi na

pikasal-pikasa-me pozna,razbra vo što e rabotata

pitimija-galeno dete,galena devojka,skromen čuvek

priznal-dzirnal,pogladnal od nekade
prikupcano-na-dobro vospitano dete,blagoroden čovak

prusa-sam-pita,pitam,pitačka,pitač

ptisan-napaten čovek

R

ričeno-rečeno

rubi-ba-obleka

rudi-rodi

rguzina-rogozina

T

tripnala-trepnala,namiglala

tukmak-drvo što ja ramni tenekijata polna so žito ili kutlata,ili šimikot

taksirat- golema nesreće,nesreće čovek

tam,ka,tamu,tuka,ovde

tepka-tebe,te vidov tebe

tajfa-semejstvo

tumbanija-na sekade se rasču ona što ne trebaše da se kaže

trjalo-drvo što ja trijat furnata pti gorenjeto

tiljal-obavlenie

triperi-treperi od strav

turlinki-ronki ostanati pri jadenje

trebuva-treba

tače-tate

tliga-mala konjska kola so četiri trkala

turta-torta

tkmdisan-nakipre,spemen

trifil-detelina,no ima i i treva što liči na detelina,no e samonik

tirzija-šivač

trijandafil-ruža

turlija-turli,turli-zarna po boja ili po forma i sodržina

Ć

imer-mesto kaj što selanite krijat nešto,p druri i parite

ćifilj-svedok,žiravt

ćorlimički-onaj što ne glada nastrana

ćaamet-ovaa godina slivata rodi ćaamet slivi,bez kraj rod ni dad-

ćeškim- kamo taka da beše rabotata

ćarlija-ja ćari nivata ili go ćari sudot, srećno izleza od tužbata

U

udajkaškućna soma

umuren-izmoren

urman-šuma, gora

ud-od predlgo

F

fukara-siromav

faćir-onia što se zanimavaat so hipnoteza

furneno-zlaten psrten ili bilo kakvo dgruk predmet od zlato

fkrlk-bednotija

fuduluk-fudul-se kreva na golemo i nejće so sekogo da zboruva ,sebičen čovek

furina-zlatna para, zlaten nakit

furtuna-lošo vreme

Č-črdak-padarnica na niva što čuva poljak-padar

čvrtija- mala kolipka, kućarka napravena od rogso il rženica ili od zemja

čkrk-drška na rodajn, predelo

čipunar-čep od češma ili od bure

češa-čaša

čuknat- udren od umot.

čark-bumar na niva, no vodata se vagja so dvren ili železen mahanizam so pomoš na konj

Š

šika-šega

širimetna-vesela, radosna žena osobeno koga i odi dobro rabotata.

šube-somnevanje-somnitelen

šajtanka-pajton

šmta-šum ne pravi mnogu raspravi

šrveta-krpa dolga što ja upotrebuva ženata i ja stava okolu vratot

Napomena:

Vo prilog na na ovoj rečnik naknadno zaveduvam nekolku zborovi što mi se javija vo tekot na rabotata, odnosno neposredno pred zavaršetokot na zbirkata i toa:

K

kpina-kapina kapisi-turska pra vo vrednost od dve groša

kuprina-sfila

kdija- sudija

kaza-okolija

kutla-merka naa merenje na žito od okolu 15 kg zežina

kšla- vojna kasarna,no može da se kaže i za mesto,odnosno pasište za ovci i kozi

A

aščija-gotvač na denot na svadba

adžiba-adžiba jas bev kradačot?Me vide li deka jas ja stiriv ovaa ili onaa rabota?

Gjozbajdžija-mnogu otrakan čovek,na se i za se naogja odgovor

S O D R Ž I N A

strana

1. Uvčarut i mrckite divojki — 1
2. Zimićorot kumšija
3. Ud istirano dete du carcki zet
4. Phaam carcka i nogo lična nivesta
5. Devit mina braća i adna sestra
6. Vangelina vojvoda
7. Istincka prikazna-legenda
8. Gjupckite grubišča
9. Tri bratća i tri smovili
10. Jordančo i vampirot
11. Pravi arno naj lošo
12. Arap i pijanica
13. Lična ama neksmetlija moma
14. Pop i ličnata žena
15. Tabur aramii i dve siljajna
16. Neda moma kaj maćea
17. Čitvrtto dete
18. Sedmdesit junaci
19. Neče sna žena
20. Nim si kačuvajte na loš pampur
21. Ljočko
22. Jovan u prazna bukuva kuruba
23. Namesto adna dve pu dvajsit gudini
24. Bidi car ama imaj zaanat
25. Karabeljo

a) Karabeljo najde druga, ama ušće povdredna i verna kumpajna

b) Karabeljo a utipuva divta biška i pak odi na dolnta zemja pu zmeot

26) Brav su zlatno runo

27. Pepiljaška Guca moma
28. Ud kradači du kdii
29. Sirumaot čuvek i angelot
30. Kuliman i divuto čuvak
31. Pop i Krivalačko

32. Sfiračite i vlkot

33. Vlk su dzonic

34. Loša maćea, ama i loša sestra

35. Kleta Arapina-smovila

36. Kumčo vlčo i dve brauvi

37. Braovte i vlkot